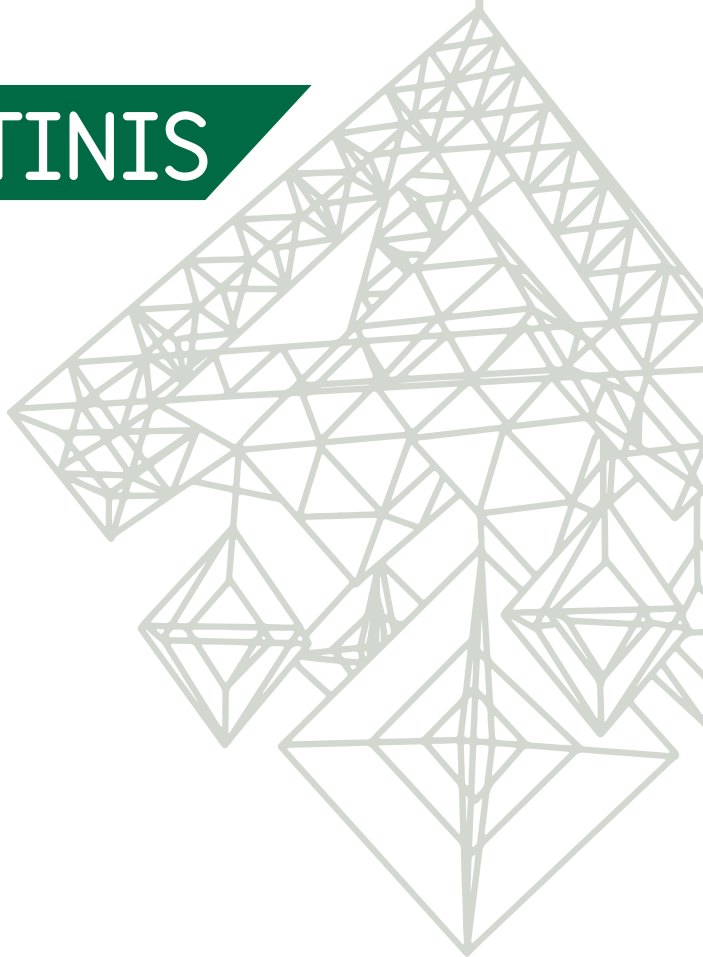

LIETUVOS PIRMININKAVIMO
EUROPOS SĄJUNGOS TARYBAI
2013 m. liepos 1 d. – gruodžio 31 d.

PARLAMENTINIS MATMUO

TURINYS

I. PASIRENGIMAS PIRMININKAVIMO PARLAMENTINIAM MATMENIUI	6
1. Pasirengimo pirmininkauti apžvalga ir parlamentinė kontrolė	6
1.1 Parlamentinė kontrolė ir išankstinio mandatų suteikimo modelis	6
1.2 Lietuvos pasirengimo pirmininkauti ES Tarybai apžvalga	7
2. Organizacinė struktūra	12
3. Pirmininkavimo parlamentinio matmens renginių ir papildomų su pirmininkavimu susijusių renginių kalendorius	15
4. Koordinacinės darbo grupės veikla	16
5. Funkcinių grupių veikla	18
6. Lietuvos Respublikos Seimo nuolatinio atstovo Europos Sąjungoje ir jo pavaduotojo veikla	23
7. Vizitai į Lietuvos Respublikos Seimą, susiję su pasirengimu pirmininkauti	25
8. Seimo, Seimo komitetų ir kanceliarijos delegacijų vizitai 2013 m. pirmąjį pusmetį, susiję su pasirengimu	28
9. Žmogiškieji ištekliai	29
10. Kvalifikacijos kėlimas ir mokymai	30
11. Pirmininkavimo suvenyrai	32
II. PIRMININKAVIMO PARLAMENTINIO MATMENS ĮGYVENDINIMAS	36
1. Pirmininkavimo parlamentinio matmens renginių kalendoriaus įgyvendinimas	36
1.1 Iškilmingas Seimo posėdis, skirtas Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai pradžiai	36
1.2 COSAC pirmininkų susitikimas	36
1.3 Kaimo reikalų komitetų pirmininkų susitikimas	38
1.4 Tarpparlamentinė bendros užsienio ir saugumo politikos bei bendros saugumo ir gynybos politikos konferencija	39
1.5 Švietimo, mokslo ir kultūros komitetų ir informacinės visuomenės plėtros komitetų pirmininkų susitikimas	40
1.6 Tarpparlamentinė Europos Sąjungos ekonomikos ir finansų valdysenos konferencija	42
1.7 L COSAC posėdis	44
1.8 Socialinių reikalų ir darbo komitetų pirmininkų susitikimas	46
1.9 Aplinkos apsaugos komitetų ir valstybės valdymo ir savivaldybių komitetų pirmininkų susitikimas	47
1.10 Parlamentų užsienio reikalų komitetų pirmininkų ir Parlamentinio demokratijos forumo susitikimas	48

1.11 Jungtinis komitetų posėdis „ES energijos vidaus rinka XXI amžiui“	50	8. 2013 m. spalio 16–17 d. Tarpparlamentinės Europos Sąjungos ekonomikos ir finansų valdysenos konferencijos pasiūlymas	114
1.12 ES Parlamentų generalinių sekretorių susitikimas ir Parlamentų pirmininkų konferencija	51	9. 2013 m. spalio 16–17 d. Tarpparlamentinės Europos Sąjungos ekonomikos ir finansų valdysenos konferencijos Pirmininkaujančios valstybės parlamento išvados	122
2. Papildomų, su pirmininkavimu susijusių renginių kalendoriaus įgyvendinimas	54	10. 2013 m. spalio 16–17 d. Tarpparlamentinės Europos Sąjungos ekonomikos ir finansų valdysenos konferencijos Darbo tvarkos taisyklių projektas	126
2.1 Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto Darbuotojų grupės posėdis	54	11. 2013 m. spalio 29 d. Deklaracija dėl COSAC moterų forumo steigimo	131
2.2 EUROLAT parlamentinės asamblėjos komitetų ir darbo grupės posėdžiai	54	12. 2013 m. spalio 27–29 d. L COSAC pasiūlymas	132
2.3 EURONEST parlamentinės asamblėjos Energetikos saugumo komiteto seminaras	56	13. 2013 m. spalio 27–29 d. L COSAC išvados	138
2.4 Mokslinė konferencija „Vienijanti įvairovė: kalbų reikšmė mobilumui, darbui ir aktyviam pilietiškumui“	56	14. 2013 m. lapkričio 10–11 d. Socialinių reikalų ir darbo komitetų pirmininkų susitikimo išvados	141
2.5 Tarptautinės konferencijos, skirtos ES kovos su prekyba žmonėmis dienai paminėti	56	15. 2013 m. lapkričio 24–25 d. Aplinkos apsaugos komitetų ir valstybės valdymo ir savivaldybių komitetų pirmininkų susitikimo išvados	147
2.6 Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto Įvairių interesų grupės tarptautinė konferencija	57	16. 2013 m. lapkričio 27–28 d. ES užsienio reikalų komitetų pirmininkų ir Parlamentinio demokratijos forumo susitikimo Pirmininkaujančios valstybės parlamento išvados	151
2.7 EUNEC metinė konferencija	58	17. 2013 m. gruodžio 17 d. Jungtinio komitetų posėdžio apžvalga	164
2.8 Tarptautinė konferencija „Arbitražas: jo taikymo ES šalyse patirtis ir plėtros perspektyvos Lietuvoje“	58	18. 2014 m. sausio 26–27 d. ES parlamentų generalinių sekretorių susitikimo protokolai	169
2.9 Tarptautinė Mokomojo Europos Parlamento sesija	59	19. 2014 m. balandžio 6–8 d. ES parlamentų pirmininkų konferencijos Pirmininkaujančios valstybės parlamento išvados	171
2.10 Europos piliečių metų baigiamasis renginys	59	20. 2014 m. balandžio 6–8 d. ES parlamentų pirmininkų konferencijos pranešimų ir diskusijų apžvalga	181
III. PIRMININKAVIMO BIUDŽETAS	62		
IV. PIRMININKAVIMO KOMUNIKACIJA	64		
1. Pirmininkavimo parlamentinio matmens interneto svetainė	65		
2. Lietuvos Respublikos Seimo logotipas	66		
3. Pirmininkavimo leidiniai	67		
4. Parodos	69		
5. Seimo kanceliarijos Europos informacijos biuro veikla	71		
V. PIRMININKAVIMO PARLAMENTINIO MATMENS REZULTATAI IR PRIDĖTINĖ VERTĖ	74		
PRIEDAI	78		
1. 2013 m. liepos 4 d. Airijos, Lietuvos ir Graikijos parlamentų pirmininkų Vilniaus deklaracija	78		
2. 2013 m. liepos 21–22 d. Kaimo reikalų komitetų pirmininkų susitikimo apžvalga	81		
3. 2013 m. rugsėjo 5 d. Tarpparlamentinės BUSP ir BSGP konferencijos darbo tvarkos taisyklių galutinis peržiūros grafikas	84		
4. 2013 m. rugsėjo 5 d. Tarpparlamentinės BUSP ir BSGP konferencijos Darbo tvarkos taisyklių apibendrinimas	85		
5. 2013 m. rugsėjo 5 d. Lietuvos Respublikos Seimo pirminės rekomendacijos dėl Tarpparlamentinės BUSP ir BSGP konferencijos Darbo tvarkos taisyklių	93		
6. 2013 m. rugsėjo 4–6 d. Tarpparlamentinės BUSP ir BSGP konferencijos išvados	95		
7. 2013 m. rugsėjo 26–27 d. Švietimo, mokslo ir kultūros komitetų ir informacinės visuomenės plėtros komitetų pirmininkų susitikimo išvados	107		

I. PASIRENGIMAS PIRMININKAVIMO PARLAMENTINIAM MATMENIUI

1. Pasirengimo pirmininkauti apžvalga ir parlamentinė kontrolė

1.1. Parlamentinė kontrolė ir išankstinio mandatų suteikimo modelis

Lietuvos Respublikos Seimo vaidmuo, rengiantis Lietuvos pirmininkavimui Europos Sąjungos (ES) Tarybai 2013 m. antrąjį pusmetį, pasireiškė dviem svarbiausiais aspektais:

- Seimas, atlikdamas parlamentinės kontrolės funkcijas, prižiūrėjo Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasirengimą pirmininkavimui ES Tarybai;
- Seimas rengėsi atlikti ES Tarybai pirmininkausiančios valstybės parlamento funkcijas.

Vyriausybės pasirengimą pirmininkavimui koordinavo Užsienio reikalų ministerija (URM).

Seimo Europos reikalų komitetas reguliariai svarstė visus aktualius pasirengimo pirmininkauti ES Tarybai klausimus, tokius kaip Seimo pasirengimas atlikti pirmininkaujančios valstybės

parlamentui tenkančias funkcijas, Vyriausybės ataskaita dėl Lietuvos pasirengimo pirmininkauti ES Tarybai 2006–2009 metų veiksmų plano įgyvendinimo ir kt.

Seimo sprendimai, susiję su Lietuvos pirmininkavimu ES Tarybai, buvo priimti šiais lygmenimis:

- pagrindiniai politiniai sprendimai dėl Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai 2013 m. buvo priimti Seimo nutarimais;
- pagrindiniai politiniai sprendimai dėl Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai 2013 m. parlamentinio matmens įgyvendinimo buvo priimti Seimo valdybos, Europos reikalų komiteto ir Užsienio reikalų komiteto sprendimais.

Seimo parlamentinė kontrolė pirmininkavimo laikotarpiu buvo užtikrinta:

- apsvarstant visus derybinius aprašus ir per išankstinio mandato pirmininkavimo laikotarpiui suteikimą;

- svarstant ministrų ataskaitas po ES Tarybos posėdžių.

Vyriausybė, siekdama užtikrinti sklandų ir efektyvų ES Tarybos darbą, pasiūlė Seimui išankstinio mandatų suteikimo modelį. Pagal jį didžiausia atsakomybė įgyvendinant pirmininkavimo programą teko Lietuvos nuolatinei atstovybei Briuselyje. Šio modelio pagrindas – išankstinio mandatų suteikimo sistema, pagal kurią prieš prasidedant Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai Seimo Europos reikalų komitetas pritarė Lietuvos pirmininkavimo klausimų derybiniais aprašais, taip suteikdamas išankstinį mandatą visam pirmininkavimo laikotarpiui ir kartu numatydamas derybinio lankstumo ribas.

Derybiniai aprašai buvo parengti visoms teisėkūros ir ne teisėkūros iniciatyvoms, kurias buvo numatyta svarstyti Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai metu. Šių aprašų tikslas – nustatyti atitinkamo klausimo kontekstą, aktualumą Lietuvai, numatyti svarbiausius interesus ir probleminius aspektus, taip pat galimą derybinį lankstumą – vadinamąsias „raudonąsias“ linijas.

1.2. Lietuvos pasirengimo pirmininkauti ES Tarybai apžvalga

2009 m. gegužės 26 d. Seimo Europos reikalų komiteto posėdyje buvo pristatytos Vyriausybės patvirtintos Lietuvos pasirengimo pirmininkauti ES Tarybai 2013 m. gairės. Komitetas, išklašęs informaciją apie parengtą dokumentą, nusprendė siūlyti Vyriausybei užtikrinant pasirengimo pirmininkauti ES Tarybai 2013 m. planavimą ir vykdymo koordinavimą atsižvelgti į kompetencijų padalijimą tarp Seimo, Vyriausybės ir Prezidento.

2010 m. gegužės 25 d. priimtas Seimo nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos pasirengimo pirmininkauti Europos Sąjungos Tarybai 2013 m. liepos 1 – gruodžio 31 dienomis“ (Nr. XI-846), kuriame Vyriausybės prašoma pateikti Lietuvos pasirengimo pirmininkauti ES Tarybai gaires ir veiksmų planą bei pasiūlymus dėl pirmininkavimo prioritetų. Be to, šiuo nutarimu Seimas įpareigojo Europos reikalų komitetą vykdyti pasirengimo parlamentinę kontrolę ir koordinuoti Seimo pasirengimą atlikti pirmininkaujančios valstybės parlamentui tenkančias funkcijas.

2011 m. kovo 31 d. Seimo valdyba pritarė Seimo kanceliarijos, kaip atskiro asignavimų valdytojo, dalyvavimui Lietuvos pasirengimo pirmininkauti ES Tarybai 2013 m. tarpinstituciniame 2012–2014 m. veiklos plane¹.

2011 m. liepos 8 d. Seimo Europos reikalų komitetas, įpareigotas vykdyti Lietuvos pasirengimo pirmininkauti ES Tarybai parlamentinę kontrolę, nusprendė raginti Vyriausybę dėti visas pastangas, kad sprendimai bei susitarimai dėl pirmininkavimo renginių patalpų būtų racionalūs ir ekonomiškai pagrįsti, o su šiais renginiais susiję viešieji pirkimai vykėtų skaidriai ir laiku. Taip pat Vyriausybės prašyta pavesti atsakingoms ministerijoms užtikrinti, kad valstybės biudžeto lėšos, skirtos pirmininkavimo renginių patalpų statybai, rekonstrukcijai, plėtrai bei įrengimui, būtų kryptingai, taupiai ir racionaliai naudojamos tik siekiant užtikrinti pirmininkavimo ES Tarybai renginiams tinkamos infrastruktūros sukūrimą, ir raginti Vyriausybę siekti, kad artimiausiu metu būtų rastas racionalus sprendimas dėl Vilniaus oro uosto VIP salės įrengimo ar rekonstrukcijos.

2011 m. rugsėjo 9 d. Seimo Europos reikalų komitetas, įpareigotas užtikrinti sklandų Seimo

1 pav. Europos reikalų komiteto posėdis

¹ 2012 m. spalio 16 d. Vyriausybė patvirtino Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai tarpinstitucinį 2013–2014 m. veiklos planą (toliau – TVP), kuriame buvo numatyti visi būtini parengiamieji ir pirmininkavimo darbai, jų atlikimo terminai bei tam reikalingos lėšos.

pasirengimo atlikti ES Tarybai pirmininkaujančios valstybės parlamentui tenkančias funkcijas darbotvarkės įgyvendinimą ir šių veiksmų koordinavimą, nusprendė siūlyti Seimo specializuotiems komitetams atsižvelgiant į Europos Komisijos (EK) 2012 m. darbų programą pagal kompetenciją apsvastyti europinę savo kuriojamų sričių darbotvarkę 2013 m. ir pateikiant komitetų siūlymus dėl aktualių ir labai aktualių pasiūlymų atskiru sprendimu pateikti Seimo Europos reikalų komitetui pasiūlymus dėl Seimo komitetų pirmininkavimo renginių organizavimo tikslingumo ir temų.

2011 m. rugsėjo mėn. Seimo Europos reikalų komiteto biuras parengė išsamų informacijos sąvadą „Lietuvos pasirengimas pirmininkauti ES Tarybai 2013 m.: parlamentinis matmuo“. Jame pateikta detali informacija apie visus svarbiausius pasirengimo pirmininkauti ES Tarybai aspektus: parlamentinius pirmininkavimo renginius, jų organizavimą, Seimo struktūrų funkcijas rengiantis pirmininkavimui, logistinius sprendimus, kitų valstybių narių patirtį ir kt. Šis sąvadas buvo pristatytas ir išplatintas Seimo valdybai ir visiems Seimo komitetams bei frakcijoms. Remdamasis sąvade pateikta informacija ir pasiūlymais, Seimas aktyviai įsitraukė į pasirengimo atlikti pirmininkaujančios ES Tarybai valstybės parlamento funkcijas procesą.

2011 m. spalio 14 d. visos Seime atstovaujamos politinės partijos, atsižvelgdamos į tai, kad išankstinį pasirengimą pirmininkauti ES Tarybai planavo ir atliko 2008–2012 m. kadencijos Seimas ir Vyriausybė, o pirmininkavimo funkcijas – 2012–2016 m. kadencijos Seimas ir naujai sudaryta Vyriausybė, pasirašė Politinių partijų susitarimą. Sutarta, kad politinių partijų atstovai, rinkėjų mandatą turintys šios kadencijos Seime ir jį gausiantys 2012 m. išrinktame Seime, nuosekliai laikysis šių nuostatų:

- Lietuvos pirmininkavimas ES Tarybai yra nacionalinis uždavinys, kurį politinės valdžios institucijos turi įgyvendinti sklandžiai ir solidariai, nepriklausomai nuo politinių partijų sudarytų frakcijų Seime priklausomybės Seimo daugumai ar opozicijai. Šis nacionalinis uždavinys negali būti politinės konkurencijos rinkimuose objektas ir jo įgyvendinimas neturi sutrikti dėl politinės valdžios pasikeitimų.

- Atskirų asignavimų valdytojų 2012 m. ir 2013 m. biudžetų pirmininkavimo programos grindžiamos Tarpinstituciniu veiklos planu, numatančiu centralizuotą renginių koordinavimą ir materialinį aprūpinimą. Programose asignavimų valdytojų skiriami asignavimai negali būti naudojami kitiems tikslams.
- Norint keisti Tarpinstitucinį veiklos planą, būtinas atskiras susitarimas. Tokie pakeitimai negali pabloginti pirmininkavimo sąlygų.
- Sudarant 2012 m. išrinkto naujo Seimo komitetus, bus įvertinami Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai poreikiai ir tam reikalingi gebėjimai.
- Seimo narių mandatus gavusios politinės partijos pirmininkavimo ES Tarybai klausimais pagal galimybes palaikys ryšį su pirmininkaujančiam Trejetui priklausančių Airijos ir Graikijos parlamentų, taip pat su Europos Parlamento (EP) giminingomis frakcijomis.
- Seimui bendradarbiaujant su EP, dėl Lietuvos pozicijos ar nuomonės su pasirengimu pirmininkauti ar pirmininkavimo procesu susijusiais klausimais politinių partijų frakcijų atstovai tarsis Seimo komitetuose, prireikus – ir atskiruose frakcijų atstovų pasitarimuose.
- Politinės partijos į pirmininkavimo prioritetų ir siektinų rezultatų svarstymą įtrauks socialinius ir ekonominius partnerius, Lietuvos savivaldybių ir nevyriausybių asociacijų atstovus.
- Politinių partijų atstovai Seime pirmininkavimo ES Tarybai renginių prioritetus ir svarbą viešojoje erdvėje argumentuos atsižvelgdami į bendrą Lietuvos narystės ES pareigų ir interesų kontekstą. Informacija apie renginių turinį bus skleidžiama siekiant kuo platesnio visuomenės supratimo ir palaikymo.

2011 m. lapkričio 10 d. buvo priimtas Seimo nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 metais“ (Nr. XI-1651). Nutarime apibrėžti pirmininkavimo ES Tarybai uždaviniai ir prioritetai. Vadovaudamasi šiuo nutarimu, Vyriausybė kas ketvirtį Seimo Europos reikalų komitetui teikė ataskaitas apie Tarpinstitucinio veiklos plano ir

2 pav. Seimo plenarinis posėdis

3 pav. 2011 m. spalio 14 d. Seime atstovaujamos politinės partijos pasirašė susitarimą „Dėl Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai 2013 m. II pusmetį“

pirmininkavimo biudžeto vykdymą. Nutarimu Nr. XI-1651 Seimas pritarė šioms Vyriausybės siūlomoms Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai programos prioritetinėms sritims:

- energetinio saugumo stiprinimas įgyvendinant energetikos infrastruktūros konsolidaciją ir energetikos sistemų integravimą, sukuriant bendrą ES vidaus energetikos rinką ir vykdant bendrą ES energetikos išorės politiką;
- efektyvus ES Baltijos jūros regiono strategijos įgyvendinimas ir stipresnis regioninis bendradarbiavimas;
- Rytų partnerystės valstybių ryšio su ES stiprinimas įgyvendinant reformas ir sudarant numatytus susitarimus su ES;
- veiksminga ES išorės sienų apsauga įgyvendinant integruotą ES išorės sienų valdymą ir kartu stiprinant kovą su kontrabanda ir sukčiavimu.

Seimas nutarė Vyriausybės prašyti pateikti Seimui atskirų politikos sričių aktualiausių klausimų pirmininkavimo programoje sąvado projektą (toliau – sąvadas). Nutarime numatyta, kad šį dokumentą turi svarstyti Seimo specializuoti komitetai, o Europos reikalų komitetas turi priimti išvadą dėl komitetų pateiktų šio sąvado siūlymų.

2012 m. vasario 1 d. bendrame Seimo Europos reikalų ir Užsienio reikalų komitetų posėdyje buvo nuspręsta, kad Lietuvos pirmininkavimas ES Tarybai 2013 m. turi būti organizuojamas vadovaujantis sąvadu ir derybiniais aprašais.

2012 m. birželio 13 d. Seimo Europos reikalų komitetas priėmė išvadą dėl Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai 2013 m. derybinių aprašų projekto. Atsižvelgiant į Seimo specializuotų komitetų pateiktus pasiūlymus, išvadoje išskirti 122 labai aktualūs ES darbotvarkės klausimai.

2012 m. balandžio 4 d. Seimo Europos reikalų komiteto posėdyje buvo nuspręsta iš Seimo frakcijų atstovų sudaryti darbo grupę, kuri teiktų siūlymus dėl Seimo specializuotų komitetų pasiūlytų parlamentinių renginių. Teikiami siūlymai turi remtis šiais pagrindiniais kriterijais:

- renginių atitiktis Lietuvos pirmininkavimo ES prioritetinėms sritims;

- pasiūlytų renginių temų aktualumas;
- parlamentinių renginių praktika;
- galimybės rengti tarpvyriausybinius renginius ta pačia tema.

2012 m. balandžio 20 d. ES parlamentų pirmininkų konferencijoje, vykusioje Varšuvoje, Lenkijoje, dalyvavę Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė Irena Degutienė, Airijos Atstovų Rūmų Pirmininkas Seánas Barretas, Senato Pirmininko pavaduotojas Denis O'Donovanas ir Graikijos Respublikos Parlamento generalinis sekretorius Athanassios Papaioannou'as (Graikijos Respublikos Parlamento Pirmininko Philipposo Petsalnikos vardu) pasirašė Deklaraciją dėl trijų valstybių parlamentų bendradarbiavimo rengiantis pirmininkauti ES Tarybai ir pirmininkavimo metu nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2014 m. birželio 30 d. Deklaracija įsipareigota užtikrinti veiksmingą visų trijų valstybių parlamentų koordinavimą bendradarbiaujant su EP; numatyta siekti bendro sutarimo įgyvendinant iškeltus tikslus, stiprinti tarpparlamentinį bendradarbiavimą ir sudaryti nuolatines bei laikinas darbo grupes, kurios politiniu arba tarnybų lygiu svarstytų kylančius klausimus.

2012 m. gegužės 30 d. Seimo Europos reikalų komiteto posėdyje buvo pritarta darbo grupės siūlymui dėl parlamentinių renginių temų.

2012 m. birželio 6 d. Seimo valdyba, apsvarsčiusi Europos reikalų komiteto 2012 m. gegužės 30 d. sprendimą, pritarė parlamentinių renginių sąrašui. Taip pat buvo sudarytas preliminarus parlamentinių pirmininkavimo renginių kalendorius.

Seimo Europos reikalų komitetas pritarė Seimo kanceliarijos siūlymui visus Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginius rengti Seimo rūmuose. **2012 m. rugsėjo 5 d.** šį sprendimą patvirtino Seimo valdyba.

2012 m. gruodžio 7 d. Seimo Pirmininko pavaduotojo, Europos reikalų komiteto pirmininko Gedimino Kirkilo iniciatyva Seimo komitetų pirmininkams išsamiai pristatytas Seimo pasirengimo Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai 2013 m. klausimas.

2012 m. gruodžio 7 d. Seimo Europos reikalų komitetas posėdyje nusprendė Vilniaus miesto savivaldybės tarybai ir Vilniaus miesto merui išreikšti susirūpinimą dėl Vilniaus miesto savivaldybės bendradarbiavimo su komitetu rengiantis pirmininkauti ES Tarybai 2013 m.

2013 m. sausio pradžioje Vyriausybė pateikė Seimui atnaujintą aktualiausių klausimų pirmininkavimo programoje sąvadą kartu su derybiniais aprašais. Seimo komitetai jį apsvarstė ir Europos reikalų komitetui pateikė atnaujintas išvadas dėl pirmininkavimo ES Tarybai klausimų derybinių aprašų aktualumo. Aprašai, kurie Seimo komitetų nebuvo įvertinti kaip labai aktualūs, atskiru klausimu svarstomi nebuvo (išskyrus pagal teisėkūros procedūrą priimamų aktų projektus, kuriems taikomas 8 savaitių subsidiarumo patikros terminas).

2013 m. balandžio 10 d. Seimo Europos reikalų komitetas apibendrino Seimo komitetų išvadas dėl pirmininkavimo ES Tarybai neprioritetinių klausimų derybinių aprašų ir pritarė Seimo komitetų siūlymams dėl Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai 2013 m. programos

neprioritetinių klausimų derybinių aprašų. Atsižvelgęs į tai, kad iki Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai pradžios buvo likę trys mėnesiai, Europos reikalų komitetas paragino Vyriausybę įmanomai greičiau pateikti Seimo komitetams svarstyti ir tvirtinti pirmininkavimo programos sąvado klausimų derybinius aprašus.

2013 m. birželio 21 d. Seimo Europos reikalų komitetas apibendrino visas Seimo komitetų išvadas dėl pirmininkavimo ES Tarybai klausimų derybinių aprašų. Komitetas, atsižvelgęs į URM pateiktus bei pagal Seimo komitetų siūlymus patikslintus Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai 2013 m. programos klausimų derybinius aprašus, pateiktiems derybiniams aprašams pritarė. Europos reikalų komitetas taip pat paprašė Vyriausybės Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai laikotarpiu, prireikus, bet ne rečiau kaip kartą per mėnesį, informuoti apie aktualiausių ES darbotvarkės klausimų svarstymo eigą. Svarstant derybinius aprašus, Vyriausybės buvo prašoma atkreipti dėmesį į tai, kad bet kurios naujos ES teisėkūros ir ne teisėkūros iniciatyvos, kurių nėra Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai 2013 m. programos

4 pav. 2012 balandžio 20 d. Varšuvoje pasirašyta Deklaracija dėl trijų valstybių parlamentų bendradarbiavimo rengiantis pirmininkauti

klausimų sąvade, turės būti svarstomos Seimo statuto nustatyta tvarka. Taip pat pažymėta, kad subsidiarumo principo kontrolė pirmininkavimo ES Tarybai laikotarpiu bus vykdoma Seimo statuto nustatyta tvarka.

2013 m. birželio 26 d. Seimo Europos reikalų komitetas pritarė Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai programos, kurioje buvo įvardyti Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai siekiai ir išskirti pagrindiniai ES Taryboje planuojami svarstyti klausimai, projektui.

2013 m. birželio 26 d. Seimo Europos reikalų komitetas priėmė sprendimą, kuriuo įpareigojo URM, kaip ES klausimus koordinuojančią instituciją, ne rečiau kaip kartą per savaitę Seimo frakcijų atstovaujamai pirmininkavimo politinių klausimų grupei teikti informaciją apie aktualių pirmininkavimo klausimų svarstymo eigą. Šią grupę sudarė Europos reikalų ir Užsienio reikalų komitetų atstovai, ji veikė visą pirmininkavimo ES Tarybai pusmetį ir rinkosi reguliariai kiekvieną pirmadienį, svarstė aktualesnius pirmininkavimo darbotvarkės klausimus, teikė rekomendacijas ir paklausimus Vyriausybei. Darbo grupės veikloje dalyvavo Seimo kancleris, Seimo kanceliarijos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens koordinatore, Seimo kanceliarijos Tarptautinių ryšių departamento atstovai.

2013 m. spalio 30 d. Seimo Europos reikalų komitetas svarstė šios programos įgyvendinimo klausimą ir paskatino URM siekti išlaikyti nuolatinį ES dėmesį Rytų partnerystei, visapusiškai išnaudoti turimas galimybes siekiant tolesnio glaudaus ES Tarybos ir EP bendradarbiavimo, kad būtų laiku pasiektas susitarimas dėl 2014–2020 m. daugiamečių finansinės programos. Taip pat URM buvo skatinama didinti Europos piliečių metų iniciatyvos žinomumą, aktyviau siekti visuomenės įsitraukimo ieškant Europos piliečiams svarbiausių sprendimų ekonomikos, socialinės politikos ir kitose srityse.

Seimo Europos reikalų komitetas parengė ir savo sprendimu pritarė deklaracijos „Dėl Airijos, Lietuvos ir Graikijos parlamentų bendradarbiavimo rengiant ir įgyvendinant trijų Europos Sąjungos valstybių narių pirmininkavimo parlamentinį matmenį“ projektui. Deklaracija buvo pasirašyta 2013 m. liepos 4 d. Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai pradžia paminėti

skirto iškilmingo Seimo posėdžio metu, ji buvo išplatinta EP, ES Tarybos bei EK pirmininkams.

2. Organizacinė struktūra

Atsižvelgdamas į Seimo 2010 m. gegužės 25 d. nutarimą Nr. XI-846 „Dėl Lietuvos Respublikos pasirengimo pirmininkauti Europos Sąjungos Tarybai 2013 m. liepos 1 – gruodžio 31 dienomis“ bei Seimo Europos reikalų komiteto 2010 m. sausio 15 d. priimtą sprendimą ir siekdamas sklandaus Seimo pasirengimo atlikti pirmininkaujančios valstybės parlamento funkcijas pirmininkavimo ES Tarybai laikotarpiu, Seimo kancleris 2011 m. **spalio 19 d.** įsakymu Nr. 400-ĮVK-215 sudarė Koordinacinę darbo grupę Seimo kanceliarijos pasirengimui Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai 2013 m. (toliau – Koordinacinė darbo grupė).

Koordinacinei darbo grupei buvo pavesta:

- organizuoti ir nuolat koordinuoti Seimo kanceliarijos pasirengimą dalyvauti Lietuvos pirmininkavime ES Tarybai 2013 m.;
- užtikrinti tinkamą Seimo kanceliarijos pasirengimą Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai 2013 m.;
- prireikus į darbo grupės posėdžius kviesti kitų Seimo kanceliarijos struktūrinių padalinių ir kitų valstybės bei savivaldybių institucijų ir įstaigų atstovus.

Seimo kancleris įpareigojo:

- Seimo kanceliarijos struktūrinių padalinių vadovus pagal kompetenciją vykdyti Koordinacinės darbo grupės nustatytus ir Seimo kanclerio patvirtintus pavedimus, susijusius su pasirengimu Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai 2013 m.;
- Koordinacinės darbo grupės vadovą reguliariai informuoti Seimo kanclerį apie pasirengimo dalyvauti Lietuvos pirmininkavime ES Tarybai 2013 m. proceso eigą.

Atsižvelgdamas į Koordinacinės darbo grupės 2012 m. birželio 20 d. siūlymą, Seimo kancleris **2012 m. birželio 27 d.** įsakymu Nr. 400-ĮVK-171

patvirtino Seimo kanceliarijos pasirengimo pirmininkauti ES Tarybai 2013 m. organizacinę struktūrą.

Buvo patvirtinta 14 funkcinų grupių, atsakingų už įvairias pasirengimo pirmininkauti ES Tarybai parlamentiniam matmeniui sritis, taip pat paskirti funkcinų grupių vadovai. Kiekvienos funkcinės grupės vadovui buvo pavesta iki 2012 m. rugpjūčio 1 d. sudaryti jo vadovaujamą funkcinę grupę iš ne mažiau kaip 5 asmenų, apibrėžti funkcinės grupės funkcijas, paskirti už jų įgyvendinimą atsakingus asmenis ir parengti funkcinės grupės darbų grafiką. Iki 2012 m. rugpjūčio pabaigos buvo sudarytos visos funkcinės grupės.

2012 m. rugsėjo 3 d. įvyko pirmasis išplėstinis Seimo kanclerio, Koordinacinės darbo grupės ir 14 funkcinų grupių vadovų bei jų pavaduotojų pasitarimas, kuriame buvo aptartos funkcinų grupių užduotys, už jų vykdymą atsakingi asmenys bei darbų grafikai.

Pagal Seimo kanclerio patvirtintą organizacinę struktūrą politinius sprendimus, susijusius su Lietuvos pirmininkavimu ES Tarybai, priima Seimo valdyba ir Europos reikalų komitetas.

Koordinacinei darbo grupei pavesta atlikti funkcinų grupių veiklos kontrolę.

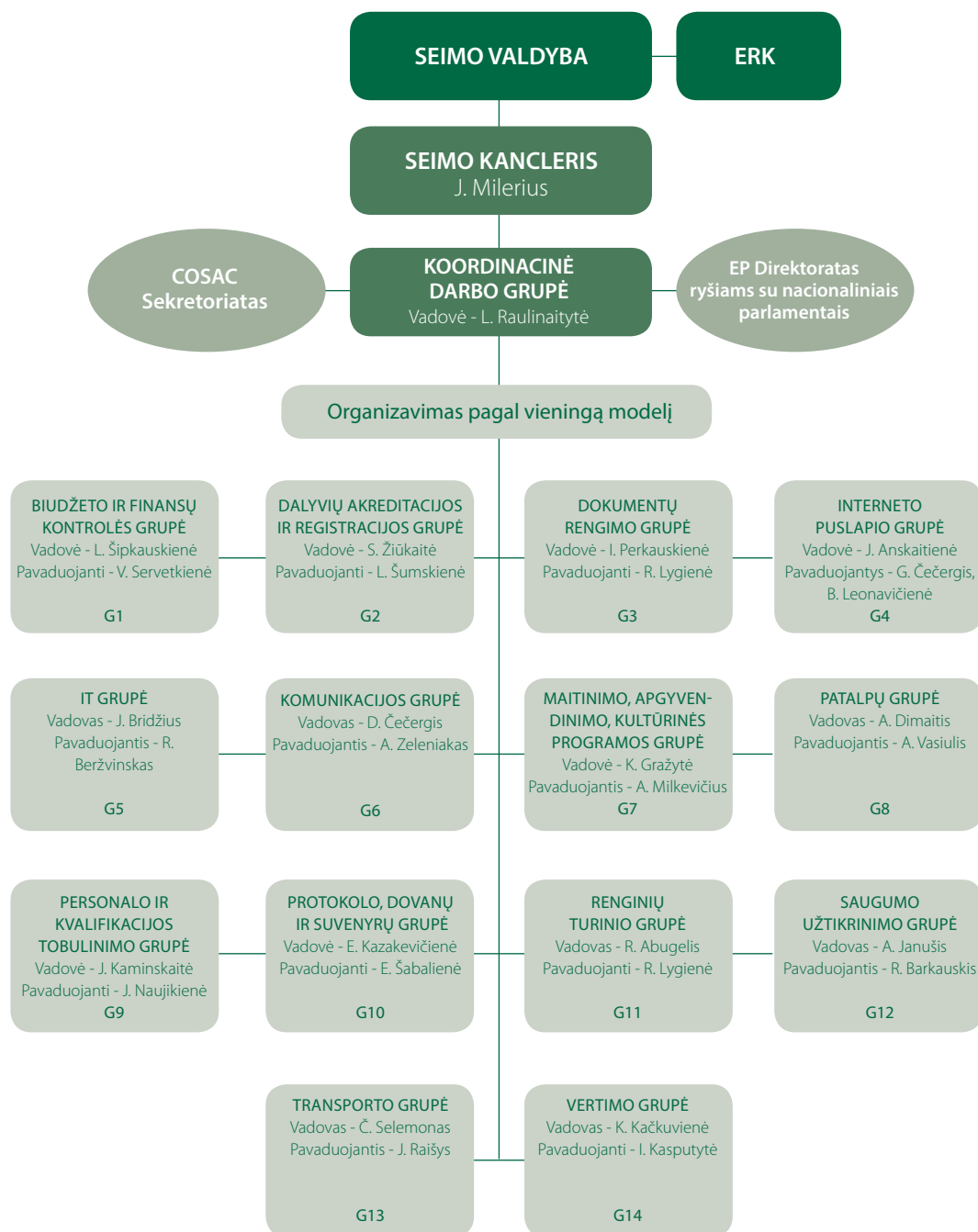
2013 m. sausio 17 d. Seimo Europos reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas Petras Auštrevičius buvo paskirtas Seimo Pirmininko pavaduotoju, atsakingu už Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginių organizavimą.

5 pav. 2013 m. liepos 4 d. Seime pasirašyta Airijos, Lietuvos ir Graikijos parlamentų pirmininkų Vilniaus deklaracija

6 pav. Seimo valdybos posėdis

3. Pirmininkavimo parlamentinio matmens renginių ir papildomų su pirmininkavimu susijusių renginių kalendorius

Seimo valdyba 2013 m. vasario 6 d. sprendimu Nr. SV-S-81, 2013 m. gegužės 24 d. sprendimu Nr. SV-S-254 ir 2013 m. spalio 18 d. sprendimu Nr. SV-S-408 patvirtino Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginių kalendorių. Numatyta 2013 m. antrąjį pusmetį Seime surengti devynis parlamentų specializuotų komitetų pirmininkų susitikimus ir tarpparlamentines konferencijas, 2013 m. liepos 4 d. – iškilmingą Seimo posėdį, skirtą Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai pradžiai, o 2014 m. pirmąjį pusmetį – ES parlamentų generalinių sekretorių susitikimą ir ES parlamentų pirmininkų konferenciją.

Seimo valdyba 2013 m. lapkričio 13 d. sprendimu Nr. SV-S-442 pritarė dar vieno parlamentinio matmens renginio – jungtinio komitetų posėdžio – surengimui EP Briuselyje.

8 pav. 2013 m. liepos 4 d. vėliavų pakėlimo ceremonija po iškilmingo Seimo posėdžio, skirto Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai pradžiai

Pirmininkavimo renginiai Seime ir Europos Parlamente		
2013 m. liepos 4 d.	Iškilmingas Seimo posėdis, skirtas Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai pradžiai	
Parlamentinio matmens renginiai		
1.	2013 m. liepos 7–8 d.	COSAC (Sąjungos reikalų parlamentinių komitetų konferencijos) pirmininkų susitikimas
2.	2013 m. liepos 21–22 d.	Kaimo reikalų komitetų pirmininkų susitikimas „Bendros žemės ūkio politikos reforma“
3.	2013 m. rugsėjo 4–6 d.	Tarpparlamentinė bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) bei bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) konferencija
4.	2013 m. rugsėjo 26–27 d.	Švietimo, mokslo ir kultūros komitetų bei informacinės visuomenės plėtros komitetų pirmininkų susitikimas „Suvienijusi įvairovę: Europos Sąjungos kalbų ir kultūrų raidos politiniai ir socialiniai aspektai“
5.	2013 m. spalio 16–17 d.	Tarpparlamentinė Europos Sąjungos ekonomikos ir finansų valdysenos konferencija
6.	2013 m. spalio 27–29 d.	L COSAC posėdis
7.	2013 m. lapkričio 10–11 d.	Socialinių reikalų ir darbo komitetų pirmininkų susitikimas „Užimtumo skatinimo veiksniai įgyvendinant strategiją „Europa 2020“
8.	2013 m. lapkričio 24–25 d.	Aplinkos apsaugos komitetų ir valstybės valdymo bei savivaldybių komitetų pirmininkų susitikimas „Makroregioninės strategijos. Jų plėtra ir perspektyvos“
9.	2013 m. lapkričio 27–28 d.	ES užsienio reikalų komitetų pirmininkų ir Parlamentinio demokratijos forumo susitikimas „Parlamentai už demokratiją: ambicingesnio globalaus bendradarbiavimo link“
10.	2013 m. gruodžio 17 d.	Jungtinis komitetų posėdis „ES energijos vidaus rinka XXI amžiui“ Europos Parlamente
11.	2014 m. sausio 26–27 d.	Europos Sąjungos parlamentų generalinių sekretorių susitikimas
12.	2014 m. balandžio 6–8 d.	Europos Sąjungos parlamentų pirmininkų konferencija

Papildomi renginiai		
1.	2013 m. liepos 1 d.	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto II (darbuotojų atstovų) grupės neeilinis posėdis tema „Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai socialinis matmuo“
2.	2013 m. liepos 16–18 d.	Europos ir Lotynų Amerikos šalių parlamentinės asamblėjos (EUROLAT) Politinių reikalų, saugumo ir žmogaus teisių komiteto, Ekonomikos, finansų ir prekybos reikalų komiteto, Socialinių reikalų, žmoniškųjų išteklių mainų, aplinkos, švietimo ir kultūros komiteto bei Migracijos reikalų darbo grupės posėdžiai
3.	2013 m. rugsėjo 20 d.	Europos Sąjungos ir Rytų partnerystės parlamentinės asamblėjos (EURONEST) Energetikos saugumo komiteto seminaras
4.	2013 m. rugsėjo 25–26 d.	Mokslinė konferencija „Suvienijusi įvairovę: Europos Sąjungos kalbų ir kultūrų raidos politiniai ir socialiniai aspektai“
5.	2013 m. spalio 17 d.	Tarptautinė konferencija „Adstringo: kova su prekyba žmonėmis priverstiniam darbui plėtojant partnerystę, tobulinant identifikavimą ir įgyvendinant organizacines priemones“
6.	2013 m. spalio 18 d.	Tarptautinė konferencija, skirta ES kovos su prekyba žmonėmis dienai paminėti
7.	2013 m. spalio 23 d.	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto II (darbuotojų atstovų) grupės tarptautinė konferencija „Lietuva prie Europos integracijos vairo: naujas žvilgsnis į Europą“
8.	2013 m. lapkričio 18–20 d.	Europos švietimo tarybų tinklo (EUNEC) metinė konferencija „Anksti paliekantys mokyklą“
9.	2013 m. lapkričio 21–22 d.	Tarptautinė konferencija „Arbitražas: jo taikymo ES šalyse patirtis ir plėtros perspektyvos Lietuvoje“
10.	2013 m. gruodžio 2–6 d.	Tarptautinė Mokomojo Europos Parlamento sesija
11.	2013 m. gruodžio 12–13 d.	Europos piliečių metų baigiamasis renginys „Kaip kiekvienus metus paversti Piliečių metais!“

4. Koordinacinės darbo grupės veikla

Nuo 2011 m. spalio 19 d. veikiančiai Koordinacinei darbo grupei vadovavo Seimo kanceliarijos Tarptautinių ryšių departamento direktorė Sigita Trainauskienė, o nuo 2012 m. kovo 30 d. – Komunikacijos departamento direktorė Loreta Raulinaitytė.

2011 m. surengti trys, 2012 m. – šešiolika, o 2013 m. – penkiolika Koordinacinės darbo grupės posėdžių.

Koordinacinę darbo grupę sudarė 13 Seimo kanceliarijos tarnautojų:

1. Loreta Raulinaitytė, Komunikacijos departamento direktorė, darbo grupės vadovė;
2. Renata Lygienė, Europos reikalų komiteto biuro vedėja, darbo grupės vadovo pavaduotoja;
3. Ieva Lavišienė, Komunikacijos departamento vyriausioji specialistė, darbo grupės sekretorė;
4. Augustė Klimaitytė, Komunikacijos departamento vyriausioji specialistė, darbo grupės sekretorė;
5. Romaldas Abugelis, Kaimo reikalų komiteto biuro vedėjas;
6. Donatas Čečergis, Europos informacijos biuro vedėjas;
7. Judita Kaminskienė, Personalo skyriaus vedėja;
8. Gintarė Kuncaitytė, Strateginio planavimo skyriaus vedėja;
9. Alvidas Lukošaitis, Parlamentinių tyrimų departamento direktorius;
10. Daiva Raudonienė, Audito komiteto biuro vedėja;

11. Sigita Trainauskienė, Tarptautinių ryšių departamento direktorė;
12. Evaldas Zelenka, Užsienio reikalų komiteto biuro vedėjas;
13. Snieguolė Žiūkaitė, Tarptautinių organizacijų skyriaus vedėja;

Be Koordinacinės darbo grupės narių, posėdžiuose reguliariai dalyvavo už Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginių koordinavimą atsakingas Seimo Pirmininko pavaduotojas Petras Auštrevičius ir Seimo kancleris Jonas Milerius. Taip pat, atsižvelgiant į posėdžių darbotvarkes, buvo kviečiami funkcinų grupių, kitų Seimo komitetų biurų, URM ir kitų valstybės institucijų atstovai. Naudojant vaizdo ryšį Koordinacinės darbo grupės posėdžiuose prireikus taip pat dalyvavo Seimo nuolatinė atstovė ES Živilė Pavilonytė ir jos pavaduotoja, COSAC sekretoriato narė Jurgita Marcinkutė.

Koordinacinės darbo grupės posėdžiuose svarstyti šie svarbiausi klausimai:

- Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginių organizavimas;
- Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginių dokumentų projektai;

- papildomų, su pirmininkavimu susijusių, renginių organizavimas;
- funkcinų grupių darbų planai ir veiklos ataskaitos;
- pirmininkavimo komunikacija;
- pirmininkavimo dovanos ir suvenyrai;
- kultūrinė programa, maitinimas, apgyvendinimas, logistika;
- programos 1.4 „Lietuvos Respublikos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens užtikrinimas“ 2013 m. asignavimų planas;
- viešieji pirkimai;
- su pirmininkavimu susijusios komandiruotės bei vizitai ir kt.

Koordinacinė darbo grupė kartu su funkcinėmis grupėmis aktyviai organizavo pirmininkavimo parlamentinio matmens renginius:

- Visiems pirmininkavimo parlamentinio matmens renginiams buvo parengti išsamūs scenarijai, kalbos, renginio dokumentai (išvadų, pasiūlymų, apibendrinimų, apžvalgų, programų projektai, dalyvių sąrašai ir kiti renginio dokumentai lietuvių, anglų ir prancūzų kalbomis).
- Prieš kiekvieną parlamentinio matmens renginį buvo rengiami 2–3 aptarimai-repeticijos su atitinkamų Seimo komitetų pirmininkais, komitetų biurų ir kitais Sei-

9 pav. Koordinacinės darbo grupės posėdis

mo kanceliarijos darbuotojais. Repetici-
jose buvo išsamiai aptariami visi renginio
organizavimo klausimai, posėdžio vedimo
scenarijus, renginio dokumentai (išvadų,
pasiūlymų, apibendrinimų, apžvalgų, pro-
gramų projektai, dalyvių sąrašai ir kiti ren-
ginio dokumentai).

- Seimo kanclerio Jono Mileriaus iniciatyva,
kiekvienas renginys, jam pasibaigus, buvo
aptariamas – dalijamasi patirtimi, išsako-
mos pastabos ir pasiūlymai dėl įvykusio
bei būsimų renginių.

5. Funkcinių grupių veikla

Biudžeto ir finansų kontrolės grupė (G1)

**Vadovė – Finansų departamento direktorė
Laima ŠIPKAUSKIENĖ**

**Pavadojanti – Strateginio planavimo sky-
riaus vedėja Vaida SERVETKIENĖ**

2013 m. buvo parengtas programos 1.4 „Lietuvos
Respublikos pirmininkavimo ES Tarybai parla-
mentinio matmens užtikrinimas“ 2013 m. asigna-
vimų planas, kuriame numatytas 8 167 000 Lt pir-
mininkavimo parlamentinio matmens biudžetas.

Funkcinė grupė nuolat koordinavo lėšų įsisa-
vinimo eigą, ataskaitas apie pirmininkavimo
parlamentinio matmens užtikrinimui skirtų
lėšų panaudojimą teikė Seimo Europos reika-
lų komitetui, Seimo kancleriui ir Koordinacinei
darbo grupei. (Išsamiau žr. III dalyje – „Pirminin-
kavimo biudžetas“)

Dalyvių akreditacijos ir registracijos grupė (G2)

**Vadovė – Tarptautinių ryšių departamento
Tarptautinių organizacijų skyriaus vedėja
Snieguolė ŽIUKAITĖ**

**Pavadojanti – Tarptautinių ryšių departa-
mento Tarptautinių organizacijų skyriaus
patarėja Laura ŠUMSKIENĖ**

Buvo parengta Lietuvos pirmininkavimo ES Ta-
rybai parlamentinio matmens renginių dalyvių
akreditacijos sistema. Visi dalyviai į renginius
registravosi tiesiogiai Lietuvos pirmininkavimo
ES Tarybai parlamentiniam matmeniui skirtoje
interneto svetainėje.

Funkcinė grupė buvo atsakinga už dalyvių kor-
telių parengimą, dalyvių registraciją renginių
metu Seime bei viešbučiuose, registracijos ei-
gos koordinavimą.

Dokumentų rengimo grupė (G3)

**Vadovė – Dokumentų departamento direktorė
Irena PERKAUSKIENĖ**

**Pavadojanti – Seimo Europos reikalų
komiteto biuro vedėja Renata LYGIENĖ**

Viena iš Dokumentų rengimo grupės funkcijų
buvo užtikrinti, kad visi Lietuvos pasirengimo
pirmininkauti ir pirmininkavimo ES Tarybai
parlamentinio matmens renginių dokumentai
ir viešai skelbiama informacija lietuvių kalba
būtų parengta pagal reikalavimus, suredaguo-
ta ir laiku pateikta.

Funkcinė grupė inicijavo ES valstybių narių,
šalių kandidačių ir NATO valstybių parlamen-
tų lietuviškų pavadinimų sąrašo parengimą. Šį
sąrašą Valstybinė lietuvių kalbos komisija re-
komendavo oficialiajai vartosenai, jam pritarė
Seimo valdyba.

Rengiant „Parlamentinį žodyną“ buvo reda-
guojami terminai, tikslinamos ir su atitikmenimis
anglų, vokiečių ir prancūzų kalbomis deri-
namos jų apibrėžtys.

Dokumentų rengimo grupė parengė visų
pirmininkavimo parlamentinio matmens do-
kumentų – Seimo Pirmininko ir specializuotų
komitetų pirmininkų kvietimų į renginius, ren-
ginių programų projektų, bendrosios informa-
cijos ir kt. – šablonus, renginių dalyvių sąrašus,
Seimo narių gyvenimo aprašymus. Taip pat
kartu su komitetais buvo parengti lankstinukai
apie specializuotus komitetus, redaguojami
pirmininkavimo parlamentinio matmens kon-
ferencijų ir posėdžių, specializuotų komitetų
pirmininkų susitikimų dokumentai, parodų Sei-
me ir EP aprašymai, informacijos apie renginius
ir interneto svetainės tekstai. Parengtas ir trimis
kalbomis išleistas parodos „Lietuvos sugrįžimas
į laisvą pasaulio šalių bendriją“ katalogas. Iš
viso suredaguota apie 1 400 puslapių teksto.

Taip pat buvo parengtos bei į anglų ir prancū-
zų kalbas išverstos Seimo narių biografijos.

Interneto puslapio grupė (G4)

**Vadovė – Komunikacijos departamento
Ryšių su visuomene skyriaus Visuomenės
informavimo ir žiniasklaidos poskyrio vedėja
Jolanta ANSKAITIENĖ**

**Pavadojantys: Europos informacijos biuro
vedėjas Donatas ČEČERGIS, Informacinių
technologijų ir telekomunikacijų departamen-
to Informacijos sistemų projektavimo skyriaus
analitikė programuotoja Birutė LEONAVIČIENĖ**

Ši funkcinė grupė kūrė ir nuolat atnaujino infor-
maciją Seimo pirmininkavimo parlamentinio
matmens interneto puslapyje lietuvių, anglų ir
prancūzų kalbomis. Užtikrino aktualiausias in-
formacijos sklaidą pirmininkavimo parlamenti-
nio matmens interneto puslapyje.

Naujasis pirmininkavimo parlamentinio ma-
tmens puslapis eu2013.lrs.lt pradėjo veikti
2013 m. gegužės 9 d. (Išsamiau žr. IV dalyje –
„Pirmininkavimo komunikacija“).

Informacijos technologijų grupė (G5)

**Vadovas – Informacinių technologijų ir
telekomunikacijų departamento direktorius
Jurgis BRIDŽIUS**

**Pavadojantis – Informacinių technologijų ir
telekomunikacijų departamento direktoriaus
pavadootojas Rimantas BERŽVINSKAS**

Ši funkcinė grupė pirmininkavimo parlamen-
tinio matmens renginių ir papildomų renginių
metu vykdė informacinių technologijų priežiū-
rą, užtikrino sklandžią jų veiklą.

Siekiant tinkamai pasiruošti pirmininkavimo
renginiams, buvo atlikti viešieji pirkimai reika-
lingai įrangai (diskusinei vertimo įrangai, kom-
piuteriams, spausdintuvams, televizorių ekr-
nams ir kt.) įsigyti.

Funkcinė grupė kartu su funkcinė Interneto
puslapio grupe koordinavo Lietuvos pirmi-
ninkavimo parlamentinio matmens interneto
puslapio sukūrimą ir vykdė jo priežiūrą.

Komunikacijos grupė (G6)

**Vadovas – Europos informacijos biuro vedėjas
Donatas ČEČERGIS**

**Pavadojantis – Komunikacijos departa-
mento Ryšių su visuomene skyriaus vedėjas
Artūras ZELENIAKAS**

Visų pirmininkavimo parlamentinio matmens
renginių metu buvo rengiami anonsai, pra-
nešimai spaudai, organizuojamos spaudos
konferencijos.

Funkcinė grupė parengė Seime 2013 m. II pus-
metį vyksiančių parodų planą ir jį įgyvendino.

Parengtas (naudojant programą „Power Point“) Seimo pristatymas, skirtas Seimo svečiams,
jis išverstas į anglų, prancūzų ir vokiečių kal-
bas. (Išsamiau žr. IV dalyje – „Pirmininkavimo
komunikacija“)

Maitinimo, apgyvendinimo, kultūrinės programos grupė (G7)

**Vadovė – Tarptautinių ryšių departamento
Tarptautinių organizacijų skyriaus vyriausioji
specialistė Kristina GRAŽYTĖ**

**Pavadojantis – Bendrųjų reikalų departa-
mento Paslaugų ir materialinio aprūpinimo
skyriaus vedėjas Alvydas MILKEVIČIUS**

Ši funkcinė grupė atliko išankstines viešbu-
čių rezervacijas renginių dalyviams. Svečiams
buvo siūloma apsistoti Vilniaus senamiestyje
įsikūrusiuose viešbučiuose („Kempinski Hotel
Cathedral Square“, „Amberton“, „Narutis“, „Europa
Royal“, „Radisson Blue Astoria“ ir kt.). Suderintos
vienodos rezervacijų sąlygos visų pirmininkavi-
mo parlamentinio matmens renginių metu.

Visi renginių dalyviai, įskaitant pranešėjus iš ES
institucijų, už kelionę ir apgyvendinimą Vilniuje
mokėjo patys. Seimui teko apmokėti tik kitų pra-
nešėjų kelionės ir apgyvendinimo išlaidas.

Funkcinė grupė užsakė vakarienių su kultūrinės
programomis vietas ir atlikėjus. Vakarienės
rengtos LDK Valdovų rūmuose, Užutrakio dva-
re, Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje, Lietu-
vos nacionalinio muziejaus Senajame arsenale,
Vilniaus universiteto Botanikos sode, Lietuvos
nacionaliniame operos ir baleto teatre, Valstybi-
nio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos
centre, Nacionalinėje dailės galerijoje. Siekiant
parodyti lietuvių kultūros paveldą bei šiuolaikinę
kultūrą, vakarienių metu koncertines programas

atliko Renesanso muzikos ir šokių ansamblis „Banchetto Musicale“, berniukų choras „Ažuolukas“, Vilniaus universiteto folkloro ansamblis „Ratilio“, maestro Virgilijus Noreika su mokiniais bei Vilhelmas Čepinskis ir Sergejus Krinincinas.

Buvo palaikomas nuolatinis ryšys su maitinimo įmonėmis, valgiaraščiai derinami su renginį organizuojančiais Seimo komitetais.

Patalpų grupė (G8)

Vadovas – Bendrųjų reikalų departamento direktorius Antanas DIMAITIS

Pavadojanti – Bendrųjų reikalų departamento Patalpų administravimo skyriaus vedėjas Albertas VASIULIS

Ši funkcinė grupė užtikrino Seimo patalpų parngimą ir pritaikymą pirmininkavimo parlamentinio matmens ir papildomiems renginiams. Funkcinė grupė koordinavo Kovo 11-osios Akto salės ir kitų Seimo rūmų erdvių atnaujinimą. Kovo 11-osios Akto salėje įrengta 16 papildomų dviviečių vertėjų kabinų, pakeisti susidėvėję kėdžių gobelenai, atnaujintos apšvietimo ir vėdinimo sistemos. Seimo II rūmų plenarinių posėdžių salėje buvo papildomai įrengta 10 kilnojamyjų vertėjų kabinų su oro vėdinimo ir kondicionavimo sistemomis. Be to, ant I rūmų fasado įrengti stacionarūs vėliavų laikikliai – rūmai papuošti ES valstybių vėliavomis. Taip pat atnaujintas Seimo I rūmų vidinis (centrinis) kiemas, padidinta automobilių stovėjimo aikštelė.

Visų pirmininkavimo parlamentinio matmens ir papildomų renginių metu buvo užtikrintas tinkamas posėdžių ir spaudos konferencijų salių bei kitų patalpų apšvietimas, oro vėdinimas ir kondicionavimas.

Personalo ir kvalifikacijos tobulinimo grupė (G9)

Vadovė – Personalo skyriaus vedėja Judita KAMINSKIENĖ

Pavadojanti – Personalo skyriaus Kvalifikacijos kėlimo ir vertinimo poskyrio vedėja Jurgita NAUJIKIENĖ

Ši funkcinė grupė buvo atsakinga už personalo mokymų bei kvalifikacijos tobulinimo organizavimą.

Daugiau nei 50 Seimo kanceliarijos darbuotojų dalyvavo 6 dienų specializuotų anglų ir prancūzų kalbų kursuose, daugiau nei 30 – mokymuose, skirtuose susirinkimų, posėdžių vedimo, viešojo kalbėjimo įgūdžiams tobulinti.

30 darbuotojų dalyvavo URM centralizuotai organizuojamuose mokymuose, skirtuose pasirengti Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai.

2013 m. vasario mėn. 7 Tarptautinių ryšių departamento Vertimų skyriaus vertėjai dalyvavo 1–2 savaitių stažuotėje EP Vertimo žodžiu ir konferencijų generaliniame direktorate.

5 valstybės tarnautojai dalyvavo 6 savaitių stažuotėje EP (dirbant su Seimo nuolatiniu atstovu ES).

Vienas valstybės tarnautojas dalyvavo 2 savaitių ERASMUS stažuotėje ES institucijose.

Du valstybės tarnautojai dalyvavo konferencijoje Berlyne. Vienas valstybės tarnautojas dalyvavo Europos viešojo administravimo instituto seminare Maastrichte.

2013 m. balandžio 19 d. buvo organizuoti Seimo narių mokymai „Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 m. antrąjį pusmetį parlamentinio matmens prioritetai“, kuriuose paskaitas skaitė Lietuvos nuolatinės atstovybės ES diplomatai ir Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto lektoriai.

2013 m. organizuoti Seimo narių ir Seimo kanceliarijos darbuotojų vidiniai mokymai šiomis temomis:

- 1) Sąjungos reikalų parlamentinių komitetų konferencijos (COSAC) veikla;
- 2) Lietuvos pirmininkavimas ES Tarybai: parlamentinis matmuo;
- 3) Tarpparlamentinė bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) bei bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) konferencija;
- 4) Tarpparlamentinė Europos Sąjungos informacijos mainų sistema (IPEX);
- 5) bendravimas žodžiu ir raštu anglų kalba;
- 6) pranešimų spaudai rengimas;
- 7) vizitų programų rengimas;

8) tarnybinis protokolas ir etiketas;

9) ekskursijų po Seimo rūmus vedimas.

Protokolo, dovanų ir suvenyrų grupė (G10)

Vadovė – Tarptautinių ryšių departamento Protokolo skyriaus vedėja Elona KAZAKEVIČIENĖ

Pavadojanti – Tarptautinių ryšių departamento Protokolo skyriaus vyriausioji specialistė Eglė SABALIENĖ

Ši funkcinė grupė užtikrino labai svarbių svečių aptarnavimą pagal tarptautinį protokolą (rėngė labai svarbių asmenų, atvykusių dalyvauti renginiuose, vizitų programas, lydėjo juos vizitų metu), renginių metu lydėjo visus svečius į renginių vietas, prisidėjo rengiant vakarienes (pasitiko svečius, padėjo juos susodinti prie pagrindinio stalo, rengti stalo korteles, valgiaraščius), ruošė posėdžių sales (užtikrino kortelių, vėliavėlių išdėstymą), organizavo dokumentų pasirašymo ceremonijas, organizavo dvišalius susitikimus, darbo pietus ir pusryčius renginių metu, ruošė pirmininkavimo suvenyrų rinkinius svečiams.

2013 m. išrinkti ir įsigyti suvenyrai, kuriuos buvo numatyta dovanoti pirmininkavimo parlamentinio matmens renginių svečiams. 2013 m. balandžio 26 d. suvenyrai buvo pristatyti Seimo valdybai.

2014 m. atrinkti 46 ryšio pareigūnai, kurie 2014 m. balandžio 6–8 dienomis vykusios ES parlamentų pirmininkų konferencijos metu dirbo su atvykusiomis užsienio valstybių parlamentų delegacijomis (rėngė vizitų programas, lydėjo viso renginio metu). Ryšio pareigūnams buvo rengiami mokymai Seime ir kitose vietose, į kurias renginio metu vyko svečių delegacijos. Taip pat buvo parengtas išsamus konferencijos organizavimo scenarijus. Funkcinė grupė koordinavo darbą su Vadovybės apsaugos departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Vadovybės apsaugos departamentu) ir Lietuvos viešąją policiją, buvo atsakinga už sklandų darbą Vilniaus oro uosto Labai svarbių asmenų salėje (organizavo svečių pasitikimą ir išlydėjimą kartu su Labai svarbių asmenų salės darbuotojais), buvo atsakinga už leidimų ne-

šiotis ginklų gavimą atvykusiems užsienio šalių apsaugos pareigūnams.

Renginių turinio grupė (G11)

Vadovas – Kaimo reikalų komiteto biuro vedėjas Romaldas ABUGELIS

Pavadojanti – Seimo Europos reikalų komiteto biuro vedėja Renata LYGIENĖ

Funkcinė grupė dalyvavo rengiant ir derinant pirmininkavimo parlamentinio matmens renginių programų projektus, kitus renginių dokumentus. Dokumentų turinys buvo derinamas su Seimo komitetų pirmininkais ir nariais.

Saugumo užtikrinimo grupė (G12)

Vadovas – Vadovybės apsaugos departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos Pastatų apsaugos skyriaus viršininko pavadojantis Arūnas JANUŠIS

Pavadojantis – Vadovybės apsaugos departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos Pastatų apsaugos skyriaus viršininkas Ramūnas BARKAUSKIS

Ši funkcinė grupė aktyviai bendradarbiavo su Vadovybės apsaugos departamentu ir Policijos departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Policijos departamentu) dėl svečių saugumo užtikrinimo pirmininkavimo parlamentinio matmens renginių metu. Buvo suderinta renginių saugumo standartus atitinkanti akreditacijos kortelių forma.

Funkcinė grupė užtikrino svečių saugumą visų parlamentinio matmens renginių metu.

Transporto grupė (G13)

Vadovas – Transporto skyriaus vedėjas Česlovas SELEMONAS

Pavadojantis – Transporto skyriaus Techninio eksploatavimo poskyrio vedėjas Jurgis RAIŠYS

Ši funkcinė grupė buvo atsakinga už transporto paslaugas 11 pirmininkavimo parlamentinio matmens renginių metu. Šiems renginiams aptarnauti buvo nuomojami autobusai ir mikroautobusai, taip pat naudojami Seimo kanceliarijos automobiliai. 2013 m. vykusiams

renginiams buvo išnuomoti 53 autobusai ir 11 mikroautobusų. Liepos mėnesį vykusiems renginiams autobusai buvo nuomojami iš kelionių agentūros „West Express“, o rugsėjo–gruodžio mėnesiais – iš UAB „DELTA“ Turizmo centro.

2014 m. balandžio 6–8 d. ES parlamentų pirmininkų konferencijos dalyviams pasitikti iš oro uosto ir išlydėti juos į oro uostą (taip pat pagal poreikį aptarnauti renginio metu) buvo paruošta 50 dviejų automobilių kortežų. Šiam tikslui iš UAB „Krasta Auto“ kaip parama buvo gauti 55 BMW markės lengvieji automobiliai. UAB „Lietuvos draudimas“ neatlygintinai juos apdraudė (taip pat suteikta parama). Minėtiems automobiliams vairuoti buvo naudojamosi vairuotojų nuomos paslauga, dalį automobilių vairavo Vadovybės apsaugos departamento darbuotojai, Seimo kanceliarijos Transporto skyriaus vairuotojai.

Renginiui aptarnauti 2014 m. balandžio 6–8 d. buvo išnuomoti 9 autobusai, 23 mikroautobusai (visų paslaugų nuoma iš UAB „DELTA“ Turizmo centro) ir panaudoti Seimo kanceliarijos turimi automobiliai, kuriuos vairavo Seimo kanceliarijos Transporto skyriaus vairuotojai ir darbuotojai. Pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginių metu taip pat buvo užtikrintos kokybiškos taksi paslaugos. Atrinktos trys taksi bendrovės, atitinkančios svečių poreikius, – „Vilnius veža“, „Smart taksi“ ir „Sauda“. Šios bendrovės užtikrino renginių dalyvių pervežimą iš Tarptautinio Vilniaus oro uosto į Seimą / viešbučius ir iš Seimo / viešbučių į oro uostą.

Vertimo grupė (G14)

Vadovė – Tarptautinių ryšių departamento Vertimų skyriaus vedėja Kristina KAČKUVIENĖ

Pavaduojanti – Tarptautinių ryšių departamento Vertimų skyriaus vyriausioji specialistė Irena KASPUTYTĖ

Ši funkcinė grupė koordinavo vertimą ir visuose pirmininkavimo parlamentinio matmens renginiuose vertė žodžiu į lietuvių, anglų ir prancūzų kalbas ir iš jų. Pagal poreikį taip pat buvo verčiama iš ir į rusų, vokiečių ir lenkų kalbas. Be vertimo raštu paslaugų, Seimo Tarptautinių ryšių departamento Vertimų skyrius

užtikrino vertimą žodžiu į visas oficialiąsias ES kalbas ir iš jų L COSAC posėdyje, koordinavo vertėjų darbą. Po tarptautinio atviro paslaugų viešojo pirkimo konkurso vertimo paslaugas teikė konkursą laimėjusi vertimo bendrovė.

Visi pirmininkavimo parlamentinio matmens dokumentai, interneto svetainės tekstai ir su pirmininkavimo parlamentinio matmens renginiais susiję tekstai buvo verčiami į lietuvių, anglų ir prancūzų kalbas. Vertimą raštu sudarė įvairūs su Lietuvos naryste ES, Lietuvos pirmininkavimu ES Tarybai, Seimo darbu ES ir parlamentine veikla susiję tekstai, kurie buvo verčiami į anglų, prancūzų, vokiečių, lenkų, rusų kalbas ir iš jų.

2013 m. Vertimų skyriaus vertėjai raštu išvertė 6 031,5 psl. ir suredagavo 5 931,5 psl. tekstų, daugumą jų sudarė su Lietuvos pirmininkavimu ES Tarybai susiję tekstai. Pirmininkavimo parlamentinio matmens renginiuose jie žodžiu vertė 573 val. Iš viso per 2013 m. žodžiu buvo verčiama 1 951,5 val. Surengti 12 val. trukmės vidiniai mokymai, jiems parengta dalomoji medžiaga ir „Power Point“ pateiktis.

2014 m. sausio–balandžio mėnesiais Vertimų skyriaus vertėjai raštu išvertė 1 464 psl. ir suredagavo 1 644 psl. teksto, maždaug pusę jo sudarė su Lietuvos pirmininkavimu ES Tarybai susiję tekstai. Dviejuose renginiuose versta 163 val., 28 val. dirbo skyriaus darbuotoja ryšio pareigūnė. Rengiantis ES parlamentų pirmininkų konferencijai, surengti 2 val. mokymai ryšio pareigūnams, jiems parengta dalomoji medžiaga ir „Power Point“ pateiktis.

Funkcinės grupės darbe dėl didelio užimtumu nedalyvavo Dokumentų departamento vertėjai.

Seimo kanceliarijos Tarptautinių ryšių departamento Vertimų skyriaus vertėjai aktyviai prisidėjo prie EP Vertimo žodžiu ir konferencijų generalinio direktorato darbuotojų vizito organizavimo bei rūpinosi delegacija jos vizito Seime metu.

Skirtingais laikotarpiais pagal terminuotas sutartis papildomai dirbo anglų (1 vertėjo etatas ir 0,5 redaktoriaus etato), prancūzų (1,5 etato) ir rusų (0,5 etato) kalbų vertėjai.

6. Lietuvos Respublikos Seimo nuolatinio atstovo ES ir jo pavaduotojo veikla

Seimo nuolatinė atstovė ES Živilė Pavilonytė pasirengimo Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentiniam matmeniui darbus pradėjo 2012 m. pradžioje. Nuo 2013 m. sausio 4 d. kartu su Seimo nuolatine atstove ES pradėjo dirbti jos pavaduotoja Jurgita Marcinkutė.

Seimo nuolatinė atstovė ES Živilė Pavilonytė dalyvavo rengiant ir derinant 2012 m. balandžio 20 d. deklaraciją „Dėl Airijos, Lietuvos ir Graikijos parlamentų bendradarbiavimo rengiant ir įgyvendinant trijų Europos Sąjungos valstybių narių pirmininkavimo parlamentinį matmenį 2013 m. sausio 1 d. – 2014 m. birželio 30 d.“. Be to, Živilė Pavilonytė ir jos pavaduotoja Jurgita Marcinkutė nuolat su pirmininkaujančių valstybių Trejeto – Airijos ir Graikijos – parlamentų nuolatiniais atstovais ES susitikdavo aptarti pasirengimo pirmininkavimui eigos.

Živilė Pavilonytė rinko informaciją ir domėjosi Danijos, Lenkijos bei Kipro patirtimi, įgyta rengiantis pirmininkavimui ES Tarybai ir pirmininkavimo metu, palaikė nuolatinį ryšį su EP, EK atitinkamų tarnybų ir Lietuvos nuolatinės atstovybės ES darbuotojais sprendžiant įvairius praktinius pasirengimo Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai klausimus.

Seimo nuolatinė atstovė ES ir jos pavaduotoja nuolat informuodavo ES institucijas, nacionalinius parlamentus, nevyriausybinę organizacijų atstovus, žurnalistus, mokslininkus ir kitus suinteresuotus asmenis apie Lietuvos pasirengimo pirmininkauti eigą, pirmininkavimo parlamentinio matmens planus, pirmininkavimo ES Tarybai parlamentiniam matmeniui skirtą Seimo interneto svetainę, pirmininkavimo renginius ir dalijosi kita informacija.

Parengus Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginių kalendorių, Seimo nuolatinė atstovė ES teikė rekomendacijas Seimo komitetų biurams, organizuosiantiems šiuos renginius, nuolat konsultavo ir talkino rengiant šių renginių programų projektus, teikė siūlymus dėl galimų pranešėjų. Seimo nuolatinė atstovė ES taip pat palaikė tiesioginį ryšį su galimais

pranešėjais iš nacionalinių parlamentų, EP, EK, kitų ES ar tarptautinių organizacijų, akademinių institucijų dėl jų dalyvavimo renginiuose, pranešimų temų ir kitų aktualių klausimų.

Vykdamas Seimo pasirengimo Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens programą, Seimo nuolatinė atstovė ES Živilė Pavilonytė ir jos pavaduotoja Jurgita Marcinkutė surengė šiuos vizitus:

- 2013 m. kovo 3–5 d., bendradarbiaujant su Lietuvos nuolatine atstovybe ES, buvo surengtas Seimo Europos reikalų komiteto ir Užsienio reikalų komiteto delegacijos vizitas į Briuselį. Delegacija susitiko su Europos Vadovų Tarybos Pirmininku Hermanu Van Rompuy'umi, EK vicepirmininku Marošu Šefčovičiumi, EK nariu Algirdu Šemeta, EP vicepirmininkais Migueliu Angelium Martinezu ir Othmaru Karasu, su keletu EP komitetų pirmininkų, Lietuvoje išrinktais EP nariais, Lietuvos nuolatiniu atstovu ES ir kitais Lietuvos nuolatinės atstovybės ES darbuotojais, EP Generaliniu sekretoriumi Klausu Welle'iu, ES Tarybos Generaliniu sekretoriumi Uwe Corsepiusiu.
- 2013 m. kovo 6–8 d. buvo surengtas Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininko Algimanto Salamakino, Seimo Kaimo reikalų komiteto pirmininko Sauliaus Bucevičiaus, Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininko Valentino Bukausko ir Seimo Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkės Kristinos Miškinienės vizitas į Briuselį dalyvauti susitikimuose su ES institucijų atstovais Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginių temoms aptarti. Seimo nariai susitiko su EK, EP nariais, darbuotojais bei Lietuvos nuolatiniu atstovu ES ir kitais Lietuvos nuolatinės atstovybės ES darbuotojais.
- 2013 m. kovo 17–19 d. buvo surengtas Seimo Ekonomikos komiteto pirmininko Remigijaus Žemaitaičio, Seimo Informacinės visuomenės plėtros komiteto pirmininko Mindaugo Basčio, Seimo Biudžeto

ir finansų komiteto pirmininko Broniaus Bradausko ir Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkės Audronės Pitrenienės vizitas į Briuselį dalyvauti susitikimuose su ES institucijų atstovais Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginių temoms aptarti. Seimo nariai susitiko su EK, EP nariais, darbuotojais bei Lietuvos nuolatinio atstovo ES ir kitais Lietuvos nuolatinės atstovybės ES darbuotojais.

Vykdam Seimo kanceliarijos pasirengimo Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens programą, Seimo nuolatinė atstovė ES Živilė Pavilonytė surengė šiuos vizitus:

- 2012 m. kovo 26–28 d. buvo surengtas Seimo kanclerio vadovaujamos delegacijos vizitas į Briuselį. Vizito tikslas – aptarti klausimus, susijusius su Lietuvos rengimusi pirmininkauti ES Tarybai. Vizito metu vyko susitikimai su EP nariais ir darbuotojais, su Lietuvos nuolatinės atstovybės ES vadovu, COSAC sekretoriato nuolatinio nariu, Danijos parlamento nuolatinio atstovu ES, EK atstovais.
- 2012 m. lapkričio 11–14 d. Briuselyje lankėsi dešimties Seimo komitetų biurų vedėjai ir patarėjai bei dvi Seimo kanclerio biuro darbuotojos. Delegacija susitiko su EP darbuotojais, Kipro ir Airijos parlamentų nuolatiniais atstovais ES, COSAC sekretoriato darbuotojais, IPEX darbuotoju, ES Tarybos generalinio sekretoriato atstovais, Lietuvos nuolatinės atstovybės ES darbuotojais, EK atstovais.
- 2012 m. gruodžio 3–6 d. Briuselyje lankėsi šešių Seimo kanceliarijos darbuotojų grupė: du atstovai iš Seimo kanceliarijos Europos informacijos biuro ir keturi Seimo kanceliarijos Komunikacijos departamento atstovai. Seimo kanceliarijos delegacija susitiko su EP darbuotojais, ES Tarybos generalinio sekretoriato atstovais, Lietuvos nuolatinės atstovybės ES darbuotojais, EK atstovais. Delegacija taip pat aplankė EP Lankytojų centrą – Parlamentariumą.

- Seimo nuolatinė atstovė ES suderinus su EP, jame buvo surengtos Seimo kanceliarijos darbuotojų stažuotės. Nuo 2012 m. balandžio 10 d. iki 2013 m. gruodžio mėn. EP stažavosi 10 Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojų.

Živilė Pavilonytė nuolat bendradarbiavo su EP Koordinavimo skyriumi rengiant EP komitetų delegacijų vizitų į Lietuvą, prieš prasidedant Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai, planus. Apie šiuos planus Živilė Pavilonytė nuolat informavo Seimą ir kitas Lietuvos institucijas. Vėliau ji dalyvavo planuojant ir organizuojant minėtus vizitus į Lietuvą – derino konkrečius susitikimus, diskusijų temas ir klausimus. Iki Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai ir pirmininkavimo pradžioje iš viso buvo surengti šie vizitai: EP pirmininkų konferencijos, 7 EP komitetų delegacijų, kelių politinių grupių, kelių EP administracinių padalinių, taip pat EK narių vizitai.

Nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2014 m. birželio 1 d. Seimo nuolatinė atstovė ES Živilė Pavilonytė ir jos pavaduotoja Jurgita Marcinkutė dirbo COSAC sekretoriato kaip Seimo, vykdančio pirmininkaujančio Trejeto nario funkcijas, atstovės.

Taip pat jos kartu su kitais COSAC sekretoriato nariais dalyvavo 2013 m. sausio 27–28 d. vykusiame COSAC pirmininkaujančio Trejeto susitikime ir COSAC pirmininkų posėdyje Dubline, 2013 m. birželio 23–25 d. vykusiame COSAC pirmininkaujančio Trejeto susitikime ir COSAC XLIX plenariniame posėdyje Dubline, 2013 m. liepos 7–8 d. vykusiame COSAC pirmininkaujančio Trejeto susitikime ir COSAC pirmininkų posėdyje Vilniuje, 2013 m. spalio 27–29 d. vykusiame COSAC pirmininkaujančio Trejeto susitikime ir COSAC L plenariniame posėdyje Vilniuje, 2014 m. sausio 26–27 d. vykusiame COSAC pirmininkaujančio Trejeto susitikime ir COSAC pirmininkų posėdyje Atėnuose.

Po šių posėdžių Živilė Pavilonytė ir Jurgita Marcinkutė su kitais COSAC sekretoriato nariais rengė jų protokolus. Taip pat pirmininkaujančių parlamentų prašymu kartu su kitais COSAC sekretoriato nariais padėjo rengti klausimynus, dalyvavo rengiant pusmetinius COSAC pranešimus ir kitus dokumentus COSAC posėdžiams.

7. Vizitai į Lietuvos Respublikos Seimą, susiję su pasirengimu pirmininkauti

2013 m., artėjant Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai, į Seimą atvyko kelios dešimtys Europos valstybių parlamentų, EP, EK delegacijų. Vizitų metu delegacijos susitiko su Seimo vadovybe ir Seimo komitetų nariais, domėjosi Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai prioritetais, pasirengimo eiga.

Europos Parlamento delegacijų vizitai į Lietuvos Respublikos Seimą, susiję su Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai

1. 2013 m. balandžio 3–5 d. Europos Parlamento Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto (FEMM) vizitas
2. 2013 m. balandžio 4–5 d. Europos Parlamento Vertimo žodžiu ir konferencijų generalinio direktorato vizitas
3. 2013 m. balandžio 28–30 d. Europos Parlamento Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto (IMCO) vizitas
4. 2013 m. gegužės 2–3 d. Europos Parlamento Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto (EMPL) vizitas
5. 2013 m. gegužės 13–17 d. Europos Parlamento Vertimo raštu direktorato Lietuvių kalbos vertimo raštu skyriaus vertėjų vizitas (Seminaras „Presidency Preparation Course“)
6. 2013 m. gegužės 15–17 d. Europos Parlamento Ryšių su nacionaliniais parlamentais direktorato atstovų vizitas
7. 2013 m. gegužės 29–30 d. Europos Parlamento Tarptautinės prekybos komiteto (INTA) delegacijos vizitas
8. 2013 m. gegužės 30–31 d. Europos Parlamento Pirmininkų sueigos vizitas
9. 2013 m. birželio 20–21 d. Europos Parlamento Socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcijos (S&D) delegacijos vizitas

10. 2013 m. liepos 15–19 d. Europos Parlamento Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto (ITRE) delegacijos vizitas
11. 2013 m. liepos 17–18 d. Europos Parlamento Teisės reikalų komiteto (JURI) delegacijos vizitas

Kiti vizitai į Lietuvos Respublikos Seimą, susiję su Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai

1. 2012 m. rugsėjo 26–27 d. Moldovos parlamento kanceliarijos tarnautojų delegacijos vizitas
2. 2013 m. vasario 4 d. Jungtinės Karalystės nepaprastojo ir įgaliotojo ambasadoriaus Lietuvoje Davido Hunto vizitas
3. 2013 m. vasario 17–18 d. Švedijos Riksdago Socialinių reikalų komiteto delegacijos vizitas
4. 2013 m. vasario 19–21 d. Jungtinės Karalystės Bendruomenių Rūmų Pirmininko Johno Bercowo vizitas
5. 2013 m. vasario 26 d. Latvijos Saeimos kanceliarijos delegacijos vizitas
6. 2013 m. kovo 26–29 d. Gruzijos parlamento narių delegacijos vizitas
7. 2013 m. balandžio 3 d. Vokietijos Bundestago Maisto, žemės ūkio ir vartotojų apsaugos komiteto vizitas
8. 2013 m. balandžio 4–5 d. Kanados-Europos asociacijos delegacijos vizitas
9. 2013 m. balandžio 18 d. Vokietijos ir Austrijos valstybinių institucijų delegacijos vizitas
10. 2013 m. balandžio 24 d. Jungtinės Karalystės Londono Sičio delegacijos vizitas
11. 2013 m. balandžio 29–30 d. COSAC (Sąjungos reikalų parlamentinių komitetų konferencijos) sekretoriato vizitas
12. 2013 m. gegužės 7 d. Latvijos Respublikos Saeimos delegacijos vizitas

10 pav. 2013 m. gegužės 30–31 d. Europos Parlamento Pirmininkų sueigos vizitas Seime

11 pav. 2013 m. rugsėjo 9–10 d. Europos Komisijos narės, atsakingos už švietimą, kultūrą, daugiakalbystę ir jaunimą, Androullos Vassiliou vizitas

12 pav. 2013 m. birželio 19 d. Danijos Folketingo Maisto, žemės ūkio ir žuvininkystės komiteto delegacijos vizitas

13. 2013 m. gegužės 8 d. Vengrijos valstybės sekretoriaus ES klausimams Eniko Gory'io ir Vengrijos ambasadoriaus Lietuvoje J. E. Zoltano Pecze'ės vizitas
14. 2013 m. gegužės 10 d. Vokietijos Šlėzvingo-Holšteino žemės atstovų delegacijos vizitas
15. 2013 m. gegužės 10 d. Europos Komisijos nario Günthero Oettingerio vizitas
16. 2013 m. gegužės 22 d. Europos Komisijos narės Connie Hedegaard vizitas
17. 2013 m. gegužės 24 d. Vokietijos Federalinio parlamento Susisiekimo, statybų ir miesto plėtros komiteto delegacijos vizitas
18. 2013 m. gegužės 26–29 d. Vokietijos Federacinės Respublikos Bundestago Parlamentinių ryšių su Baltijos valstybėmis grupės delegacijos vizitas
19. 2013 m. gegužės 29–31 d. Vokietijos Saksonijos-Anhalto federalinės žemės parlamento Švietimo ir kultūros komiteto delegacijos vizitas
20. 2013 m. birželio 19 d. Danijos Folketingo Maisto, žemės ūkio ir žuvininkystės komiteto delegacijos vizitas
21. 2013 m. liepos 1–3 d. Vokietijos Bundestago Europos reikalų komiteto delegacijos vizitas

22. 2013 m. rugsėjo 9–10 d. Europos Komisijos narės Androullos Vassiliou vizitas
23. 2013 m. lapkričio 4 d. Nyderlandų Karalystės ambasadoriaus Lietuvoje Kornelio Spaanso ir jo pavaduotojo Roy'aus Kenkelio vizitas

Patirties perdavimas

Iki Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai pradžios į Seimą susipažinti su Seimo kanceliarijos praktika rengiantis Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentiniam matmeniui buvo atvykęs Jungtinės Karalystės nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Lietuvoje Davidas Huntas, Nyderlandų Karalystės ambasadorius Lietuvoje Kornelis Spaansas ir jo pavaduotojas Roy'us Kenkelis, Latvijos Respublikos Saeimos kanceliarijos delegacija. Seime taip pat lankėsi Gruzijos ir Moldovos parlamentų delegacijos, kurių vizitų vienas iš tikslų buvo susipažinti su Lietuvos pasirengimu pirmininkauti ES Tarybai.

2012 m. rugsėjo 26–27 d. Seime lankėsi dvylikos Moldovos Respublikos Parlamento kanceliarijos tarnautojų delegacija, kuriai vadovavo Moldovos Respublikos Parlamento generalinė sekretorė Ala Popescu.

Susitikimuose su Seimo nariais ir Seimo kanceliarijos tarnautojais buvo pristatyta Seimo veikla, Seimo kanceliarijos struktūra, funkcijos ir uždaviniai. Taip pat išsamiai aptarta Seimo pasirengimo Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentiniam matmeniui eiga, diskutuota ES politikos, eurointegracijos temomis.

2013 m. vasario 4 d. Seime vyko Seimo kanclerio, Seimo kanceliarijos Komunikacijos departamento direktorės ir Jungtinės Karalystės nepaprastjo ir įgaliotojo ambasadoriaus Lietuvoje Davido Hunto susitikimas Seimo pasirengimo pirmininkauti ES Tarybai parlamentiniam matmens klausimais.

Susitikimo su Seimo kanceliarijos Komunikacijos departamento direktore, pirmininkavimo koordinatore Loreta Raulinaityte metu ambasadoriui buvo pristatyti Lietuvos pirmininkavimo prioritetai, Seimo pasirengimas Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentiniam matmeniui: organizacinė struktūra; priimti po-

litiniai susitarimai ir sprendimai; atlikti darbai; preliminarus pirmininkavimo parlamentinio matmens renginių kalendorius.

Nors Jungtinė Karalystė ES Tarybai pirmininkavo jau 6 kartus (2017 m. bus septintas), šios šalies ministrai itin susidomėję stebėjo Lietuvos pasirengimą pirmininkauti, ypač domėjosi pirmininkavimo turiniu. Jungtinė Karalystė palaikė Lietuvos pirmininkavimo prioritetus, buvo labai suinteresuota, kad pirmininkavimas būtų sėkmingas ir siūlė visokeriopą savo pagalbą.

2013 m. vasario 26 d. Seime lankėsi Latvijos Respublikos Saeimos narių delegacija, kuriai vadovavo Saeimos kanceliarijos direktorius Maris Steinsas. Delegaciją sudarė vienuolika narių iš įvairių Latvijos Saeimos kanceliarijos padalinių bei pirmininkavimo ES Tarybai koordinatore Linda Kalnina.

Susitikimuose buvo pristatytas Seimo pasirengimas Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai: bendras Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai kontekstas, planuojami pirmininkavimo parlamentinio matmens bei papildomi, su pirmininkavimo parlamentiniu matmeniu susiję renginiai, organizacinė sistema, vienodas renginių modelis, Seimo pirmininkavimo suvenyrai ir kiti klausimai. Paraleliniuose susitikimuose Seimo padalinių atstovai pristatė personalo pasirengimo, informacinių technologijų ir bendrųjų reikalų klausimus.

2013 m. kovo 26–29 d. Seime lankėsi keturiolikos Gruzijos parlamento narių delegacija. Susitikimuose su Seimo nariais ir Seimo kanceliarijos tarnautojais buvo pristatyta Seimo veikla, Seimo kanceliarijos organizacinė struktūra, taip pat aptarta Seimo pasirengimo Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentiniam matmeniui eiga. Taip pat diskutuota parlamentinės kontrolės ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo, kovos su korupcija, ES integracijos temomis.

2013 m. gegužės 7 d. Seime antrą kartą lankėsi Latvijos Respublikos Saeimos delegacija, kuriai vadovavo Saeimos kanclerio pavaduotojas Valdis Ziemeļis. Delegaciją sudarė aštuoni nariai. Susitikimuose buvo pristatyti įvairūs organizaciniai Seimo kanceliarijos pasirengimo Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentiniam matmeniui aspektai: bendras

13 pav. Latvijos Respublikos Saeimos delegacija

pirmininkavimo reikalų koordinavimas Seime, pirmininkavimo biudžeto ir pirmininkavimo parlamentinio matmens komunikacijos strategijos klausimai. Paraleliniuose susitikimuose su Seimo padalinių atstovais daugiausia dėmesio buvo skiriama komunikacijos ir turinio klausimams.

Pirmininkavimo ES Tarybai metu, **2013 lapkričio 4 d.**, į Seimą aptarti Lietuvos pasirengimo pirmininkavimui ir pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens patirties atvyko Nyderlandų Karalystės ambasadorius Lietuvoje Kornelis Spaansas ir jo pavaduotojas Roy'us Kenkelis.

Susitikimo su Seimo kanceliarijos Komunikacijos departamento direktore, pirmininkavimo koordinatore Loreta Raulinaityte metu daugiausia dėmesio buvo skiriama organizaciniams ir turinio klausimams: pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens reikalų koordinavimui Seime, organizacinei sistemai, renginių planavimui ir turinio klausimams.

2014 m. vasario 6 d. Seime lankėsi Estijos Respublikos Rygikogo kanceliarijos delegacija, kuriai vadovavo Rygikogo kanceliarijos vadovė Marija Alajoe.

Estijos parlamento administracijos darbuotojai atvyko susipažinti su Seimo patirtimi organizuojant pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginius.

Susitikimuose su Seimo kancleriu Jonu Mileriu ir Seimo kanceliarijos Komunikacijos departamento direktore, pirmininkavimo koordinatore Loreta Raulinaityte metu Rygikogo kanceliarijos darbuotojai domėjosi, kaip buvo planuojamos ir panaudojamos lėšos, kaip informuojama visuomenė, panaudojami žmogiškieji ištekliai, sprendžiami vertimo ir techninio aprūpinimo klausimai.

8. Seimo, Seimo komitetų ir kanceliarijos delegacijų vizitai 2013 m. I pusmetį, susiję su pasirengimu pirmininkauti

2013 m. pirmąjį pusmetį Lietuvos Respublikos Seimo komitetų vizitų į ES institucijas programos buvo labai intensyvios. Seimo komitetų delegacijos susitiko su EP, EK, Lietuvos nuolatinės atstovybės ES atstovais. Susitikimų metu aptarti aktualūs Seimo pasirengimo pirmininkavimo parlamentiniam matmeniui

turinio klausimai ir komitetų rengiamų renginių pranešėjai bei pirminiai programų projektai.

2013 m. pirmąjį pusmetį Seimo komitetų delegacijų vizitai į Briuselį

1. **2013 m. vasario 20–22 d.** Užsienio reikalų komiteto ir Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto delegacijos vizitas į Briuselį, skirtas susipažinti su EP ir kitų ES institucijų veikla
2. **2013 m. kovo 3–5 d.** Europos reikalų komiteto ir Užsienio reikalų komiteto delegacijos vizitas į Briuselį, skirtas dalyvauti susitikimuose su EP, EK ir kitų ES institucijų atstovais
3. **2013 m. kovo 6–8 d.** Aplinkos apsaugos komiteto, Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto, Kaimo reikalų komiteto bei Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkų vizitas į Briuselį, skirtas dalyvauti susitikimuose su ES institucijų atstovais Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginių temoms aptarti
4. **2013 m. kovo 17–19 d.** Ekonomikos komiteto, Biudžeto ir finansų komiteto, Informacinės visuomenės plėtros komiteto bei Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkų vizitas į Briuselį, skirtas dalyvauti susitikimuose su ES institucijų atstovais Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginių temoms aptarti

2013 m. pirmąjį pusmetį įvyko šie Seimo komitetų delegacijų vizitai į Dubliną, skirti dalyvauti Airijos Respublikos pirmininkavimo parlamentinio matmens renginiuose:

1. **2013 m. sausio 27–29 d.** Europos reikalų komiteto delegacija dalyvavo Sąjungos reikalų parlamentinių komitetų konferencijos (COSAC) pirmininkų susitikime
2. **2013 m. vasario 24–26 d.** Biudžeto ir finansų komiteto delegacija dalyvavo ES valstybių narių parlamentų finansų komitetų pirmininkų susitikime
3. **2013 m. kovo 10–12 d.** Kaimo reikalų komiteto delegacija dalyvavo ES valstybių

narių parlamentų žemės ūkio ir žuvininkystės komitetų pirmininkų susitikime

4. **2013 m. kovo 24–27 d.** Užsienio reikalų komiteto bei Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto delegacija dalyvavo Tarpparlamentinėje bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) bei bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) konferencijoje
5. **2013 m. balandžio 28–30 d.** Socialinių reikalų ir darbo komiteto bei Ekonomikos komiteto delegacija dalyvavo ES valstybių narių parlamentų užimtumo, įmonių inovacijų ir socialinių reikalų komitetų pirmininkų susitikime

2013 m. pirmąjį pusmetį įvyko šie Seimo narių ir Seimo kanceliarijos delegacijų vizitai į Nikosiją:

1. **2013 m. vasario 10–12 d.** Seimo kancleris Jonas Milerius dalyvavo ES valstybių narių parlamentų generalinių sekretorių susitikime
2. **2013 m. balandžio 21–24 d.** Seimo Pirmininkas dr. Vydas Gedvilas dalyvavo ES parlamentų pirmininkų konferencijoje

9. Žmogiškieji ištekliai

2012–2013 metais buvo sutelktos jėgos intensyviai ir nuosekliai darbiui rengiantis Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai: įvertintas Seimo kanceliarijos žmogiškieji išteklių potencialas, įvykdyta asmenų, atliksiančių pasirengimo pirmininkauti organizacinius darbus, atranka. Taip pat, atlikus padalinių organizacinės struktūros ir darbo organizavimo analizę bei įvertinus valstybės tarnautojams ir darbuotojams tenkančią darbo krūvį ir atliekamų funkcijų atitiktį pareigybių aprašymams bei pareiginėms instrukcijoms, priimtas sprendimas visus su pirmininkavimu susijusius darbus atlikti pasitelkiant turimus žmogiškuosius išteklius, nestieigiant papildomų pareigybių. Įgyvendinant šį sprendimą, buvo perskirstytos atitinkamų valstybės tarnautojų ir darbuotojų funkcijos, optimizuotas Seimo kanceliarijos padalinių darbas, sudarytas Seimo kanceliarijos personalo, dalyvausiančio pasirengime pirmi-

ninkavimui ir organizuosiančio parlamentinius renginius, sąrašas.

Siekiant didžiąją daugumą darbų atlikti pasitelkiant turimus žmogiškuosius išteklius, optimizavus Seimo kanceliarijos padalinių darbo organizavimą, su pirmininkavimu susijusioms funkcijoms atlikti priskirtos 7,5 pareigybės: 3 vyriausiųjų specialistų pareigybės Seimo kanceliarijos Komunikacijos departamente, 3,5 vertėjų pareigybės – Tarptautinių ryšių departamente (į jas priimti 5 darbuotojai, 3 iš jų dirbo ne visu krūviu) ir viena Seimo nuolatinio atstovo ES pavaduotojo pareigybė. Seimo nuolatinio atstovo ES pavaduotojo pareigas einantis valstybės tarnautojas yra ir COSAC sekretoriato Briuselyje narys 2013 m. sausio 1 d. – 2014 m. birželio 30 d. laikotarpiui (pirmininkaujančios valstybės parlamentas pirmininkavimo laikotarpiui į COSAC sekretoriato narius deleguoja vieną tarnautoją; sekretoriato narių darbą apmoka juos delegavę nacionaliniai parlamentai. Papildoma Seimo kanceliarijos deleguoto atstovo pareigybė šiai funkcijai atlikti nesteigta.)

Didelis iššūkis Seimo kanceliarijai buvo ES parlamentų pirmininkų konferencijos, vykusios 2014 m. balandžio 6–8 d. Vilniuje, organizavimas ir aptarnavimas. Rengiantis konferencijai žmogiškųjų išteklių valdymo srityje buvo sprendžiamas svarbus ir atsakingas uždavinys – ryšių pareigūnų, konferencijos metu dirbsiančių su užsienio valstybių parlamentų delegacijomis, atranka. Dirbti ryšių pareigūnais buvo pakviesti ir atrinkti specialius reikalavimus atitinkantys Seimo kanceliarijos darbuotojai ir aukštųjų mokyklų studentai savanoriai. Padedant Personalo skyriui Seimo kanceliarijos Tarptautinių ryšių departamento Protokolo ir Vertimų skyriaus specialistai ryšių pareigūnams surengė įvairius teorinius ir praktinius mokymus Seimo rūmuose ir kitose vietose, kur buvo suplanuotas svečių delegacijų apsilankymas šios konferencijos metu.

Seimo kanceliarijos Personalo skyriaus tarnautojai prisidėjo atliekant Seimo kanceliarijos personalo, besirengiančio pirmininkavimo renginiams, apskaitą, įforminant Seimo kanclerio pavedimus Seimo kanceliarijos personalui dirbti poilsio ir švenčių dienomis, koordinuojant darbo laiko apskaitą.

10. Kvalifikacijos kėlimas ir mokymai

Aktyvus Seimo kanceliarijos personalo rengimas pirmininkavimui ES Tarybai prasidėjo 2012 m. pradžioje, kai buvo nutarta sudaryti **Seimo kanceliarijos personalo, dalyvausiančio pasirengime Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai ir organizuosiančio parlamentinius renginius, sąrašą** (apie 100 asmenų). Į šią tikslinę grupę 2012–2013 metais buvo orientuojami visi mokymai. Organizuojant mokymus išskirti gebėjimai, kuriuos būtina intensyviai tobulinti ir ugdyti.

Užsienio kalbos žinios:

- gebėti bendrauti žodžiu, raštu (el. paštu) specializuota dalykine anglų ir (ar) prancūzų kalba;
- gebėti rengti dokumentus (protokolus, darbotvarkes, oficialius raštus ar pan.) anglų ir (ar) prancūzų kalba.

ES ir tarptautiniai santykiai:

- išmanyti ES teisinę institucinę sistemą, politikos sritis, sprendimų priėmimo procesą, ES teisės aktų perkėlimo į nacionalinę teisę ypatumus;
- labai gerai išmanyti teisėkūros procesą, stebėsenos priemones EP ir EK;
- labai gerai išmanyti tarptautinį protokolą.

Organizaciniai, komunikaciniai gebėjimai:

- gebėti organizuoti aukšto lygio tarptautinius renginius;
- gebėti dirbti, bendradarbiauti daugiakultūroje, daugiakalbėje aplinkoje;
- gebėti vesti derybas (diskusijas), valdyti auditoriją;
- gebėti rengti ir skaityti pranešimus.

Šiems gebėjimams tobulinti buvo skirti įvairūs mokymai ir priemonės:

- vidiniai mokymai;
- teminiai mokymai apie ES;

- asmeninių, bendravimo įgūdžių tobulinimas;
- užsienio kalbų kursai;
- stažuotės, mokomieji vizitai užsienyje.

Vidiniai mokymai

2012–2013 metais buvo nuolat organizuojami Seimo narių ir Seimo kanceliarijos tarnautojų vidiniai mokymai (juos vesdavo Seimo kanceliarijos darbuotojai) šiomis temomis:

- Sąjungos reikalų parlamentinių komitetų konferencija (COSAC);
- Lietuvos pirmininkavimas ES Tarybai: parlamentinis matmuo;
- Tarpparlamentinė bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) bei bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) konferencija;
- Tarpparlamentinė Europos Sąjungos informacijos mainų sistema (IPEX);
- bendravimas žodžiu ir raštu anglų kalba;
- pranešimų spaudai rengimas;
- vizitų programų rengimas;
- tarnybinis protokolai ir etiketas;
- ekskursijų po Seimo rūmus vedimas.

Teminiai mokymai apie ES

2012 metais, rengiant specializuotą mokymo programą teisėkūros srityje dirbantiems Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojams, į ją buvo įtraukti mokymai apie teisės aktų svarstymą bei EP santykių su nacionaliniais parlamentais pokyčius įsigaliojus Lisabonos sutarčiai.

Daugiau nei 80 tarnautojų aktyviai dalyvavo URM centralizuotai organizuotuose Lietuvos viešojo administravimo institucijų darbuotojų pasirengimui pirmininkauti skirtuose mokymuose lietuvių ir anglų kalbomis). Vyko mokymai tokiais temomis:

- ES sprendimų priėmimas, politika, teisės aktų poveikis ir derybos (pagrindinis 3 dienų trukmės kursas, dalyvavo daugiau nei 40 Seimo kanceliarijos tarnautojų);
- sektorinės ES politikos kryptys;
- Lietuvos Europos politikos formavimas ir prioritetai;

- ES teisės aktų poveikio vertinimas;
- sprendimų priėmimas ES;
- ES institucinė sistema po Lisabonos sutarties.

2013 m. balandžio 19 d. Seimo Europos reikalų komitetas surengė išvažiuojamąjį tarpinstitucinį seminarą-diskusiją „Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 m. antrąjį pusmetį parlamentinio matmens prioritetai“. Seminare dalyvavo Seimo komitetų pirmininkai, Seimo kancleris, Prezidento kanceliarijos, Vyriausybės atstovai, Lietuvos ambasadorius Lietuvos nuolatinėje atstovybėje ES, URM tarnautojai, socialiniai partneriai. Seminare išsamiai pristatyta pirmininkavimo darbų apimtis, opiausi pirmininkavimo programos klausimai, siejami rezultatai, derybinio darbo su ES institucijomis principai.

Asmeninių, bendravimo įgūdžių tobulinimas

2012 metais buvo siekiama, kad visi Seimo kanceliarijos padalinių vadovai ir kiti tikslinės grupės atstovai dalyvautų mokymuose apie tarptautinį, tarnybinį protokolą, renginių organizavimą. Dėl šios priežasties mokymai šia tema organizuoti keletą kartų, taip pat buvo parengta ir nuotolinio mokymosi programa.

Apie 30 žmonių dalyvavo viešo kalbėjimo, auditorijos valdymo, susirinkimų, derybų vedimo įgūdžių tobulinimo mokymuose.

Užsienio kalbų kursai

Ypatingas dėmesys pasirengimo pirmininkauti ES Tarybai metu buvo skiriamas anglų ir prancūzų kalbų mokymui. Darbuotojai turėjo galimybę dalyvauti intensyviuose (1–2 savaitžių trukmės) ir tęstiniuose kursuose Seime, taip pat mokyti kalbų Didžiojoje Britanijoje ir Prancūzijoje ar dalyvauti vidiniuose mokymuose, kuriuos vedė Seimo kanceliarijos Komunikacijos departamento Vertimų skyriaus vertėjai.

Per 2012–2013 metų laikotarpį:

- 16 padalinių vadovų, komitetų biurų patarėjų dalyvavo 2 savaitžių trukmės užsienio kalbų kursuose Didžiojoje Britanijoje ir Prancūzijoje;

- vyko specializuotų anglų ir prancūzų kalbų tęstiniai kursai Seime (dalyvavo 46 tarnautojai);
- vyko intensyvūs (10 dienų trukmės) bendrinės ir specializuotos anglų ir prancūzų kalbos kursai;
- organizuoti intensyvūs (12 dienų trukmės) specializuotos anglų ir prancūzų kalbos kursai šiomis temomis:
 - ✓ gebėjimų skaityti, analizuoti, rengti įvairių rūšių dokumentus (teisės aktus, protokolus, programas, ataskaitas ir pan.) tobulinimas;
 - ✓ gebėjimų komunikuoti politinėmis, teisinėmis temomis tarptautinėje aplinkoje (oficialiai, neoficialiai, raštu, el. paštu, telefonu) tobulinimas;
 - ✓ viešo kalbėjimo, prezentacijų rengimo ir susitikimų, diskusijų vedimo tarptautiniuose renginiuose anglų arba prancūzų kalba gebėjimų tobulinimas;
 - ✓ daugiau nei 10 žmonių dalyvavo URM centralizuotai organizuojamuose 4 dienų kursuose „Komunikacijos įgūdžiai, reikalingi anglų / prancūzų kalbomis rengti įvairių tipų dokumentus dalyvaujant Europos Sąjungos institucijų veikloje, viešai pasisakyti, vesti debatus užsienio kalba stiprinimas“.

Stažuotės, mokomieji vizitai užsienyje

Ivertinus tai, kad daugiausia naudingos praktinės informacijos apie pirmininkavimą gauti galima bendraujant su kolegomis iš valstybių, jau turinčių tokios patirties, buvo nutarta aplankyti keleto valstybių parlamentų administracijas, noriai pasidalijusias sukauptą patirtimi, ir EP. 2012 metais įvyko Seimo kanceliarijos atstovų darbo (mokomieji) vizitai į:

- Švedijos Riksdagą (5 asmenų grupė);
- Lenkijos Respublikos Seimą bei Senatą, kur kolegos pasidalijo nesena patirtimi Lenkijai pirmą kartą pirmininkaujant ES Tarybai 2011 m. antrąjį pusmetį (14 asmenų);

- Danijos Folketingą, kur susipažinta su sėkminga Folketingo patirtimi organizuojant
- parlamentinius renginius Danijai pirmininkaujant ES Tarybai 2012 m. pirmąjį pusmetį (15 asmenų);
- 18 darbuotojų dalyvavo trumpuose vizituose į Briuselį, EP.

Po vizitų į Švediją ir Lenkiją Seimo Europos informacijos biure Seimo kanceliarijos tarnautojams buvo pristatyta išsami informacija apie šių valstybių narių pirmininkavimo ES Tarybai laikotarpiu vykusius parlamentinio matmens renginius ir pirmininkavimo patirtį bei geriausią praktiką. Visų vizitų ataskaitos skelbiamos Seimo intraneto puslapyje.

Reikiamos praktinės patirties darbuotojai taip pat įgijo dalyvaudami individualiose stažuotėse:

- 8 Seimo kanceliarijos tarnautojai (iš komitetų biurų) dalyvavo 6 savaitių trukmės stažuotėse EP, kur dirbo kartu su Seimo nuolatinio atstovu ES;
- 10 vertėjų dalyvavo 2 savaitių arba vieno mėnesio trukmės stažuotėse EP Vertimo raštu direktorate;
- 7 vertėjai dalyvavo 1–2 savaitių trukmės stažuotėse EP Vertimo žodžiu ir konferencijų direktorate.

Finansavimo šaltiniai

Visi nurodyti mokymai ir stažuotės buvo finansuoti iš Seimo kanceliarijos biudžeto, Seimo kanceliarijos įgyvendinamo ES struktūrinės paramos lėšomis finansuojamo projekto, URM centralizuotai vykdomo ES struktūrinės paramos lėšomis finansuojamo projekto ir EP paramos (mokomieji vizitai ir susitikimas priimti nemokamoms stažuotėms).

11. Pirmininkavimo suvenyrai

Pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens suvenyrai užsakyti Lietuvos neįgaliųjų socialinėse įmonėse. Seimo kanceliarija glau-

džiai bendradarbiavo su Neįgaliųjų reikalų departamentu prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

Seimo kancleris ir kiti kanceliarijos atstovai 2012 m. rugpjūčio 31 d. lankėsi Vilniaus Katedros aikštėje vykusioje respublikinėje šventėje „Tau, Vilniau!“. Tai neįgaliųjų darbų paroda-mugė-koncertas, kurioje dalyvavo apie 1 500 neįgaliųjų iš visos Lietuvos. Šventės metu Seimo kanceliarijos atstovai atrinko dovanų ir suvenyrų pavyzdžius. Be to, Seimo kanceliarijos atstovai lankėsi juvelyrų studijoje, socialinėje įmonėje „Ūla“, Valakupių reabilitacijos centre, kur taip pat atrinkti dovanų ir suvenyrų pavyzdžiai.

Pirmininkavimo suvenyrų rinkinį sudarė: lininis krepšys, konferencijos aplankas su pirmininkavimo dokumentais, rašiklis, knyga „Gintarinė Lietuva“, pirmininkavimo dovana (lininė staltiesė arba pasidabruotas šaukštelis su gintaro inkrustacija, arba kalėdinis žaisliukas iš žalvario su tautiniais motyvais, arba odinė dėžutė).

Pasidabruotas šaukštelis medui. Jame vaizduojamas Pasaulio medis, jungiantis žemę ir dangų. Saulės kelią dangaus skliautu simbolizuoja gintaru puošta verpstė. Gamintojas: socialinė įmonė „Ūlos juvelyrų studija“.

Žalvarinis eglutės žaisliukas. Lietuvių liaudies mene saulė juda ratu pilna šilumos, energijos, atsinaujinančios gyvybės. Ji budina žemę ir skatina ją klestėti. Gamintojas: socialinė įmonė „Ūlos juvelyrų studija“.

Rankų darbo odinė dėžutė, puošta tradiciniu lietuvių liaudies ornamentu. Gyvybės rato simbolis simbolizuoja dinamiką, judėjimą į priekį, erdvės ir laiko ryšį nuolat kintančiame pasaulyje. Gamintojas: VŠĮ „Valakupių reabilitacijos centras“.

Lininis krepšys su siuvinėtu Seimo logotipu. Gamintojas: VŠĮ „Valakupių reabilitacijos centras“.

Rankų darbo austa juostelė knygai su tautiniais motyvais. Gamintojas: asociacija „Neįgaliųjų žmonių centras“.

Megzta lino staltiesė. Gamintojas: asociacija „Neįgaliųjų žmonių centras“.

14 pav. Pasidabruotas šaukštelis medui

15 pav. Žalvarinis eglutės žaisliukas

16 pav. Rankų darbo odinė dėžutė

17 pav. Lininis krepšys

18 pav. Rankų darbo austa juostelė knygai

19 pav. Megzta lino staltiesė

II. PIRMININKAVIMO PARLAMENTINIO MATMENS ĮGYVENDINIMAS

1. Pirmininkavimo parlamentinio matmens renginių kalendoriaus įgyvendinimas

1.1 Iškilmingas Seimo posėdis, skirtas Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai pradžiai

2013 m. liepos 4 d. Seime surengtas iškilmingas Seimo posėdis, skirtas Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai pradžiai. Posėdžiui pirmininkavo Seimo Pirmininkas dr. Vydas Gedvilas, pirmininką pavadavo Seimo Pirmininko pavaduotojas, Europos reikalų komiteto pirmininkas Gediminas Kirkilas. Iškilmingame posėdyje sveikinimo žodį tarė Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė, kalbėjo Seimo Pirmininkas dr. Vydas Gedvilas, Airijos Atstovų Rūmų Pirmininkas Seánas Barretas, Estijos Respublikos Rygikogo Pirmininkė Ene Ergma, Kroatijos Respublikos Susirinkimo Pirmininkas Josipas Leko, Latvijos Respublikos Saeimos Pirmininkė Solvita Āboltina, Lenkijos Respublikos Senato Pirmininkas Bogdanas Borusewiczius ir Lenkijos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas Eugeniusz Tomaszas Grzeszczakas, Europos Parlamento Pirmininko pavaduotojas Othmaras Karas, Seimo Pirmininko pavaduotojas, atsakingas už Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginių organizavimą, Petras Auštrevičius.

Renginyje taip pat dalyvavo Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius, kiti Vyriausybės nariai, buvę valstybės vadovai, Konstitucinio Teismo Pirmininkas, Seimo nariai, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai, Lietuvoje išrinkti EP nariai, užsienio

valstybių diplomatinį atstovybių Lietuvoje vadovai, Vokietijos Federacinės Respublikos Bundestago Europos Sąjungos reikalų komiteto delegacija ir kiti garbingi svečiai.

2013 m. liepos 4 d. iškilmingame Seimo posėdyje pasirašyta **Airijos, Lietuvos ir Graikijos parlamentų pirmininkų Vilniaus deklaracija dėl Airijos, Lietuvos ir Graikijos parlamentų bendradarbiavimo rengiant ir įgyvendinant trijų Europos Sąjungos valstybių narių pirmininkavimo parlamentinį matmenį** (1 priedas).

2013 m. antrąjį pusmetį surengta **dešimt Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginių**.

1.2 COSAC pirmininkų susitikimas

2013 m. liepos 7–8 d. Seime vyko COSAC pirmininkų susitikimas. Posėdžiui pirmininkavo Seimo Pirmininko pavaduotojas, Europos reikalų komiteto pirmininkas Gediminas Kirkilas, jį pavadavo Seimo Pirmininko pavaduotojas, Europos reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas Petras Auštrevičius. Susitikimo metu buvo aptarta 2013 m. spalio 27–29 d. L COSAC posėdžio darbotvarkė, pristatyti Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai prioritetai ir diskutuota tema „Kelias politinės ir ekonominės sąjungos link: tolesni žingsniai“.

COSAC pirmininkų susitikime, vykusiame Seimo plenarinių posėdžių salėje, dalyvavo apie 130 dalyvių iš 28 ES valstybių narių nacionalinių parlamentų ir EP, šalių kandidačių – buvusios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos,

Islandijos, Juodkalnijos ir Turkijos. Ypatingų svečių teisėmis susitikime dalyvavo Norvegijos Stortingo atstovai. COSAC pirmininkų susitikime taip pat dalyvavo ES institucijų – EK ir ES Tarybos – atstovai.

COSAC pirmininkų susitikimas prasidėjo 2013 m. liepos 7 d. COSAC pirmininkaujančio Trejeto (Airijos, Lietuvos ir Graikijos) posėdžiu, kuriame svarstyta 2013 m. spalio 27–29 d. L COSAC plenarinio posėdžio programos projektas, 20-ojo COSAC pusmetinio pranešimo gairės ir COSAC sekretoriato nuolatinio nario paskyrimo 2014–2015 m. kadencijai klausimai.

2013 m. liepos 8 d. COSAC pirmininkų susitikime Seimo plenarinių posėdžių salėje Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai prioritetus pristatė Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius. EK Pirmininko pavaduotojas, atsakingas už institucijų ryšius ir administravimą, Marošas Šefčovičius perskaitė pranešimą tema „Kelias politinės ir ekonominės sąjungos link: tolesni žingsniai“.

L COSAC plenariniame posėdyje, vykusiame Seime 2013 m. spalio 27–29 d., priimti baigiamieji COSAC dokumentai – L COSAC pasiūlymas ir išvados.

20 pav. 2013 m. liepos 4 d. iškilmingas Seimo posėdis, skirtas Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai pradžiai

21 pav. Europos Komisijos Pirmininko pavaduotojo, atsakingo už institucijų ryšius ir administravimą, Marošo Šefčovičiaus pranešimas

22 pav. 2013 m. liepos 7–8 d. COSAC pirmininkų susitikimo bendra nuotrauka

1.3 Kaimo reikalų komitetų pirmininkų susitikimas

2013 m. liepos 21–22 d. Seime vyko kaimo reikalų komitetų pirmininkų susitikimas bendros žemės ūkio politikos reformos klausimais. Posėdžiui pirmininkavo Seimo Kaimo reikalų komiteto pirmininkas Saulius Bucevičius. Seimui taip pat atstovavo Seimo Kaimo reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas Bronius Pauža. Susitikime diskutuota dviem temomis: Europos Sąjungos bendra žemės ūkio politika po 2013 metų ir Smulkieji ūkiai – dabartis ir perspektyvos.

Komitetų pirmininkų susitikime pranešimus skaitė: Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras prof. Vigilijus Jukna („Bendra žemės ūkio politika po 2013 metų“), EP Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pirmininko pavaduotojas dr. Czesławas Adamas Siekierskis („Bendros žemės ūkio politikos reforma: Europos Parlamento indėlis“) ir EK Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato Ekonominės analizės, perspektyvų ir vertinimo direktorato direktorius dr. Tassos Haniotis („Bendros žemės ūkio politikos reformos įgyvendinimo iššūkiai“), Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto direktorė dr. Rasa Melnikienė („Smulkiųjų ūkininkų indėlis į tvarią Europos Sąjungos kaimo

raidą“), „European Coordination Via Campesina“ koordinacinio komiteto narė Hanny van Geel („Kas laukia smulkiųjų ūkininkų reformavus bendrą žemės ūkio politiką?“) ir ūkininkas, asociacijos „Viva Sol“ valdybos pirmininkas Valdas Kavaliauskas („Smulkiųjų ūkių plėtros iššūkiai: ūkininko požiūris“).

Renginyje, vykusiame Seimo plenarinių posėdžių salėje, dalyvavo apie 80 dalyvių iš 24 ES valstybių narių nacionalinių parlamentų ir EP, šalies kandidatės Turkijos, EK ir Šiaurės Tarybos.

Kaimo reikalų pirmininkų susitikimas apibendrintas baigiamuoju dokumentu – susitikimo apžvalga (2 priedas).

23 pav. 2013 m. liepos 21–22 d. kaimo reikalų komitetų pirmininkų susitikimas

24 pav. 2013 m. liepos 21–22 d. kaimo reikalų komitetų pirmininkų susitikimo bendra nuotrauka

1.4 Tarpparlamentinė bendros užsienio ir saugumo politikos bei bendros saugumo ir gynybos politikos konferencija

2013 m. rugsėjo 4–6 d. Seimas surengė Tarpparlamentinę bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) bei bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) konferenciją.

Sprendimas įsteigti Tarpparlamentinę BUSP ir BSGP konferenciją priimtas 2012 m. balandžio 19–21 d. Varšuvoje vykusios ES parlamentų pirmininkų konferencijos metu. Pirmininkas šios konferencijos posėdis įvyko 2012 m. rugsėjo 10–11 d. Pafose (Kipras), antrasis – 2013 m. kovo 24–26 d. Dubline (Airija), o trečiasis – Lietuvos Respublikos Seime.

Posėdžiui pirmininkavo Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Benediktas Juodka ir Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Artūras Paulauskas. Lietuvos delegaciją Tarpparlamentinėje konferencijoje, be minėtų komitetų pirmininkų, sudarė Seimo Pirmininko pavaduotojas, Seimo Užsienio reikalų komiteto narys Petras Auštrevičius, Užsienio reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas Audronius Ažubalis, Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto nariai Arvydas Anušauskas ir Eduardas Šablinskas.

Konferencijos metu diskutuota apie BUSP ir BSGP ateitį bei iššūkius. Pagrindinis dėmesys buvo skiriamas ES BUSP strategijoms ir prioritetams, demokratinių vertybių sklaidai, Rytų partnerystės aktualijoms.

Tarpparlamentinės konferencijos įžanginiame posėdyje sveikinimo žodį tarė Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė, Seimo Pirmininkas dr. Vydas Gedvilas ir EP Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Elmaras Brokas. Renginyje dalyvavo ir pranešimus skaitė ES vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai, EK Pirmininko pavaduotoja baronienė Catherine Ashton, NATO Generalinis Sekretorius Andersas Fogh Rasmussenas, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, krašto apsaugos ministras Juozas Olekas ir kiti.

25 pav. Europos Komisijos Pirmininko pavaduotojos, Vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai baronienės Catherine Ashton pranešimas

26 pav. NATO Generalinio Sekretoriaus Anderso Fogho Rasmusseno pranešimas

Buvo surengti du teminiai darbo grupių posėdžiai: „ES turimų pajėgumų ir ambicijų derinimas: rengiantis gruodžio mėnesio Europos Vadovų Tarybai“ ir „Rytų partnerystė ir jos strateginė reikšmė Europos Sąjungai“. Dviejų darbo grupių rezultatus visiems Tarpparlamentinės konferencijos dalyviams pristatė apibendrinantys pranešėjai: Airijos Irachto Jungtinio užsienio reikalų ir prekybos komiteto pirmininkas Patas Breenas ir Graikijos Respublikos Parlamento Nacionalinio gynybos ir užsienio reikalų komiteto narys Ioannis Kefalogiannis.

Remiantis Dubline vykusios Tarpparlamentinės konferencijos sprendimu, priimtu 2013 m. kovo 25 d., Seime 2013 m. rugsėjo 5 d. buvo surengtas pirmasis Ad hoc peržiūros komiteto (AHPK) posėdis dėl praktinio šios tarpparlamentinės konferencijos veikimo. Tarpparlamentinės konferencijos dalyviai svarstė 2012 m. rugsėjo 10–11 d. Pafose (Kipras) priimtas Darbo tvarkos taisyklių pataisas. AHPK posėdžio dalyviai patvirtino Darbo tvarkos taisyklių galutinį peržiūros grafiką (3 priedas), nacionalinių parlamentų siūlomų Darbo tvarkos taisyklių pakeitimų apibendrinimą (4 priedas) ir atsižvelgė į Seimo, kaip pirmininkaujančios valstybės parlamento, siūlomą pradinį rekomendacijų Ad hoc peržiūros komiteto darbo grupei projektą (5 priedas).

Tarpparlamentinėje BUSP ir BSGP konferencijoje, vykusioje Seimo Kovo 11-osios Akto salėje, dalyvavo apie 250 dalyvių iš 28 ES valstybių narių nacionalinių parlamentų ir EP, šalių kandidačių – buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos, Islandijos, Juodkalnijos, Serbijos ir Turkijos. Tarpparlamentinės BUSP ir BSGP konferencijos pabaigoje jos dalyviai priėmė apibendrinamąsias išvadas, kuriose pagrindinis dėmesys skiriamas konfliktui Sirijoje, Rytų partnerystės stiprinimui, ES energetiniam saugumui, santykiams su strateginiais partneriais bei politikai saugumo ir gynybos srityje (6 priedas).

1.5 Švietimo, mokslo ir kultūros komitetų ir informacinės visuomenės plėtros komitetų pirmininkų susitikimas

2013 m. rugsėjo 26–27 d. Seime vyko švietimo, mokslo ir kultūros komitetų ir informacinės visuomenės plėtros komitetų pirmininkų susitikimas, skirtas daugiakalbystei ES. Posėdžiui pirmininkavo Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkė Audronė Pitrienė ir Informacinės visuomenės plėtros komiteto pirmininkas Mindaugas Bastys. Šio susitikimo tema – „Suvienijusi įvairovę: Europos Sąjungos kalbų ir kultūrų raidos politiniai ir socialiniai aspektai“. Daugiausia dėmesio buvo skirta daugiakalbystės plėtros skaitmeniniame amžiuje

iššūkiams, automatinio vertimo ir kalbos kaip kultūros paveldo išsaugojimo naudojant informacines technologijas klausimams. Taip pat tarptautinės mokslinės konferencijos „Vienijanti įvairovė: kalbų reikšmė mobilumui, darbui ir aktyviam pilietiškumui“, vykusios Seime 2013 m. rugsėjo 25–26 d., dalyviai komitetų pirmininkų susitikime pristatė šios konferencijos rezultatus.

Komitetų pirmininkų susitikimo dalyvius sveikino Seimo Pirmininkas dr. Vydas Gedvilas ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministras Rimantas Sinkevičius, kurioje informacinės visuomenės politikos formavimo ir įgyvendinimo klausimus. Pranešimus skaitė: Danijos kalbos tarybos pirmininkė dr. Sabine Kirchmeier-Andersen, EK Švietimo ir kultūros generalinio direktorato generalinis direktorius Janas Truszczyński, EK Vertimo raštu generalinio direktorato Portugalų kalbos departamento vadovė Maria Cristina De Preter, EP narys dr. Algirdas Saudargas, verslo bendrovės „Tildė“ direktorius dr. Andrejs Vasiljevs, EK Ryšių tinklų, turinio ir technologijų generalinio direktorato Duomenų ir vertinimo skyriaus Mokslinių tyrimų ir inovacijų poskyrio vadovas Kimmo Rossi, mokslininkas, kompetencijų tinklo META-NET valdybos narys, META-NET ir T4ME koordinadorius prof. Hansas Uszkoreitas, asociacijos DIGITALEUROPE valdybos narė, korporacijos „Nokia“ viceprezidentė ryšiams su viešuoju sektoriumi Kaisa Olkkonen.

Komitetų pirmininkų susitikime, vykusiame Seimo plenarinių posėdžių salėje, dalyvavo apie 80 dalyvių iš 14 ES valstybių narių nacionalinių parlamentų ir EP, šalių kandidačių – Serbijos ir Turkijos, EK. Renginyje taip pat dalyvavo Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos, Susisiekimo ministerijos, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos, Lietuvių kalbos instituto atstovai ir kiti svečiai.

Švietimo, mokslo ir kultūros komitetų ir informacinės visuomenės plėtros komitetų pirmininkų susitikimo pabaigoje priimtos susitikimo išvados, kuriomis siekiama ES institucijose paskatinti diskusijas apie daugiakalbystę ir jos užtikrinimą skaitmeniniame amžiuje, atkreipti ES valstybių narių dėmesį į daugiakalbystės ir kalbos politikos problemas bei jų sprendimo galimybes panaudojant informacines technologijas (7 priedas).

28 pav. 2013 m. rugsėjo 26–27 d. švietimo, mokslo ir kultūros komitetų ir informacinės visuomenės plėtros komitetų pirmininkų susitikimas

27 pav. 2013 m. rugsėjo 4–6 d. Tarpparlamentinės BUSP bei BSGP konferencijos bendra nuotrauka

29 pav. 2013 m. rugsėjo 26–27 d. švietimo, mokslo ir kultūros komitetų ir informacinės visuomenės plėtros komitetų pirmininkų susitikimo bendra nuotrauka

1.6 Tarpparlamentinė Europos Sąjungos ekonomikos ir finansų valdysenos konferencija

2013 m. spalio 16–17 d. Seime vyko Tarpparlamentinė Europos Sąjungos ekonomikos ir finansų valdysenos konferencija (Tarpparlamentinė EFV konferencija). Seimui teko garbė ir atsakomybė surengti pirmąją inauguracinę šios konferencijos posėdį.

Tarpparlamentinė EFV konferencija organizuota įgyvendinant 2013 m. balandžio 23 d. Nikosijoje priimtą ES parlamentų pirmininkų konferencijos sprendimą įsteigti Tarpparlamentinę konferenciją atsižvelgiant į Sutarties dėl stabilumo, koordinavimo ir valdysenos ekonominėje ir pinigų sąjungoje 13 straipsnį.

Nikosijoje priimtame ES parlamentų pirmininkų konferencijos sprendime numatyta, kad ši Tarpparlamentinė EFV konferencija bus rengiama du kartus per metus, derinantis prie Europos semestro ciklo. Pirmąjį pusmetį Tarpparlamentinę EFV konferenciją vyksta Briuselyje, ją rengia ir pirmininkauja EP su ES Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės parlamentu. Antrąjį pusmetį Tarpparlamentinę EFV konferenciją rengia ir jai pirmininkauja ES Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė. ES parlamentų pirmininkai kreipėsi į Seimą prašydami surengti inauguracinį posėdį Vilniuje Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai metu.

30 pav. 2013 m. spalio 16–17 d. Tarpparlamentinės Europos Sąjungos ekonomikos ir finansų valdysenos konferencijos bendra nuotrauka

Inauguraciniam Tarpparlamentinės EFV konferencijos posėdžiui pirmininkavo Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas Bronius Bradauskas ir Ekonomikos komiteto pirmininkas Remigijus Žemaitis. Lietuvos delegaciją Tarpparlamentinėje EFV konferencijoje, be minėtų komitetų pirmininkų, sudarė: Seimo Pirmininko pavaduotojas, Europos reikalų komiteto pirmininkas Gediminas Kirkilas, Seimo Pirmininko pavaduotoja, Biudžeto ir finansų komiteto narė Irena Degutienė, opozicijos lyderis, Biudžeto ir finansų komiteto narys Andrius Kubilius, Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko pavaduotojai Kęstutis Glaveckas ir Petras Narkevičius, Ekonomikos komiteto pirmininko pavaduotojas Artūras Skardžius ir Ekonomikos komiteto narė Birutė Vėsaitė.

Tarpparlamentinės EFV konferencijos dalyvius pasveikino Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė, Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė Loreta Grauzinienė ir Europos Parlamento Pirmininko pavaduotojas Othmaras Karas.

Ižanginėje Tarpparlamentinės EFV konferencijos dalyje diskutuota šiomis temomis: „Iššūkis atkurti Europos ekonomikos augimą ir konkurencingumą“ (pagrindinis pranešėjas – Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius) ir „Tikra ekonominė ir pinigų sąjunga: būtinybė judėti į priekį“ (pagrindinis pranešėjas – už ekonomiką ir pinigų reikalus, eurą atsakingas EK Pirmininko pavaduotojas Ollis Rehnas (vaizdo konferencija).

I dalyje – „Tarpparlamentinės Europos Sąjungos ekonomikos ir finansų valdysenos konferencijos tikslas ir vizija“ – pranešimus perskaitė Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas Bronius Bradauskas, Prancūzijos Senato Finansų komiteto pirmininkas Philippe'as Marinis ir EP Pirmininko pavaduotojas Othmaras Karas.

II dalyje – „Tinkamos pokrizinės ekonomikos valdysenos struktūros įtvirtinimas Europos Sąjungoje“ – pranešimus skaitė už mokesčius, muitus, statistiką, auditą ir kovą su sukčiavimu atsakingas EK narys Algirdas Šemeta, Vokietijos Bundestago Biudžeto komiteto narys Norbertas Barthle'as ir EP narė, EP pranešėja Europos semestro klausimu Elisa Ferreira.

III dalyje – „Bankų sąjunga ir finansų sektoriaus integracija Europos Sąjungoje“ – pranešimus skaitė Lietuvos banko valdybos pirmininkas Vitas Vasiliauskas, Briuselio laisvojo universiteto Breigelio tyrimų centro vyresnysis tyrėjas prof. André Sapias ir Suomijos banko valdytojas, Europos centrinio banko valdančiosios tarybos narys Erkkis Liikanenas.

IV dalyje – „Biudžeto konsolidacija ir struktūrinės reformos Europoje: laimėjimai ir perspektyvos“ – pranešimus skaitė Lietuvos Respublikos finansų ministras Rimantas Šadžius, Portugalijos Respublikos Asamblėjos Biudžeto, finansų ir viešojo administravimo komiteto pirmininkas Eduardo Carbitas, Tarpautinio valiutos fondo Fiskalinių reikalų departamento direktoriaus pavaduotoja Martine Guerguil ir EP Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pirmininkė Pervenche Beres.

Tarpparlamentinėje EFV konferencijoje, vykusiame Seimo Kovo 11-osios Akto salėje, dalyvavo daugiau kaip 200 dalyvių iš 26 ES valstybių narių nacionalinių parlamentų ir EP, šalių kandidačių – Juodkalnijos ir Serbijos. Konferencijoje taip pat dalyvavo Europos Vadovų Tarybos, EK, Regionų komiteto, Europos studijų centro „Arena“, Baltijos Asamblėjos atstovai.

Remiantis nusistovėjusia tarpparlamentinio bendradarbiavimo praktika, Seimas, kaip pirmininkaujančios valstybės parlamentas, parengė ir kitiems parlamentams išplatino šios konferencijos Darbo tvarkos taisyklių (8 priedas) ir išvadų projektus. Darbo tvarkos taisyklės nu-

spręsta priimti 2014 m. pabaigoje, o išvadas bendru sutarimu nuspręsta vadinti pasiūlymu.

Tarpparlamentinės EFV konferencijos dalyviai bendru sutarimu pritarė baigiamajam renginio dokumentui – pasiūlymui (9 priedas), kuriame, be kita ko, pažymima, kad reaguojant į pastaruosius keletą metų truncančią ekonomikos ir finansų krizę labai pasikeitė ES ekonominio valdymo sandara. Pasiūlyme pabrėžiama, kad į sustiprintą ekonomikos valdyseną būtina labiau ir laiku įtraukti nacionalinius parlamentus ir EP. Tarpparlamentinė EFV konferencija paragino EK įgyvendinti savo įsipareigojimą ir išplėtoti reguliary politikinį dialogą su nacionaliniais parlamentais Europos semestro klausimais, kuris vyktų du kartus per metus.

Seimas, kaip pirmininkaujančios valstybės parlamentas, Tarpparlamentinei EFV konferencijai taip pat pristatė išvadas (10 priedas).

31 pav. Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko Broniaus Bradausko pranešimas

32 pav. Europos Parlamento Pirmininko pavaduotojo Othmaro Karaso pranešimas

1.7 L COSAC posėdis

2013 m. spalio 27–29 d. Seime vyko jubiliejinis 50-asis Sąjungos reikalų parlamentinių komitetų konferencijos – L COSAC – posėdis.

2013 m. spalio 27 d. prieš L COSAC posėdį surengta neformali 8 ES valstybių narių (Švedijos, Danijos, Estijos, Suomijos, Vokietijos, Latvijos, Lietuvos ir Lenkijos) parlamentų ir EP atstovų diskusija, skirta ES Baltijos jūros regiono strategijos įgyvendinimo aktualijoms aptarti. Susitikimui pirmininkavo Seimo Pirmininko pavaduotojas, Europos reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas Petras Auštrevičius. Po diskusijos Seimo Algirdo Mykolo Brazausko salėje įvyko COSAC pirmininkaujančio Trejeto posėdis, kuriame dalyvavo Airijos, Lietuvos ir Graikijos parlamentų bei EP atstovai. Posėdžiui pirmininkavo Seimo Pirmininko pavaduotojas, Europos reikalų komiteto pirmininkas Gediminas Kirkilas.

L COSAC posėdžiui, kuris prasidėjo 2013 m. spalio 28 d. ir vyko Seimo Kovo 11-osios Akto salėje, taip pat pirmininkavo Seimo Pirmininko pavaduotojas, Europos reikalų komiteto pirmininkas Gediminas Kirkilas, jį pavadavo Seimo Pirmininko pavaduotojas, Europos reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas Petras Auštrevičius. Seimo delegaciją L COSAC posėdyje taip pat sudarė: opozicijos lyderis, Seimo Europos reikalų komiteto narys Andrius Kubilius, Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininkė, Europos reikalų komiteto narė Virginija Baltraitienė, Europos reikalų komiteto narės Vilija Aleknaitė-Abramkienė ir prof. Marija Aušrinė Pavilionienė.

Plenariniame L COSAC posėdyje sveikinimo žodį tarė Seimo Pirmininkė Loreta Graužinienė. Pirmasis COSAC posėdis surengtas 1989 m. lapkričio 16–17 d. Prancūzijos Respublikos Nacionalinėje Asamblėjoje. Vilniuje vykusiame L COSAC posėdyje dalyvavo ir pranešimą skaitė COSAC įkūrėjas, buvęs Prancūzijos Respublikos Nacionalinės Asamblėjos Pirmininkas, Prancūzijos Respublikos užsienio reikalų ministras Loran Fabius. L COSAC posėdžio dalyvius vaizdo siužetu taip pat pasveikino EK Pirmininkas José Manuelis Barrosas.

Renginio metu diskutuota apie Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai eigą, strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimą, demokratinį ES teisėtumą ir ES valstybių narių nacionalinių parlamentų

vaidmenį, skaitmeninę darbotvarkę. Aptarti artėjantys 2014 m. EP rinkimai, ES Rytų partnerystės politikos aktualijos.

L COSAC posėdyje pranešimus skaitė Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius, Danijos Folkebingo Europos reikalų komiteto pirmininkė Eva Kjer Hansen, Airijos Irachto Jungtinio Europos Sąjungos reikalų komiteto pirmininkas Dominicas Hanniganas, EK Pirmininko pavaduotojas Marošas Šefčovičius, buvęs EP Pirmininkas Patas Coxas, buvęs EP Pirmininkas ir dabartinis EP narys Hansas Gertas Pötteringas, EP Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pirmininkė Pervenche Beres, EP Konstitucinių reikalų komiteto narys Andrew Duffas ir kiti.

Jubiliejinio L COSAC posėdžio metu Seimo iniciatyva pirmą kartą COSAC istorijoje įsteigtas COSAC moterų forumas, kurio tikslas – paskatinti moteris politikos aktyviau dalyvauti COSAC veikloje, diskutuoti aktualiausiais ES darbotvarkės klausimais. Taip pat priimta COSAC moterų forumo deklaracija, kuria raginama ateityje ES Tarybai pirmininkausiančių valstybių parlamentus perimti ir toliau plėtoti moterų parlamentarių įsitraukimą į COSAC veiklą. Taip pat pabrėžta būtinybė atkreipti Europos politinių partijų dėmesį ir paraginti jas daugiau dėmesio skirti lyčių lygybei, lygių galimybių politikai, lyčių pusiausvyrai visuomenėje, platesniam moterų dalyvavimui politikoje (11 priedas). COSAC moterų forumo susitikimui pirmininkavo Seimo Europos reikalų komiteto narė prof. Marija Aušrinė Pavilionienė. Ji buvo paskirta COSAC moterų forumo koordinatore. Susitikimo dalyvius pasveikino Seimo Pirmininkė Loreta Graužinienė, pranešimus skaitė Prancūzijos Senato Pirmininko pavaduotoja Bariza Khiari, Europos lyčių lygybės instituto direktorė Virginija Langbakk.

Atsižvelgiant į Jungtinės Karalystės Lordų Rūmų pasiūlymą, 2013 m. spalio 28 d. pietų pertraukos metu buvo surengtas neformalus posėdis, skirtas nacionalinių parlamentų vaidmeniui priimant ES sprendimus ir atliekant šio proceso parlamentinę priežiūrą. Šio posėdžio metu vykusią apskritojo stalo diskusiją vedė Jungtinės Karalystės Lordų Rūmų Specialiojo Europos Sąjungos reikalų komiteto pirmininkas lordas Timothy Boswellas.

L COSAC posėdyje dalyvavo daugiau kaip 250 dalyvių iš 28 ES valstybių narių nacionalinių parlamentų ir EP, šalių kandidačių – Islandijos, Juodkalnijos, Serbijos ir Turkijos. Taip pat dalyvavo ES Tarybos, EK, Europos išorės veiksmų tarnybos, Europos lyčių lygybės instituto, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto, Europos studijų centro „Arena“ atstovai. Ypatingų svečių statusu L COSAC posėdyje dalyvavo Norvegijos ir Ukrainos parlamentų atstovai.

Tris dienas trukęs jubiliejinis L COSAC posėdis baigėsi L COSAC posėdžio pasiūlymo (12 priedas) ir išvadų (13 priedas) priėmimu. Šiuose dokumentuose aptariami pirmininkavimo ES Tarybai, strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimo klausimai, ES Rytų partnerystės perspektyvos, artėjantys 2014 m. rinkimai į EP, kitos aktualijos.

33 pav. 2013 m. spalio 27–29 d. L COSAC posėdis

34 pav. COSAC įkūrėjo, Prancūzijos Respublikos užsienio reikalų ministro, buvusio Prancūzijos Nacionalinės Asamblėjos Pirmininko Loran Fabiuso pranešimas

35 pav. Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko Algirdo Butkevičiaus pranešimas

36 pav. 2013 m. spalio 27–29 d. L COSAC posėdžio bendra nuotrauka

37 pav. Seimo Pirmininkės Loretos Graužinienės sveikinimo žodis

38 pav. Europos Komisijos nario, atsakingo už užimtumą, socialinius reiklausus ir įtrauktį, Lasló Andoro pranešimas

39 pav. 2013 m. lapkričio 10–11 d. socialinių reikalų ir darbo komitetų pirmininkų susitikimo bendra nuotrauka

1.8 Socialinių reikalų ir darbo komitetų pirmininkų susitikimas

2013 m. lapkričio 10–11 d. Seime vyko socialinių reikalų ir darbo komitetų pirmininkų susitikimas „Užimtumo skatinimo veiksniai įgyvendinant strategiją „Europa 2020“.

Susitikimui pirmininkavo Seimo Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkė Kristina Miškinienė, ją pavadavo Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininko pavaduotojas Rimantas Jonas Dagys.

Susitikimo dėmesio centre buvo nedarbas Europoje ir jo mažinimo galimybės. Susitikime aptartos bendro ir jaunimo užimtumo didinimo kryptys iki 2020 metų, priemonių jaunimo užimtumui didinti įgyvendinimo geroji patirtis, diskutuota apie karjeros ir privataus gyvenimo derinimą kaip prielaidą moterų ir vyrų lygioms galimybėms dalyvauti darbo rinkoje.

Susitikimo dalyvius pasveikino Seimo Pirmininkė Loreta Graužinienė. Pranešimus skaitė Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministrė Algimanta Pabedinskienė, EK narys, atsakingas už užimtumą, socialinius reiklausus ir įtrauktį, Lasló Andoras, Nyderlandų Pirmųjų Rūmų Socialinių reikalų ir užimtumo komiteto pirmininkė Brigitte Van Der Burg, Suomijos Eduskuntos Užimtumo ir lygybės ko-

miteto pirmininkė Tarja Filatov, EK Švietimo ir kultūros generalinio direktorato A direktorato direktorius Pierre'as Mairesse'as, Europos lyčių lygybės instituto direktorė Virginija Langbakk, Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo direktorius Juanas Menedez-Valdes'as.

Socialinių reikalų ir darbo komitetų pirmininkų susitikime, vykusiame Seimo plenarinių posėdžių salėje, dalyvavo apie 60 dalyvių iš 21 ES valstybės narės nacionalinių parlamentų bei šalies kandidatės Serbijos Tautos Skupštinos atstovai. Renginyje taip pat dalyvavo EK, Europos lyčių lygybės instituto, Baltijos Asamblėjos atstovai.

Susitikimo pabaigoje priimtas baigiamasis dokumentas – išvados (14 priedas).

1.9 Aplinkos apsaugos komitetų ir valstybės valdymo ir savivaldybių komitetų pirmininkų susitikimas

2013 m. lapkričio 24–25 d. Seime vyko aplinkos apsaugos komitetų ir valstybės valdymo ir savivaldybių komitetų pirmininkų susitikimas „Makroregioninės strategijos. Jų plėtra ir perspektyvos“.

Posėdžiui, vykusiame Seimo plenarinių posėdžių salėje, pirmininkavo Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas Algimantas Salamakinas ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininkė Virginija Baltraitienė. Be šių komitetų pirmininkų, Seimo delegaciją sudarė Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininko pavaduotoja Milda Petrauskienė ir Aplinkos apsaugos komiteto pirmininko pavaduotojas Paulius Saudargas.

Pagrindinis dėmesys susitikime skirtas ES makroregioninių strategijų reikšmei, plėtrai, perspektyvoms ir jų aplinkos apsaugos matmeniui.

Komitetų pirmininkų susitikimo dalyvius sveikino Seimo Pirmininkė Loreta Graužinienė. Finansų ministras Rimantas Šadžius pristatė ES Baltijos jūros regiono strategijos metinio forumo, vykusio 2013 m. lapkričio 11–12 d. Vilniuje,

rezultatus. Apie Baltijos jūros regiono strategijos santykį su kitomis bendradarbiavimo formomis Baltijos jūros regiono aplinkosaugos srityje pranešimą perskaitė Lietuvos Respublikos aplinkos ministras Valentinas Mazuronis.

Šiame susitikime dalyvavo ir pranešimus perskaitė du EK nariai: Johannesas Hahnas, atsakingas už regioninę politiką, ir Connie Hedegaard, atsakinga už klimato politiką. EP požiūrį į makroregionines strategijas pristatė EP Regioninės plėtros komiteto pirmininkė, buvusi EK narė Danuta Hübner, o nevyriausybinių organizacijų Pasaulio gamtos fondo Dunojaus–Karpātų programos direktorius Andreasas Beckmannas apžvelgė Dunojaus regiono aplinkosaugos būklę.

Komitetų pirmininkų susitikime dalyvavo daugiau nei 80 dalyvių iš 19 ES valstybių narių nacionalinių parlamentų ir EP, šalių kandidatų – Juodkalnijos, Serbijos ir Turkijos, taip pat EK, Šiaurės Tarybos ir Baltijos Asamblėjos atstovai. Ypatingų svečių teisėmis susitikime dalyvavo Norvegijos Stortingo atstovai.

Aplinkos apsaugos komitetų ir valstybės valdymo ir savivaldybių komitetų pirmininkų susitikimo pabaigoje priimtos išvados dėl makroregioninių strategijų pridėtinės vertės, dėl makroregioninių strategijų aplinkos apsaugos matmens ir dėl makroregioninių strategijų ateities (15 priedas).

40 pav. 2013 m. lapkričio 24–25 d. aplinkos apsaugos komitetų ir valstybės valdymo ir savivaldybių komitetų pirmininkų susitikimas

42 pav. 2013 m. lapkričio 24–25 d. aplinkos apsaugos komitetų ir valstybės valdymo ir savivaldybių komitetų pirmininkų susitikimo bendra nuotrauka

41 pav. Europos Komisijos narių Johaneso Hahno, atsakingo už regioninę politiką, ir Connie Hedegaard, atsakingo už klimato politiką, pranešimai

1.10 Parlamentų užsienio reikalų komitetų pirmininkų ir Parlamentinio demokratijos forumo susitikimas

2013 m. lapkričio 27–28 d. Seime vyko ES parlamentų užsienio reikalų komitetų pirmininkų ir Parlamentinio demokratijos forumo susitikimas „Parlamentai už demokratiją: ambicingesnio globalaus bendradarbiavimo link“.

Susitikimo dėmesio centre buvo ES Rytų partnerystė Vilniaus aukščiausiojo lygio susitikimo išvakarėse ir pereinamojo laikotarpio demokratijos pamokos.

Susitikimui pirmininkavo Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas prof. Benediktas Juodka ir Parlamentinio demokratijos forumo pirmininkas Emanuelis Zingeris.

Be pirmininkų, Seimo delegaciją sudarė: Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas Vydas Gedvilas, Seimo Pirmininko pavaduotojas, Užsienio reikalų komiteto narys Petras Auštrevičius, Seimo Pirmininko pavaduotojas, Europos reikalų komiteto pirmininkas Gediminas Kirkilas, Seimo Pirmininko pavaduotoja Irena Degutienė, opozicijos lyderis, Europos reikalų komiteto narys Andrius Kubilius, Užsienio reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas Audronius Ažubalis, Žmogaus teisių komiteto pirmininko pavaduotojas Mantas Adomėnas, Europos reikalų komiteto narė Vilija Aleknaitė-Abramikienė, Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto narys Algis Kašėta,

Europos reikalų komiteto narė prof. Marija Aušrinė Pavilionienė.

Pirmajame posėdyje aptartos šios temos: Europos Sąjungos Rytų partnerystė: Vilniaus aukščiausiojo lygio susitikimo išvakarėse, ES Rytų partnerystės šalių požiūris ir Ukrainos kryptis. Pranešimus skaitė: Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, Moldovos Parlamento Pirmininkas Igoris Cormanas, EP Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Elmaras Brokas. Posėdyje kalbėjo EP stebėsenos misijos Ukrainoje atstovas, buvęs EP Pirmininkas Patas Coxas, tai pat Moldovos, Gruzijos, Armėnijos, Ukrainos parlamentų užsienio reikalų komitetų pirmininkai.

Antrajame posėdyje susitikimo dalyviai dalijosi pereinamojo laikotarpio demokratijos patirtimi ir išmoktomis pamokomis. Politikai ir žymūs visuomenės veikėjai diskutavo apie demokratijos raidą, problemas, su kuriomis susiduria pereinamojo laikotarpio valstybės demokratinių reformų kelyje. Pranešimus šioje renginio dalyje skaitė Maroko Atstovų Rūmų Pirmininkas Karimas Ghellabas, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas, EP narys prof. Vytautas Landsbergis, Seimo narė, Moterų parlamentinės grupės pirmininkė, COSAC moterų forumo koordinatore prof. Marija Aušrinė Pavilionienė.

Diskusijose pirmiesiems žodis suteiktas Baltarusijos opozicijos atstovui, Baltarusijos Jungtinės piliečių partijos pirmininkui Anatolijui Liabedzkai, Ukrainos Aukščiausiosios Rados nariui, buvusiam Ukrainos užsienio reikalų ministrui Borysui Tarasyukui.

Seime vykusio ES parlamentų užsienio reikalų komitetų pirmininkų ir Parlamentinio demokratijos forumo susitikimo dalyviai parėmė 2013 m. lapkričio 27 d. priimtą Parlamentinio demokratijos forumo narių pareiškimą dėl Europos Rytų partnerystės programos krypties ir ukrainiečių vilčių.

ES parlamentų užsienio reikalų komitetų pirmininkų ir Parlamentinio demokratijos forumo susitikime, vykusiame Seimo plenarinių posėdžių salėje, dalyvavo apie 150 dalyvių iš 19 ES valstybių narių nacionalinių parlamentų ir EP, šalių kandidačių – Juodkalnijos ir Turkijos – parlamentų atstovai. Renginyje taip

pat dalyvavo Egipto, Irako, Maroko, Armėnijos, Azerbaidžano, Baltarusijos, Gruzijos, Moldovos, Ukrainos parlamentų atstovai ir kiti svečiai.

Susitikimo pabaigoje priimtas baigiamasis dokumentas – Pirmininkaujančio parlamento išvados (16 priedas).

43 pav. Seimo Pirmininko pavaduotojo Petro Auštrevičiaus sveikinimo žodis

44 pav. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro Lino Linkevičiaus pranešimas bei Parlamentinio demokratijos forumo pirmininkas Emanuelis Zingeris ir Maroko Atstovų Rūmų Pirmininkas Karimas Ghellabas spaudos konferencijoje

46 pav. 2013 m. lapkričio 27–28 d. ES parlamentų užsienio reikalų komitetų pirmininkų ir Parlamentinio demokratijos forumo susitikimo bendra nuotrauka

45 pav. Europos Parlamento Užsienio reikalų komiteto pirmininko Elmaro Broko pranešimas

1.11 Jungtinis komitetų posėdis „ES energijos vidaus rinka XXI amžiui“

2013 m. gruodžio 17 d. EP Briuselyje vyko Seimo Ekonomikos komiteto ir EP Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto (ITRE) organizuotas **jungtinis komitetų posėdis „ES energijos vidaus rinka XXI amžiui“**.

Jungtiniame komitetų posėdyje dalyvavo daugiau nei 100 dalyvių iš 18 ES valstybių narių nacionalinių parlamentų, EP ir šalių kandidačių parlamentų, taip pat dalyvavo EK atstovai.

Posėdžiui pirmininkavo Seimo Ekonomikos komiteto pirmininkas Remigijus Žemaitaitis ir EP Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto pirmininkė Amalia Sartori. Lietuvos delegaciją taip pat sudarė Seimo Ekonomikos komiteto pirmininko pavaduotojas Artūras Skardžius, Ekonomikos komiteto nariai Birutė

Vėsaitė, Arvydas Mockus ir Rokas Žilinskas, Europos reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas Linas Balsys ir Europos reikalų komiteto narys Kęstutis Masiulis.

Pirmai posėdžio daliai „Europos energetikos politika – sunkumai, laimėjimai ir perspektyvos“ –, pirmininkavo EP Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto pirmininkė Amalia Sartori. Kalbėjo šie pagrindiniai pranešėjai: Lietuvos Respublikos energetikos ministras Jaroslavas Neverovičius („Europos energetikos sistemų integravimas“), EP narys, buvęs EP Pirmininkas Jerzy's Buzekas („Veiksmingos energijos vidaus rinkos siekimas“) ir EK Energetikos generalinio direktorato generalinis direktorius Philipas Lowe'as („Europos energetikos politika: pagrindiniai ateities tikslai“).

Antrai posėdžio daliai – „Tvarų ekonomikos augimą ir konkurencingumą skatinanti Europos energetikos politika“ – pirmininkavo Seimo Ekonomikos komiteto pirmininkas Remigijus Žemaitaitis ir EP Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto pirmininko pavaduotoja Patrizia Toia, pranešimus skaitė Europos verslo konfederacijos generalinis direktorius Markusas Beyeris („Europos verslo požiūris į ES energetikos politikos ateitį“), Utrechto universiteto profesorius Kornelis Blokas („Atsinaujinantis energijos ištekliai ir tvarus energijos balansas“), už pramonę ir verslumą atsakingas EK Pirmininko pavaduotojas Antonio Tajanis („Saugūs ir nebrangūs energijos ištekliai konkurencingai pramonei“) ir Europos efektyvaus energijos

vartojimo ekonomikos tarybos Direktorių valdybos direktorius Randallas Bowie'as („Tausios energijos vartojimas: skalūnų dujos Europoje“).

Parengtas baigiamasis dokumentas – jungtinio komitetų posėdžio apžvalga (17 priedas).

47 pav. 2013 m. gruodžio 17 d. Seimo Ekonomikos komiteto ir Europos Parlamento Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto jungtinis komitetų posėdis

1.12 ES Parlamentų generalinių sekretorių susitikimas ir Parlamentų pirmininkų konferencija

ES parlamentų pirmininkų konferencijai skirtų **Stokholmo gairių**, patvirtintų 2000 m. rugsėjo 22–24 d. Romoje, 3 straipsnyje nustatyta, kad **antrąjį metų pusmetį ES Tarybai pirmininkaujančios valstybės parlamentas kitų metų pirmąjį pusmetį pirmininkauja Europos Sąjungos parlamentų pirmininkų konferencijai**. Atsižvelgiant į tai, pirmąjį 2014 m. pusmetį Seimui, kaip antrąjį metų pusmetį pirmininkavusios valstybės parlamentui, teko surengti dar du Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginius.

2014 m. sausio 26–27 d. Seime vyko **Europos Sąjungos parlamentų generalinių sekretorių susitikimas**, skirtas pasirngti 2014 m. balandžio 6–8 d. ES parlamentų pirmininkų konferencijai.

Susitikimui pirmininkavo Seimo kancleris Jonas Milerius. Renginio dalyvius pasveikino Seimo Pirmininkė Loreta Graužinienė.

Generalinių sekretorių susitikimo pirmajame posėdyje Seimo kancleris Jonas Milerius parla-

mentų administracijų vadovams pristatė Seimo parengtą ES parlamentų pirmininkų konferencijos programos projektą.

Antrasis Seime vykusio ES parlamentų generalinių sekretorių susitikimo posėdis buvo skirtas Tarpparlamentinės ES informacijos mainų sistemos – IPEX (angl. *Interparliamentary EU Information Exchange*) – klausimams. Ketverius metus IPEX valdybai pirmininkavusiam Vokietijos Federacinės Respublikos Bundestago generaliniam sekretoriui Horstui Risse'ui pristatčius IPEX veiklos metinę ataskaitą, generaliniai sekretoriai bendru sutarimu patvirtino naują IPEX valdybos sudėtį, o naujuoju IPEX valdybos pirmininku paskyrė Lietuvos Respublikos Seimą. Jis pirmininkavimą perėmė iš Vokietijos Federacinės Respublikos Bundestago po 2014 m. balandžio 6–8 d. Seime vykusios ES parlamentų pirmininkų konferencijos.

ES parlamentų generalinių sekretorių susitikimo trečiajame posėdyje diskutuota apie ES reikalų koordinavimą parlamentų administracijose. Gerą patirtimi pasidalijo ir pranešimus skaitė Švedijos Karalystės Riksdago generalinio sekretoriaus pavaduotojas Claesas Martenssonas, Vokietijos Federacinės Respublikos Bundestago generalinis sekretorius Horstas Risse'as ir Prancūzijos Respublikos Nacionalinės Asamblėjos Europos reikalų tarnybos direktorius Jean-Pierre'as Blochas.

ES parlamentų generalinių sekretorių susitikime dalyvavo apie 70 dalyvių iš 24 ES valstybių narių nacionalinių parlamentų ir EP.

Pagal nusistovėjusią praktiką po ES parlamentų generalinių sekretorių susitikimo buvo parengtas susitikimo protokolas (18 priedas).

2014 m. balandžio 6–8 d. Seime, Kovo 11-osios Akto salėje, vyko **Europos Sąjungos parlamentų pirmininkų konferencija**.

Konferenciją pradėjo ir jai pirmininkavo Seimo Pirmininkė Loreta Graužinienė. Vaizdo sveikinimą parlamentų pirmininkams atsiuntė EK Pirmininkas José Manuelis Barrozas.

Be įžanginio, balandžio 7 d. buvo surengti dar trys posėdžiai. Pirmajame posėdyje „Parlamentų vaidmuo kuriant Europos Sąjungos gerovę po ekonomikos ir finansų krizės“ pranešimus skaitė Ministras Pirmininkas Algirdas

Butkevičius ir Danijos Karalystės Folketingo Pirmininkas Mogensas Lykketoftas. EP Pirmininko Martino Schulzo pranešimą pristatė EP Pirmininko pavaduotojas Miguelis Angelas Martinezas Martinezas.

Antrajame posėdyje „Penkeri metai įsigaliojus Lisabonos sutarčiai: subsidarumo patikros pamokos parlamentuose“ pranešimus skaitė Čekijos Respublikos Senato Pirmininkas Milanas Štěchas, Italijos Respublikos Senato Pirmininkas Pietro Grasso'as, Nyderlandų Karalystės Antrųjų Rūmų Pirmininkė Anouchka Van Miltenburg ir Jungtinės Karalystės Lordų Rūmų Specialiojo Europos Sąjungos reikalų komiteto pirmininkas lordas Timothy Boswellas.

Trečiajame posėdyje „Tarpparlamentinis bendradarbiavimas su Rytų partnerystės šalimis“ pranešimus skaitė Seimo Pirmininkė Loreta Graužinienė ir Latvijos Respublikos Saeimos Pirmininkė Solvita Āboltina. Trumpesniems pasisakymams buvo pakviesti Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininkas Oleksandras Turčynovas (vaizdo pranešimas), Moldovos Respublikos Parlamento Pirmininkas Igoris Cormanas, Gruzijos Parlamento Pirmininkas Davidas Usupashvilis, Armėnijos Respublikos Nacionalinio Susirinkimo Pirmininkas Hovikas Abrahamianas ir buvęs Baltarusijos Respu-

blikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas Stanislavas Šuškevičius.

Balandžio 8 d. konferencija tęsė savo darbą. Prieš prasidedant ketvirtajam posėdžiui, parlamentų pirmininkai paminėjo Tarptautinę romų dieną. Šia proga Austrijos Respublikos Nacionalinės Tarybos Pirmininkė Barbara Prammer pasakė kalbą. Taip pat buvo priimta Deklaracija Tarptautinei romų dienai paminėti (19 priedas).

Ketvirtajame posėdyje „Tarpparlamentinis bendradarbiavimas laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje“ pranešimus skaitė Graikijos Respublikos Parlamento Pirmininkas Evangelos-Vasileios Meimarakis, Lenkijos Respublikos Seimo Pirmininkė Ewa Kopacz, Italijos Respublikos Deputatų Rūmų Pirmininkė Laura Boldrini ir Švedijos Karalystės Riksdago Pirmininkas Peras Westerbergas.

Konferencijoje dalyvavo 27 nacionalinių parlamentų pirmininkai ar jų atstovai, EP Pirmininko pavaduotojas, vienos šalies kandidatės parlamento pirmininkas ir kitos šalies kandidatės parlamento pirmininko pavaduotojas bei 4 Rytų partnerystės šalių parlamentų pirmininkai ar jų atstovai.

Konferencijos pabaigoje priimtas baigiamasis dokumentas – Pirmininkaujančio parlamento

išvados (20 priedas). Pirmininkaujančio parlamento sekretoriatas parengė konferencijos pranešimų ir diskusijų apžvalgą (21 priedas).

Be konferencijos darbotvarkėje numatytų posėdžių, ES parlamentų pirmininkų konferencijos Seime metu vyko ir papildomi renginiai.

Balandžio 7 d., Seimo Konstitucijos salėje buvo pasirašyta Italijos, Latvijos ir Liuksemburgo parlamentų deklaracija dėl bendradarbiavimo rengiant ir įgyvendinant trijų ES valstybių narių pirmininkavimo parlamentinio matmens renginių programas.

Deklaraciją pasirašė Italijos Respublikos Senato Pirmininkas Pietro Grasso'as, Italijos Respublikos Atstovų Rūmų Pirmininkė Laura Boldrini, Latvijos Respublikos Saeimos Pirmininkė Solvita Āboltina ir Liuksemburgo Deputatų Rūmų Pirmininkas Marsas Di Bartolomeo'as.

Pasirašytoje deklaracijoje Italijos, Latvijos ir Liuksemburgo parlamentai numato, kad nuo 2014 m. liepos 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d. bendradarbiaus ir palaikys vieni kitus rengiant ir įgyvendinant pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginių programas.

Tą pačią dieną Vilniaus universiteto Botanikos sode Kairėnuose pasodintas Europos Sąjungos

49 pav. Europos Sąjungos parlamentų pirmininkų konferencija

50 pav. Europos Sąjungos parlamentų pirmininkų konferencija

48 pav. 2014 m. sausio 26–27 d. Europos Sąjungos parlamentų generalinių sekretorių susitikimo bendra nuotrauka

51 pav. Europos Sąjungos parlamentų pirmininkų konferencijos bendra nuotrauka

žiedas. Vilniuje viešinčių ES valstybių narių parlamentų atstovai ir valstybių ambasadoriai pasodino 28 europines liepas, taip palikdami didžiausio iki šiol Lietuvoje vykusio parlamentinio matmens renginio simbolį.

52 pav. 2014 m. balandžio 7 d. Lietuvos Respublikos Seimo Konstitucijos salėje pasirašoma Italijos, Latvijos ir Liuksemburgo parlamentų deklaracija

53 pav. 2014 m. balandžio 7 d. Europos Sąjungos žiedo sodinimas

2. Papildomų su pirmininkavimu susijusių renginių kalendoriaus įgyvendinimas

Be pirmininkavimo parlamentinio matmens renginių, Seime 2013 m. antrąjį pusmetį surengta vienuolika papildomų su pirmininkavimu ES Tarybai susijusių renginių.

2.1 Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto Darbuotojų grupės posėdis

2013 m. liepos 1 d. Seime įvyko neeilinis Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto Darbuotojų grupės posėdis tema „Socialinis dialogas ir teisės – teisingos visuomenės garantas“. Renginyje dalyvavo apie 150 profesinių sąjungų atstovų iš 27 ES valstybių narių.

Posėdyje aptartos Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto, Europos profesinių sąjungų konfederacijos ir ESTarybai pirmininkaujančios Lietuvos pozicijos ES socialinio matmens klausimais. Taip pat buvo diskutuojama apie socialinio dialogo ir kolektyvinių derybų Europoje ir Lietuvoje vaidmenį. Posėdžio pabaigoje priimta rezoliucija „Dėl 2013 m. birželio 27 ir 28 d. Europos Vadovų Tarybos išvadų“.

2.2 EUROLAT parlamentinės asamblėjos komitetų ir darbo grupės posėdžiai

2013 m. liepos 16–18 d. Seime vyko EP, Lotynų Amerikos ir Karibų jūros regiono šalių parlamentinės asamblėjos (EUROLAT PA) komitetų posėdžiai.

Keturių EUROLAT PA komitetų posėdžių metu buvo svarstomos politikos aktualijos, dvišalio ir tarpregioninio bendradarbiavimo klausimai, aptartos piliečių dalyvavimo demokratijos procese, kovos su narkotikų vartojimu, korupcijos ir skaidrumo problemos, apžvelgta demokratijos ir politinė padėtis ES ir Lotynų Amerikos šalyse, pradėtos diskusijos siekiant užbaigti laisvosios prekybos ir investicijų sutartį tarp JAV ir ES.

Renginyje dalyvavo daugiau nei 100 dalyvių iš EP ir Lotynų Amerikos šalių parlamentų: Brazilijos, Meksikos, Čilės, Argentinos, Kolumbijos, Panamos, Ekvadoro, Bolivijos, Venesuelos ir kt. EUROLAT PA komitetų posėdžiuose Seime dalyvavo ir daugiau kaip trisdešimt EP narių iš įvairių ES valstybių narių. EUROLAT PA posėdžiuose dalyvauti į Lietuvą atvyko Lotynų Amerikos Parlamento (PARLATINO) pirmininkas Elias Castillo'as (Panama), Centrinės Amerikos Parlamento (PARLACEN) pirmininkas José Leonelis Vasquezas Bucarosas (El Salvadoras), Čilės Senato Pirmininkas Jorge'us Pizarrosas, kiti Lotynų Amerikos regiono politikai.

54 pav. 2013 m. liepos 1 d. neeilinis Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto Darbuotojų grupės posėdis

EUROLAT PA inauguracinėje sesijoje sveičio Seimo Pirmininkas dr. Vydas Gedvilas, užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, EUROLAT PA pirmininkai – EP narys Jose Ignacio Salafranca'us (Ispanija) ir José Leonelis Vasquezas Bucarosas (El Salvadoras). EP narė, EP delegacijos Europos ir Lotynų Amerikos šalių parlamentinėje asamblėjoje pavaduojanti narė Laima Liucija Andrikienė, inicijavusi EUROLAT PA komitetų posėdžių surengimą Seime, perskaitė Lietuvos Respublikos Prezidentės Dalios Grybauskaitės sveikinimą.

55 pav. 2013 m. liepos 16–18 d. EUROLAT parlamentinės asamblėja Seime

56 pav. 2013 m. liepos 16–18 d. EUROLAT parlamentinės asamblėjos narių bendra nuotrauka

2.3 EURONEST parlamentinės asamblėjos Energetikos saugumo komiteto seminaras

2013 m. rugsėjo 20 d. Seimo Konstitucijos salėje vyko ES ir Rytų partnerystės Parlamentinės Asamblėjos (EURONEST PA) Energetikos saugumo komiteto tarptautinis seminaras „Rytų partnerystės perspektyvos energetinio efektyvumo ir atsinaujinančių energijos išteklių srityje“.

Renginyje dalyvavo apie 60 dalyvių: EP ir Rytų partnerystės šalių parlamentų nariai, akademinės bendruomenės, energetikos pramonės atstovai. Sveikinimo žodį tarė Seimo Pirmininko pavaduotoja Irena Degutienė, Ukrainos Aukščiausiosios Rados narys, EURONEST PA vienas iš pirmininkų Borysas Tarasiukas, Seimo Energetikos komisijos pirmininkas Kęstutis Daukšys. Įžanginę kalbą sakė EP narys, EURONEST PA Energetinio saugumo komiteto narys Algirdas Saudargas, inicijavęs šio renginio surengimą Seime, ir Azerbaidžano Respublikos Didžiojo Medžliso narys, EURONEST PA Energetikos saugumo komiteto vienas iš pirmininkų Fuadas Muradovas.

EURONEST PA seminare aptarti šie klausimai: energijos vartojimo efektyvumas, atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo skatinimas, bendradarbiavimas energijos vartojimo efektyvumo didinimo ir atsinaujinančių išteklių energetikos srityse, šio bendradarbiavimo galimybės įgyvendinant Rytų partnerystės politiką. Buvo diskutuojama, kaip ES ir Rytų partnerystės šalys gali suvienyti jėgas didinant energijos vartojimo efektyvumą ir skatinant atsinaujinančių išteklių energetiką.

57 pav. 2013 m. rugsėjo 20 d. EURONEST parlamentinės asamblėjos Energetikos saugumo komiteto tarptautinis seminaras

2.4 Mokslinė konferencija „Vienijanti įvairovė: kalbų reikšmė mobilumui, darbui ir aktyviam pilietiškumui“

2013 m. rugsėjo 25–26 d. Seime surengta tarptautinė mokslinė konferencija „Vienijanti įvairovė: kalbų reikšmė mobilumui, darbui ir aktyviam pilietiškumui“, skirta Europos kalbų dienai pažymėti. Konferenciją organizavo EK, Lietuvių kalbos institutas, Valstybinė lietuvių kalbos komisija ir Vilniaus universiteto Vertimo studijų katedra.

Tarptautinėje konferencijoje dalyvavo daugiau nei 300 mokslininkų, vertėjų, mokytojų, teisininkų, rašytojų, kalbos technologų, verslo atstovų, politikų iš 28 ES valstybių narių, EP, EK atstovai.

Konferencijos tikslas – skatinti diskusijas apie kalbų mokymo ir mokymosi svarbą siekiant padidinti konkurencingumą darbo rinkoje, sudaryti palankesnes sąlygas piliečių mobilumui, aktyviam dalyvavimui visuomenės gyvenime.

Konferencijos dalyvius sveikino Seimo Pirmininkas dr. Vydas Gedvilas, švietimo ir mokslo ministras Dainius Pavalkis, Lietuvių kalbos instituto direktorė Jolanta Zabarskaitė, EK vertimo raštu generalinio direktorato vadovas Rytis Martikonis, Europos nacionalinių kalbų institutų federacijos prezidentas Gerhardas Stickelis. Vaizdo pranešimu į konferencijos dalyvius kreipėsi EK narė Androulla Vassiliou, atsakinga už švietimą, kultūrą, daugiakalbystę ir jaunimą.

2.5 Tarptautinės konferencijos, skirtos ES kovos su prekyba žmonėmis dienai paminėti

2013 m. spalio 17–18 d. Seime surengtos dvi tarptautinės konferencijos, skirtos septintajai ES kovos su prekyba žmonėmis dienai paminėti:

2013 m. spalio 17 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, bendradarbiaudama su Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetu, Nusikalstamumo prevencijos ir kontrolės Europos institutu prie Jungtinių Tautų bei Baltijos jūros valstybių tarybos darbo grupė surengė tarptautinę konferenciją „Adstringo: kova su

prekyba žmonėmis priverstiniam darbui plėtojant partnerystę, tobulinant identifikavimą ir įgyvendinant organizacines priemones“. Ši konferencija buvo susijusi su 2013 m. spalio 18 d. vykusia konferencija.

2013 m. spalio 18 d. Seimo Konferencijų salėje (III rūmai) Vidaus reikalų ministerija, bendradarbiaudama su Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetu ir EK, surengė tarptautinę konferenciją „Tiriant prekybos žmonėmis ir interneto sąsajas: kibernetinė erdvė prevencijai – ne verbavimui“. Konferencijoje diskutuota apie interneto naudojimą prekybos žmonėmis aukų verbavimui, apie paklausos elektroninėje erdvėje problemos sprendimą, visuomenės švietimo kampanijas ir kitokią prevencinę veiklą; aptarta, kaip tiriami nusikaltimai ir atliekamas baudžiamasis persekiojimas, kaip derėtų teikti elektronines paslaugas prekybos žmonėmis aukoms ir kt. Renginyje dalyvavo apie 150 atstovų iš EP, EK, ES valstybių narių, Baltijos jūros regiono, tarptautinių organizacijų, mokslo, verslo, pilietinės visuomenės.

2.6 Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto įvairių interesų grupės tarptautinė konferencija

2013 m. spalio 23 d. Seimo III rūmų Konferencijų salėje surengta Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto įvairių interesų grupės organizuota tarptautinė konferencija „Lietuva prie Europos integracijos vairo: naujas žvilgsnis į Europą“.

Konferencijos, kurioje dalyvavo apie 250 dalyvių, metu buvo aptartos galimybės, iššūkiai ir būtinybė kurti teisingą, socialiai teisingą ir atskaitingą Europą.

Konferencijoje buvo diskutuojama apie tai, kaip Lietuva, jos pilietinė visuomenė ir piliečiai suvokia ES ir Lietuvos vaidmenį joje, kokie buvo ir yra Lietuvos lūkesčiai, susiję su naryste ES. Aptarta, kaip Lietuvą paveikė krizė, kokią pavoja ji kelia dalyvaujamajai demokratijai ir artėjantiems 2014 m. rinkimams į EP. Konferencijos dalyviai taip pat diskutavo, kaip Lietuvos ir Europos jaunimas galėtų prisidėti prie ekonomikos augimo, kaip ES Tarybai pirmininkaujanti Lietuva gali padėti įveikti krizę.

58 pav. Europos nacionalinių kalbų institutų federacijos prezidento Gerardo Stickelio pranešimas

59 pav. 2013 m. spalio 18 d. tarptautinė konferencija „Tiriant prekybos žmonėmis ir interneto sąsajas: kibernetinė erdvė prevencijai – ne verbavimui“

60 pav. 2013 m. spalio 23 d. tarptautinė konferencija Lietuva prie Europos integracijos vairo: naujas žvilgsnis į Europą

2.7 EUNEC metinė konferencija

2013 m. lapkričio 18–20 d. Seime vyko **Europos švietimo tarybų tinklo (EUNEC) narių konferencija** „Anksti paliekantys mokyklą“.

Konferencijos dalyvius pasveikino Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkė Audronė Pitrėnienė, EUNEC pirmininkas Adrie'as Van Der Restas ir Lietuvos švietimo tarybos pirmininkė prof. Vilija Targamadžė.

EK veiksmus šioje srityje renginio metu aptarė EK atstovė Annalisa Cannoni, savo įžvalgomis pasidalijo Airijos Šv. Patriko koledžo ypatingų švietimo poreikių centro direktorius ir vyresnysis (psichologijos) lektorius dr. Paulas Downesas, Austrijos Švietimo, meno ir kultūros ministerijos Psichologijos ir švietimo konsultavimo departamento Mokyklos nebaigimo problemos sprendimo skyriaus vedėja Andrea Fraundorfer, Šerbruko universiteto atstovė Martine Poirier. Lietuviškomis realijomis dalijosi Švietimo ir mokslo ministerijos Bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo departamento direktorius dr. Saulius Zybartas ir Nacionalinės mokyklų vertinimo agentūros direktorius Gražvydas Kazakevičius.

EUNEC nariai drauge su Lietuvos švietimo atstovais svarstė, kaip ES valstybės narės galėtų spręsti anksti paliekančiųjų mokyklą problemą. Kon-

ferencijos metu nacionalinės švietimo tarybos pristatė esamą švietimo reformos padėtį savo šalyse ir aptarė, ką būtų galima pakeisti nacionalinėje politikoje siekiant paspartinti reformas.

Iš viso renginyje dalyvavo daugiau nei 80 dalyvių iš 14 Europos valstybių.

2.8 Tarptautinė konferencija „Arbitražas: jo taikymo ES šalyse patirtis ir plėtros perspektyvos Lietuvoje“

2013 m. lapkričio 21–22 d. Seime vyko Lietuvos arbitražo asociacijos kartu su Seimu ir URM organizuota **tarptautinė konferencija** „Tarptautinis arbitražas: jo taikymo ES valstybėse narėse patirtis ir plėtros perspektyvos Lietuvoje“. Konferencijos dalyvius pasveikino Seimo Pirmininko pavaduotojas dr. Vydas Gedvilas.

Renginys skirtas Lietuvos įmonių ir jų teisės padalinių vadovams, visų rūšių organizuotų verslo struktūrų, valstybės institucijų darbuotojams, kurių atliekamos funkcijos ar interesai yra susiję su tarptautiniu verslu.

Pagrindinis konferencijos tikslas – supažindinti verslo bendruomenę su viena iš esminių tarptautinio komercinio bendradarbiavimo sąlygų – galimybe išspręsti komercinius ginčus

alternatyviu teisiniu – arbitražo būdu. Konferencijoje pranešimus perskaitė apie 20 specialistų, kurie taip pat pasidalijo plačia tarptautine ginčų sprendimo arbitraže praktika skirtingose šalyse.

Konferencijos dalyviai priėmė rezoliuciją, kurioje siūloma prie ES Tarybos (arba EK) įsteigti jos kuruojamą ES Energetikos arbitražo ir mediacijos centrą (toliau – Centras), veikiantį juridinio asmens teisinio statuso pagrindais, įsteigto pagal ES ir to Centro rezidavimo (registracijos) šalies teisę. Dokumente taip pat siūloma, kad Centro organizacinėje struktūroje būtų įtvirtinti du jo padaliniai: specializuotas ES Energetikos arbitražo teismas ir ES Tarpininkavimo (mediacijos) centras.

2.9 Tarptautinė Mokomojo Europos Parlamento sesija

2013 m. gruodžio 2–6 d. Seime vyko **Tarptautinė Mokomojo Europos Parlamento sesija**.

Dalyvius pasveikino Seimo Pirmininkė Loretą Graužinienė, Mykolo Romerio universiteto rektorius Alvydas Pumputis, švietimo ir mokslo ministras Dainius Pavalkis, Mokomojo Europos Parlamento fondo Generalinė sekretorė Anna Van Sminia-Meijerink, projekto organizatorė, viešosios įstaigos „Europos namai“ direktorė Jūditė Akromienė.

Renginyje dalyvavo apie 150 jaunuolių iš 23 Europos valstybių.

Tarptautinės sesijos dalyviai, vyresniųjų klasių mokiniai, plenarinių posėdžių metu ir komitetuose svarstė svarbius Lietuvai ir visai Europai viešojo gyvenimo klausimus: jaunimo nedarbo mažinimo, saugaus interneto, ES veiksmų kariniuose tarptautiniuose konfliktuose, skalūnų dujų, tautinių mažumų ir kitus. Poziciją svarstomais klausimais renginio dalyviai pareiškė rengdami rezoliucijas ir dėl jų balsuodami.

Renginio metu vyko susitikimai su Seimo ir EP nariais, pareigūnais ir ekspertais. Tarptautinės Mokomojo Europos Parlamento sesijos dalyviai lankėsi Mykolo Romerio universitete, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijoje, URM, Teisingumo ministerijoje, Ūkio ministerijoje, Seimo Europos informacijos biure, vyko į Druskininkus.

Tarptautinis projektas Mokomasis Europos Parlamentas (MEP) ES šalyse vykdomas nuo 1989 metų.

Nuo 2003 metų VŠĮ „Europos namai“ kasmet organizuoja MEP sesijas vyresniųjų klasių mokiniams. Projekto tikslas – suteikti Lietuvos jaunimui žinių apie ES institucijas, politiką ir sprendimų priėmimo tvarką, Europos integracijos procesus, ugdyti jaunuolių ne tik kaip Lietuvos, bet ir kaip ES piliečių savimonę.

62 pav. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro Dainiaus Pavalkio sveikinimo žodis

2.10 Europos piliečių metų baigiamasis renginys

2013 m. gruodžio 12–13 d. Seime vyko **Europos piliečių metų baigiamasis renginys** „Kokį reikia, kad kiekvienais metais būtų Piliečių metai“.

2012 m. lapkričio 21 d. EP ir ES Taryba 2013 metus paskelbė Europos piliečių metais. Europos piliečių metų tikslas – skleisti žinias apie su ES pilietybe susijusias teises ir pareigas.

Didžiulės sėkmės sulaukusiame renginyje Seime dalyvavo apie 350 dalyvių iš įvairių ES nevyriausybinių organizacijų ir institucijų. Lietuvos iniciatyva į renginį stebėtojų teisėmis buvo pakviesti nevyriausybinių organizacijų atstovai iš ES Rytų partnerystės šalių (Ukrainos, Gruzijos, Moldovos, Baltarusijos, Armėnijos, Azerbaidžano). Renginyje taip pat dalyvavo

61 pav. 2013 m. lapkričio 18–20 d. EUNEC narių konferencija „Anksti paliekantys mokyklą“

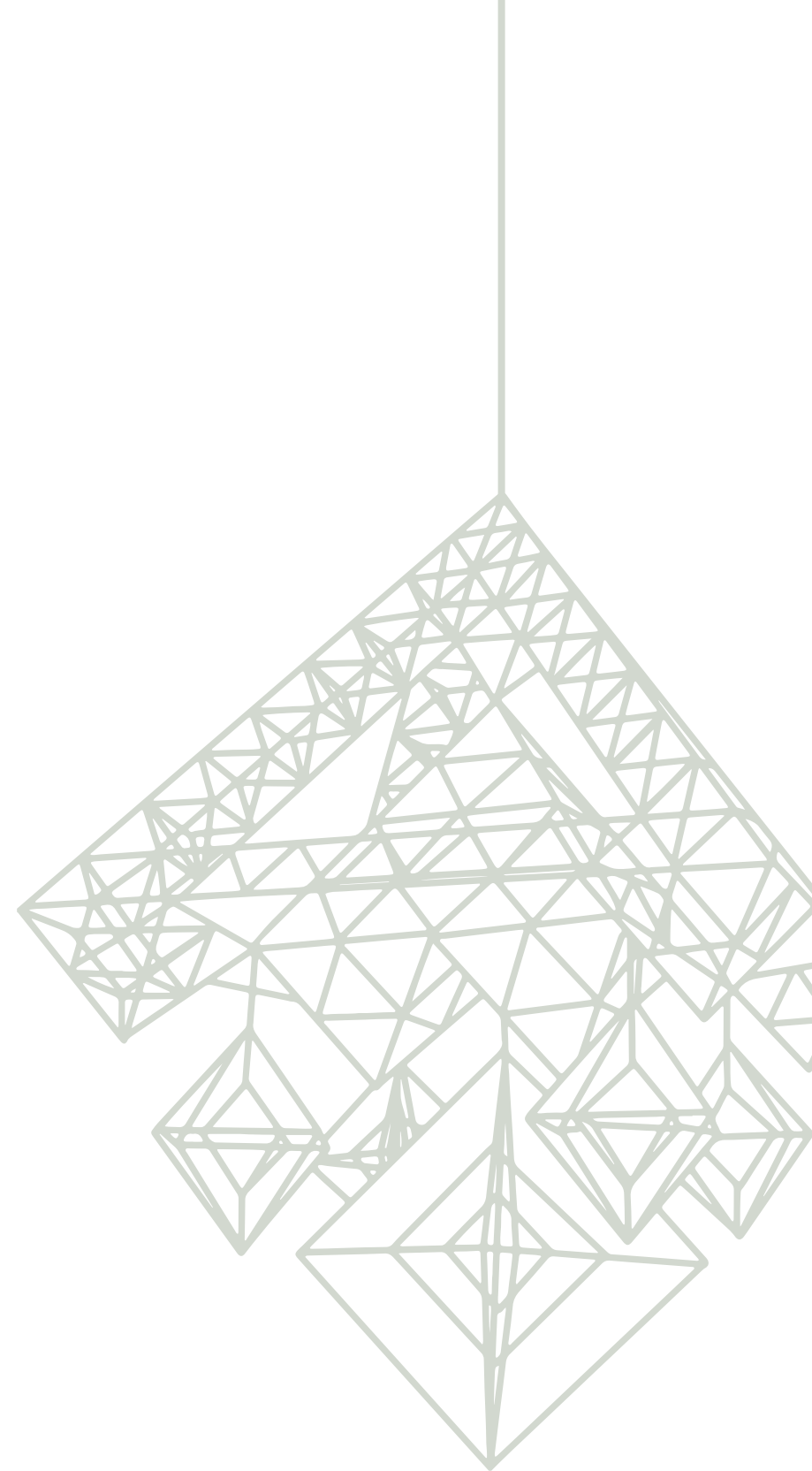
Lietuvoje reziduojančių užsienio šalių ambasadoriai, Baltijos šalių ombudsmenai, Lietuvos Respublikos piliečių išrinkti EP nariai, su piliečių teisėmis susijusius klausimus sprendžiančių įvairių Lietuvos institucijų atstovai.

Sveikinimo kalbas konferencijoje sakė Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas dr. Vydas Gedvilas, Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius, Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos

Pirmininkas, EP narys prof. Vytautas Landsbergis, EK vicepirmininkė, EK narė teisingumo, pagrindinių teisių ir pilietybės klausimais Viviane Reding, Europos ombudsmenė Emily O'Reilly. Per dvi konferencijos dienas buvo surengtos šešios diskusijos apie nevyriausybinių organizacijų vaidmenį ir ateitį kuriant Europą, Europos kūrimą „iš apačios į viršų“, ES piliečių teisių puoselėjimą; naujus būdus, kaip piliečiai gali daryti įtaką politikos formuotojams; artėjančius 2014 m. EP rinkimus.

63 pav. 2013 m. gruodžio 12–13 d. Europos piliečių metų baigiamasis renginys „Ko reikia, kad kiekvienais metais būtų Piliečių metai“

III. PIRMININKAVIMO BIUDŽETAS

Seimas 2011 m. lapkričio 10 d. nutarimu Nr. XI-1651 „Dėl Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 metais“ pritarė Vyriausybės parengtam tarpinstitucinio 2012–2014 m. veiklos plano projektui ir jo įgyvendinimui 2012–2014 m. valstybės biudžete apskaičiuotoms tikslinėms išlaidoms. Remiantis šiuo planu, pirmininkavimo ES Tarybai biudžetas šalies mastu (pasirengimo pirmininkauti, pirmininkavimo metu ir laikotarpiu po pirmininkavimo) 2012–2014 m. sudaro 214,3 mln. Lt, iš jų Seimo kanceliarijai skiriama 10 027 tūkst. Lt, arba 4,7 proc.

Duomenys apie Seimo kanceliarijos valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentiniam matmeniui užtikrinti 2012–2014 m. pateikti 1 lentelėje.

2012 m. asignavimai pasirengimui pirmininkauti ES Tarybai (1 201 tūkst. Lt) buvo numatyti Seimo kanceliarijos vykdytoje valstybės biudžeto programoje „Lietuvos Respublikos Seimo darbas Lietuvos narystės Europos Sąjungoje sąlygomis“.

2013–2014 m. Seimo kanceliarija vykdė naują programą „Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai parlamentinio matmens užtikrinimas“. Tai netęstinė Seimo kanceliarijos 2013–2014 m. laikotarpiu įgyvendinama programa.

Programai „Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai parlamentinio matmens užtikrinimas“ skirti valstybės biudžeto asignavimai 2013 m. buvo panaudoti Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, atliekančių su pasirengimu pirmininkauti ES Tarybai susijusias funkcijas, darbo apmokėjimui ir su juo susijusiems mokesčiams, taip pat Seimo narių ir Seimo kanceliarijos personalo komandiruočių, stažuotčių, kvalifikacijos tobulinimo išlaidoms, apmokėjimui už informacijos sklaidos, vertimo, renginių dalyvių maitinimo, logistikos, apgyvendinimo, kultūrinės programos,

medicininės pagalbos, apsaugos ir kitas paslaugas, spaudinių, dovanų ir suvenyrų renginių dalyviams įsigijimą, diplomatinį vėliavų, gėlių, dekoracijų, kanceliarinių ir kitų prekių įsigijimą, patalpų pirmininkavimo renginiams pritaikymą, pastatų ir aplinkos sutvarkymą.

Rengiantis pirmininkauti ES Tarybai, 2013 m. Seimo kanceliarijos darbo apimtis gerokai padidėjo, tačiau joje įsteigtų pareigybių skaičius nesikeitė. Siekiant visus darbus atlikti pasitelkiant turimus žmogiškuosius išteklius, buvo optimizuotas Seimo kanceliarijos padalinių darbo organizavimas ir 2013 m. sausio 1 d. – 2014 m. birželio 30 d. laikotarpiui su pirmininkavimu ES Tarybai susijusioms funkcijoms atlikti priskirtos 7 pareigybės: Seimo nuolatinio atstovo ES pavaduotojo (kartu COSAC sekretoriato Briuselyje nario) pareigybė, 3 Komunikacijos departamento vyriausiųjų specialistų ir 3 Tarptautinių ryšių departamento vertėjų pareigybės.

Pažymėtina, jog Seimo valdybos 2012 m. rugsėjo 5 d. sprendimu Nr. SV-S-1699 buvo nustatyta, kad visi Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginiai turi vykti Seimo rūmuose. Seimo kanceliarijai buvo pavesta pritaikyti Seimo rūmų patalpas, tarp jų Kovo 11-osios Akto salę, parlamentinio matmens renginiams, todėl nemažą išlaidų dalį sudarė vertimo, vaizdo transliacijos, įeigos kontrolės ir kitos kokybiškam renginių aptarnavimui būtinos įrangos įsigijimo išlaidos.

2013 m. antrąjį pusmetį suorganizuota 10 pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginių. 2014 m. įvyko du renginiai (ES parlamentų generalinių sekretorių susitikimas ir ES parlamentų pirmininkų konferencija). Be to, Seimo kanceliarija 2013 m., bendradarbiaudama su įvairiomis organizacijomis, surengė 11 papildomų, su pirmininkavimu ES Tarybai susijusių renginių. Jiems reikėjo minimalių išlaidų – Seimo kanceliarija prisidėjo suteikdama patalpas, organizacinius išteklius ir užtikrindama kokybišką įrangos veikimą.

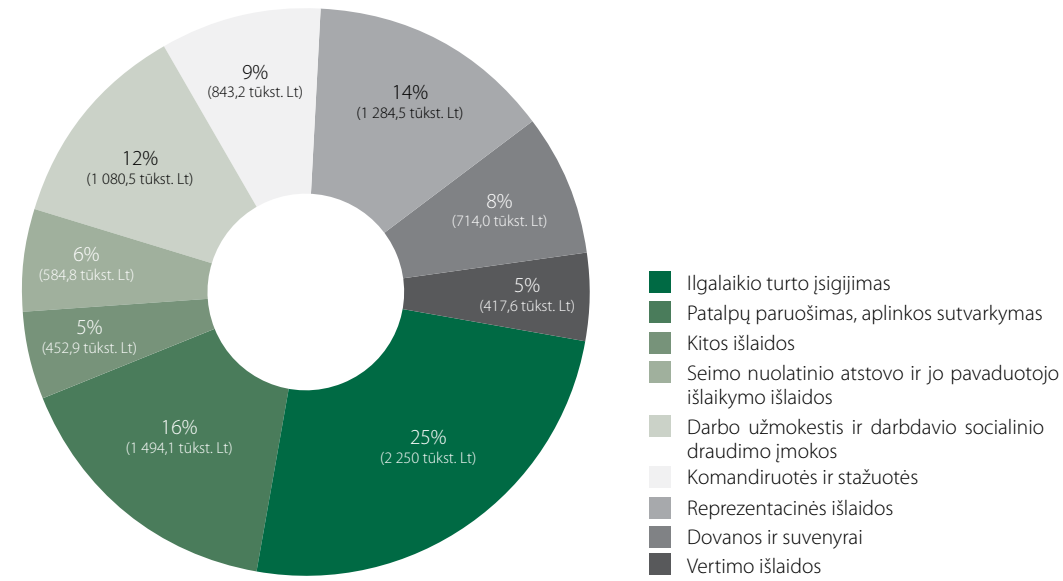
Seimo kanceliarijos išlaidų, skirtų Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentiniam matmeniui užtikrinti 2012–2014 m., struktūra pateikta diagramoje.

Seimo kanceliarija, tvarkydama buhalterinę apskaitą ir sudarydama Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo bei finansines ataskaitas, vadovaujasi bendraisiais apskaitos principais, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, Buhalterinės apskaitos įstatymu,

Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais, Lietuvos Respublikos finansų ministro patvirtinta Valstybės ir savivaldybių biudžetų išlaidų ekonomine klasifikacija ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais viešojo sektoriaus buhalterinę apskaitą ir atskaitomybę.

Seimo kanceliarijos biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkiniai skelbiami Seimo interneto svetainėje www.lrs.lt.

1 grafikas. Išlaidos Lietuvos Respublikos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens užtikrinimui 2012 – 2014 m.

1 lentelė. Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija Lietuvos Respublikos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentiniam matmeniui užtikrinti panaudoti asignavimai 2012–2014 m.

Metai	Asignavimų planas, tūkst. Lt	Panaudoti asignavimai, tūkst. Lt	Panaudojimas, proc.
2012 (pasirengimui)	1 201	1 199,5	99,9 %
2013	8 167	7 263,1	89 %
2014	659	659*	100 %
Iš viso	10 027	9 121,6	91 %

* numatomos išlaidos.

IV. PIRMININKAVIMO KOMUNIKACIJA

2013 m. pradžioje parengtas **Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 m. parlamentinio matmens komunikacijos strategijos įgyvendinimo planas**, kuriame nustatyti pirmininkavimo parlamentinio matmens uždaviniai, jų įgyvendinimo priemonės ir terminai, apibendrinta funkcinių ir darbo grupių veikla.

Seimo kanceliarijos Komunikacijos departamento Ryšių su visuomene skyriaus parengti pranešimai spaudai, skirti Lietuvos ir užsienio šalių žiniasklaidai, buvo siunčiami apie 190 elektroninio pašto adresų. Pagal nustatytą tvarką buvo rengiami anonsiniai pranešimai prieš kiekvieną renginį, pranešimai renginio metu ir po renginio. Šiuo požiūriu renginys „rekordininkas“ – L COSAC posėdis: paskelbta 17 pranešimų spaudai (taip pat 17 dokumentų, 12 kalbų, 15 laiškų ir kt.).

Seimo kanceliarijos Parlamentinių tyrimų departamento atliktos stebėsenos duomenimis, žiniasklaida aktyviai naudojo pranešimų spaudai informaciją. Labiausiai prie Lietuvos pirmininkavimo parlamentinio matmens renginių viešinimo prisidėjo Lietuvos nacionalinis transliuotojas LRT (televizija ir radijas), naujienų agentūros BNS ir ELTA, dienraštis „Lietuvos žinios“, naujienų portalai. Prieš kiekvieną parlamentinio matmens renginį LRT TV laidoje „Labas rytas, Lietuva“ Seimo nariams ir renginį globojančių komitetų pirmininkams buvo sudaryta galimybė renginį pristatyti Lietuvos visuomenei. Visi renginiai buvo transliuojami tiesiogiai Seimo interneto svetainėje, taip pat TV programa „Seimas – tiesiogiai“ bei LRT televizijos Kultūros kanalu.

Viešosios informacijos rengėjų akreditacija

Viešosios informacijos rengėjų – naujienų tarnybų, redakcijų atstovai, pageidaujantys dirbti Seime Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginių dienomis – turėjo elektroniniu būdu pateikti paraiškas dėl

specialios akreditacijos. Kiekvienam renginiui buvo suteikiama atskira akreditacija. Išimtis buvo taikoma tik žiniasklaidos atstovams, turėjusiems nuolatinę akreditaciją Seime – jiems specialios akreditacijos nereikėjo. Iš viso akreditacija parlamentiniams renginiams Seime suteikta per 120 žurnalistų iš Lietuvos, Baltarusijos, Bulgarijos, Gruzijos, Italijos, Kinijos, Lenkijos, Rumunijos, Rusijos, Ukrainos, Vokietijos.

Didžiausio žiniasklaidos dėmesio sulaukė ES parlamentų užsienio reikalų komitetų pirmininkų ir Parlamentinio demokratijos forumo susitikimas „Parlamentai už demokratiją: ambicingesnio globalaus bendradarbiavimo link“. Šio susitikimo metu surengtos 7 spaudos konferencijos (vienoje jų dalyvavo Ukrainos Aukščiausiosios Rados narys, partijos UDAR lyderis Vitalijus Klyčko). Šiam renginiui akredituota apie 80 užsienio šalių žurnalistų, daugiausia iš Ukrainos, Rusijos, Baltarusijos ir Vokietijos.

Nemažai žiniasklaidos dėmesio sulaukė ir parlamentinio matmens renginiuose dalyvavę žymūs tarptautinės politikos veikėjai: ES vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai, EK Pirmininko pavaduotoja baronienė Catherine Ashton ir NATO generalinis sekretorius Andersas Fogh Rasmussenas (Tarpparlamentinė bendros užsienio ir saugumo politikos bei bendros saugumo ir gynybos politikos konferencija); Prancūzijos Respublikos užsienio reikalų ministras Laurentas Fabius, buvęs EP pirmininkai Patas Coxas ir Hansas Gertas Pötteringas (L COSAC) bei kt.

Pirmininkavimo stilius

Ruošiantis Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai renginiams buvo sukurtas specialus parlamentinio matmens stilius: Seimo logotipas buvo derinamas su nacionaliniu pirmininkavimo ES Tarybai ženklu, tautinės ornamentikos motyvais ir užrašu „Lietuvos Respublikos pirmininkavimas Europos Sąjungos Tarybai 2013 m. liepos 1 d. – gruodžio 31 d. PARLAMENTINIS MA-

TMUO“ lietuvių, anglų ir prancūzų kalbomis (Žr. dalyje Priedai). Buvo sukurti stendai Spaudos konferencijų salėje, prie įėjimo į Seimo posėdžių salę, Seimo II rūmų 3-ajame aukšte, Seimo Europos informacijos biure; įrengta sienelė, skirta interviu su renginių dalyviais; pagaminti ištraukiamieji informaciniai stendai. Sukurtas renginių dalyvių kortelių, blankų, kvietimų, pranešimų spaudai dizainas, pagaminti aplankai dokumentams ir nuotraukoms.

1. Pirmininkavimo parlamentinio matmens interneto svetainė

Interneto svetainė – pagrindinis Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens komunikacijos kanalas

Seimo kanceliarijos Komunikacijos, Informacinių technologijų ir telekomunikacijų, Dokumentų ir Tarptautinių ryšių departamentų pastangomis

sukurtas ir iki šiol veikia pagrindinis Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens komunikacijos kanalas – interneto svetainė lietuvių, anglų ir prancūzų kalbomis. Svetainė vartotojams simboliškai atverta 2013 m. gegužės 9-ąją – Europos dieną. Iki šios dienos artėjančio pirmininkavimo ES Tarybai aktualijos buvo pristatomos 2012 m. gegužės 9 d. Seimo kanceliarijos darbuotojų sukurtoje Lietuvos pasirengimo pirmininkauti ES Tarybai parlamentinio matmens svetainėje.

Pasirengimo pirmininkauti svetainėje lankytojams buvo pateikti svarbiausi Seimo, Seimo kanceliarijos ir tarptautiniai dokumentai, susiję su pasirengimu artėjančiam pirmininkavimui, taip pat apie 80 autoriinių pranešimų spaudai (dauguma išversta į anglų ir prancūzų kalbas), 14 nuotraukų, 16 vaizdo reportažų ir kt. Svetainės lankytojams buvo pateikta informacija apie tai, kas yra pirmininkavimas ES Tarybai ir parlamentinis matmuo, pristatyti būdingiausi

65 pav. Lietuvos pasirengimo pirmininkauti ES Tarybai parlamentinio matmens svetainė

parlamentinio matmens renginiai, jų ypatybės. Lankytojai supažindinti su prieš Lietuvą pirmininkavusių valstybių – Danijos, Kipro, Airijos – patirtimi.

Naujoje interneto svetainėje (toliau – Pirmininkavimo svetainė) pristatyta informacija apie 22 renginius (parlamentinio matmens ir susijusių papildomus renginius), paskelbta per 800 autorių pranešimų spaudoje, įkelta 990 nuotraukų, 397 vaizdo įrašai su aprašais.

Pirmininkavimo svetainėje paskelbta 16 vaizdo įrašų (lietuvių kalba ir su titrais anglų bei prancūzų kalbomis), kuriuose Seimo vadovai ir komitetų pirmininkai pristato pagrindinius parlamentinio matmens renginius. Taip pat buvo publikuojami 36 su Lietuvos pirmininkavimu ES Tarybai susiję vaizdo reportažai ir interviu, 35 min. trukmės pagrindinių parlamentinio matmens renginių vaizdo apžvalga.

Pirmininkavimo svetainėje vartotojams pristatytas Seimo kanceliarijos darbuotojų sukurtas vaizdo pasakojimas apie Kovo 11-osios Akto salę ir Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimą. Pasakojimas sukurtas siekiant parlamentinio matmens renginių dalyviams pristatyti salę, kurioje priimtas sprendimas nulėmė įvykių, reikšmingus ne tik Lietuvai, bet ir visai Europai bei pasauliui.

Svetainės lankytojams taip pat sudaryta galimybė virtualiai apsilankyti Seime (ekskursija lietuvių ir anglų kalbomis).

Siekiant plačiau informuoti visuomenę apie Seimo darbą ir Lietuvos pirmininkavimą ES Tarybai, filmuota medžiaga ir sukurti vaizdo reportažai, nuotraukos buvo skelbiami visame pasaulyje populiariuose socialiniuose tinkluose YouTube ir Flickr. Apie svarbiausius parlamentinio matmens renginius ir kitus įvykius buvo skelbiama ir socialiniame tinkle Twitter.

2. Lietuvos Respublikos Seimo logotipas

Rengiantis pirmininkavimo ES Tarybos parlamentinio matmens renginiams atsirado poreikis identifikuoti Seimą – išskirti jį iš kitų Lietuvos valstybės institucijų. Todėl buvo priimtas sprendimas skelbti projekto konkursą

Seimo ženklui – logotipui – sukurti. Iki tol konkretaus skiriamąjo ženklo Seimas neturėjo – vietoje logotipo kaip identifikacinis ženklas buvo naudojamas stilizuotų Seimo I rūmų fragmentas, taip pat dailininko Arvydo Každailio sukurtas Lietuvos valstybės didysis herbas.

Skelbiant projekto konkursą dalyvių buvo prašoma logotipe naudoti simboliką, atspindinčią Seimo veiklą, vertybes ir vietą Lietuvos valstybės institucijų sistemoje, panaudoti vieną arba kelis iš šių simbolių: Gediminaičių stulpus, stilizuotą Vytį, Lietuvos valstybės vėliavą arba Seimo I rūmų pastato siluetą ar jo fragmentą. Taip pat buvo prašoma, kad logotipas būtų reprezentatyvus, solidus, vizualiai patrauklus, lengvai skaitomas ir galėtų būti atpažįstamas kaip Seimo ženklas.

Sukurti ženklą buvo kviečiami žinomi šalies menininkai, heraldikos specialistai. Pasiūlymams vertinti Seimo kanclerio įsakymu buvo sudaryta speciali ekspertų komisija iš Lietuvos dailės akademijos ir Seimo kanceliarijos tarnautojų.

Projekto konkurso organizatorius gavo 6 logotipo projektus, geriausiai buvo įvertintas Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureato, heraldikos dailininko Arvydo Každailio sukurtas logotipas.

Arvydo Každailio sukurtame Seimo logotipe panaudotos trys idėjos: odeono, nacionalinės vėliavos ir vienos iš istorinių formų – stilizuoto valstybės herbo simbolio Vyčio.

Pasak autoriaus, odeonas antikos pasaulyje buvo naudojamas kaip Senato susirinkimų vieta, taip pat kaip amfiteatras. Kadangi odeono planas labai artimas Seimo posėdžių salės planui, tokio simbolio panaudojimas logotipe simbolizuoja Tautos atstovų posėdžių salę. Istorinės Vyčio formos panaudojimas logotipe simbolizuoja valstybingumo išlaikymą kaip nacionalinį tikslą. Demokratinėse valstybėse parlamentas yra renkamas piliečių ir atstovauja jų interesams, todėl Seimo logotipe prasmingos nacionalinės vėliavos spalvos.

Seimo logotipą sudaro:

- stilizuotas pilkos spalvos Vytis;
- Lietuvos valstybės vėliavos spalvos (gel-

tona, žalia, raudona), įkomponuotos į 12 puslankių, simbolizuojančių odeoną;

- išcentruotas juodos spalvos užrašas Lietuvos Respublikos Seimas (naudojamas Adobe Garamond Pro šriftas);
- logotipo apvado rėmeliai – juodos spalvos.

Seimo valdybai pritarus logotipo projektui, Seimo ženklas 2012 m. gruodžio 10 d. buvo pristatytas visuomenei.

Patvirtinus naująjį Seimo ženklą, prasidėjo kruopštus, metus trukęs darbas – Seimo firminio stiliaus kūrimas, ženklo naudojimo pritaikymas įvairiems Seimo poreikiams: interjerui, leidiniams, suvenyrams, internetui, Seimo televizijai ir kt.

3. Pirmininkavimo leidiniai

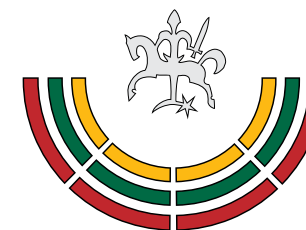
Albumas „Lietuvos Respublikos Seimas“ (lietuvių, anglų ir prancūzų kalbomis)

Seimo kanceliarijos parengtame albume „Lietuvos Respublikos Seimas“ pateikiama iliustruota parlamentarizmo Lietuvoje apžvalga, atspindinti įstatymų leidžiamosios institucijos raidą nuo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės (LDK) laikų iki šių dienų.

Albumu apžvelgiami reikšmingiausi parlamentarizmo istorijos įvykiai, svarbiausi įstatymai, padarę įtaką šalies politiniam, ekonominiam ir kultūriniam gyvenimui. Aptariama Seimo struktūra, bendradarbiavimas su kitų šalių parlamentais ir Lietuvos įsitvirtinimas tarptautinėse organizacijose, taip pat supažindinama su Seimo rūmuose organizuojamais renginiais ir pastatų interjero detalėmis.

Albumą parengė Seimo kanceliarijos Komunikacijos departamento Ryšių su visuomene skyrius. Leidinio tekstai parengti remiantis istorine medžiaga, dokumentais, posėdžių stenogramomis.

Albumu panaudotos Vytauto Didžiojo karo muziejaus, Lietuvos ypatingojo archyvo, Lietuvos nacionalinio muziejaus, Lietuvos centrinio valstybės archyvo, Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos, Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus, ELTA, Seimo kanceliarijos vaizdo archyvo (fotografų Gin-

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

66 pav. Seimo logotipas

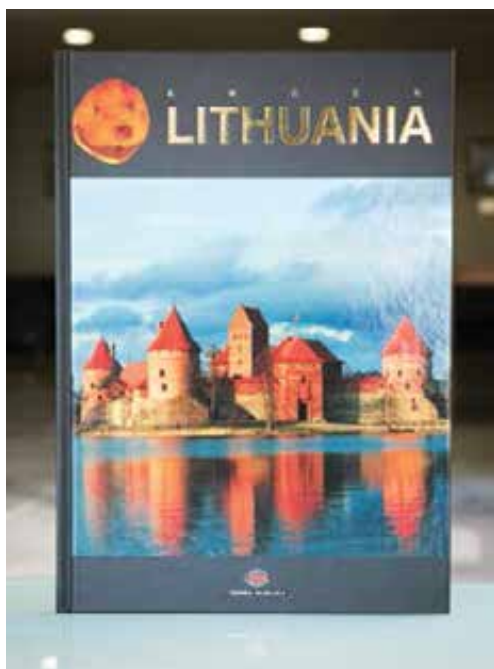
67 pav. Seimo logotipo autorius Arvydas Každailis

68 pav. Albumas „Lietuvos Respublikos Seimas“

69 pav. Parlamentinis žodynėlis

70 pav. Knyga „Gintarinė Lietuva“

taro Mačiulio, Olgos Posaškovos, Linos Žilytės, Tomo Juodačio), fotografų Antano Ališausko, Vladimiro Gulevičiaus, Viliaus Jasinevičiaus, Aleksandro Juozapaičio, Romo Jurgaičio, Romualdo Lanko, Zenono Nekrošiaus, Andriaus Petrulevičiaus, Algirdo Sabaliausko, Gedimino Svitojaus, Kęstučio Vanago nuotraukos.

Parlamentinis žodynėlis

Seimo kanceliarijos parengtame leidinyje pateikiama daugiau kaip 1000 sąvokų iš steigiamųjų ES sutarčių, jų protokolų, EP darbo tvarkos taisyklių, Seimo statuto, Seimo kanceliarijos nuostatų ir kitų dokumentų. Sąvokos pateikiamos keturiomis – lietuvių, anglų, prancūzų ir vokiečių – kalbomis. Prie sąvokų prancūzų ir vokiečių kalbomis nurodoma daiktavardžio giminė.

Parlamentinio žodynėlio priede pateikiami Valstybinės lietuvių kalbos komisijos oficialiai vartosenai rekomenduojami ES valstybių narių, šalių kandidačių, NATO valstybių, kitų Europos valstybių nacionalinių parlamentų pavadinimai, taip pat jų pavadinimai anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis.

Elektroninė žodynėlio versija pateikiama Seimo interneto svetainėje.

Lankstukai

Visuomenei pristatant Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginius, buvo išleistas specialus informacinis lankstukas „2013 m. Lietuva pirmininkaus Europos Sąjungos Tarybai. Parlamentinis matmuo“. Parlamentinio matmens renginių dalyviams buvo pristatytas Seimas: informacinis lankstukas „Lietuvos Respublikos Seimas“ išleistas lietuvių ir anglų kalbomis. Taip pat buvo leidžiami informaciniai lankstinukai apie Seimo komitetus, dalyvių kultūrinėms programoms skirti leidiniai (lietuvių, anglų ir prancūzų kalbomis).

Parodų katalogai

Seimo rūmuose pirmininkavimo laikotarpiu eksponuotoms parodoms „Vieningoje Europoje“, „Lietuvos sugrįžimas į laisvą pasaulio

šalių bendriją“, „Lietuvių kalbos suvokimas: sena kalba moderniam bendravimui“ ir „Lietuvos laisvė – Europos atsakomybė“ parengti katalogai lietuvių ir anglų kalbomis.

Įsigyti reprezentaciniai leidiniai

Rengiantis Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginiams, įsigyta VŠĮ „Terra Publica“ išleista knyga „Gintarinė Lietuva“ (angl. Amber Lithuania). Leidinio turinys bendradarbiaujant su Seimo kanceliarijos Komunikacijos departamentu buvo atnaujintas atsižvelgiant į pirmininkavimo parlamentinio matmens renginius. 2014 m. Seimo kanceliarija taip pat įsigijo VŠĮ „Terra Publica“ albumą „Tai – Lietuva“, kuris buvo rengiamas konsultuojantis su Seimo kanceliarijos Komunikacijos departamentu.

4. Parodos

Paroda „Vieningoje Europoje“

Parengta nuotraukų, leidinių ir dokumentų paroda „Vieningoje Europoje“, pristatanti Lietuvos sąsajas su Europa ir svarbiausius valstybės kūrimosi momentus nuo Lietuvos vardo paminėjimo rašytiniuose šaltiniuose 1009 m. iki narystės ES 2004 m. Paroda parengta kartu su Lietuvos istorijos instituto istorikais dr. Rimantu Mikniu, prof. Zigmantu Kiaupa, dr. Algimantu Kasparavičiumi. Ekspozicijoje – istoriniai dokumentai iš Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos, Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos, Vilniaus universiteto bibliotekos, Lietuvos nacionalinio muziejaus, Nacionalinio M. K. Čiurlionio muziejaus, Seimo archyvo, Lietuvos centrinio valstybės archyvo, Lietuvos valstybės istorijos archyvo, Lietuvos valstybės naujojo archyvo, Lietuvos naujų agentūros ELTA fondų.

Paroda „Lietuvos sugrįžimas į laisvą pasaulio šalių bendriją“

Seimo kanceliarijos parengtoje ekspozicijoje pristatyti Lietuvos valstybingumo pagrindus įtvirtinę dokumentai, ES valstybių narių, šalių kandidačių ir Rytų partnerystės šalių ambasadorių skiriamieji raštai. Tai – ne tik mūsų istorijos

įvykius fiksuojantys, bet ir diplomatijos tradicijas, šalių kultūrą liudijantys dokumentai, pasirašyti iškilų to meto politikų – valstybės vadovų. Parodoje buvo eksponuojamas 1990 m. kovo 11 d. priimtas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Akto „Dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo“ originalas, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos kreipimasis į pasaulio tautas ir pirmųjų užsienio šalių atkurtos nepriklausomos Lietuvos valstybės tarptautinio pripažinimo dokumentai, 1991–2009 m. Lietuvos vadovams įteikti ES valstybių narių, šalių kandidačių ir Rytų partnerystės šalių ambasadorių skiriamieji raštai iš Seimo ir Prezidento kanceliarijos archyvų.

Paroda „Lietuvių kalbos suvokimas: sena kalba moderniam bendravimui“

Seime pristatyta Lietuvių kalbos instituto kartu su URM parengta teminių plakatų paroda, kurioje supažindinama su lietuvių kalbos istorija, jos praeitimi ir dabartimi. Per raštijos ir spaudos raidą atskleidžiami kertiniai Lietuvos istorijos momentai: priešinimasis spaudos draudimui, knygnešystė, partizanų kovos, Sąjūdžio gimimas, atkurta Nepriklausomybė.

Parodoje taip pat pristatyti Lietuvių kalbos instituto Kalbos muziejuje „Lituanistikos židynys“, sukurti unikalūs eksponatai, kurie leidžia pažinti kalbą liečiant eksponatus rankomis ir padeda suvokti, kad kalba nėra tik bedvasis bendravimo instrumentas. Eksponuotas „Didysis lietuvių kalbos žodynas“, su juo susiję istoriniai dokumentai, kiti lietuvių kalbos istoriją atspindintys dokumentai, knygos, įvairūs interaktyvūs eksponatai (lietuvių gestų kalbos multimedijų žodynas, tarmių karaokė).

71 pav. Paroda „Vieningoje Europoje“

72 pav. Ekspozicija „1932–1933 metų Holodomoras Ukrainoje – Ukrainos tautos genocidas“

Ekspozicija „1932–1933 metų Holodomoras Ukrainoje – Ukrainos tautos genocidas“

Seime vykusio ES parlamentų užsienio reikalų komitetų pirmininkų ir Parlamentinio demokratijos forumo susitikimo dalyviai turėjo galimybę apžiūrėti Ukrainos nacionalinio muziejaus „Ukrainos Holodomoro aukų atminimo memorialas“ parengtą ekspoziciją „1932–1933 metų Holodomoras Ukrainoje – Ukrainos tautos genocidas“. Parodoje – XX amžiaus 4-ojo dešimtmečio nuotraukos, archyviniai dokumentai, liudininkų prisiminimai ir net surogatinių patiekalų, kuriuos valgydami žmonės bandė išgyventi, receptai.

73 pav. Gintaro ekspozicija Seime

Seimo renginių dalyviai taip pat turėjo galimybę apžiūrėti bendradarbiaujant su Virginija ir Kazimieru Mizgirisiais bei Vilniaus gintaro muziejumi-galerija parengtą gintaro ekspoziciją; Seimo kanceliarijos Komunikacijos departamento Ryšių su visuomene skyriaus parengtą EP rezoliucijos „Dėl padėties Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje“ 30-osioms metinėms paminėti skirtą parodą „Baltijos laisvė – Europos atsakomybė“; nuotraukų ekspoziciją „Sausio 13-oji: laisvės fotografija“, skirtą 1991 m. sausio 13-osios aukoms; fotomenininko Mariaus Jovaišos nuotraukų parodą „Neregėta Lietuva“; Lietuvos himno instaliaciją „Tautiška giesmė“; Laisvės premijos laureatus pristatančius standus; Lietuvos liaudies kultūros centro, vadovaujamo Sauliaus Liausos, parengtą etnografinių kostiumų parodą; šiuolaikinių Lietuvos dailininkų ir skulptorių darbus; fotomenininko Algimanto Kezio kūrybos parodą apie Lietuvą.

Rengiantis pirmininkavimui buvo atnaujintas Seimo rūmų interjeras: įrengta Lietuvos Tarybos salė, eksponavimui parengta Seimo svečių galerija, iškabintos pagal vienodą principą pagamintos informacinės rodyklės, įrengtas spaudos centras, pagaminti prie Seimo I rūmų interjero derantys nauji ekspoziciniai standai.

2014 m. balandžio 7 d. ES parlamentų pirmininkų konferencijos metu Seimo II rūmų

parodų galerijoje pristatyta **jungtinė Lietuvos ir Višegrado šalių plakatų ekspozicija**, kurią sudarė paroda „Višegrado karma“ ir Lietuvos Atgimimo laikų plakatai, sukurti Stepono Lukoševičiaus.

Taip pat buvo parengta ir ES parlamentų pirmininkų konferencijos metu demonstruota virtuali 300 nuotraukų paroda „Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai akimirkos. 2013 m. liepos 1 d. – 2014 m. balandžio 7 d.“

Ekspursijos Seime pirmininkavimo renginių dalyviams

Seimo kanceliarijos Komunikacijos departamento Ryšių su visuomene skyrius 2013–2014 m. surengė 13 ekspursijų pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens renginių dalyviams (11 – anglų kalba, 2 – lietuvių kalba). Ekspursijose dalyvavo 234 dalyviai (185 – anglų kalba, 49 – lietuvių kalba).

5. Seimo kanceliarijos Europos informacijos biuro veikla

Seimo Europos informacijos biure (EIB) 2013 m. vyko įvairūs visuomenės su Lietuvos pirmininkavimu ES Tarybai ir parlamentiniu matmeniu supažindinantys renginiai: Seimo komitetų „Europos savaitės Seime“ diskusijos, Seimo Europos klubo diskusijos, seminarai, konferencijos, Europos dienos renginiai, knygų pristatymai, parodos, Seimo narių susitikimai su visuomene. EIB buvo priimami individualūs lankytojai, mokytojų, studentų, senjorų grupės, jiems skaitomi pranešimai apie Lietuvos narystę ES, Seimo darbą ir Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai aktualijas. Biuro renginiuose apsilankė beveik 11 tūkstančių dalyvių.

Seimo komitetų „Europos savaitė Seime 2013“ diskusijos

Rengiantis Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai, EIB kartu su Seimo komitetais surengė 13 „Europos savaitės Seime“ diskusijų, kuriose aptarti apmokestinamų prekių kontrabandos preven-

cijos, daugiakalbystės politikos įgyvendinimo, aplinkosaugos ir žemės ūkio subalansavimo, nacionalinių parlamentų vaidmens prižiūrint subsidiarumo principo laikymąsi teisėkūroje, mokslinių tyrimų paveldo apsaugos srityje, privačios ir valstybinės medicinos partnerystės, Europos sutarčių teisės, Europos piliečių metų ir ES pilietybės, energetinio saugumo plėtojimo ir kiti klausimai. Informacija apie komitetų diskusijas pateikiama EIB interneto tinklalapio www.eib.lrs.lt skiltyje „Europos savaitė Seime“. Diskusijose apsilankė 548 asmenys.

74 pav. „Europos savaitės Seime“ diskusija

Europos miško sodinimas

2013 m. gegužės 11 d., pažymėdama artėjantį Lietuvos pirmininkavimą ES Tarybai, Seimo kanceliarija pakvietė Seimo narius ir kanceliarijos darbuotojus kartu su miškininkais sodinti Europos mišką Kaišiadorių rajono Paparčių girininkijoje. Kiek didesniame nei trijų hektarų plote buvo pasodinta daugiau kaip 13 tūkstančių europinių maumedžių, juodalksnių ir karpautojo beržo sodinukų. Iš medelių buvo apsodinta figūra, atkartojanti Lietuvos kontūrus – ateityje ji primins pirmąjį Lietuvos pirmininkavimą ES Tarybai. Miško sodinimo akcijoje dalyvavo daugiau kaip šimtas dalyvių.

Ši graži tradicija pratęsta ir 2014 m. balandžio 26 d. Prie Paparčių piliakalnio Kaišiadorių rajone politikai, Seimo kanceliarijos ir kitų valstybės institucijų darbuotojai bei žurnalistai Lietuvos narystės ES dešimtmečio proga sodino Europos mišką. Kaišiadorių miškų urėdijos paruoštas 4,2 hektaro plotas apsodintas eglėmis, pušimis ir beržais.

75 pav. Miško sodinimo akcija 2013 m.

76 pav. Miško sodinimo akcija 2014 m.

Pasak organizatorių, Europos miškai Lietuvoje yra ne tik gyvi svarbių mūsų narystės Europos valstybių bendrijoje įvykių ženklai, bet ir politikų, valstybės tarnautojų duoklė gamtai. Pirmasis Europos miško sodinimas 2004-aisiais buvo itin sėkmingas – prigijo net 99,4 procento sodinukų.

Dviračių žygis „Savu dviračiu į Europą 2013“

Skelbdama artėjančią Lietuvos pirmininkavimą ES Tarybai, 2013 m. gegužės 25 d. Seimo kanceliarija kvietė Seimo narius ir visuomenę

dalyvauti tradiciniame dviračių žygyje „Savu dviračiu į Europą 2013“. Dviračių žygio tradicija gyvuoja nuo pat 2004-ųjų gegužės mėn. Žygyje nuo Seimo rūmų iki Europos parko dalyvavo daugiau kaip 200 dviratininkų entuziastų. Europos parke tuometinis Seimo Pirmininkas dr. Vydas Gedvilas, Airijos nepaprastoji ir įgaliotoji ambasadorė Philomena Murnaghan ir Graikijos Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Michael-Efstratios Daratzikis pasodino pirmininkaujančiojo Trejeto ažuolus. Europos parke žygio dalyvių laukė Europos dienos šventė, kurioje koncertavo Vidaus rei-

kalų ministerijos reprezentacinis pučiamųjų orkestras, vyko žinių viktorinos.

Dviračių žygis „Savu dviračiu po Europą 2014“

2014 m. gegužės 11 d. arti penkių šimtų dviratininkų dalyvavo jubiliejiname dviračių žygyje, skirtame Lietuvos narystės ES dešimtmečiui ir Europos dienių paminėti. Renginyje dalyvavo Seimo Pirmininkė Loretą Graužinienė, prieš 10 metų, rengiant pirmąjį dviračių žygį Seimui vadovavęs Česlovas Juršėnas ir 2004 m. žygį organizavęs bei Europos reikalų komitetui vadovavęs dabartinis sveikatos apsaugos ministras Vytenis Povilas Andriukaitis. Į dviračių žygį kartu su būriu entuziastų išvyko ir Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius, krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, Seimo opozicijos lyderis Andrius Kubilius, kiti Seimo nariai bei žygio dalyviai.

Dviratininkai važiavo į Europos geografinį centrą, kur vyko šalies dešimtmečio ES sukakčiai pažymėti skirti renginiai.

2013 m. siekdamas kuo plačiau skleisti informaciją apie Lietuvos pirmininkavimą ES Tarybai ir Seimo veiklą, EIB aktyviai dalyvavo įvairiuose didelio visuomenės dėmesio sulaukusiuose tarptautiniuose renginiuose Vilniaus mieste.

Iniciatyvos mokyklose

EIB darbuotojai bendradarbiavo su įvairiomis Vilniaus apskrities ir kitų Lietuvos vietovių mokyklomis, noriai dalyvavo jų organizuojamuose projektuose ir renginiuose. 2013 m. gegužės 8 d. EIB dalyvavo Vilniaus privačios gimnazijos organizuojamame tarpmokykliniame intelektualiniame žaidime „Protų mūšis“, kuris buvo skirtas Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienai bei Europos dienių paminėti. 2013 m. rugsėjo 23 d. Europos kalbų dienos minėjimas buvo surengtas Vilniaus Santariškių vaikų ligoninės mokykloje. 2013 m. lapkričio 16–24 d. EIB darbuotojai prisijungė prie Europos Tarybos Šiaurės Pietų centro 47 Europos Tarybos šalyse

organizuojamo ir visame pasaulyje vykdomo renginio „Visuotinio švietimo savaitė 2013“.

Europos pamokos Seime

EIB 2013 m. Lietuvos mokyklas kvietė į edukacinius užsiėmimus Seime. Jų metu jaunimas buvo supažindintas su Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens aktualijomis, Europos piliečių teisėmis. Atsižvelgiant į mokytojų pageidavimus ir mokinių amžiaus grupes, buvo parinktos edukacinių užsiėmimų priemonės, vaidmenų žaidimai, per kuriuos mokiniai susipažino su ES Tarybos darbu, nacionalinių parlamentų vaidmeniu ir Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai aktualijomis. Per 2013 m. antrąjį pusmetį „Europos pamokose Seime“ apsilankė 40 grupių, užsiėmimuose dalyvavo daugiau kaip 1 200 mokinių ir mokytojų.

77 pav. Dviračių žygis „Savu dviračiu į Europą 2013“

78 pav. Dviračių žygis „Savu dviračiu po Europą 2014“

V. PIRMININKAVIMO PARLAMENTINIO MATMENS REZULTATAI IR PRIDĖTINĖ VERTĖ

Seimas, kaip pirmininkaujantis parlamentas, laikėsi ambicingo požiūrio į pirmininkavimo parlamentinio matmens darbotvarkę. Tai patvirtina ir pirmininkavimo parlamentinio matmens renginių gausa. Seimas per 2013 m. antrąjį pusmetį iš viso surengė 10 pirmininkavimo parlamentinio matmens ir 11 papildomų, su pirmininkavimu susijusių, renginių. Palyginime: prieš Seimą pirmininkavęs Airijos Irachtas surengė 8 parlamentinio matmens renginius, o 2014 m. pirmąjį pusmetį pirmininkaujantis Graikijos Parlamentas iš viso planuoja surengti 7 renginius.

Vieni iš pagrindinių principų, kurių laikėsi Seimas pirmininkavimo metu, buvo viešumas, atvirumas ir skaidrumas. Visi pirmininkavimo parlamentinio matmens renginiai, vykę Seime, buvo tiesiogiai transliuojami per Lietuvos nacionalinę televiziją, taip pat televizijos kanala „Seimas LT“ ir internetu. Be to, iš anksto užsiregistravus renginiuose dalyvauti buvo galima ir tiesiogiai.

Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad pirmininkavimo parlamentinis matmuo suteikė galimybę svarbiausius ES lygmens darbotvarkės klausimus perkelti į nacionalinį lygmenį ir tokiu būdu ES darbotvarkės klausimus priartinti ne tik prie Seimo, bet ir prie Lietuvos visuomenės. Būtent dėl atvirumo ir viešumo parlamentinio matmens renginių auditorija Lietuvoje buvo labai plati, piliečiai galėjo matyti ir girdėti, kaip svarstomi svarbiausi ES lygmens politiniai klausimai. Išskirtinį dėmesį svarstomiems klausimams skyrė ir politikai, ypač komitetų pirmininkai, vadovavę atitinkamiems parlamentų komitetų pirmininkų susitikimams. Jiems talkinę Seimo darbuotojai taip pat turėjo didesnę negu įprasta savo veiklos laiko dalį skirti ES darbotvarkės klausimams.

Kita vertus, pirmininkavimo parlamentinio matmens renginiai suteikė galimybę aktualiausiems,

prioritetiniams Lietuvos pirmininkavimo klausimus perkelti į ES lygmenį. Reikėtų priminti, kad Seimas 2011 m. lapkričio 10 d. patvirtino šias prioritetines pirmininkavimo sritis:

- energetinio saugumo sustiprinimas įgyvendinant energetikos infrastruktūros konsolidaciją ir energetikos sistemų integravimą, sukuriant bendrą Europos Sąjungos vidaus energijos rinką ir vykdant bendrą Europos Sąjungos energetikos išorės politiką;
- efektyvus Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos įgyvendinimas ir sustiprintas regioninis bendradarbiavimas;
- Rytų partnerystės valstybių suartėjimas su Europos Sąjunga įgyvendinant reformas ir sudarant numatytus susitarimus su Europos Sąjunga;
- veiksminga Europos Sąjungos išorės sienų apsauga įgyvendinant integruotą Europos Sąjungos išorės sienų valdymą ir kartu stiprinant kovą su kontrabanda ir sukčiavimu.

Įgyvendinant pirmąjį pirmininkavimo prioritetą, Seimas inicijavo jungtinio komitetų posėdžio (tema „ES energijos vidaus rinka XXI amžiui“) surengimą EP 2013 m. gruodžio 17 d. Šiame posėdyje dalyvavo ne tik Seimo Ekonomikos komiteto pirmininkas Remigijus Žemaitaitis ir Lietuvos Respublikos energetikos ministras Jaroslavas Neverovičius, bet ir buvęs EP Pirmininkas Jerzy's Buzekas, EK narys, atsakingas už pramonę ir verslą, Antonio Tajanis ir kiti įtakingi ES politikai.

Pagal antrąjį prioritetą surengti du renginiai:

- 1) jubiliejinio L COSAC posėdžio išvakarėse 2013 m. spalio 27 d. surengta neformali 8 nacionalinių parlamentų (Švedijos, Danijos, Estijos, Suomijos, Vokietijos, Latvijos, Lietuvos ir Lenkijos) ir EP atstovų diskusija, skirta ES Baltijos jūros regiono strategijos įgyvendinimo aktualijoms aptarti;

- 2) 2013 m. lapkričio 24–25 d. Seime įvyko Aplinkos apsaugos komitetų ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetų pirmininkų susitikimas „Makroregioninės strategijos. Jų plėtra ir perspektyvos“, kuriame dalyvavo EK narė, atsakinga už klimato politiką, Connie Hedegaard ir EK narys, atsakingas už regioninę politiką, Johannesas Hahnas.

Trečiasis pirmininkavimo prioritetas – Rytų partnerystė – sulaukė išskirtinio dėmesio. Vilniaus Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo išvakarėse 2013 m. lapkričio 27–28 d. Seime buvo surengtas ES parlamentų užsienio reikalų komitetų pirmininkų ir Parlamentinio demokratijos forumo susitikimas „Parlamentai už demokratiją: ambicingesnio globalaus bendradarbiavimo link“. Jame ypatingas dėmesys buvo skirtas Rytų partnerystės šalims, ypač Ukrainai; dalyvavo visų Rytų partnerystės šalių atstovai, įskaitant Moldovos Respublikos Parlamento Pirmininką Igorį Kormaną, Moldovos Respublikos Parlamento Užsienio reikalų ir Europos integracijos komiteto pirmininkę Aną Gucu, Gruzijos Parlamento Užsienio ryšių komiteto pirmininką Tedą Džaparidzę, Armėnijos Respublikos Nacionalinio Susirinkimo Užsienio ryšių komiteto pirmininką Artaką Zakarjaną. 2014 m. balandžio 6–8 d. Seime surengtoje ES parlamentų pirmininkų konferencijoje viena iš svarstytų temų buvo „Parlamentų vaidmuo stiprinant Europos Sąjungos ir Rytų partnerystės šalių suartėjimą“. Pirmą kartą ES parlamentų pirmininkų konferencijos istorijoje į šį posėdį buvo pakviesti visų Rytų partnerystės šalių, išskyrus Baltarusiją, parlamentų pirmininkai. Nors konferencijoje dėl įtemptos padėties šalyje negalėjo dalyvauti Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininkas Oleksandras Turčynovas, konferencijos dalyviai turėjo galimybę išklaisyti jo vaizdo pranešimą. Konferencijoje taip pat dalyvavo Moldovos Respublikos Parlamento Pirmininkas Igoris Cormanas, Gruzijos

Parlamento Pirmininkas Davidas Usupashvilis, Armėnijos Respublikos Nacionalinio Susirinkimo Pirmininkas Hovikas Abrahamyanas, taip pat paskutinės demokratiškai išrinktos Baltarusijos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas Stanislavas Šuškevičius.

Įgyvendinant ketvirtąjį prioritetą, buvo numatyta surengti Ekonomikos komitetų bei Biudžeto ir finansų komitetų susitikimą, kurio viena iš pagrindinių temų turėjo būti kova su kontrabanda. Tačiau ES parlamentų pirmininkų konferencijai Nikosijoje 2013 m. balandžio 23 d. priėmus sprendimą vietoje komitetų pirmininkų posėdžio rengti naują tarpparlamentinę konferenciją pagal Sutarties dėl stabilumo, koordinavimo ir valdymo ekonominėje ir pinigų sąjungoje 13 straipsnį (vėliau pavadintą Tarpparlamentine ES ekonomikos ir finansų valdymo konferencija), komitetų pirmininkų posėdis buvo atšauktas. Apie kovos su kontrabanda problemas savo kalboje naujojoje konferencijoje kalbėjo Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas Bronius Bradasuskas.

Pabrėžtina, kad pirmininkavimo parlamentinio matmens renginiais Seimas nuosekliai stengėsi stiprinti nacionalinių parlamentų įtaką ES teisėkūros ir sprendimų priėmimo procesą. Šios pastangos pagrįstos Lisabonos sutarties nuostatomis, kurios išplėtė nacionalinių parlamentų galias ES institucinėje sąjungoje (konkrečiai – Lisabonos sutarties 12 straipsniu, kuriame įtvirtinta nuostata, kad „nacionaliniai parlamentai aktyviai prisideda užtikrinant gerą Sąjungos veikimą“, bei Sutarties protokolu Nr. 1 „Dėl nacionalinių parlamentų vaidmens“).

Kadangi galima teigti, kad institucinė nacionalinių parlamentų ir EP pusiausvyra po Lisabonos sutarties įsigaliojimo dar nėra nusistovėjusi, tokia Seimo pozicija neretai sukelia energingas nacionalinių parlamentų

ir EP atstovų diskusijas. Kaip pavyzdį galima pateikti Tarpparlamentinės ES ekonomikos ir finansų valdysenos konferenciją. Seimas, kaip pirmininkaujantis parlamentas, siekdamas įtvirtinti ambicingą požiūrį dėl šios konferencijos ateities ir vaidmens naujojoje ES ekonominės ir finansų valdysenos sistemoje ėmėsi aktyvaus vaidmens. Tą parodė išsamių konferencijos išvadų priėmimas ir Konferencijos darbo tvarkos taisyklių projekto parengimas. Nors inauguraciniame konferencijos posėdyje Vilniuje išryškėjo EP ir kai kurių nacionalinių parlamentų nuomonių skirtumai dėl to, kokį vaidmenį ši konferencija turėtų vaidinti, išvadų ir Darbo tvarkos taisyklių klausimais turėjo būti rastas kompromisas. Baigiamąjį dokumentą (nors ir mažiau išsamų) priimti ir atsižvelgti į Seimo pasiūlytą Darbo tvarkos taisyklių projektą pavyko. Šie laimėjimai suteikė tvirtesnį pagrindą ambicingai tolesnei konferencijos raidai – ateityje pirmininkausiančių valstybių narių parlamentai turės atsižvelgti į minėtus dokumentus.

Be to, būtina pastebėti, kad tiek Tarpparlamentinė ES ekonomikos ir finansų valdysenos konferencija, tiek ir kitus pirmininkavimo parlamentinio matmens renginius Seimas siekė baigti baigiamuoju politiniu dokumentu – išvadomis. Iki Lietuvos baigiamasis dokumentas – pasiūlymas buvo tvirtinamas pirmininkavimo tik COSAC posėdžių metu. Išvadas taip pat priėmė du kartus iki Lietuvos pirmininkavimo susirinkusi Tarpparlamentinė BUSP bei BSGP konferencija. Siekį išplėsti išvadų priėmimo procedūrą ir ją taikyti komitetų pirmininkų susitikimams lėmė Lisabonos sutarties nuostatos bei Seimo, kaip pirmininkaujančio parlamento, įsitikinimas, jog nacionaliniai parlamentai turėtų formuluoti bendrą poziciją svarbiausiais politiniais ES klausimais. Seimas tikisi, kad ir kitų pirmininkaujančių valstybių narių parlamentai ateityje laikysis šio požiūrio, tai būtų aiškus Seimo indėlis formuojant tarpparlamentinio bendradarbiavimo praktiką ES.

Atsiliepimai

ES parlamentų pirmininkų konferencijos dalyvių spaudos konferencija, 2014 m. balandžio 7 d.

EP Pirmininko pavaduotojas Miguelis Angelas Martinezas Martinezas:

„<...> Programą parengė mūsų draugai, kurie viską su mumis koordinavo. Iš tikrųjų, parinktos puikios temos. Žinoma, ne visada yra lengva dėl visko sutarti, mes patiriame ir įtampų, turime rimtų diskusijų pačiose šalyse. Tai nėra vien diplomatinis susitikimas, kur susirenkame tik pasidžiaugti vieni kitais ir Bendrija. Tai yra susitikimas, kuris atsiduria pirmuosiuose žiniasklaidos puslapiuose, kuriame yra daug įvairių nuomonių įvairiais klausimais.

Mums rodomas Lietuvos parlamento svetingumas suteikia mums galimybių lengviau susitarti ir maloniau bendrauti. <...>.

Dar kartą norėčiau padėkoti savo draugams Lietuvoje, šeimininkams už nuostabų svetingumą. Nė kiek neabejoju, kad dar 24 val. galėsiu džiaugtis šiuo svetingumu ir galėsiu dirbti puikiomis sąlygomis. <...>“

Kipro Respublikos Atstovų Tarybos Žmogaus teisių ir lygių galimybių komiteto pirmininkas Sofoclis Fytis:

„<...> Pirmiausia norėčiau padėkoti Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkei poniai L. Graužinienei už šiltą priėmimą, už puikiai suorganizuotą konferenciją ir už bendradarbiavimą, kuris vyko pirmininkaujančių valstybių Trejeto matmeniu.

Mes iš tiesų labai džiaugiamės, kad ši konferencija rengiama Vilniuje. <...>“

Jungtinės Karalystės Lordų Rūmų Specialiojo Europos Sąjungos reikalų komiteto pirmininkas Lordas Timothy Boswellas:

„<...> Man malonu sugrįžti į Seimą po nepriekaištingos COSAC konferencijos, vykusios šiuose rūmuose praėjusiųjų metų spalio mėn. COSAC konferencija bei ši pirmininkų konferencija puikiai atskleidžia lietuvių atsidavimą bei kompetenciją įgyvendinant pirmininkavimo programą. <...>“

Tarpparlamentinė ES ekonomikos ir finansų valdysenos konferencija,

Prancūzijos delegacijos spaudos konferencija, 2013 m. spalio 17 d.

Prancūzijos Respublikos Senato Finansų komiteto pirmininkas Philipas Marinis:

„<...> Vakar, kai atvykome, mus puikiai sutiko ir mes palankiai įvertinome pirmininkaujančios valstybės parengtą darbotvarkę bei Darbo tvarkos taisyklių projektus. <...>

Norime padėkoti pirmininkaujančiai Lietuvai, mus išties šiltai sutiko atsakingi žmonės, dirbantys tvirtame parlamente. Jie visomis išgalėmis prisidėjo prie to, kad mūsų darbas čia būtų efektyvus, padėjo mums sukurti labai palankią aplinką. Vilnius tikrai liks mūsų atmintyje, mūsų širdyse ir paliks gerą įspūdį. Vilnius išties reikšmingai prisidėjo prie nacionalinių parlamentų bendradarbiavimo ir tarpparlamentinių procedūrų kūrimo Europoje. <...>“

L COSAC posėdžio dalyvių spaudos konferencija, 2013 m. spalio 28 d.

Prancūzijos užsienio reikalų ministras Laurentas Fabiusas:

„<...> Aš labai džiaugiuosi būdamas čia, ačiū, kad pakvietėte. Sveikinu savo kolegas lietuvius su sėkmingai įgyvendinamu pirmininkavimu. <...>“

Socialinių reikalų ir darbo komitetų pirmininkų susitikimo „Užimtumo skatinimo veiksniai įgyvendinant strategiją „Europa 2020“ dalyvių spaudos konferencija, 2013 m. lapkričio 11 d.

Airijos Irachto Švietimo ir socialinės apsaugos komiteto pirmininkė Joanna Tuffy:

„<...> Kaip dalyvė galėčiau pasakyti, kad šie susitikimai yra išties veiksmingi ir naudingi. Tai gana nauja praktika, kad pirmininkaujančios valstybės parlamentas

rengtų komitetų pirmininkų susitikimus. Pirmiausia jie yra naudingi, nes taip galite suprasti problemas, su kuriomis susiduria kitos valstybės narės, pamatyti, kad tos problemos yra panašios.

Svarbu, kad tokiuose susitikimuose stiprinamas nacionalinių parlamentų vaidmuo priimant sprendimus ES lygmeniu. Svarbu ir tai, kad tokiuose posėdžiuose taip pat dalyvauja ir ES atstovai, aukšti pareigūnai. Man atrodo, kad tai išties labai naudinga. <...>“

Aplinkos apsaugos komitetų ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetų pirmininkų susitikimo „Makroregioninės strategijos. Jų plėtra ir perspektyvos“ dalyvių spaudos konferencija, 2013 m. lapkričio 25 d.

Graikijos Respublikos Parlamento Aplinkos komiteto pirmininkė Dionisija Theodora Avgerinopoulou:

„<...> Pirmiausia norėčiau pasveikinti pirmininkaujančią Lietuvą ir padėkoti už iki šiol atliktus pirmininkavimo darbus. Norėčiau pasakyti, kad Lietuvos pirmininkavimas išties efektyvus ir mes perimsime pirmininkavimą iš Lietuvos. Taip pat norėčiau pagirti, kad šiandienos posėdis vyktų labai aukštu lygiu ir tikrai atitinka visus pirmininkavimo standartus. <...>“

Tarpparlamentinės BUSP bei BSGP konferencijos spaudos konferencija, 2013 m. rugsėjo 5 d.

EP Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Elmaras Brokas:

„<...> Pirmiausia noriu padėkoti savo kolegoms ir Lietuvos užsienio reikalų ministrui už iki šiol vykusias diskusijas. Taip pat noriu padėkoti už jų pasirengimą šiai konferencijai. Tokia konferencija rengiama dar tik trečią kartą ir yra išties sudėtinga surinkti 29 parlamentus į vieną vietą. <...>

Dėl to, manau, iki šiol nuveiktas darbas yra puikus. Ir norėčiau juos su tuo pasveikinti. <...>“

1. 2013 m. liepos 4 d. Airijos, Lietuvos ir Graikijos parlamentų pirmininkų Vilniaus deklaracija

AIRIJOS, LIETUVOS IR GRAIKIJOS PARLAMENTŲ PIRMININKŲ VILNIAUS DEKLARACIJA

Pirmininkaujančių valstybių trejetas,

atsižvelgdamas į 2012 m. balandžio 20 d. pasirašytą Deklaraciją dėl Airijos, Lietuvos ir Graikijos parlamentų bendradarbiavimo rengiant ir įgyvendinant trijų Europos Sąjungos valstybių narių pirmininkavimo parlamentinį matmenį 2013 m. sausio 1 d. – 2014 m. birželio 30 d.,

sveikina Airiją sėkmingai pirmininkavus ES Tarybai pirmąjį 2013 m. pusmetį,

sveikina ES Tarybos ir Europos Parlamento susitarimą dėl ES 2014–2020 m. daugiamečių finansinės programos,

pabrėžia, jog būtina nedelsiant skatinti diskusiją dėl ES ateities, kurioje aktyviai dalyvautų Europos piliečiai, socialiniai ir ekonominiai partneriai bei visi kiti suinteresuotieji asmenys,

sveikina Komunikatą „Pasirengimas 2014 m. Europos Parlamento rinkimams. Tolesnis demokratiškumo ir sklandumo didinimas“ Europos Komisijos pateiktą rekomendaciją, kad 2014 m. Europos rinkimuose Europos politinės partijos turi kelti savo kandidatus Europos Komisijos pirmininko pareigoms užimti ir kad nacionalinės partijos turi aiškiai deklaruoti savo ryšį su Europos politinėmis partijomis; *mano*, jog tai didintų ES institucijų demokratinį teisėtumą,

ragina valstybes nares vykdyti reikiamas struktūrines reformas, gerinti viešųjų išlaidų veiksmingą panaudojimą, laikytis fiskalinės drausmės, kad būtų užtikrintas ekonominis augimas ir ilgalaikis viešųjų finansų tvarumas; *pabrėžia*, jog būtina nedelsiant teikti pirmenybę užimtumui, ypač jaunimo užimtumui, didinančioms priemonėms, įskaitant Jaunimo užimtumo ir Jaunimo garantijų iniciatyvą; *pripažįsta* 2012 m. Komisijos pasiūlytam užimtumo srities dokumentų rinkiniui; *ragina* sparčiai telkti Europos išteklius, įskaitant EIB ir naująjį Investicijų planą, MVĮ remti ir ekonomikos finansavimui skatinti, *pripažįsta*, kad reikia dar labiau pertvarkyti darbo rinką, investuojant į žmogiškąjį kapitalą ir plėtojant išsamesnius laisvosios prekybos ir investicijų susitarimus,

sveikina prasidėjusias ES ir Jungtinių Valstijų derybas dėl transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės,

sveikina 2013 m. balandžio mėn. Nikosijoje vykusioje ES Parlamentų pirmininkų konferencijoje priimtą sprendimą įsteigti tarpparlamentinę konferenciją, kaip numatyta Sutarties dėl stabilumo, koordinavimo ir valdymo ekonominėje ir pinigų sąjungoje 13 straipsnyje; *laukia* pirmojo konferencijos posėdžio, vyksiančio 2013 m. spalio 16–18 d. Vilniuje,

pabrėžia, kad reikia labiau konkurencingos ir mažiau biurokratiškos ES,

pažymi, kad plėtra yra pagrindinė ES politikos sritis, padedanti siekti strateginių ES tikslų ir toliau stiprinanti taiką, demokratiją ir stabilumą Europoje,

pripažįsta Europos kaimynystės politikos ir tolesnės jos plėtotės svarbą, teigiamai vertindama pasiektus rezultatus ir ragindama rytų ir pietų partneres nuolat bendradarbiauti ir laikytis įsipareigojimų,

sveikina ES ir Rytų partnerystės žalią politinę asociaciją ir ekonominę integraciją; *ragina* glaudžiau bendradarbiauti su atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis, taip pat nevyriausybinėmis organizacijomis ir kitais forumais remiant žmogaus teises ir demokratiją regione,

sveikina ES ir pietinių Viduržemio jūros regiono šalių bendradarbiavimo stiprinimą įgyvendinant Europos kaimynystės politiką, ypač bendradarbiavimą, kuriuo siekiama remti šių šalių ekonominį, socialinį ir politinį vystymąsi; todėl pabrėžia, kad Viduržemio jūros šalių sąjunga atlieka svarbų vaidmenį, skatindama perėjimą prie demokratijos ir socialinį bei ekonominį vystymąsi platesniame Viduržemio jūros regione, nuosekliai įgyvendindama konkrečius projektus, duodančius apčiuopiamos naudos regiono gyventojams.

Pasirašo šią Deklaraciją iškilmingame 2013 m. liepos 4 d. Lietuvos Respublikos Seimo plenariniame posėdyje, skirtame Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai pradžiai.

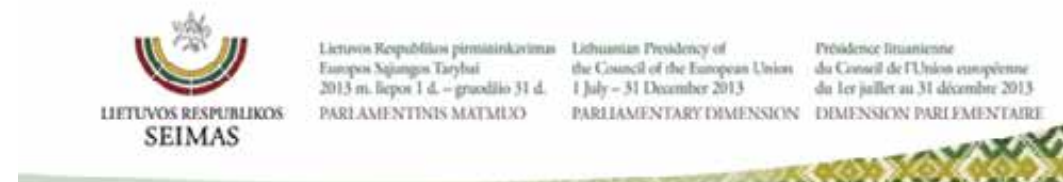
Pasirašyta Vilniuje trimis identiškais egzemplioriais.

Vydas Gedvilas
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas

Athanassios Papaioannou
Graikijos Parlamento Generalinis Sekretorius

Seán Barrett
Airijos Atstovų Rūmų Pirmininkas

2. 2013 m. liepos 21–22 d. Kaimo reikalų komitetų pirmininkų susitikimo apžvalga

KAIMO REIKALŲ KOMITETŲ PIRMININKŲ SUSITIKIMO BENDROS ŽEMĖS ŪKIO POLITIKOS REFORMOS KLAUSIMAIS APŽVALGA

2013 m. liepos 21–22 d.
Vilnius

Kaimo reikalų komitetų pirmininkų susitikimas bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) reformos klausimais vyko 2013 m. liepos 21–22 d., Lietuvos Respublikos Seime, Vilniuje. Susitikime buvo diskutuojama dviem temomis: *Europos Sąjungos bendra žemės ūkio politika po 2013 metų ir Smulkieji ūkiai – dabartis ir perspektyvos*.

Susitikime įžanginį žodį tarė Lietuvos Respublikos Seimo Kaimo reikalų komiteto pirmininkas Saulius BUCEVIČIUS. Susitikimo dalyvius pasveikino Seimo Pirmininkas dr. Vydas GEDVILAS.

Pirmojoje susitikimo dalyje pranešimus skaitė: Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras prof. Vigilijus JUKNA (pranešimo tema *Bendra žemės ūkio politika po 2013 metų*), Europos Parlamento Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pirmininko pavaduotojas dr. Czesław Adam SIEKIERSKI (pranešimo tema *Bendros žemės ūkio politikos reforma: Europos Parlamento indėlis*) ir Europos Komisijos Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato Ekonominės analizės, perspektyvų ir vertinimo direktorato direktorius dr. Tassos HANIOTIS (pranešimo tema *Bendros žemės ūkio politikos reformos įgyvendinimo iššūkiai*).

Antrojoje susitikimo dalyje pranešimus skaitė: Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto direktorė dr. Rasa MELNIKIENĖ (pranešimo tema *Smulkųjų ūkininkų indėlis į tvirtą Europos Sąjungos kaimo raidą*), *European Coordination Via Campesina* koordinacinio komiteto narė Hanny van GEEL (pranešimo tema *Kas laukia smulkųjų ūkininkų reformavus bendrą žemės ūkio politiką?*) ir ūkininkas, Asociacijos VIVA SOL valdybos pirmininkas Valdas KAVALIUSKAS (pranešimo tema *Smulkųjų ūkių plėtros iššūkiai: ūkininko požiūris*).

Pirmosios dalies pranešimų santrauka

Žemės ūkio ministras Vigilijus JUKNA savo pranešime pagrindinį dėmesį skyrė 2013 m. birželio 26 d. pasiektam tarpinstituciniam politiniam susitarimui dėl BŽŪP reformos pasiūlymų paketo ir teigė, kad pagrindinis Lietuvos, kaip pirmininkaujančios valstybės, uždavinys yra užbaigti reformos įtvirtinimo procedūras ir priimti būtinas pereinamąsias nuostatas 2014 metams. Ministras atkreipė dėmesį į tai, kad nauja reforma suteiks galimybę lanksčiau naudoti lėšas tarp I ir II BŽŪP ramsčių, taip pat bus supaprastintos procedūros smulkiesiems ūkininkams išmokoms gauti. Be to, išsaugota galimybė iki 13 proc. visų tiesioginiu išmoku skirti su gamyba susietoms išmokoms. Kita vertus, pasak ministro, Lietuva

liks tarp mažiausias išmokas gaunančių šalių Europos Sąjungoje. Ministras taip pat pabrėžė, kad valstybėms narėms teks atsakingai apsispręsti dėl pagalbos smulkiesiems ūkininkams, „sofos“ ūkininkų eliminavimo iš tiesioginių išmokų schemos bei žalinimo priemonių pasirinkimo. Anot ministro, įgyvendinant kaimo plėtros politiką, ypač svarbu siekti socialinės atskirties kaimo mažinimo, vietinių rinkų ir inovacijų skatinimo.

Czesław Adam SIEKIERSKI savo pranešime akcentavo Europos Parlamento vaidmenį derybose dėl pagrindinių naujos reformos aspektų – tiesioginių išmokų, žalinimo, paramos jauniems ir smulkiesiems ūkininkams, kaimo plėtros priemonių. Jis pažymėjo, kad Europos Parlamentas pirmą kartą po Lisabonos sutarties priėmimo svarstant reformą dalyvavo kaip visateisės teisėkūros dalyvis lygiais pagrindais su ES Taryba. Tačiau C. A. SIEKIERSKI atkreipė dėmesį į tai, kad nauja reforma nepalietė kitų labai svarbių BŽŪP klausimų, tokių kaip: tiesioginių išmokų viršutinės ribos nustatymas, išmokų suvienodinimas tarp valstybių narių (išorinė konvergencija), lankstus lėšų naudojimas tarp I ir II BŽŪP ramsčių. Pranešėjas išreiškė viltį, kad šiose srityse pavyks pasiekti pažangos Lietuvos pirmininkavimo metu.

Tassos HANIOTIS pabrėžė, kad su nauja reforma ES juda nuo principo *kaip ir kiek* gaminti prie tikslo *kaip* gaminti. Dėl to vis didesnis dėmesys skiriamas aplinkosauginiams reikalavimams bei žalinimui. Jo teigimu, Europos Komisija, rengdama pasiūlymą dėl reformos, vadovavosi trimis reformos tikslais: apsirūpinimas maistu, tvarus gamtinių išteklių valdymas ir socialinė ekonominė kaimo plėtra. Pranešėjas taip pat atkreipė dėmesį į būtinybę stiprinti inovacijas žemės ūkio sektoriuje remiantis naujais finansavimo mechanizmais, tokiais kaip Europos inovacijų partnerystė.

Pirmosios dalies diskusijų apibendrinimas

Diskusijose susitikimo dalyviai kalbėjo apie būtinybę lanksčiau taikyti BŽŪP priemones (atsižvelgiant į egzistuojančius skirtumus tarp valstybių narių), akcentavo žalinimo, paramos jauniems ūkininkams, inovacijų svarbą. Dalis kalbėtojų pabrėžė, kad politikai turėtų kuo mažiau kištis į žemės ūkio rinką, kad rinkos signalai turėtų būti pagrindinė žemės ūkio sektoriaus varomoji jėga. Buvo diskutuojama apie produktų atsekamumą, ypač 2013 m. pradžioje Europą sukrėtusio arklienos skandalo kontekste. Europos Komisijos atstovas pažymėjo, kad šiuo metu yra kuriamos priemonės, kaip gerinti produktų atsekamumą. Dalyviai iš mažesnes tiesiogines išmokas gaunančių valstybių narių atkreipė dėmesį į egzistuojančius išmokų skirtumus bei sunkią šių šalių ūkininkų padėtį. Buvo pabrėžtas ir išaukęs nacionalinių parlamentų vaidmuo tiek reformos įgyvendinimo kontekste, tiek ir dėl subsidiarumo principo taikymo.

Antrosios dalies pranešimų santrauka

Antrąją susitikimo dalį pradėjusi Rasa MELNIKIENĖ savo pranešime pabrėžė ryšį tarp smulkaus ūkininkavimo ir tvarios kaimo vietovių plėtros. Jos duomenimis, 80 proc. ES ūkių yra mažesni negu 10 hektarų. Anot pranešėjos, istoriškai BŽŪP plėtojosi keliais etapais – nuo pirminio siekio didinti našumą buvo pereita prie konkurencingumo didinimo, tačiau pastarojo laikmečio svarbiausias siekis – tvarumo užtikrinimas. R. MELNIKIENĖS manymu, smulkieji ūkiai vaidina ypatingą vaidmenį užtikrinant tvarumą, nes jie dažniausia gamina šviežią ir natūralų maistą ir taiko aplinkai nekenksmingas technologijas. Be to, smulkieji ūkiai reaguoja į vietinės rinkos poreikius daug lanksčiau negu dideli ūkiai.

Ilanny van GEEL pateikė kritišką dabartinės ūkininkavimo sistemos vertinimą ir kvietė politikus iš esmės keisti žemės ūkio politikos strategiją. Jos nuomone, dabartinė žemės ūkio sistema yra per daug orientuota į pramoninį ūkininkavimą bei pelno siekimą, o ne į kokybiško ir tvaraus maisto gamybą. H. van GEEL teigė, kad žmonės turėtų turėti teisę demokratiškai formuoti savo maisto ir žemės ūkio sistemas nekenkdam kitiems žmonėms ir gamtai. Tai, jos nuomone, turėtų būti vadinama apsirūpinimo maistu savarankiškumo principu.

Smulkiųjų ūkininkų atstovas Valdas KAVALIJAUSKAS pristatė savo ūkio modelį, pagrįstą vietiniais ištekliais, rankų darbu ir minimaliomis sąnaudomis. Jis pabrėžė, kad jo ūkis produkciją vartotojui tiekia tiesiogiai, išvengdamas tarpininkų. V. KAVALIJAUSKO specializacija yra sūrių gamyba. Jis yra įkūręs sūrių gamintojų asociaciją, viešąją įmonę bei kooperatyvą. Taip ūkininkas prisideda ir prie vietos bendruomenės plėtros, bendruomeninių sąitų stiprinimo. Anot V. KAVALIJAUSKO, smulkieji ūkiai turi labai mažus administracinius išteklius, todėl tokiems ūkiams itin aktualu, kad mažėtų administracinė našta.

Antrosios dalies diskusijų apibendrinimas

Kiti susitikimo dalyviai atkreipė dėmesį į tai, kad smulkieji ūkiai yra svarbūs ekonomiškai ir suteikdami pragyvenimo šaltinį nemažai daliai ES gyventojų prisideda prie nedarbo mažinimo. Smulkiųjų ūkininkų vaidmuo ypač svarbus vykdant kaimo vietovių plėtrą, puoselėjant kraštovaizdį. Atstovai iš Skandinavijos šalių pabrėžė ir tai, kad jų šalyse vis populiarsnis tampa konkrečioje vietovėje pagamintas maistas, ir tai stiprina smulkiųjų ūkių vaidmenį.

Vis tik kai kurie susitikimo dalyviai akcentavo, kad smulkieji ūkiai yra mažiau konkurencingi negu didieji ūkiai. Be to, vien smulkiuosiuose ūkiuose pagamintu maistu nebūtų įmanoma išmaitinti daugumos žmonių Europos Sąjungoje ar pasaulyje. Todėl buvo siūloma smulkiesiems ūkiams jungtis tam, kad būtų lengviau įsisavinti technologijas, tapti konkurencingesniems.

Pirmininko baigiamosios pastabos

Turėtų būti išlaikyta stipri ir tvari BŽŪP, kuri būtų aprūpinta reikiama išteklių ir juos atsakingai naudojant, būtų galima atremti naujus globalius iššūkius.

Tik siekdamas žemės ūkio konkurencingumo didinimo, tausaus gamtos išteklių valdymo ir darnios kaimo vietovių plėtros, žemės ūkio sektorius gali tinkamai prisidėti prie „Europa 2020“ strateginių tikslų įgyvendinimo.

Prisitaikydami prie vietinės rinkos poreikių ir atsakingai naudodami gamtos išteklius, smulkieji ūkininkai vaidina svarbų vaidmenį prisideddami prie veiksmingos ir tvarios kaimo vietovių plėtros.

Tik mažą ES ūkininkų dalį sudaro ūkininkai, kuriems mažiau kaip 35 metai, o per ateinančius 10 metų ši dalis dar labiau sumažės. Todėl vienas iš BŽŪP prioritetų turėtų būti jaunų žmonių pritraukimas į žemės ūkio sektorių.

Teisingais ir objektyviais kriterijais pagrįstas paramos paskirstymas tarp ES valstybių narių ir pačiose valstybėse narėse yra vienas iš veiksmingų, sudarančių lygias konkurencijos sąlygas visiems ES žemdirbiams.

Praktinės BŽŪP procedūros ir priemonės galėtų būti supaprastintos siekiant sumažinti administracinę naštą ūkininkams ir administruojančioms institucijoms.

Po beveik 2 metų trukusių derybų iš esmės buvo pasiektas susitarimas dėl bendros žemės ūkio politikos reformos po 2013 metų. Galima teigti, kad naujoje reformoje atsižvelgta į ES egzistuojančius skirtumus tarp atskirų žemės ūkio regionų, būtinumą BŽŪP reformuoti palaipsniui bei į tai, kad žemės ūkis valstybėse narėse yra glaudžiai susijęs su visa ekonomika.

BŽŪP ateitis daugiausia priklauso nuo kiekvienos valstybės narės, nes būtent valstybės narės turės užtikrinti efektyvų žemės ūkio politikos reformos įgyvendinimą. Todėl nacionaliniai parlamentai vaidins svarbų vaidmenį įgyvendinant šią reformą.

3. 2013 m. rugsėjo 5 d.
Tarpparlamentinės BUSP ir BSGP
konferencijos darbo tvarkos
taisyklių galutinis peržiūros
grafikas

AD HOC PERŽIŪROS KOMITETAS

**TARPPARLAMENTINĖS BENDROS UŽSIENIO IR SAUGUMO POLITIKOS BEI
BENDROS SAUGUMO IR GYNYBOS POLITIKOS KONFERENCIJOS DARBO
TVARKOS TAISYKLIŲ**

GALUTINIS PERŽIŪROS PROCESO GRAFIKAS

2013 m. rugsėjo 5 d.

Vilnius

2013 m. rugsėjo 4–6 d. Vilniuje vykusios Tarpparlamentinės bendros užsienio ir saugumo politikos bei bendros saugumo ir gynybos politikos konferencijos metu susirinkęs *Ad hoc* peržiūros komitetas susitarė dėl Tarpparlamentinės konferencijos darbo tvarkos taisyklių galutinio peržiūros proceso grafiko.

Lietuvos pirmininkavimas

1. *Ad hoc* peržiūros komiteto darbo grupė teikia nacionalinių parlamentų pasiūlymus keisti Darbo tvarkos taisykles ir šiuos pasiūlymus suskirsto į keturias kategorijas.
2. *Ad hoc* peržiūros komitetas išnagrinėja pasiūlymą klasifikuoti ir apie tai informuoja Tarpparlamentinės konferencijos baigiamajame posėdyje.
3. *Ad hoc* peržiūros komitetas atsižvelgia į Lietuvos Respublikos Seimo, pirmininkaujančios valstybės parlamento, pirmines rekomendacijas ir perduoda jas toliau svarstyti pirmininkaujančiai Graikijai.

Graikijos pirmininkavimas

4. Darbo grupė seminare parengia pasiūlymų paketą (2014 m. vasario/ kovo mėn.).
5. *Ad hoc* peržiūros komitetas svarsto darbo grupės parengtą pasiūlymų paketą.
6. Tarpparlamentinė konferencija Atėnuose svarsto pasiūlymus.

Italijos pirmininkavimas

7. *Ad hoc* peržiūros komitetas svarsto pasiūlymus ir teikia savo rekomendacijas galutiniam tvirtinimui Tarpparlamentinei konferencijai Romoje.
8. Rekomendacijos svarstomos ES parlamentų pirmininkų konferencijoje Romoje.

Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius, LITHUANIA
Tel. + 370 5 239 6762 E-mail: presidency@ls.lt

4. 2013 m. rugsėjo 5 d.
Tarpparlamentinės BUSP ir BSGP
konferencijos Darbo tvarkos
taisyklių apibendrinimas

AD HOC PERŽIŪROS KOMITETO DARBO GRUPĖ

**NACIONALINIŲ PARLAMENTŲ
PATEIKTŲ PASIŪLYMŲ DĖL**

**TARPPARLAMENTINĖS BENDROS UŽSIENIO IR SAUGUMO POLITIKOS BEI
BENDROS SAUGUMO IR GYNYBOS POLITIKOS KONFERENCIJOS
DARBO TVARKOS TAISYKLIŲ
APIBENDRINIMAS**

**2013 m. rugsėjo 5 d.
Vilnius**

Ad hoc peržiūros komiteto darbo grupė, surengusi posėdį 2013 m. rugsėjo 4–6 d. Vilniuje Tarpparlamentinėje bendros užsienio ir saugumo politikos bei bendros saugumo ir gynybos politikos konferencijoje, išnagrinėjo nacionalinių parlamentų pateiktus pasiūlymus dėl Tarpparlamentinės konferencijos darbo tvarkos taisyklių ir, atsižvelgdama į tai, ar jie atitinka Europos Sąjungos sutartį (toliau – Sutarčiai) ir 2012 m. balandžio 20–21 d. Varšuvoje priimtas pirmininkaujančios valstybės narės pateiktas Europos Sąjungos parlamentų pirmininkų konferencijos išvadas (toliau – Varšuvoje priimtos išvados), suskirstė pasiūlymus į šias kategorijas:

- 1 kategorija – pasiūlymai, atitinkantys Sutarčių ir Varšuvoje priimtas išvadas.
- 2 kategorija – pasiūlymai, prieštaraujantys Sutarčiai.
- 3 kategorija – pasiūlymai, prieštaraujantys Varšuvoje priimtoms išvadoms.
- 4 kategorija – pasiūlymai, kuriuos reikia nagrinėti toliau.

Pasiūlymai bus toliau svarstomi Graikijos pirmininkavimo metu 2014 m. pirmąjį pusmetį.

1 kategorija – pasiūlymai, atitinkantys Sutarčių ir Varšuvoje priimtas išvadas

Kroatija (Kroatijos Parlamentas)	Preambulės pakeitimai – 1 pastraipa: Tarpparlamentinė bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) ir bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) konferencija (toliau – Tarpparlamentinė konferencija COFDAC)
---	--

	Pasiūlymo pagrindimas: <i>Kroatijos delegacija siūlo santrumpą „Tarpparlamentinė konferencija“ visame tekste keisti santrumpa COFDAC.</i>
Latvija (<i>Latvijos Saeima</i>)	Preambulę papildyti nauja 6 pastraipa (ir ištrinti 1.3. dalį), kuri skambėtų taip: Tarpparlamentinė konferencija pakeičia Užsienio reikalų komitetų pirmininkų konferenciją (COFACC) ir Gynybos reikalų komitetų pirmininkų konferenciją (CODACC).
Jungtinė Karalystė (<i>Lordų Rūmai ir Bendruomenių Rūmai</i>)	1 straipsnio pakeitimai, pasiūlymo pagrindimas ir tikslas: <i>Norėtume pabrėžti, kad, mūsų nuomone, Ad hoc peržiūros komiteto tikslas turėtų būti teikti pasiūlymus, kaip pagerinti konferencijos veiksmingumą. Ypač daug dėmesio reikėtų skirti tam, kokią įtaką diskusijoms, konferencijos veiksmingumui apskritai ir procesui, kuriuo suformuluojamos ir patvirtinamos oficialios konferencijos išvados, turi konferencijos apimtis.</i> <i>Kai kurie susitikime Dubline dalyvavę Jungtinės Karalystės delegatai išreiškė susirūpinimą, kad jiems suteikiama nepakankamai galimybių apvarstyti išvadų projektą. Galiausiai Ad hoc peržiūros komitetas neturėtų siekti išplėsti konferencijos funkcijų ar vaidmens už Parlamentų Pirmininkų nustatytų principų ir kompetencijos ribų, dėl kurių įveikus tam tikrus sunkumus, susitarta ES Parlamentų Pirmininkų Konferencijose 2012 m. balandžio 20–21 d. Varšuvoje ir 2011 m. balandžio 4–5 d. Briuselyje.</i>
Nyderlandai (<i>Atstovų Rūmai ir Senatas</i>)	2 straipsnio 2.1. dalies pakeitimai, pasiūlymo pagrindimas ir tikslas: <i>Dėl biudžeto apribojimų ir praktinių priežasčių delegacijas turėtų sudaryti ne daugiau kaip 6 nacionalinio parlamento nariai ir (ne daugiau kaip) 16 Europos Parlamento narių.</i>
Lietuva (<i>Lietuvos Respublikos Seimas</i>)	Pasiūlymas papildyti Darbo tvarkos taisykles: Naujas pasiūlymas, 2013-09-04 <i>Nustatyti Tarpparlamentinės konferencijos pirmininkaujančio trejeto sudėtį ir vaidmenį. Jį galėtų sudaryti pirmininkaujančios, pirmininkavusios, pirmininkausiančios šalies nacionalinio parlamento ir Europos Parlamento delegacijos.</i>
Latvija (<i>Latvijos Saeima</i>)	3.1. dalies pakeitimai: Sakinių tvarkos pakeitimai 3.1. Tarpparlamentinė konferencija šaukiama kartą per šešis mėnesius pirmininkaujančioje valstybėje arba Europos Parlamente Briuselyje. Neeiliniai posėdžiai rengiami, jei nusprendžiama, kad tai būtina arba neatidėliotina. Sprendimą šiais klausimais priima pirmininkaujančios

	valstybės parlamentas . Neeiliniai posėdžiai rengiami, jei nusprendžiama, kad tai būtina arba neatidėliotina.
Nyderlandai (<i>Atstovų Rūmai ir Senatas</i>)	3 straipsnio pakeitimai, pasiūlymo pagrindimas ir tikslas: <i>Greta jau esamo parlamentų nuolatinių atstovų Briuselyje tinklo sukūrus delegatų (pvz., delegacijų vadovų) ir jų darbuotojų grupės elektroninio pašto adresą, būtų galima pagerinti bendravimą ir bendradarbiavimą praktiniu lygmeniu.</i>
Nyderlandai (<i>Atstovų Rūmai ir Senatas</i>)	3 straipsnio pakeitimai, pasiūlymo pagrindimas ir tikslas: <i>Konferencijos darbo efektyvumą ir delegatų bendravimą galima būtų pagerinti vietoje plenarinio posėdžio arba kartu su plenariniu posėdžiu suorganizuojant keletą teminių diskusijų (nedidelėse grupėse), darbo grupių, išskaidžius sesijas, pristatymus ir papildomus bei kt. renginius.</i>
Jungtinė Karalystė (<i>Lordų Rūmai ir Bendruomenių Rūmai</i>)	3 straipsnio pakeitimai, pasiūlymo pagrindimas ir tikslas: <i>Vienas mūsų siūlomų pakeitimų kartu su plenarine sesija lygiagrečiai organizuoti temines sesijas, kuriose mažesnės suinteresuotųjų asmenų grupės galėtų susirinkti ir aptarti konkrečius, labiau strateginio pobūdžio klausimus. Iš neoficialių diskusijų Pafose su Jumis ir kolegomis žinome, kad tą galimybę svarstote, tad norėtume Jus paskatinti ją įgyvendinti.</i>
Jungtinė Karalystė (<i>Lordų Rūmai ir Bendruomenių Rūmai</i>)	3 straipsnio pakeitimai, pasiūlymo pagrindimas ir tikslas: <i>Kitas siūlomas pakeitimas sutrumpinti ilgus pranešimų pristatymus ir skirti daugiau laiko klausimams ir atsakymams, kurie ir yra svarbiausias tokių posėdžių tikslas. Taip pat svarbu užtikrinti, kad visų dalyvaujančių parlamentų atstovai galėtų, jei to pageidauja, dalyvauti visose diskusijose.</i>
Nyderlandai (<i>Atstovų Rūmai ir Senatas</i>)	Pakeitimai, pasiūlymo pagrindimas ir tikslas: <i>Nyderlandų Parlamentas mano, kad BUSP ir BSGP konferencija yra oficiali platforma, kurią sudaro ES nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento delegacijos. BUSP ir BSGP konferencijoje politinės grupės negali turėti oficialaus statuso ar oficialių teisių (t.y. priešingai nei Europos Parlamente ar kai kuriose parlamentinėse asamblėjose).</i>
Latvija (<i>Latvijos Saeima</i>)	4.1. dalies b) punkto pakeitimai: (b) Darbotvarkės projektas perduodamas visiems parlamentams likus pakankamai laiko ne vėliau kaip prieš aštuonias (8) savaites iki kiekvieno posėdžio. Darbotvarkė turi būti patvirtinta balsų dauguma iki posėdžio pradžios.
Nyderlandai (<i>Atstovų Rūmai ir Senatas</i>)	4 straipsnio 4.2. dalies pakeitimai, pasiūlymo pagrindimas ir tikslas: <i>BUSP ir BSGP konferencijos testinimą galima geriau užtikrinti sklandžiai perduodant pirmininkavimą kitoms pirmininkausiančioms valstybėms. Prieš konferenciją siūloma skelbti (viešą) pirmininkavimo perdavimo ataskaitą, kurioje būtų išsamiau pristatomos pirmininkavusios valstybės pastangos ir pirmininkausiančios valstybės prioritetai.</i>

Nyderlandai (Atstovų Rūmai ir Senatas)	4 straipsnio 4.2. dalies pakeitimai, pasiūlymo pagrindimas ir tikslas: <i>BUSP ir BSGP konferencijos pateiktų pasiūlymų įtaką Europos institucijoms ir vyriausiajam įgaliotiniui galima būtų padidinti pagerinus konferencijos išvadų ir vyriausiojo įgaliotinio konferencijoje pasakytų teiginių ir padarytų įsipareigojimų įgyvendinimo stebėseną. Šiuos klausimus būtų galima aptarti siūlomoje pusmetinėje pirmininkavimo perdavimo ataskaitoje.</i>
--	--

Nyderlandai (Atstovų Rūmai ir Senatas)	6 straipsnio pakeitimai, pasiūlymo pagrindimas ir tikslas: <i>Stekiant užtikrinti sąnaudų efektyvumą ir visų delegacijų dalyvavimą konferencijos veikloje, neturėtų būti skiriama nuolatinė pirmininkaujanti valstybė, nuolatinis sekretoriatas ar kokia nors kita specializuota institucija.</i>
--	---

Lietuva (Lietuvos Respublikos Seimas)	7 straipsnio 7.2. dalies pakeitimai: <i>7.2. Pirmininkaujančios valstybės parlamentas parengia Tarpparlamentinės konferencijos išvadų projektą anglų ir prancūzų kalbomis ir per posėdį perduoda jį nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento delegacijoms likus pakankamai laiko iki išvadų patvirtinimo laiku prieš atitinkamą Tarpparlamentinės konferencijos posėdį, kad būtų galima pateikti ir apsvarstyti visus pakeitimus.</i>
---	--

2 kategorija – pasiūlymai, prieštaraujantys Sutarčiai

Ispanija (Ispanijos Parlamentas)	2 straipsnio 2.3. dalies a) punkto pakeitimai: <i>a) Europos Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai Tarpparlamentinėje konferencijoje aptaria ir nustato į Tarpparlamentinės konferencijos posėdžius Europos Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai kviečiamas pristatyti ES prioritetų ir strategijų prioritetus ir strategijas BUSP ir BSGP srityje.</i>
--	--

Vokietija (Vokietijos Bundestagas)	2 straipsnio 2.3. dalies a) punkto pakeitimai: <i>2.3. Vyriausiasis įgaliotinis, ypatingi svečiai ir specialistai a) į Tarpparlamentinės konferencijos posėdžius Europos Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai kviečiamas pristatyti ES prioritetų ir strategijų BUSP ir BSGP srityje. Vyriausiasis įgaliotinis turėtų iš anksto išplatinti rašytinį pareiškimą.</i>
--	--

Kroatija (Kroatijos Parlamentas)	2 straipsnio 2.3. dalies a) punkto pakeitimai: <i>2.3. Vyriausiasis įgaliotinis, ypatingi svečiai ir specialistai a) į Tarpparlamentinės konferencijos posėdžius Europos Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai kviečiamas pristatyti ES prioritetų ir strategijų BUSP ir BSGP srityje. Vyriausiasis įgaliotinis turėtų iš anksto išplatinti rašytinį pareiškimą arba pranešimą.</i>
--	---

Ispanija (Ispanijos Parlamentas)	Papildyti 2 straipsnio 2.3. dalį b) punktu: b) Tuo tikslu vyriausiasis įgaliotinis pateikia pareiškimą iš anksto konferencijai peržiūrėti. Vyriausiasis įgaliotinis kasmet parengia ataskaitą, susijusią su Tarpparlamentinės konferencijos priimtomis išvadomis ir rekomendacijomis. Ataskaitą būtų galima peržiūrėti kas pusę metų.
--	--

Vokietija (Vokietijos Bundestagas)	Papildyti Darbo tvarkos taisykliu teksta 4 straipsniu. POLITINĖS GRUPĖS: 4. Ne mažiau kaip šeši (6) ne mažiau kaip penkių (5) skirtingų delegacijų nariai turi teisę sukurti politinę grupę.
--	---

Vokietija (Vokietijos Bundestagas)	7 straipsnio 7.3. dalies pakeitimai: <i>7.3. Patvirtinus išvadas, galutinius tekstus anglų ir prancūzų kalbomis, kurie abu yra autentiški, pirmininkaujančios valstybės parlamentas perduoda susipažinti visoms delegacijoms, nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento pirmininkams, Europos Vadovų Tarybos bei Komisijos pirmininkams ir ES vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai. Pirmininkaujančios valstybės parlamentas taip pat perduoda galutinius tekstus ES vyriausiajam įgaliotiniui, Tarybos ir Komisijos pirmininkams, prašydamas pateikti savo nuomonę.</i>
--	---

3 kategorija – pasiūlymai, prieštaraujantys Varšuvoje priimtoms išvadoms

Vokietija (Vokietijos Bundestagas)	2 straipsnio 2.1. dalies a) punkto pakeitimai, pasiūlymo pagrindimas ir tikslas: <i>Vokietijos delegacija stūdo, kad kiekvieno parlamento narių skaičius galėtų būti proporcingai paskirstytas remiantis Europos Tarybos Parlamentinėje Asamblėjoje taikoma narių paskirstymo schema. Žr. Priedą.</i>
--	---

Vokietija (Vokietijos Bundestagas)	4 straipsnio 4.1. dalies b) punkto pakeitimai: <i>(b) Darbotvarkės projektas perduodamas visiems parlamentams ne vėliau kaip prieš aštuonias (8) savaites iki kiekvieno posėdžio. Darbotvarkė turi būti patvirtinta balsų dauguma iki posėdžio pradžios. Pasiūlymus dėl darbotvarkės keitimo turi teikti ne mažiau kaip trys (3) dviejų (2) skirtingų delegacijų nariai ir pagrįsti juos prieš tvirtinant darbotvarkę. Sprendimai dėl tokių pakeitimų priimami balsu dauguma.</i>
--	---

Vokietija (Vokietijos Bundestagas)	4 straipsnio 4.2. dalies pakeitimai: 4.2. Kiti dokumentai <i>Prieš kiekvieną posėdį delegacijos gali perduoti su darbotvarkė susijusius dokumentus pirmininkaujančios valstybės parlamento sekretoriui. Pirmininkaujančios valstybės parlamentas gali parengti dokumentus, kurie bus svarstomi Tarpparlamentinėje konferencijoje. Dokumentus, kurie bus svarstomi Tarpparlamentinėje konferencijoje, galima įtraukti paprašius trims nariams, sprendimas šiuo klausimu priimamas paprasta balsų dauguma.</i>
--	--

Vokietija (Vokietijos Bundestagas)	5 straipsnio pakeitimai, pasiūlymo pagrindimas ir tikslas: <i>Vokietijos delegacija siūlo suteikti deramą statusą vokiečių kalbai, atsižvelgiant į tai, kad Tarpparlamentinė konferencija yra ES tarpparlamentinė institucija.</i> (Vokietijos delegacijos vadovo 2012 m. lapkričio 9 d. pateikta žodinė pataisa)
Latvija (Latvijos Saeima)	7.1. dalies pakeitimai, pasiūlymo pagrindimas ir tikslas: <i>Atsižvelgiant į geriausią COSAC kontekste taikomą praktiką (žr. Darbo tvarkos taisyklių 7.5. dalį) 7 straipsnio (Išvados) 7.1. dalis dabartinėje Darbo tvarkos taisyklių formuluotėje skambėtų taip:</i> 7.1. Tarpparlamentinė konferencija siekia bendru sutarimu patvirtinti neįpareigojančias išvadas BUSP ir BSGP klausimais, susijusiais su Tarpparlamentinės konferencijos darbotvarke. Jei tai yra neįmanoma, pasiūlymas priimamas kvalifikuota balsų dauguma, kai ji paremia ne mažiau kaip 3/4 visų balsavusiųjų. ¼ visų atiduotų balsų tuo pat metu turi sudaryti bent pusę visų balsų.
Vokietija (Vokietijos Bundestagas)	7 straipsnio 7.1. dalies pakeitimai: 7.1. Tarpparlamentinė konferencija, remdamasi ¼ balsavusiųjų daugumos vardu, gali bendru sutarimu patvirtinti neįpareigojančias išvadas BUSP ir BSGP klausimais, susijusiais su Tarpparlamentinės konferencijos darbotvarke.
Vokietija (Vokietijos Bundestagas)	Papildyti tekstą nauja 7 straipsnio 7.3. dalimi: 7.3. Balsavimo teise kiekvienas dalyvis naudojasi individualiai.
Latvija (Latvijos Saeima)	Papildyti tekstą nauja 7.4. dalimi, pasiūlymo pagrindimas ir tikslas: <i>Remiantis Lisabonos sutarties 2 proto kolo 7 straipsnyje išdėstytais principais, pridėti NAUJĄ 7.4. dalį, kuri skambėtų taip:</i> 7.4. Kiekviena delegacija turi du balsus. Tuo atveju, kai parlamentą sudaro dveji rūmai, kiekvienas iš šių rūmų turi po vieną balsą.
Vokietija (Vokietijos Bundestagas)	8 straipsnio 8.2. dalies pakeitimai: (2013-08-28 pasiūlymo pataisymas) 8.2. Dėl visų Darbo tvarkos taisyklių pakeitimų, kuriuos gali siūlyti nacionalinių parlamentų, politinių frakcijų ir Europos Parlamento delegacijos, sprendimas priimamas bendru sutarimu. Pakeitimai turi atitikti ES parlamentų pirmininkų konferencijos sprendimus tuomet, kai ji paremia trijų ketvirtadalių dauguma. Kvorumas šiuo atveju yra tada, kai balsavime dalyvauja du trečdaliai visų narių.

4 kategorija – pasiūlymai, kuriuos reikia nagrinėti toliau

Kroatija (Kroatijos Parlamentas)	Papildyti 2 straipsnio 2.3. dalį b) punktu: b) Pirmininkaujančios valstybės parlamentas glaudžiai bendradarbiaudamas su nacionaliniais parlamentais ir Europos Parlamentu, ypatingus svečius ir specialistus gali kviesti skaityti pranešimus posėdžiuose su Tarpparlamentinės konferencijos darbotvarke susijusiais klausimais.
Nyderlandai (Atstovų Rūmai ir Senatas)	Pakeitimai, pasiūlymo pagrindimas ir tikslas: <i>Nyderlandų Parlamentas mano, kad BUSP ir BSGP konferencija yra oficiali platforma, kurią sudaro ES nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento delegacijos. BUSP ir BSGP konferencijoje politinės grupės negali turėti oficialaus statuso ar oficialių teisių (t.y. priešingai nei Europos Parlamente ar kai kuriose parlamentinėse asamblėjose).</i>
Latvija (Latvijos Saeima)	Darbo tvarkos taisyklių papildymas nauju 10-uju straipsniu: 10. ĮSIGALIOJIMAS 10.1. Šios Darbo tvarkos taisyklės sudaromos vienu originaliu egzemplioriumi, kurio tekstai anglų ir prancūzų kalbomis yra autentiški. Taisyklės skelbiamos oficialiomis Europos Sąjungos kalbomis. Taisyklės įsigalioja nuo jų priėmimo momento.
Kipras (Atstovų Rūmai)	Pakeitimai, pasiūlymo pagrindimas ir tikslas: 2012 m. rugsėjo 9–10 d. Pafose vykusios Tarpparlamentinės konferencijos BUSP ir BSGP klausimais inauguraciniame posėdyje priimtų Išvadų 7,8 ir 9 pastraipose nustatyta, kad: „7. (Tarpparlamentinė konferencija) yra įsitikinusi, kad parlamentų vaidmuo skatinant demokratines vertybes ir aiškintingas geros valdysenos sistemas yra lemiamas, todėl pabrėžia, jog būtina stiprinti parlamentų vaidmenį remiant perėjimą prie demokratijos kaimyninėse pietuose ir rytuose; 8. laikosi nuomonės, kad tam reikia, inter alia, atidžiau stebėti demokratinius procesus Europos Sąjungos pietinėje ir rytinėje kaimynystėje, koordinuoti veiksmus imantis bendrų iniciatyvų ir geriau keičiantis informacija, taip pat reikia užtikrinti parlamentų darbą remiant šias šalis; 9. prašo pirmininkaujančios šalies iki kito Tarpparlamentinės konferencijos posėdžio parengti su tuo susijusius pasiūlymus“. Remdamiesi 9 pastraipa, Kipro Atstovų Rūmai siūlo, kad Tarpparlamentinė konferencija įsteigtų faktų nustatymo misiją, siekiant vykdyti demokratinių procesų kaimyninėse pietinėse ir rytinėse Viduržemio jūros regiono šalyse stebėseną. Šiuo tikslu misija lankysis Arabų pavasario valstybėse ir pateiks išvadas konferencijai. Misiją gali sudaryti iki aštuonių narių. Tikslų misijos narių skaičių atviru kvietimu nustato konferencija. Kiekviena grupė iš savo narių tarpo gali išsirinkti koordinatorių. Pieš kiekvieną misiją grupės sudėtis gali būti

atnaujinama.

Misijos mandatas gali tęstis iki kitos Konferencijos ir po to būti atnaujintas.

Sekretoriato funkcijas gali užtikrinti parlamentas, kuriam atstovauja koordinatorius, bendradarbiaudamas su pirmininkaujančių valstybių parlamentų trejeta ir Europos Parlamentu.

Misijų išlaidas gali padengti dalyvaujantys parlamentai.

Priedas prie Protokolo dėl 2 straipsnio 2.1. dalies
(atsižvelgiant į Vokietijos siūlomus pakeitimus)

	ET PA balsai	Padauginta iš 2/3	suapvalinta; ne mažiau 4
Austrija	6	4,00	4,00
Belgija	7	4,67	5,00
Bulgarija	6	4,00	4,00
Kroatija	5	3,33	4,00
Kipras	3	2,00	4,00
Čekijos Respublika	7	4,67	5,00
Danija	5	3,33	4,00
Estija	3	2,00	4,00
Suomija	5	3,33	4,00
Prancūzija	18	12,00	12,00
Vokietija	18	12,00	12,00
Graikija	7	4,67	5,00
Vengrija	7	4,67	5,00
Airija	4	2,67	4,00
Italija	18	12,00	12,00
Latvija	3	2,00	4,00
Lietuva	4	2,67	4,00
Liuksemburgas	3	2,00	4,00
Malta	3	2,00	4,00
Nyderlandai	7	4,67	5,00
Lenkija	12	8,00	8,00
Portugalija	7	4,67	5,00
Rumunija	10	6,67	7,00
Slovakija	5	3,33	4,00
Slovėnija	3	2,00	4,00
Ispanija	12	8,00	8,00
Švedija	6	4,00	4,00
Jungtinė Karalystė	18	12,00	12,00
Iš viso:	212	141,33	161,00
Europos Parlamentas	18	12,00	16,00
Iš viso:	230	153,33	177,00

Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius, LITHUANIA

Tel. + 370 5 259 6762 E-mail: presidency@lrs.lt

5. 2013 m. rugsėjo 5 d. Lietuvos Respublikos Seimo pirminės rekomendacijos dėl Tarpparlamentinės BUSP ir BSGP konferencijos Darbo tvarkos taisyklių

Lietuvos Respublikos pirmininkas
European Sąjunga Tarybai
2013 m. liepos 1 d. – gruodžio 31 d.
PARLAMENTINIS MATMUO

Lithuanian Presidency of
the Council of the European Union
1 July – 31 December 2013
PARLIAMENTARY DIMENSION

Présidence lituanienne
du Conseil de l'Union européenne
du 1er juillet au 31 décembre 2013
DIMENSION PARLEMENTAIRE

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO, PIRMININKAUJANČIOS VALSTYBĖS PARLAMENTO, PIRMINĖS REKOMENDACIJOS

AD HOC PERŽIŪROS KOMITETO DARBO GRUPEI

DĖL TARPPARLAMENTINĖS BENDROS UŽSIENIO IR SAUGUMO POLITIKOS IR BENDROS SAUGUMO IR GYNYBOS POLITIKOS KONFERENCIJOS DARBO TVARKOS TAISYKLIŲ

2013 m. rugsėjo 5 d.
Vilnius

Remdamasis Europos Sąjungos parlamentų pirmininkų konferencijos (toliau – Parlamentų pirmininkų konferencija) 2012 m. balandžio 20–21 d. Varšuvoje priimtu sprendimu peržiūrėti Tarpparlamentinės bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) ir bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) konferencijos (toliau – Tarpparlamentinė konferencija) darbo tvarkos taisyklės praėjus dvejiems metams nuo jos pirmojo posėdžio, o peržiūros išvadas pateikti atitinkamo Parlamentų pirmininkų konferencijos posėdžio metu;

remdamasis 2012 m. rugsėjo 9–10 d. Pafose vykusios Tarpparlamentinės konferencijos darbo tvarkos taisyklių 9 straipsniu, kuriuo teigiama, kad „Tarpparlamentinė konferencija gali sudaryti Ad hoc peržiūros komitetą, kuris per aštuoniolika (18) mėnesių nuo Tarpparlamentinės konferencijos pirmojo posėdžio įvertintų jos veiklą ir pateiktų rekomendacijas, kurias svarstyti ES parlamentų pirmininkų konferencija“;

atsižvelgdamas į 2013 m. kovo 24–25 d. Tarpparlamentinės konferencijos Dubline priimtą sprendimą sudaryti Ad hoc peržiūros komitetą (toliau – Peržiūros komitetas) persvarstyti Tarpparlamentinės konferencijos darbo tvarkos taisyklės ir sukurti Peržiūros komiteto darbo grupę, kuri preliminariai peržiūrėtų Tarpparlamentinės konferencijos darbo tvarkos taisyklės;

Lietuvos Respublikos Seimas, pirmininkaujančios valstybės Parlamentas, atidžiai apsvarstęs nacionalinių parlamentų delegacijų pateiktus pasiūlymus dėl darbo tvarkos taisyklių pakeitimų teikia šias pirmines rekomendacijas:

1. Dabartinį sutrumpintą pavadinimą – Tarpparlamentinė konferencija – pakeisti santrumpa,

kad šią konferenciją galima būtų atskirti nuo kitų tarpparlamentinių konferencijų, pavyzdžiui, COSAC ir Tarpparlamentinės Europos Sąjungos ekonomikos ir finansų konferencijos. Viena siūlomų santrumpų yra COFDAC.

2. Tarpparlamentinės konferencijos metu be plenarinių posėdžių būtų galima organizuoti gretutinius renginius, tokius kaip diskusijas aktualiais klausimais mažesnėse grupėse, darbo grupių posėdžius, ar dirbti pasiskirsčius į grupes.
3. Tarpparlamentinės konferencijos išvadų projektą prieš atitinkamą susitikimą pirmininkaujančios šalies parlamentas galėtų perduoti visoms delegacijoms, palikdamas tiek laiko, kad jo pakaktų pakeitimams apsvarstyti ir pateikti.
4. Nustatyti Tarpparlamentinės konferencijos pirmininkaujančio trejeto sudėtį ir vaidmenį. Jį galėtų sudaryti pirmininkaujančios, pirmininkavusios, pirmininkausiančios šalies nacionalinio parlamento ir Europos Parlamento delegacijos.
5. Siekiant užtikrinti, kad visų dalyvaujančių parlamentų atstovai galėtų pasisakyti visose diskusijose, jei to pageidauja, pirmininkaujančios valstybės parlamentas, sudarydamas darbotvarkės projektą, turėtų numatyti daugiau laiko diskusijoms.
6. Numatyti galimybę politinėms grupėms, sudarytoms pagal Europos politines partijas, prieš Tarpparlamentinės konferencijos posėdžius sušaukti savo neformalius susitikimus.
7. Šios darbo tvarkos taisyklės parengtos vienu originaliu egzemplioriumi, kurio tekstai anglų ir prancūzų kalbomis yra autentiški. Taisyklės įsigalioja nuo jų priėmimo momento.

Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius, LITHUANIA
Tel. + 370 5 239 6762 E-mail: presidency@lrs.lt

EU2013.LT

6. 2013 m. rugsėjo 4–6 d. Tarpparlamentinės BUSP ir BSGP konferencijos išvados

Lietuvos Respublikos pirmininkavimas
Europos Sąjungos Tarybai
2013 m. liepos 1 d. – gruodžio 31 d.
PARLAMENTINIS MATMUO

Lithuanian Presidency of
the Council of the European Union
1 July – 31 December 2013
PARLIAMENTARY DIMENSION

Présidence lituanienne
du Conseil de l'Union européenne
du 1er juillet au 31 décembre 2013
DIMENSION PARLEMENTAIRE

TARPPARLAMENTINĖS BENDROS UŽSIENIO IR SAUGUMO POLITIKOS BEI BENDROS SAUGUMO IR GYNYBOS POLITIKOS KONFERENCIJOS

IŠVADOS

Vilnius, 2013 m. rugsėjo 4–6 d.

Tarpparlamentinė konferencija,

atsižvelgdama į 2012 m. balandžio mėn. Varšuvoje priimtą Europos Sąjungos (ES) parlamentų pirmininkų konferencijos sprendimą dėl šios Konferencijos įsteigimo ir įgaliojimų;

atsižvelgdama į Lisabonos sutarties Protokolo Nr. 1 II antraštinę dalį dėl veiksmingo ir reguliaraus tarpparlamentinio bendradarbiavimo skatinimo Sąjungoje;

žinodama apie Lisabonos sutartyje numatytas naujas ES institucijų galias ir priemones užsienio, saugumo ir gynybos politikos srityje; suprasdama, kad naujos priemonės suteikia didesnių galimybių Sąjungai daryti tarptautinę įtaką, proporcingą jos politinei ir ekonominei svarbai;

suvokdama daugiapakopį sprendimų priėmimų procesą Bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) ir Bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) srityse; suprasdama, kad veiksmingas šių politikos sričių įgyvendinimas turi būti susijęs su daugybe ir ES, ir nacionalinio lygio politikos veikėjų; suvokdama pareigą vykdyti parlamentinę kontrolę ir plėtoti tarpparlamentinį bendradarbiavimą BUSP ir BSGP srityse;

atsižvelgdama į sparčiai kintančią geopolitinę aplinką ir vis svarbesnius naujus užsienio ir saugumo politikos iššūkius, tokius kaip klimato kaita, tarptautinis nusikalstamumas ir terorizmas, piratavimas jūroje, energijos tiekimo saugumas, kibernetiniai išpuoliai, pandemijos, taip pat silpnos ir žlungančios valstybės bei masinio naikinimo ginklų ir įprastinių ginklų platinimas;

suvokdama, kad tarptautinio geopolitinio scenarijaus evoliucija išryškino svarbų parlamentų vaidmenį dalyvaujant pasaulinių sprendimų dėl krizių ir konfliktų priėmimo;

BUSP: konfliktas Sirijoje

1. reiškia itin didelį susirūpinimą dėl tebesitęsiančio konflikto Sirijoje, dėl kurio jau žuvo per 100 000 žmonių, daugiausia civilių; atkreipia dėmesį į didžiulę humanitarinę krizę, kuri

prasidėjo dėl konflikto ir kuri turi įtakos visam regionui; susirūpinusi pažymi, kad, remiantis Jungtinių Tautų (JT) Vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro skaičiavimais, iš savo šalies pabėgo ir prieglobsčio kaimyninėse šalyse ieškojo daugiau nei 2 mln. Sirijos gyventojų;

2. reiškia didelį susirūpinimą dėl cheminio ginklo naudojimo Sirijoje, ypač dėl 2013 m. rugpjūčio 21 d. vykusios cheminės atakos Damasko priemiestčiuose, dėl kurios galimai žuvo per 1 400 žmonių, iš jų – apie 400 vaikų; laukia JT ekspertų misijos incidento tyrimo išvadų, taip pat apgailestauja, kad misijai nebuvo leista pradėti tyrimo iškart po atakos; mano, kad masinio naikinimo ginklų panaudojimas, kuris yra draudžiamas pagal 1997 m. Cheminio ginklo uždraudimo konvenciją, yra nusikaltimas žmoniškumui, kuris turi būti griežčiausiai pasmerktas ir į kurį reikia griežtai reaguoti tarptautiniu lygiu, apsvarstant ir galimybę perduoti šį klausimą svarstyti Tarptautiniam baudžiamajam teismui;
3. pabrėžia tarptautinės bendruomenės, ypač JT Saugumo Tarybos, pareigą patraukti atsakomybėn tokių nusikaltimų vykdytojus ir pagal JT Chartijos principus imtis atitinkamų priemonių užtikrinti, kad tokie nusikaltimai nepasikartotų ateityje; ragina nuolatinės JT Saugumo Tarybos nars – Rusiją ir Kiniją – prisiimti atsakomybę ir neblokuoti JT Saugumo Tarybos sprendimų paremiant bendrąją poziciją ir politinį sprendimą dėl Sirijos konflikto; mano, kad ES kartu su tarptautiniais partneriais turėtų toliau atkakliai skatinti ieškoti politinio sprendimo, kuris yra nepaprastai svarbus siekiant taikos, visa apimančio pereinimo prie demokratijos Sirijoje proceso; remia II-osios Ženevos taikos konferencijos sušaukimą kaip 2012 m. birželio mėn. vykusios konferencijos dėl Sirijos konflikto tęsinį;
4. ragina ES valstybes nars būti solidarioms su Sirijos pabėgėliais ir teikti jiems visą būtiną pagalbą bei paramą; laikosi nuomonės, kad dėl dramatiškų įvykių Sirijoje Europos Sąjungai būtina palaikyti humanitarinio atsako idėją; pabrėžia, kad tam būtina skirti išteklių, apibrėžti darbo metodus ir tikslus naujai plėtojant Europos ir Viduržemio jūros šalių santykius;

BUSP: visa apimančio požiūrio plėtojimas

5. yra įsitikinusi, kad ES užsienio ir saugumo politikos tikslai turėtų būti pagrįsti ir toliau įgyvendinami remiantis bendru siekiu prisidėti prie taikos, užkirsti kelią konfliktams, skatinti pagarbą žmogaus teisėms, remti demokratiją ir tarptautinę teisę – principais, įkvėpusiais pačios ES sukūrimą;
6. mano, kad Sąjungos lygmeniu turėtų būti daugiau strateginio užsienio politikos koordinavimo, jei ES, siekdama įgyvendinti savo užsienio politikos tikslus, nori didinti savo tarptautinę įtaką ir veiksmingumą; mano, jog reikėtų skirti pakankamai lėšų, kad ES galėtų veiksmingai ir nuosekliai veikti pasaulinėje arenoje;
7. pabrėžia, kad tik pritaikiusi visa apimančią požiūrį užsienio ir saugumo politikai, kuris apima ne tik diplomatinės ir ekonominės priemonės, bet ir paramą vystymuisi ir, kaip kraštutinę priemonę bei remiantis JT Chartija – karinės priemonės, ES gali tikėtis veiksmingai kovoti su pasaulinėmis grėsmėmis, propaguoti savo strateginius interesus ir pagrindines vertybes; yra įsitikinusi, kad Lisabonos sutartis leidžia ES pritaikyti tokį visa apimančią požiūrį, ir tikisi, kad Vyriausioji įgaliotinė ir Komisijos pirmininko pavaduotoja (Vyriausioji įgaliotinė) paskelbs tai savo pranešime apie BSGP vaidmenį remiantis visapusišku požiūriu;

8. atsižvelgia į Europos išorės veiksmų tarnybos (EIVT) struktūros ir veikimo peržiūrą, kurią Vyriausioji įgaliotinė paskelbė 2013 m. liepos mėn.; atkreipia dėmesį, kad EIVT įsteigta didžiausios per pastaruosius dešimtmečius ekonomikos krizės metu ir kylant beprecedenčiams pilietiniams ir politiniams neramumams pietinėse kaimyninėse šalyse; pripažįsta Vyriausiosios įgaliotinės pastangas siekiant didesnio koordinavimo, sinergijos, masto ekonomijos, papildomumo ir suderinamumo tarp įvairių ES užsienio politikos priemonių, įskaitant jos valstybių narių priemones, ir formuojant vieningesnę užsienio ir saugumo politiką apskritai; mano, kad reikia dar efektyviau išnaudoti visas Lisabonos sutartyje numatytas priemones, taip pat struktūruoto bendradarbiavimo galimybes;

9. džiaugiasi Vyriausiosios įgaliotinės pastangomis ginti ir skatinti pagarbą žmogaus teisėms pasaulyje, ypač džiaugiasi, kad 2012 m. buvo priimta Strateginė programa ir Veiksmų planas žmogaus teisių ir demokratijos srityje; mano, kad ES specialusis įgaliotinis žmogaus teisių klausimais sustiprino ES žmogaus teisių politikos efektyvumą ir matomumą; remia aktyvesnę pilietinės visuomenės dalyvavimą plačiai ginant žmogaus teises ir ES plėtojant išorės santykius; laukia ES prisijungimo prie Europos žmogaus teisių konvencijos ir aktyvesnio bendradarbiavimo su Europos Taryba;

10. pabrėžia, kad svarbu palaikyti tvirtesnius santykius su pagrindiniais strateginiais ES partneriais; pabrėžia, kad strateginės partnerystės turi būti grįstos bendra vizija, ypač įsipareigojimu remti demokratiją ir žmogaus teises, ir jos turėtų būti reguliariai peržiūrimos, taip pat ir tarparlamentinio bendradarbiavimo lygmeniu; sveikina prasidėjusias ES ir JAV derybas dėl transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės, kuri ne tik gali paskatinti darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą dviejose didžiausiose pasaulio ekonomikose, bet ir tarptautiniu mastu propaguoti vertybes ir interesus, kuriais grindžiama transatlantinė partnerystė;

BUSP ir ES energetikos politikos išorės matmuo

11. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti ES užsienio ir energetikos politikos darną didinant energijos vidaus vartojimo efektyvumą ir mažinant energetinę priklausomybę nuo trečiųjų šalių, ypač nuo tų šalių, kurios nepripažįsta arba negerbia pagrindinių ES vertybių arba kai yra rizika, kad energijos ištekliais bus naudojamos kaip priemonė siekiant pakenkti ES užsienio politikos tikslams;
12. primena Tarybos prašymą, kad iki 2013 m. pabaigos Komisija pateiktų ataskaitą apie ES išorės energetikos politikos įgyvendinimą ir laukia po to prasidėsiančių diskusijų šiuo klausimu; mano, kad branduolinės saugos užtikrinimas ES kaimyninėse šalyse turi būti neatskiriama ES išorės energetikos politikos dalis ir kad ES turėtų tarptautiniu mastu propaguoti griežčiausius branduolinės saugos standartus; pabrėžia, kad energetinis saugumas yra vienas iš svarbiausių Sąjungos rūpesčių, todėl jis turėtų būti strategiškai integruotas į BUSP, taip pat į dialogus su strateginiais partneriais ir į atitinkamus daugiašalius forumus;

BUSP ir Europos kaimynystės politika

13. pabrėžia Europos kaimynystės politikos (EKP), kuri yra Bendrijos politika, svarbą ir pabrėžia būtinybę nustatyti glaudesnę BUSP ir EKP ryšį, kuris būtų visa apimančio požiūrio dalis; atsižvelgdama į veiksmingo daugiašališkumo principo svarbą ES užsienio politikos strategijoje,

remia daugiašalio bendradarbiavimo stiprinimą įgyvendinant EKP, būtent Rytų partnerystės ir Viduržemio jūros šalių sąjungos srityje; tačiau pripažįsta, kad ES kaimyninės šalys turi skirtingus siekius bendradarbiavimu su ES atžvilgiu, todėl santykiai su kiekviena jos partnere yra unikalūs, ir šiems santykiams palaikyti reikėtų taikyti atitinkamai individualias EKP priemones; ragina šalis partneres nemažinti savo užmojų ir įsipareigojimų vykdyti reformas ir siekti glaudesnės politinės ir ekonominės asociacijos su ES;

14. pabrėžia Rytų partnerystės šalių strateginę svarbą BUSP; ragina Vilniuje vykiantį 3-įjį Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimą atverti duris glaudesnei politinei asociacijai ir gilesnei ekonominei integracijai su ES toms Rytų partnerystės šalims, kurios vykdo savo įsipareigojimus ir reikalavimus; pripažįsta Rytų partnerių siekius ir su jais susijusius jų tikslus ir įsipareigojimus, įskaitant tuos, kurie įtvirtinti Europos Sąjungos sutarties 49 straipsnyje, su sąlyga, kad jie atitinka būtinus kriterijus;
15. sveikina derybose dėl dvišalių Asociacijos susitarimų bei Gilių ir visaapimančių prekybos susitarimų su Rytų partneriais pasiektą pažangą, laikantis principo „parama pagal pažangą“, taip pat sudarytais vizų režimo supaprastinimo susitarimais ir pažanga dėl vizų režimo liberalizavimo, nes tai stiprina žmonių tarpusavio ryšius ir gerina bendrus politinius santykius su šiomis šalimis; todėl sveikina su Azerbaidžanu ir Armėnija pasirašytus vizų režimo supaprastinimo susitarimus ir pasiektą pažangą derybose dėl vizų režimo liberalizavimo veiksmų planų su Moldova, Gruzija ir Ukraina;
16. pabrėžia, kad ES reikia vieningai ir nuosekliai reaguoti į Rusijos Federacijos Rytų partnerystės šalims daromą politinį, ekonominį ir prekybinį spaudimą, kuris prieštarauja Helsinkio susitarimams, įsipareigojimams Pasaulio prekybos organizacijai (PPO) ir tarptautinei teisai, ir ragina gerbti šių šalių suverenias teises laisvai įgyvendinti artėjimo link ES politiką; ragina Europos Komisiją dėti didesnes pastangas derantis su Rytų partnerystės šalimis siekiant užtikrinti, kad priėmus sprendimus Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikime Vilniuje prasidėtų negrįžtama glaudesnės jų partnerystės su ES pažanga;
17. kviečia intensyviau bendradarbiauti su Rytų partnerystės šalimis BSGP rėmuose ir toliau *inter alia* skatinti jas dalyvauti ES krizių valdymo operacijose ir misijose;
18. sveikina Vyriausiosios įgaliotinės įsipareigojimus Pietų kaimynystės srityje ir jos nuolatinės pastangos skatinti taiką, stabilumą ir demokratinius pokyčius regione;
19. reiškia didelį susirūpinimą dėl situacijos Egipte; smerkia visų šalių – tiek valstybės saugumo, tiek opozicijos pajėgų – naudojimą smurtą, nusinešusių žmonių nekaltų civilių ir saugumo pareigūnų gyvybių; ragina visas konflikto šalis derinti skirtingus interesus taikaus dialogo keliu ir palaiko integruotą politinį susitarimą, kad valdžia kuo greičiau būtų perduota demokratiškai išrinktiems lyderiams;
20. sveikina JAV valstybės sekretoriaus iniciatyvą duoti naują postūmį Artimųjų Rytų taikos procesui atnaujinant tiesiogines Izraelio ir Palestinos Administracijos derybas dėl galutinio statuso; ragina konflikto šalis rimtai žiūrėti į derybas ir įtraukti atitinkamas visuomenės grupes į diskusiją apie ilgalaikio taikos susitarimo naudą ir jo būtinybę; pabrėžia, kad išspręsdus konfliktą būtų pasitarnauta Izraelio ir Palestinos Administracijos, taip pat ES ir plačios

tarptautinės bendruomenės interesams; ragina visas šalis susilaikyti nuo iniciatyvų, kurios iš anksto gali nulemti arba neigiamai paveikti derybų baigtį, ypač atsižvelgiant į paskutinį Izraelio vyriausybės sprendimą leisti plėstis kai kurioms gyvenvietėms;

21. pabrėžia, kad ES parlamentai yra atsakingi už paramą parlamentams ir pilietinei visuomenei pereinamajį laikotarpį išgyvenančiose šalyse ir kad tokia parama galėtų padėti pagrindą tvirtai ir veiksmingai šių šalių parlamentinei demokratijai; mano, kad parlamentinė diplomatija gali atlikti svarbų vaidmenį prisidedama prie ES užsienio politikos tikslų stiprinti pagarbą žmogaus teisėms ir skatinti demokratines reformas; todėl pabrėžia, kad svarbu išnaudoti tokius parlamentinio bendradarbiavimo instrumentus kaip EURONEST ir EUROMED parlamentinės asamblėjos;

Europos saugumo strategijos peržiūra

22. pabrėžia, kad dabartinė Europos saugumo strategija (ESS), kuri buvo patvirtinta prieš 10 metų, nebeatitinka naujųjų pasaulio realių, ir kad atėjo laikas peržiūrėti šią strategiją; atkreipia dėmesį, kad peržiūros procesas gali būti vertingas jau pats savaime ir gali suteikti galimybę atnaujinti BSGP; mano, kad gruodžio mėnesio Europos Vadovų Taryba yra tinkama vieta ir laikas diskusijai dėl ESS peržiūros; reiškia nuomonę, kad nacionaliniai parlamentai ir Europos Parlamentas turėtų kuo aktyviau dalyvauti peržiūroje, siekiant kuo platesnio sutarimo dėl naujos ESS;
23. pabrėžia, kad įprastiniai saugumo iššūkiai ir pajėgumai ir toliau sudarys gynybos pagrindą, tačiau ypatingą vietą ES saugumo ir gynybos strategijoje turi užimti naujieji iššūkiai kibernetinio, kosmoso, jūrų ar energetinio saugumo srityse ir į juos turėtų būti visapusiškai reaguojama Sąjungos lygiu; pažymi, kad ES kibernetinio saugumo strategija kuria vertę, tuo tarpu tolesnės diskusijos dėl ES vaidmens ir įsitraukimo laisvo kosmoso yra pageidautinos; atkreipia dėmesį, kad ginkluotosios pajėgos yra didžiausios energijos vartotojos Europos viešajame sektoriuje ir kad būtina didinti energijos vartojimo efektyvumą, ypač operacijose; remia Europos gynybos agentūros (EGA) Žaliosios karybos iniciatyvą; sveikina Komisijos iniciatyvą identifikuoti galimus tikslus ir prioritetines veiklos sritis ES lygiu kuriant visapusišką energijos koncepciją ginkluotosioms pajėgoms;

BUSP/BSGP: rengiantis gruodžio mėnesio Europos Vadovų Tarybai

24. dar kartą ragina Europos Vadovų Tarybą imtis reikalingų veiksmų, kad būtų stiprinama pastebimai silpnėjanti Europos gynyba ir pateikti pasiūlymus dėl sprendimų priėmimo BSGP srityje paspartinimo bei dėl BSGP operacijų finansavimo, taip pat dėl struktūrinio bendradarbiavimo ir ES kovinių grupių ateities; dar kartą ragina sudaryti veiksmų planą su konkrečiais terminais pažangai gynybos srityje pasiekti, įskaitant visas esamas Lisabonos sutarties nuostatas, kad būtų užtikrintas Sąjungos saugumas tuo metu, kai visos valstybės narės gerokai mažina išlaidas gynybai;
25. mano, kad ES kovinės grupės turi galimybes tapti viena pagrindinių BSGP priemonių, tačiau pabrėžia, jog būtina geriau apibrėžti jų panaudojamumą patvirtinant modulinį požiūrį, tobulinant mokymą, karines pratybas ir sertifikavimą, gerinant išankstinį planavimą, užtikrinant

lygesnį naštos pasidalijimą; todėl remia pasiūlymą Europos Vadovų Tarybai patvirtinti naują požiūrį į ES greitojo reagavimo priemonės gruodžio mėnesio susitikime;

26. pabrėžia, kad ES ir NATO bendradarbiavimas labai svarbus stiprinant silpnėjančią Europos gynybą ir transatlantinio aljanso europinį ramstį, mano, kad ES ir NATO glaudžiau koordinuojant gynybos planavimą būtų galima išvengti abiejų partnerių veiksmų dubliavimo ir kad šiuo požiūriu būtų pageidautina suderinti Europos pajėgumų plėtros planą su NATO gynybos planavimo procesu; pripažįsta, kad praktiniame ES ir NATO bendradarbiavime planuojant politiką ir vykdamas operacijas padaryta pažanga;
27. mano, kad bandant suderinti pajėgumų plėtros procesą būtina nustatyti aiškius geografinius ir veiklos prioritetus; yra įsitikinusi, kad tokių prioritetų nustatymas leistų lengviau apsispręsti dėl minkštosios ir kietosios galios pajėgumų derinio bei suteiktų gaires pirkimų programoms; ragina panaikinti atotrūkį tarp BSGP ambicijų ir pajėgumų juos derinant tarpusavyje; kviečia regionuose veiksmingiau koordinuoti BSGP misijų veiksmus, ypač tuos, kurių imamasi toje pačioje geografinėje vietovėje kaip, pavyzdžiui, Afrikos rago pusiasalyje;
28. remia ES karinių pajėgumų telkimą ir bendrą naudojimąsi jais; atkreipia dėmesį, kad dauguma valstybių narių atskirai nėra pajėgios įsigyti šiuolaikinių pajėgumų; akcentuoja svarbų EGA vaidmenį derinant pirkimo gynybos srityje poreikius visoje ES; pabrėžia, kad tiek ES viduje, tiek su NATO reikėtų labiau koordinuoti *de facto* vykstančią specializaciją pajėgumų srityje, aiškiai įvardinti perteklinius pajėgumus, kurie neatitinka operacinių poreikių, ir susitarti dėl jų mažinimo tikslų; mano, kad gynybos standartizavimas ir bendras mišrių standartų (karinių ir civilinių) naudojimas prisidėtų prie EGA pajėgumų telkimo ir dalijimosi jais iniciatyvos, pagerintų Europos ginkluotųjų pajėgų bendradarbiavimą ir sąveikumą; ragina efektyviai įgyvendinti Pajėgumų telkimo ir dalijimosi jais elgesio kodeksą; ragina lanksčiau naudotis ES lėšomis, kad būtų remiamos dvejopo naudojimo technologijos su gynyba susijusioje veikloje;
29. mano, kad stipri Europos pramonės ir technologijų bazė gynybos srityje labai svarbi išlaikant tvarius Europos gynybos pajėgumus; pabrėžia, kad Europos gynybos pramonė yra svarbi ne tik Europos saugumui, bet ir prisideda prie ekonominio augimo, darbo vietų kūrimo ir inovacijų skatinimo; taip pat sveikina Komisijos komunikatą „Konkurencingesnio ir veiksmingesnio gynybos ir saugumo sektoriaus kūrimas“; tikisi daugiau pažangos įgyvendinant tokius pavyzdinius Europos projektus kaip degalų atsargų papildymas ore arba nuotoliniu būdu pilotuojamų orlaivų sistemos;

Tarpparlamentinės konferencijos darbas ateityje

30. ragina kitos ES Tarybai pirmininkausiančios šalies parlamentą, persvarsčius BSGP misijų veiksmingumą, organizuoti keitimąsi nuomonėmis apie parlamentines procedūras ir praktiką, susijusią su šiomis misijomis;

AHPK darbas ateityje

31. atsižvelgia į Ad hoc peržiūros komiteto atliktą darbą dėl praktinio Tarpparlamentinės konferencijos veikimo ir nacionalinių parlamentų pateiktų pasiūlymų; atkreipia dėmesį į ketinimą sušaukti Ad Hoc darbo grupės posėdį per Graikijos pirmininkavimą 2014 m. pirmąjį

pusmetį; primena, kad sprendimą dėl galutinių AHPK rekomendacijų turės priimti Tarpparlamentinė konferencija per Italijos pirmininkavimą 2014 m. antrąjį pusmetį;

32. prašo pirmininkaujančios valstybės parlamentą išplatinti šias išvadas visoms delegacijoms, nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento pirmininkams, Europos Vadovų Tarybos pirmininkams, Europos Komisijai, vyriausiajai įgaliojotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai.

1 PRIEDAS. TARPPARLAMENTINĖS KONFERENCIJOS EIGA

Įžanginės pastabos

Tarpparlamentinė bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) bei bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) konferencija vyko 2013 m. rugsėjo 4–6 d. Vilniuje, Lietuvos Respublikos Seime.

Tarpparlamentinėje konferencijoje įžangines kalbas sakė Užsienio reikalų komiteto pirmininkas prof. Benediktas JUODKA ir Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Artūras PAULIAUSKAS. Dalyvius pasveikino Jos Ekselencija Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia GRYBAUSKAITĖ, Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas dr. Vydas GEDVILAS ir Europos Parlamento Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Elmar BROK.

Diskusijose dėmesys buvo sutelktas į šias temas: *Demokratijos skatinimas platesnėje Europoje: idėjos ir priemonės* (pagrindinis pranešėjas – Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras Linas LINKEVIČIUS), *Pasirengimas gruodžio mėnesio Europos Vadovų Tarybai: Lietuvos prioritetai* (pagrindinis pranešėjas – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministras Juozas OLEKAS), *ES prioritetai ir strategijos BUSP bei BSGP srityse* (pagrindinė pranešėja – Europos Sąjungos vyriausioji įgaliojotine užsienio reikalams ir saugumo politikai, Europos Komisijos pirmininko pavaduotoja baronienė Catherine ASHTON), ir *ES ir NATO bendradarbiavimo ateitis* (pagrindinis pranešėjas – NATO generalinis sekretorius Anders Fogh RASMUSSEN).

Be to, buvo surengti du teminiai darbo grupių posėdžiai: *ES turimų pajėgumų ir ambicijų derinimas; rengiantis gruodžio mėnesio Europos Vadovų Tarybai ir Rytų partnerystę ir jos strateginę reikšmę Europos Sąjungai*. Dviejų darbo grupių rezultatus visiems Tarpparlamentinės konferencijos dalyviams pristatė apibendrinantys pranešėjai: Airijos Irachto Jungtinio užsienio reikalų ir prekybos komiteto pirmininkas Pat BREEN ir Graikijos Respublikos Parlamento Nacionalinio gynybos ir užsienio reikalų komiteto narys Ioannis KEFALOGIANNIS.

Remiantis Dubline vykusios Tarpparlamentinės konferencijos sprendimu, priimtu 2013 m. kovo 25 d., pirmasis *Ad hoc* peržiūros komiteto (AHPK) posėdis dėl praktinio Tarpparlamentinės konferencijos veikimo buvo surengtas 2013 m. rugsėjo 5 d. Vilniuje. AHPK patvirtino galutinį peržiūros proceso grafiką, nacionalinių parlamentų siūlomų pakeitimų apibendrinimą ir atsižvelgė į Lietuvos Respublikos Seimo, kaip pirmininkaujančios valstybės parlamento, siūlomą pradinį rekomendacijų projektą.

Pranešimų ir diskusijų apžvalga

PIRMASIS POSĖDIS

Savo pranešime ministras L. LINKEVIČIUS pristatė Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai prioritetus: patikima Europa, auganti Europa ir atvira Europa. Pastarojo prioriteto kontekste svarbus matmuo yra glaudesnis bendradarbiavimas su ES kaimynėmis, ypač Rytų partnerystės šalimis. L. LINKEVIČIUS pabrėžė, kad politinių ir ekonominių ryšių su Rytų kaimynėmis skatinimo procesas jau pats savaime gali kurti vertę. Jis ypač pabrėžė Ukrainos svarbą ir pavadino ją Rytų partnerystės sėkmės lakmuso popierėliu. Ministras pabrėžė, kad šalys turėtų turėti teisę laisvai rinktis užsienio politikos tikslus, o su ekonominėmis grėsmėmis ir politiniu spaudimu iš išorės taikytis negalima. Ukrainoje yra pastebimos tam tikros problemos, pavyzdžiui, selektyvus teisingumo taikymas, tačiau ministras pabrėžė, kad santykius su Ukraina visada reikėtų matyti platesniame geopolitiniame kontekste. Tad ES turėtų būti iniciatyvi ir skatinti Ukrainą tęsti reformas. Ministras taip pat paskatino Armėniją neapleisti darbo, kuris buvo nuveiktas siekiant Asociacijos susitarimo, ir paragino megzti ryšius su Baltarusija, tačiau neaukojant Europos vertybių. Jis taip pat paragino parengti aiškesnę strategiją dėl Rytų partnerystės ateities.

Gynybos ministras Juozas OLEKAS pabrėžė gruodžio mėnesio Europos Vadovų Tarybos – pirmosios specializuotos Tarybos per 5 metus – svarbą diskusijai dėl Europos gynybos politikos ateities. Pasak ministro, ES vis dar kukliai prisideda prie krizių valdymo, o mažėjant gynybos biudžetams prie krizių valdymo bus prisidedama dar menčiau. Svarbus ES gynybos politikos aspektas turėtų būti jos matomumas. Tad ministras iškėlė mintį, jog reikėtų ES gynybos tarybos, ir pabrėžė, kaip svarbu persvarstyti dešimties metų senumo Europos saugumo strategiją, kurioje nepateikiamos tinkamos strateginės gairės. Ministras taip pat pabrėžė kitus svarbius ES gynybos politikos prioritetus: ES kaip saugumo teikėjos vaidmens ES kaimynystėje didinimas plėtojant saugumo partnerystes, pavyzdžiui, su Rytų partnerystės šalimis, Europos saugumui vis dar labai svarbios stiprios transatlantinės partnerystės palaikymas, dėmesys naujiems iššūkiams kibernetiniam, energetiniam ir laivybos saugumui, efektyvesnis energijos vartojimas kariuomenėje, greito dislokavimo pajėgumų gerinimas ir gynybos matmens stiprinimas laikantis visa apimančio užsienio politikos požiūrio.

Diskusijos metu daug pranešėjų pabrėžė, kad nerimauja dėl situacijos Sirijoje, ir akcentavo, kaip svarbu rasti politinį krizės sprendimą. Parlamento nariai taip pat paragino vykdyti tikrai bendrą saugumo ir gynybos politiką, ypač dabartiniame geopolitiniame kontekste, tačiau atkreipė dėmesį į mažėjančius gynybos biudžetus. Kiti pabrėžė, kad jei ES siekia stiprios BSGP, ji taip pat turėtų turėti ir stiprią BUSP, siekiant įsitvirtinti kaip teisėtai tarptautinei veikėjai ir saugumo teikėjai. Pabrėžta, kad užsienio ir saugumo politikoje trūksta vienybės ir kad tai rodo Europos silpnumą. Akcentuotas viešųjų pirkimų rinkos neefektyvumas, paraginta teikti didesnę svarbą EGA, iškelta mintis steigti už gynybą atsakingo Komisijos nario pareigybę Europos Komisijoje. Kitas svarbus diskusijos matmuo buvo ES santykiai su Rytų partneriais, ypač didėjantis Rusijos spaudimas šioms šalims. Įbreiktas susirūpinimas dėl Armėnijos įsipareigojimo toliau plėtoti santykius su ES. Kai kurie atstovai paragino ES dėti daugiau pastangų siekiant glaudesnės partnerystės su tokiomis šalimis kaip Moldova ir ypač Ukraina, be kurios Rusijos remiama Eurazijos sąjunga būtų viso labo „popierinė“.

ANTRASIS POSĖDIS

Vyriausioji įgaliotinė ir Komisijos pirmininko pavaduotoja baronienė Catherine ASHTON pabrėžė, kad aplink Europą susidarė nestabilumo lankas ir kad ES turėtų aktyviau rūpintis konfliktų prevencija regione, nes konfliktų prevencija kainuoja pigiau nei pasekmių šalinimas. Vyriausioji įgaliotinė priminė apie savo aktyvų tarpininkavimą Egipte, kuris laiko ES patikima atstove. ES turėtų toliau bendradarbiauti su Iranu ES3+3 formatu ir dėti visas pastangas politiškai išspręsti krizę Sirijoje, taip pat sušaukti antrąją Ženevos taikos konferenciją. Vyriausioji įgaliotinė taip pat kalbėjo apie išorės spaudimą, kurį patiria Rytų partnerystės šalys artėjant 3-iajam Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimui Vilniuje. Ji taip pat atkreipė dėmesį į Serbijos ir Kosovo santykiuose padarytą pažangą, kurią tiesiogiai nulėmė aktyvus ES vaidmuo.

Diskusijų metu nariai uždavė daug klausimų, susijusių su Sirija, Egiptu ir kitomis regiono šalimis. Kai kas siūlė didinti finansinę paramą regiono šalims ir ragino ES sudaryti savo Maršalo planą Artimiesiems Rytams. Nariai taip pat klausinėjo Vyriausiąją įgaliotinę apie artėjančią Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimą Vilniuje ir didėjančią Rusijos spaudimą Rytų partneriams.

Atsakydama į klausimus Vyriausioji įgaliotinė pabrėžė, jog svarbu visoje ES suderinti pirkimo gynybos srityje standartus ir paminėjo sėkmingą ATALANTA misiją, dėl kurios piratavimas teritorijoje, kur vykdoma misija, sumažėjo 93 %. Ji taip pat kalbėjo, kad nestabilumas Vidurio Rytuose sklinda iš vienos valstybės į kitą, ir priminė, kad ES jau yra didžiausia paramos teikėja regione. Kalbėdama apie kaimynės esančias Europoje, Vyriausioji įgaliotinė išskyrė Serbijos ir Kosovo santykiuose padarytą pažangą kaip didžiausią ES diplomatinės sėkmę ir pabrėžė, jog ES turėtų tęsti pletros politiką Vakarų Balkanuose.

TREČIASIS POSĖDIS

NATO generalinis sekretorius Anders Fogh RASMUSSEN griežčiausiai pasmerkė Sirijoje įvykdytą cheminį išpuolį. Jis pabrėžė, kad NATO yra narių konsultacijų forumas visais klausimais ir kad NATO įsipareigojusi ginti pietryčių sieną. Kalbėdamas atkreipė dėmesį į neraminančią tendenciją, kad gynybos biudžetai mažinami, nors kyla vis didesni iššūkiai saugumui. Jis pasakė, kad 2015 m. Kinijos išlaidos gynybai viršys aštuonių didžiausių NATO sąjungininkių Europoje išlaidoms. Taip pat per daug dubliuojami pajėgumai ir per daug skiriasi standartai NATO narėse, todėl masto ekonomija ir mokymas yra neefektyvus. Generalinis sekretorius pabrėžė, kad svarbu išlaikyti stiprią NATO ir plėtoti stiprų Europos gynybos ramstį. Šiame kontekste turėtų daugiausia dėmesio skirti trims prioritetams: pajėgumų vystymui, stiprių pajėgų kūrimui ir stiprios gynybos pramonės plėtojimui. A. F. RASMUSSEN taip pat pabrėžė, kad ES ir NATO turi tas pačias vertybes ir viziją; jos eina tuo pačiu keliu ir siekia to paties tikslo. Tad paragino bendradarbiauti, nedubliuoti pastangų ir stiprinti pajėgumus, o ne biurokratiją.

Diskusijos metu keletas pranešėjų pabrėžė didėjančią kibernetinių išpuolių grėsmę ir būtinybę šiuos išpuolius traktuoti kaip konvencinius išpuolius. Pripažinta, jog Europa gali vadovauti krizių valdymui, tačiau jai trūksta pajėgumų, ir tai buvo akivaizdu operacijos Libijoje metu. Taip pat gyvai diskutuota dėl galimo NATO vaidmens Sirijoje. A. F. RASMUSSEN paaiškino, kad NATO C2 nėra būtini trumpai, tikslingai operacijai, kurią Sirijoje planuoja kai kurie Sąjungininkai. Praktiniuose pasiūlymuose dėl efektyvesnio ES ir NATO bendradarbiavimo pateiktos tokios idėjos kaip ES ir NATO gynybos standartizavimas, bendras NATO reagavimo pajėgų ir ES kovinių grupių

mokymas. Generalinis sekretorius pasveikino Lietuvos, Nyderlandų ir Lenkijos neoficialų dokumentą dėl ES ir NATO strateginės partnerystės, įskaitant visas jo dalis. Parlamentarai ir pagrindinis pranešėjas sutiko, kad reagavimas į cheminį išpuolį ir ilgalaikio konflikto Sirijoje sprendimo ieškojimas reikalauja dviejų labai skirtingų požiūrių, tačiau nekyla abejonės, kad pastarajam spręsti reikalingos politinės priemonės.

1 darbo grupė. Rytų partnerystė ir jos strateginė reikšmė Europos Sąjungai

Darbo grupei pirmininkavo Lietuvos Respublikos Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas Audronius AŽUBALIS. Pranešimus skaitė Europos išorės veiksmų tarnybos padalinio, atsakingo už Rusijos, Rytų partnerystės, Vidurinės Azijos, regioninio bendradarbiavimo ir ESBO klausimus, direktorius Gunnar WIEGAND, Švedijos Karalystės Riksdago Užsienio reikalų komiteto pirmininkė Sofia ARKELSTEN ir Rytų Europos studijų centro ekspertas dr. Laurynas Kasčiūnas. Apibendrinantis pranešėjas buvo Airijos Irachto Jungtinio užsienio reikalų ir prekybos komiteto pirmininkas Pat BREEN.

Ižanginėje kalboje darbo grupės pirmininkas Audronius AŽUBALIS pabrėžė strateginę regiono, kuriam priklauso Rytų partnerystės šalys, reikšmę Europos Sąjungai. Jis pabrėžė ES atsakomybę skatinant politinį, ekonominį ir socialinį stabilumą Rytų partnerystės šalyse. Pabrėžta, kad būtina įvertinti joms daromą Rusijos spaudimą ir pateikti aiškų ES atsakymą.

Gunnar WIEGAND pabrėžė, kad Rytų partnerystė yra strateginė ES politikos kryptis, kuri padeda įgyvendinti teisėtus šalių partnerių siekius, ir puikus visa apimančio požiūrio pavyzdys. Jis atkreipė dėmesį, kad ES parama Rytų partnerystės šalims yra pagrįsta principu „parama pagal pažangą“, atspindinčiu kiekvienos šalies partnerės siekius. G. WIEGAND trumpai pristatė *status quo* Rytų partnerystės šalyse dėl asociacijos susitarimų ir glaudaus bendradarbiavimo ir visapusiškų laisvosios prekybos susitarimų ir bendrais bruožais nusakė lūkesčius, susijusius su Vilniuje vykstančiu 3-juoju Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimu. Šiame kontekste išreikštas susirūpinimas dėl Rusijos daromo spaudimo šioms šalims. Pabrėžta, kad kiekvienos šalies suverenios teisės laisvai žengti politiniu keliu link ES turėtų būti gerbiamos. Pranešėjas pabrėžė svarbų darbą, atliktą vykstant derybų procesui. Jis paminėjo, kad reikia toliau dėti pastangas nagrinėjant neišspręstus konfliktus Rytų partnerystės šalyse. Pasak G. WIEGAND, tikimasi, kad Vilniaus aukščiausiojo lygio susitikimas bus svarbus žingsnis Rytų partnerystės šalių kelyje ES link. Jis pabrėžė svarbų nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento vaidmenį kartu siekiant glaudžiau bendradarbiauti su Rytų partnerystės šalimis, ypač siekiant įtraukti pilietinę visuomenę.

Sofia ARKELSTEIN priminė, kad Švedija visada rėmė tvirtesnius ir glaudesnius ES ir jos kaimyninių Rytų Europos šalių santykius. Ji pabrėžė, kad Rytų partnerystė yra ES solidarumo ir ilgalaikio įsipareigojimo Rytų Europai išraiška ir rodo ES domėjimąsi šiuo regionu. Ji taip pat padeda įgyvendinti šalių partnerių siekius glaudžiau bendradarbiauti su Europos Sąjunga. S. ARKELSTEIN sakė esanti tvirtai įsitikinusi, kad Rytų partnerystė turėtų būti toliau pletojama kaip ES užsienio politikos prioritetą. Ji taip pat pabrėžė, kad visuotinės vertybės, pavyzdžiui, demokratija, teisinės valstybės principai ir pagarba žmogaus teisėms, turėtų būti Rytų partnerystės pagrindas. Atsižvelgdama į tai, ji paragino remti lesbiečių, gejų, biseksualių ir translyčių asmenų teises. Pranešėja pabrėžė, kad būtina didinti paramą ir įtraukti pilietinę visuomenę gerinant žmonių

tarpusavio santykius. S. ARKELSTEIN pabrėžė išskirtinį parlamentarų vaidmenį, nes jų dalyvavimas yra nepaprastai svarbus siekiant tęsti dialogą ir skatinti demokratines reformas Rytų partnerystės šalyse. Pabaigoje pabrėžta, kad Europa nesibaigia ties ES išorės sienomis ir kad Rytų partnerystės šalys gali prisijungti prie ES pagal Europos Sąjungos sutarties 49 straipsnį.

Dr. Laurynas KASČIŪNAS pateikė išsamią geopolitinę Rytų partnerystės šalių ir jų strateginės reikšmės Europos Sąjungai apžvalgą. Jis pabrėžė, kad strateginė aplinka regione yra labai sudėtinga, nes ES ir jos Rytų partnerystės programa nėra vienintelė „žaidėja mieste“. Rusijos inicijuota Eurazijos sąjunga kokybiškai skiriasi nuo iki šiol NVS erdvėje pasirodžiusių iniciatyvų. Pranešėjas teigė, kad akivaizdu, jog ES ir Eurazijos sąjungos taisyklės ir standartai skiriasi iš esmės. Priešingai nei ES, Eurazijos sąjungoje ryški autoritarinė politika, oligarchizuotas verslas ir ekonomikos ir politikos suaugimas. Pasak L. KASČIŪNO, tolesnė Rytų partnerystės raida priklausys nuo Vilniuje vykstančio Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo rezultatų. Be to, jis pabrėžė, jog ES turėtų suprasti, kad Europos saugumo namų statyba nėra baigta ir norint ją užbaigti reikia išmokyti žaisti pagal „realpolitik“ taisykles. Pranešėjas pabrėžė, kad reikia galvoti apie tai, kokias paskatas šalims partnerėms galės pasiūlyti Rytų partnerystė po Vilniaus aukščiausiojo lygio susitikimo. Pasiūlytos kelios galimos idėjos: nauja Privilegijuotos Rytų partnerystės koncepcija, sukurta pagal Europos ekonominės erdvės ir Šveicarijos santykių modelį, arba pasiūlyti Rytų partnerystės šalims teisę dalyvauti pradinuose ES politikos formavimo etapuose.

Diskusijos metu atstovai ir pranešėjai kalbėjo daugeliu svarbių temų. Susirūpinimas Rusijos daromu politiniu, ekonominiu ir prekybos spaudimu Rytų partnerystės šalims ir darnaus ES atsako būtinybė, su pagarba žmogaus teisėms susiję klausimai, skirtumai ir sunkumai dėl vidaus padėties kiekvienoje iš šešių šalių partnerių, pasirengimas Vilniaus aukščiausiojo lygio susitikimui ir strateginė jo reikšmė, ES veiksmai dėl Baltarusijos, įsaldyti konfliktai Pietų Kaukaze ir Moldovoje buvo pagrindiniai diskusijoje aptarti klausimai.

2 darbo grupė. ES turimų pajėgumų ir ambicijų derinimas: rengiantis gruodžio mėnesio Europos Vadovų Tarybai

Darbo grupei pirmininkavo Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko pavaduotojas Petras Auštrevičius. Pranešėju buvo Graikijos Respublikos Parlamento Nacionalinio gynybos ir užsienio reikalų komiteto narys Ioannis KEFALOGIANNIS.

P. AUŠTREVČIUS pabrėžė, kad gynybos srityje ES turi didelių ambicijų, o tokius užmojus lėmė ekonominis pakilimas, kai finansavimas gynybai tolydžio didėjo. Tad atotrūkis tarp ambicijų ir pajėgumų yra padidėjęs. Darbo grupės pirmininkas pabrėžė, kad prioritetinius pajėgumus galima būtų plėtoti ne tik didinant finansavimą, bet ir mažinant perteklinius pajėgumus arba iš viso jų atsisakant.

Europos Parlamento Užsienio reikalų komiteto Saugumo ir gynybos pakomitečio pirmininkas Arnaud DANJEAN pabrėžė, kad iš gruodžio mėnesio Europos Vadovų Tarybos reikia tikėtis tik realių dalykų. Pasak jo, pirmiausia ES ambicijos gynybos srityje nebuvo realizuotos todėl, kad valstybėms narėms trūko svarbiausių pajėgumų ir politinės valios turimiems pajėgumams veiksmingai paskirstyti. Pranešėjas taip pat pabrėžė, kad ES turi dirbti kolektyviai ir imtis daugiau iniciatyvos.

Europos išorės veiksmų tarnybos generalinio sekretoriaus pavaduotojo ypatingasis patarėjas saugumo ir gynybos klausimais, ambasadorius Michael ZILMER-JOHNS pabrėžė, kad ambicijos absoliučiai būtinos norint apsaugoti Europos piliečius ir kompanijas. Pasak jo, ES turėtų geriau išnaudoti turimą biudžetą. Pranešėjas taip pat pabrėžė būtinybę investuoti į technologijas ir plėtoti civilinius pajėgumus. Todėl šiuo aspektu labai reikėtų parlamentų paramos.

Europos gynybos agentūros direktorė Claude-France ARNOULD pabrėžė, kad ES turi tikėtis tik realių dalykų. C. F. ARNOULD akcentavo būtinybę stengtis padaryti daugiau turint tą patį finansavimą, taip pat nusistatyti aiškias programas, bendrus standartus ir bendrus reikalavimus. Jei ES turėtų teisingas programas ir būtų reikiamas pastangas, gynybos sektoriuje galėtų išsaugoti mažas ir vidutines įmones. Pranešėja pabrėžė, kad operatyvinėje srityje ES negali priklausyti vien tik nuo JAV. Todėl labai svarbu turėti veiksmų planą, kad gruodžio mėnesio Europos Vadovų Taryboje būtų pasiekta teigiamų rezultatų.

Diskusijos metu atstovai paminėjo daug svarbių temų. Dalyviai daugiausia kalbėjo apie gruodžio mėnesio Europos Vadovų Tarybą. Akcentuota būtinybė sukurti naują gynybos veiksmų planą, kad kitą dešimtmetį galima būtų veiksmingai spręsti gynybos klausimus. Parlamento nariai pabrėžė, jog reikia įtikinti valstybių vadovus skirti daugiau finansavimo gynybai ir gynybos reikalus laikyti prioritetu. Kai kurie kalbėtojai užsiminė, jog gynybai galima būtų panaudoti ir ES struktūrines lėšas.

Atsakydama C. F. ARNOULD pabrėžė, kad efektyvus energijos išteklių naudojimas kariniame sektoriuje leistų sutaupyti ir kad Europos Komisija ateityje pasirėngusi dirbti šioje srityje. Ji sakė, kad gynybos sektoriuje svarbu turėti stiprias, tarptautiniu lygiu veikiančias Europos bendroves ir kad reikalingi sprendimai stiprinant karinę pramonę padėtų sukurti ES reikalingus pajėgumus.

7. 2013 m. rugsėjo 26–27 d. Švietimo, mokslo ir kultūros komitetų ir informacinės visuomenės plėtros komitetų pirmininkų susitikimo išvados

Lietuvos Respublikos pirmininkavimas
Europos Sąjungos Tarybai
2013 m. liepos 1 d. – gruodžio 31 d.
PARLAMENTINIS MATMUO

Lithuanian Presidency of
the Council of the European Union
1 July – 31 December 2013
PARLIAMENTARY DIMENSION

Présidence lituanienne
du Conseil de l'Union européenne
du 1er juillet au 31 décembre 2013
DIMENSION PARLEMENTAIRE

ŠVIETIMO, MOKSLO IR KULTŪROS KOMITETŲ IR INFORMACINĖS VISUOMENĖS PLĖTROS KOMITETŲ PIRMININKŲ SUSITIKIMO „SUVIENIJUSI ĮVAIROVĖ: EUROPOS SĄJUNGOS KALBŲ IR KULTŪRŲ RAIDOS POLITINIAI IR SOCIALINIAI ASPEKTAI“

IŠVADOS

2013 m. rugsėjo 26–27 d., Vilnius

Įžanginės pastabos

Švietimo, mokslo ir kultūros komitetų ir Informacinės visuomenės plėtros komitetų pirmininkų susitikimas „Suvienijusi įvairovę: Europos Sąjungos kalbų ir kultūrų raidos politiniai ir socialiniai aspektai“ vyko 2013 m. rugsėjo 26–27 d. Vilniuje, Lietuvos Respublikos Seime.

Susitikimo metu buvo diskutuojama dviem temomis: „Europos kalbų automatinis vertimas: problemos, iššūkiai, perspektyvos“ ir „Kalbos kaip kultūros paveldo skaitmeniniai“.

Susitikimą pradėjo Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkė Audronė PITRENIENĖ. Po jos įžanginės kalbos sveikinimo kalbas skaitė Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas dr. Vydas GEDVILAS ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministras Rimantas SINKEVIČIUS.

Pirmojoje susitikimo dalyje, kuriai pirmininkavo Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkė Audronė PITRENIENĖ, pranešimus skaitė: Danijos kalbos tarybos pirmininkė dr. Sabine KIRCHMEIER-ANDERSEN, Europos Komisijos Švietimo ir kultūros generalinio direktorato generalinis direktorius Jan TRUSZCZYŃSKI, Europos Komisijos Vertimo raštu generalinio direktorato Portugalų kalbos departamento vadovė Maria Cristina DE PRETER, Europos Parlamento narys dr. Algirdas SAUDARGAS, verslo bendrovės „Tildė“ direktorius dr. Andrejs VASIJEVS.

Antrojoje susitikimo dalyje, kuriai pirmininkavo Lietuvos Respublikos Seimo Informacinės visuomenės plėtros komiteto pirmininkas dr. Mindaugas RASTYS, pranešimus skaitė: Europos Komisijos Ryšių tinklų, turinio ir technologijų generalinio direktorato Duomenų ir vertinimo skyriaus Mokslinių tyrimų ir inovacijų poskyrio vadovas Kimmo ROSSI, mokslininkas, Kompetencijų tinklo META-NET valdybos narys, META-NET ir T4ME koordiniatorius prof. Hans USZKOREIT, asociacijos DIGITALEUROPE valdybos narė, korporacijos „Nokia“ viceprezidentė ryšiams su viešuoju sektoriumi Kaisa OLKKONEN.

Po pranešimų vyko diskusija. Susitikimo pabaigoje buvo aptartos ir priimtos Susitikimo išvados.

Godimino pr. 53, LT-01109 Vilnius, LITHUANIA
Tel. + 370 5 239 0762 E-mail: presidency@lrs.lt

Susitikimo išvados

ES daugiakalbystės politika informacinių technologijų laikais

1. Kalbinė įvairovė yra esminė Europos tapatumo ypatybė ir kultūros paveldo dalis. Ši įvairovė užtikrina kiekvienos valstybės narės kiekvieno piliečio visuomeninį veiklumą ir visavertę pilietybę. Dėl globalizacijos ir migracijos procesų šiandieninėse Europos visuomenėse ypač išaugo kalbų mokėjimo svarba, o kalbų mokymas tapo vienu iš svarbiausių ES kalbos politikos švietimo srityje tikslų.
2. Jau pirmuoju Europos ekonominės bendrijos Tarybos priimtu reglamentu (1958 m. balandžio 15 d.) buvo patvirtinta valstybių narių kalbų, kurios yra Europos institucijų oficialiosios ir darbo kalbos, lygybė ir statusas. Nuo to laiko verčiami ES dokumentai į visas ES oficialiąsias kalbas, o daugiakalbystės populiarinimui ES išleidžia daug lėšų.
3. Per pastaruosius 60 metų Europa įgijo aiškią politinę ir ekonominę struktūrą, tačiau kultūros ir kalbų požiūriu ji vis dar labai skirtinga. Klasikinis būdas įveikti kalbų kuriamus komunikacinius barjerus yra mokytis užsienio kalbų. Tačiau išmokyti visas oficialiąsias ir dar beveik 60 kitų Europos kalbų, gauti šiomis kalbomis teikiamą informaciją nesinaudojant technologijomis europiečiams būtų neįveikiama užduotis ir kliūtis siekti Europos ekonominės, politinės ir mokslinės pažangos.
4. Būsimas Europos tvarus augimas ir konkurencingumas labai priklauso nuo Europos gebėjimo tinkamai pasinaudoti visais skaitmeninės pertvarkos aspektais. Informacinės ir ryšių technologijos (IRT) daugiakalbystės srityje Europos rinkos dalyviams suteiks didžiulį pranašumą ne tik Europos bendrojoje rinkoje, bet ir palaikant prekybinius ryšius su trečiųjų šalių besivystančiomis rinkomis. Technologijų sprendiniai turėtų tapti tiltais, jungiančiais įvairias Europos kalbas.

Europos kalbų išnykimo grėsmė ir kalbų įvairovė Europos Sąjungoje

5. Lisabonos sutartis sustiprino tikslą saugoti Europos Sąjungos kultūrą bei kalbų paveldą ir jo įvairovę, kadangi kultūrų ir kalbų įvairovė yra vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos principų, įtvirtintų ES pagrindinių teisių chartijos 22 straipsnyje: „Sąjunga gerbia kultūrų, religijų ir kalbų įvairovę“. Kiekviena kalba, įskaitant kalbas, kurioms gresia pavojus išnykti, atspindi tam tikrą istorinę, socialinę, kultūrinę ir ekologinę išimtinę, kuri turtina Europos Sąjungą.
6. Europos Sąjunga ir valstybės narės raginamos labiau atsižvelgti į didelę grėsmę, kad ateityje daug Europos kalbų gali išnykti, ir ryžtingai įsipareigoja vykdyti griežtą kalbų saugojimo ir puoselėjimo politiką, kurią taikant būtų galima išsaugoti Sąjungos kalbų ir

kultūrų įvairovę, taip pat remti įvairias plataus užmojo išsaugojimo politikos priemones atitinkamose kalbinėse bendruomenėse, intensyviai kalbų išteklių kaupimą, jų skaitmeninimą, kalbos technologijų plėtrą bei mokslinius tyrimus.

7. Informacinių technologijų laikais daugeliui kalbų išnykimas gresia dėl nesugebėjimo įsivertinti IT erdvėje. Tos kalbos, kurios nesugebės įsivertinti informacinėse technologijose, globalioje skaitmeninėje erdvėje, būtų pasmerktos vadinamajam skaitmeniniam išnykimui.
8. Europos meistriskumo tinklo (Network of Excellence) META-NET tyrimo duomenimis 21 iš 30 kalbų skirtas skaitmeninių technologijų palaikymas „iš viso neegzistuoja“ arba, geriausiu atveju, jis yra „prastas“. Tik vienintelė anglų kalba buvo įvertinta kaip turinti „gerą“ palaikymą kalbos technologijų prasme.
9. Kalbos, ypač turinčios mažiau vartotojų, visavertis gyvavimas skaitmeninėje erdvėje užtikrina jos išlikimą. Todėl parlamentų Komitetų pirmininkų susitikimas išreiškia rūpestį, kad Europoje kalbos technologijų erdvė yra plėtojama netolygiai, turimi ištekliai ir įrankiai nėra pakankamai tvarūs, pritaikomi ir išbaigti.
10. Informacinės technologijos mažoms kalboms atveria naujus bendravimo, tekstų rengimo, informacijos sklaidos ir paieškos būdus. Tačiau pokyčiai šioje srityje tokie spartūs, kad kalbos planavimas ir plėtra nebespėja laiku spręsti visų iššūkių. Vartotojams greičiau ir paprasčiau pasiekiami produktai lemia lėtą kalbos technologijų ir įrankių diegimą bei sklaidą, nepakankamą skaitmeninių kalbos išteklių ir įrankių plėtrą. Kad mažesnės ir nepakankamai išteklių turinčios kalbos neišnyktų skaitmeninėje erdvėje, joms turi būti sukurta reikalingų bazinių technologijų ir tam tikslui skirta išteklių, tarp jų ir finansinių.
11. Susitikimo dalyviai ragina Europos Komisiją ir Tarybą įvairias Europos Sąjungos politikos sritis ir programas pritaikyti taip, kad kalbos, kurioms iškilęs pavojus, ir kalbų įvairovė būtų remiamos naudojant Bendrijos 2014–2020 m. laikotarpio finansinės paramos priemones, tarp kurių yra švietimo ir mokymo programos, jaunimo ir sporto programos, kultūros ir žiniasklaidos programos, struktūriniai fondai, taip pat visos kitos priemonės, kurioms nesvetimos naujosios technologijos.
12. Susitikimo dalyviai sveikina Europos Komisijos pastangas ir jau pasiektus rezultatus, teikiant mašininio vertimo paslaugas (MT@EC), kuriomis greitai laiku galės naudotis ir nacionalinių administracinių įstaigų darbuotojai. Dalyviai mano, kad itin svarbu ypatingą dėmesį skirti morfologiškai sudėtingoms kalboms, kurių atveju kol kas pasiekiami mažiau įtikinami rezultatai. Šiuo tikslu reiktų skatinti glaudesnę ES institucijų ir nacionalinio lygmens suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimą.

Daugiakalbės ES visuomenės lūkesčių įgyvendinimo būdai skaitmeninėje erdvėje

13. Susitikimo dalyviai sveikina ES poziciją remti reikšmingus tyrimus, kuriais siekiama išplėsti internetinio turinio prieigą įvairiomis kalbomis, mažinti kalbinę ir socialinę atskirtį.
14. Skatinant daugiakalbystę skaitmeninėje erdvėje, visų pirma, būtina skirti kur kas daugiau dėmesio universaliųjų gebėjimų ir pagrindinių gebėjimų ugdymui visais lygmenimis, švietimo išteklių prieinamumą gimtąja kalba. Mokyklos, universitetai, profesinio rengimo

centrai turi didinti prieigą prie švietimo per visiems prieinamus švietimo išteklius („Švietimo persvarstymas“).

15. Būtina skatinti suaugusiųjų kalbų mokymąsi, ir tai užtikrinti per žiniasklaidą, naujasias technologijas, kultūrinius ir laisvalaikio užsiėmimus.
16. ES yra viena didžiausių vertėjų raštu darbdavių ir reikšminga Europos vertimų rinkos žaidėja. Dėl to būtina atidžiai sekti vertėjų rengimo pokyčius Europoje ir prisidėti prie jų.
17. Europai labai reikia kokybiškos mašininio vertimo programinės įrangos, skirtos visoms europinėms ir pagrindinėms neeuropinėms kalboms tam, kad galima būtų galų gale įveikti kalbos barjerus ir taip apsaugoti Europos kalbas nuo ateityje jų laukiančių iššūkių. Susitikimo dalyviai įsitikinę, kad pristatant gyventojams naujas taikomąsias programas ir paslaugas būtų kuriama daugybė naujų galimybių Europos darbo rinkai ir kalbos pramonei.

Skatintinos kalbos ir jos paveldo išteklių skaitmeninimo iniciatyvos

18. Būtina kurti ir plėtoti daugiakalbius skaitmeninius išteklius ir įrankius, reikalingus automatiniam vertimui ir semantinei kalbos duomenų analizei, be kurios neįmanomas kokybiškos mašininio vertimo įrangos, įprasminančios lygiavertę visų oficialių ES kalbų vartojimo galimybę, kūrimas. Susitikimo dalyviai mano, jog tai nėra vien technologinė funkcija. Skaitmeninant kalbų išteklius, jų paveldo objektus, saugomi šių kalbų bruožai, fiksuojama jų istorinė raida. Kalba skaitmeninėje erdvėje tampa svarbia modernios, pažangios, kūrybingos tautos tapatybės ir kultūrinės raiškos dalimi.
19. Susitikimo dalyviai apgailestauja, kad realybėje mažųjų (nekomercinių) Europos kalbų ir jų paveldo išteklių skaitmeninimas tampa lokalia akademine misija, kuri dažnai komplikuoja žmogiškųjų išteklių, taip pat viešųjų ir komercinių institucijų dėmesio, paramos ir finansavimo trūkumas. Šios aplinkybės yra viena sisteminių priežasčių, sąlygojančių faktinę skaitmeninę kalbų atskirtį Europoje.

Susitikimo dalyviai skatina ir sveikina iniciatyvas:

20. teikti finansavimo prioritetą šios atskirties mažinimui, kad visos Europos kalbos artėtų prie oficialiųjų ES kalbų minimalaus kalbos diegimo informacinėse technologijose standarto taikyti viešojo ir privataus sektorių partnerystės (PPP) principus kuriant ir plėtojant daugiakalbius skaitmeninius išteklius ir įrankius,
21. siekti teisinio reglamentavimo būdu išspręsti tarptautinių projektų darbo įkainių disproporcijos problemą,
22. sudaryti sąlygas nuosekliai mažųjų (nekomercinių) kalbų integracijai į daugiakalbes mokslines infrastruktūras, susijusias su skaitmeninių išteklių ir kalbos technologijų kūrimu ir plėtra: Europos mastu užtikrinti skaitmeninių kalbos išteklių ir jų kūrimo technologijų tvarumą, tarptautinius standartus, numatyti jų atvirumo ir prieinamumo mastus.

Pranešimų ir diskusijų apžvalga

I DALIS: EUROPOS KALBŲ AUTOMATINIS VERTIMAS: PROBLEMOS, IŠŠŪKIAI, PERSPEKTYVOS

Savo pranešime Danijos kalbos tarybos pirmininkė pabrėžė, kad kalba yra glaudžiai susijusi su mūsų tapatybe ir leidžia mums pažvelgti į pasaulį ne tik per kultūros, bet ir per komercijos ar politikos prizmę. Ji akcentavo, kad automatinis vertimas ima vis labiau dominuoti ir kad ateityje jis bus akimirksniu pasiekiamas, pavyzdžiui, mūsų išmaniaisiais telefonais. Šiuo metu labiausiai paplitęs automatinio vertimo šaltinis yra „Google vertėjas“, tačiau jis geriausiai veikia tik su gerai suskaitmenintomis kalbomis ir verčiant bendro pobūdžio tekstus. Dr. Sabine KIRCHMEIER-ANDERSEN pastebėjo, kad vien rinkos jėgų neužtektų automatinio vertimo sistemų plėtojimui, todėl ES turėtų skirti nemažai lėšų tokių sistemų vystymui. Jos manymu, tokių sistemų plėtra leistų informacijos srautams laisvai tekėti įvairiomis kalbomis Europoje.

Europos Komisijos Švietimo ir kultūros generalinio direktorato generalinis direktorius Jan TRUSZCZYŃSKI kalbėjo apie prieš Komitetą pirmininkų susitikimą Seime vykusią konferenciją „Vienijanti įvairovė: kalbų reikšmė mobilumui, darbui ir aktyviam pilietiškumui“. Konferencijos metu buvo aptarta kalbų svarba darbui ir judumui. Jis pabrėžė, kad švietimo politikos srityje Komisijos prioritetinių darbų sąrašą kalbos užima svarbiausią vietą. Vertimas į kitas ES kalbas taip pat buvo akcentuotas kaip svarbus veiksnys, užtikrinantis ES demokratinį teisėtumą, kadangi ES piliečiai turi gauti informacijos apie ES sprendimus ir teisės aktus savo kalba. Jis taip pat minėjo, kad po 2004 m. plėtos ES sugebėjo tinkamai susidoroti su pagausėjusiu kalbų kiekiu daugiausia dėl kalbos apdorojimo technologijų. ES ketina ir toliau skirti paramą kalbos technologijoms per įvairias finansavimo programas, pavyzdžiui, per programą „Horizontas 2020“.

Europos Komisijos Vertimo raštu generalinio direktorato Portugalų kalbos departamento vadovė Maria Cristina DE PRETER skaitydama savo pranešimą minėjo, kad 40 proc. iš 6000 pasaulyje egzistuojančių kalbų yra pažeidžiamos. Ji pabrėžė, kad ES remia kalbų įvairovę ir daug investuoja į automatinio vertimo technologiją bei yra išvysčiusi savo automatinio vertimo sistemą „MT@EC“. Kalbėtoja pastebėjo, kad automatinis vertimas gali padėti kalboms išlikti. „Moses“ yra viena iš Europos Komisijos finansuojamų ir viena labiausiai pasaulyje naudojamų automatinio vertimo sistemų. Tokios sistemos priartina mus prie tikslo užtikrinti žmonėms Europoje galimybę bendrauti vieniems su kitais savo kalba. Kalbėtoja taip pat pabrėžė, kad Komisija laiko automatinį vertimą svarbiu bendrosios rinkos sukūrimo Europos Sąjungoje veiksmu.

Europos Parlamento narys dr. Algirdas SAUDARGAS pabrėžė, kad anglų kalba yra šių laikų *lingua franca*. Net jei žmonės ir vartotų savo kalbas, anglų kalba būtų žmonės jungianti kalba. Automatinis vertimas šiuo metu yra paremtas anglų kalba, tačiau jei norime užtikrinti tikrą daugiakalbystę, situacija turi būti pakreipta priešinga kryptimi, kad automatinis vertimas būtų grindžiamas ne anglų, o gimtosiomis kalbomis. Jis teigė, jog svarbu užtikrinti kitoms kalboms galimybę pasivyti anglų kalbą, o to būtų galima pasiekti tik panaudojant viešąsias lėšas. Kalbėtojas akcentavo, kaip svarbu veikti ir mąstyti *glokaliai*, t. y. stiprinti vietos tapatybes tuo pat metu didinant sąveiką su pasauliu.

Verslo bendrovės „Tildė“ direktorius dr. Andrejs VASILJEVS savo pranešimo pradžioje paminėjo, kad Europoje kapitalas ir žmonės gali judėti laisvai, tačiau vis dar egzistuoja kalbos barjerai. Pasak jo, užsienio kalba pasiekiamą interneto turinį naudoja mažiau nei 40 proc. europiečių, o 46 proc. europiečių negali susikalbėti jokia užsienio kalba. Technologijos galėtų padėti įveikti kalbines kliūtis. Automatinio vertimo rezultatai kartais būna pakankamai geri ir

tinkami skelbti. Automatinis vertimas galėtų padėti ir sutaupyti pinigų, ir pagerinti mažųjų ir vidutinių įmonių konkurencingumą ES bendrojoje rinkoje. Jis taip pat leistų piliečiams geriau susipažinti su kitomis Europos kultūromis. Todėl ES turi žengti į priekį ir sukurti tikrą bendrąją skaitmeninę rinką, kuri leistų europiečiams gauti bet kokius produktus ar paslaugas savo kalba. Tai reikštų, kad sukurtume tikrą daugiakalbę bendruomenę. Kalbėtojas taip pat pastebėjo, kad globalizacija – tai lenktynės su laiku ir kad ateityje anglų kalbos dominavimas bus jaučiamas dar labiau. Tačiau tai turėtų paskatinti Europos Sąjungą investuoti į kitas kalbas, kad ES taptų tikra daugiakalbė bendruomenė.

Diskusija

Diskusijos metu daugelis dalyvių pabrėžė, kad Europos Sąjungoje turi būti remiama ne tik anglų kalba, bet visos kalbos. Tačiau siekiant vystyti veiksmingą automatinį vertimą, reikia dėti daugiau pastangų skaitmeninant Europos kalbas. Tai taip pat galėtų prisidėti prie automatinio vertimo žodžių vystymo ateityje. Buvo pastebėta, kad suvienytos Europos idėja yra pagrįsta daugiakalbyste, o ne vienos ar dviejų kalbų dominavimu. Diskusijos dalyviai pabrėžė ES poreikį vystyti stiprų automatinio vertimo sektorių. Vienas iš prioritetų turėtų būti vertimo technologijų įdiegimas mokiniams mokyklose. Taip pat svarbu užkirsti kelią kalbų išnykimui skaitmeninėje erdvėje, todėl reikia remti kalbų skaitmeninimą siekiant išvengti atotrūkio tarp realios ir skaitmeninės erdvės. Buvo išreikštas susirūpinimas, kad automatinis vertimas gali neskatinti europiečių mokytis kitų kalbų. Todėl buvo pabrėžta, kad europiečiai taip pat turi būti skatinami mokytis kitų kalbų.

II DALIS: KALBOS KAIP KULTŪROS PAVELDO SKAITMENINIMAS

Savo kalboje Europos Komisijos Ryšių tinklų, turinio ir technologijų generalinio direktorato Duomenų ir vertinimo skyriaus Mokslinių tyrimų ir inovacijų poskyrio vadovas Kimmo ROSSI įvardijo kliūtis, kylančias bendrojoje rinkoje dėl kalbų mokėjimo stokos. Anot jo, 80 proc. ES vykdomos e. prekybos vyksta tik viena kalba. Vykdydama 7-ąją bendrąją programą ES išleido apie 150 mln. eurų mašininio vertimo sistemoms. Dabar šiam tikslui finansavimas skiriamas pagal iniciatyvą „Horizontas 2020“, Europos infrastruktūros tinklų priemonę ir iš struktūrinių fondų. Tačiau šių technologijų kūrimas neprilygsta jų pritaikymui. Šioje srityje reikia labiau suderinti Komisijos ir valstybių narių veiksmus. Pavyzdžiui, siekiant sukurti automatinio vertimo sistemas, reikia rinkti ir skaitmeninti kalbinius išteklius. Net jei valstybėms narėms padeda Komisija, tą padaryti gali tik jos pačios. Valstybės narės pačios turi būti labiausiai suinteresuotos savo kalbų išsaugojimu ir padėti tą daryti Komisijai.

META-NET valdybos pirmininkas, META-NET ir T4ME koordinatorius, prof. Hans USZKOREIT pabrėžė, kad technologijos gerokai patobulėjo. Dabar robotai geba kalbėti, paieškos varikliai yra daug tobulesni, mašininio vertimo sistemos taip pat gerokai pažangesnės. Jis įvardijo tris pagrindines kalbų įvairovės problemas Europoje: 1) kalbos barjeras buvo viena rimčiausių kliūčių ES bendrosios rinkos sukūrimui; 2) dėl kalbų įvairovės ES Europos bendrovės atsiduria nepalankioje konkurencinėje padėtyje; 3) daugelis Europos kalbų, žinoma, išskyrus anglų kalbą, menkai skaitmenizuotos, o tai trukdo kurti veiksmingas šių kalbų mašininio vertimo sistemas. Menkas skaitmeninimas gali lemti net kalbos išnykimą skaitmeninėje erdvėje. Jis pabrėžė, kad Europos bendrovės ir mokslininkai buvo mašininio vertimo technologijų lyderiai, tačiau dėl rinkos susiskaldymo šis ES konkurencinis pranašumas

susilpnėjo. Profesorius taip pat išskyrė temas, kurioms šiuo metu mokslininkai skiria daugiausiai dėmesio: tarpkalbinės debesijos kūrimas, socialinio intelekto tobulinimas ir socialiniu požiūriu atsakingų sąveikių pagalbininkų kūrimas.

Asociacijos DIGITAL EUROPE valdybos narė Kaisa OLKKONEN pažymėjo, kad vartotojai nori gauti paslaugas savo kalba. Todėl vietos kalba paslaugas arba informaciją internete teikiančios bendrovės įgyja pranašumą prieš įmones, kurios pasikliauja vien tik anglų kalba. Net jei turinio kūrimas vietos kalba kainuoja brangiai, galiausiai jis atsiperka. Be to, informacinės ir ryšių technologijos (IRT) gali padėti išnaudoti masto ekonomiją. Bendrovės ES bendrojoje rinkoje susiduria su daugybe nacionalinių reglamentų ir taisyklių, kurie pateikiami tik vietos kalba. Tai atgraso daugelį bendrovių pradėti veiklą kitoje valstybėje narėje. Tokias problemas išspręsti padėtų veiksmingesnės ir labiau prieinamos mašininio vertimo sistemos.

Diskusija

Diskusijos dalyviai pabrėžė, kad ES kalbos, ypač mažosios, yra pažeidžiamos, o skaitmeninimas yra vienas iš būdų joms apsaugoti. Būtent todėl pasitelkus ES ir (arba) nacionalinius biudžetus reikėtų finansuoti projektus, pvz., METANET ir kitus. Diskusijoje minėta, kad viešieji ištekliai gali paskatinti ypač svarbių technologijų kūrimą, pvz., pasaulinę vietos nustatymo sistemą (GPS) sukurta padedant Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybei. Diskusijoje iškelta idėja, kad siekdamas apsaugoti kalbinę ir kultūrinę įvairovę ES galėtų apsvarstyti galimybę sukurti centrinę skaitmeninio turinio saugyklą.

8. 2013 m. spalio 16–17 d. Tarpparlamentinės Europos Sąjungos ekonomikos ir finansų valdysenos konferencijos pasiūlymas

Lietuvos Respublikos pirmininkavimas
Europos Sąjungos Tarybai
2013 m. liepos 1 d. – gruodžio 31 d.
PARLAMENTINIS MATMUO

Lithuanian Presidency of
the Council of the European Union
1 July – 31 December 2013
PARLIAMENTARY DIMENSION

Présidence lituanienne
du Conseil de l'Union européenne
du 1er juillet au 31 décembre 2013
DIMENSION PARLEMENTAIRE

TARPPARLAMENTINĖS EUROPOS SĄJUNGOS EKONOMIKOS IR FINANSŲ VALDYSENOS KONFERENCIJOS

PASIŪLYMAS

2013 m. spalio 16–17 d.
Vilnius

Tarpparlamentinė Europos Sąjungos ekonomikos ir finansų valdysenos konferencija (toliau – Tarpparlamentinė EFV konferencija),

atsižvelgdama į 2013 m. balandžio 23 d. Nikosijoje vykusios Europos Sąjungos parlamentų pirmininkų konferencijos išvadą;

atsižvelgdama į Sutarties dėl stabilumo, koordinavimo ir valdysenos ekonominėje ir pinigų sąjungoje (toliau – SSKV) 13 straipsnį;

atsižvelgdama į Lisabonos sutarties Protokolo Nr. 1 „Dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje“ II antraštinėje dalyje;

atsižvelgdama į Tarpparlamentinio bendradarbiavimo Europos Sąjungoje gaires, patvirtintas 2008 m. birželio 21 d. Lisabonoje vykusioje Parlamentų pirmininkų konferencijoje,

1) sveikina Tarpparlamentinės EFV konferencijos įsteigimą ir mano, kad ji taps diskusijų ir gerosios praktikos apsigelėjimo forumu, prisidėsiančiu prie demokratinio teisėtumo ir atskaitomybės ekonomikos ir finansų valdysenos, ypač ekonominės ir pinigų sąjungos, srityse užtikrinimo;

2) pažymi, kad, reaguojant į pastaruosius kelerius metų trūkančią ekonomikos ir finansų krizę, smarkiai pasikeitė Europos Sąjungos (toliau – ES) ekonomikos valdysenos sandara ir todėl yra itin svarbu, kad po šių pasikeitimų atsirastų tinkamos priemonės naujų valdymo struktūrų veiksmingai parlamentinei kontrolei, demokratiniam teisėtumui ir atskaitomybei užtikrinti;

3) tiki, kad Tarpparlamentinė EFV konferencija užtikrins didesnę nacionalinių parlamentų vaidmenį SSKV reglamentuojamose srityse ir prisidės prie veiksmingo ir reguliaraus bendradarbiavimo tarp nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento ekonomikos ir finansų valdysenos srityje, ypač dėl Europos semestro praktikos ir procedūrų;

4) primena apie šešių dokumentų rinkinyje numatytą imperatyvą į sustiprintą ekonomikos valdyseną labiau ir laiku įtraukti nacionalinius parlamentus ir Europos Parlamentą (2011 m. lapkričio 8 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1177/2011); primena Europos Parlamento vaidmenį Europos semestro kontekste, ypač dėl Metinės augimo apžvalgos ir šešių dokumentų rinkinio; ragina Europos Komisiją įgyvendinti savo isipareigojimą, išdėstyta oficialiame Komisijos atsakyme į XLVII COSAC pasiūlymą, išplėtoti reguliarių politinį dialogą su nacionaliniais parlamentais Europos semestro klausimais, kuris vyktų du kartus per metus; mano, kad Tarpparlamentinė EFV konferencija yra tinkamiausias forumas tokiam dialogui;

5) pabrėžia, kad svarbu rasti teisingą pusiausvyrą tarp nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento organizuojant parlamentinės kontrolės atlikimą ekonomikos ir finansų valdysenos srityje, kaip įtvirtinta Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo ir SSKV 13 straipsnyje;

6) laikosi nuomonės, kad demokratinę kontrolę ir atskaitomybę reikėtų užtikrinti tuo lygmeniu, kuriuo priimami ir įgyvendinami sprendimai; tai reiškia lemiamą nacionalinių parlamentų vaidmenį atliekant atitinkamos politikos įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu kontrolę, užtikrinant valstybės narės veiksmų Europos Vadovų Taryboje ir Taryboje teisėtumą ir vykdant nacionalinę fiskalinę, ekonominę bei socialinę politiką, o Europos Parlamentas yra vienas iš dviejų ES įstatymų leidėjų ir užtikrina kontrolę ir demokratinę atskaitomybę už Sąjungos lygmeniu priimamus sprendimus;

7) siūlo, kad būtų įkurta darbo grupė, kuri būtų atvira kiekvieno nacionalinio parlamento ir Europos Parlamento atstovams ir kuri parengtų praktines Tarpparlamentinės EFV konferencijos procedūras atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Seimo, kaip pirmininkaujančios valstybės parlamento, pateiktą darbo tvarkos taisyklių projektą, kitų delegacijų pataisas, pateiktas Tarpparlamentinės EFV konferencijos inauguracinio posėdžio Vilniuje metu, taip pat į SSKV sutarties 13 straipsnį ir ES parlamentų pirmininkų konferencijos Nikosijoje išvadą. Darbo grupė dirbtų konsensuso pagrindu ir darbo tvarkos taisyklės analogišku būdu būtų patvirtintos Tarpparlamentinėje EFV konferencijoje 2014 m.

1 PRIEDAS. TARPPARLAMENTINĖS EFV KONFERENCIJOS EIGA

Bendrosios pastabos

Tarpparlamentinė EFV konferencija vyko 2013 m. spalio 16–17 d. Vilniuje, Lietuvos Respublikos Seime.

Tarpparlamentinėje EFV konferencijoje įžangines kalbas pasakė Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas Bronius BRADAUSKAS ir Ekonomikos komiteto pirmininkas Remigijus ŽEMAITAITIS. Dalyvius pasveikino J. E. Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia GRYBAUSKAITĖ, J. E. Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė Loreta GRAUŽINIENĖ ir Europos Parlamento Pirmininko pavaduotojas Othmar KARAS.

Įžanginėje dalyje diskutuota šiomis temomis: *Iššūkiai atkurti Europos ekonomikos augimą ir konkurencingumą* (pagrindinis pranešėjas – J. E. Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas Algirdas BUTKEVIČIUS) ir *Tikra ekonominė ir pinigų sąjunga: būtinybė judėti į priekį* (pagrindinis pranešėjas – už ekonomiką ir pinigų reikalus, ir eurą atsakingas Europos Komisijos Pirmininko pavaduotojas Olli REHN (vaizdo konferencija).

I dalyje *Tarpparlamentinės Europos Sąjungos ekonomikos ir finansų valdysenos konferencijos tikslas ir vizija* pranešimus skaitė Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas Bronius BRADAUSKAS, Prancūzijos Respublikos Senato Finansų komiteto pirmininkas Philippe MARINI ir Europos Parlamento Pirmininko pavaduotojas Othmar KARAS.

II dalyje *Tinkamos pokrizinės ekonomikos valdysenos struktūros įtvirtinimas Europos Sąjungoje* pranešimus skaitė už mokesčius, muitus, statistiką, auditą ir kovą su sukčiavimu atsakingas Europos Komisijos narys Algirdas ŠEMETA, Vokietijos Federacinės Respublikos Bundestago Biudžeto komiteto narys Norbert BARTHLE ir Europos Parlamento narė, Europos Parlamento pranešėja Europos semestro klausimu Elisa FERREIRA.

III dalyje *Bankų sąjunga ir finansų sektoriaus integracija Europos Sąjungoje* pranešimus skaitė Lietuvos banko valdybos pirmininkas Vitas VASILIAUSKAS, Briuselio laisvojo universiteto Breigelio tyrimų centro vyresnysis tyrėjas prof. André SAPIR ir Suomijos banko valdytojas, Europos centrinio banko valdančiosios tarybos narys Erkki LIIKANEN.

IV dalyje *Biudžeto konsolidacija ir struktūrinės reformos Europoje: laimėjimai ir perspektyvos* pranešimus skaitė Lietuvos Respublikos finansų ministras Rimantas ŠADŽIUS, Portugalijos Respublikos Asamblėjos Biudžeto, finansų ir viešojo administravimo komiteto pirmininkas Eduardo CABRITA, Tarptautinio valiutos fondo Fiskalinių reikalų departamento direktoriaus pavaduotoja Martine GUERGUIL ir Europos Parlamento Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pirmininkė Pervenche BERÈS.

Pranešimų ir diskusijų apžvalga

IŽANGINĖ DALIS

Ministras Pirmininkas Algirdas BUTKEVIČIUS savo pranešime pristatė Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai prioritetus ekonomikos ir finansų valdysenos srityje. Jis kalbėjo apie būtinybę valstybėse narėse tęsti struktūrines reformas, ypač darbo rinkos reformas. Ministras Pirmininkas pabrėžė vidaus rinkos stiprinimo svarbą tokiose srityse kaip paslaugos, energetika, transportas ir skaitmeninis sektorius. Energetikos sektoriuje Lietuva skatina laikytis trečiojo energetikos teisės aktų rinkinio ir siekia panaikinti energetines salas sujungdama energetikos infrastruktūrą. Kitas prioritetas – verslo steigimo taisyklių ir procedūrų paprastinimas. Reikėtų rasti alternatyvius mažų ir vidutinių įmonių finansavimo šaltinius. Kalbėtojas taip pat pabrėžė reindustrializacijos svarbą bei būtinybę skatinti inovacijas, ypač ekologiškąsias.

Diskusijos su Ministru Pirmininku metu dalyviai klausė ir teikė savo pastabas dėl Paveiluotų mokesčių direktyvos, mokesčių reformos programos Lietuvoje, finansinių sunkumų, kurių patiria valstybės narės, ypač ES pietuose. Pabrėžta, kaip svarbu ES finansų sistemoje imti taikyti stiprų privataus sektoriaus įtraukimo mechanizmą ir kad tai dar svarbiau padaryti Europos pietuose. Kai kurie atstovai pasisakė prieš taupymo priemones ir ragino ES kurti stiprią inovacijų sąjungą. Kiti sakė, kad labai svarbu baigti kurti bendrą rinką, ypač skaitmeninio sektoriaus.

Komisijos narys Olli REHN savo kalboje daugiausia dėmesio skyrė ES ekonomikos valdysenos iššūkiams. Jis pabrėžė, kad Europoje fiskalinio konsolidavimo ir struktūrinių reformų strategija duoda rezultatų, tačiau vis dar per anksti teigti, jog krizė baigėsi. Olli REHN kalbėjo apie naujas ekonomikos valdymo struktūras Europoje ir pabrėžė, kad jeigu jos būtų egzistavusios iki krizės, Europa būtų išvengusi daugelio sunkumų. Komisijos narys akcentavo tris tvariam augimui svarbiausias politikos sritis. Pirma, ES turėtų siekti įgyti pajėgumą koreguoti realią ekonomiką. Antra, Europos Sąjungoje turėtų veikti veiksminga finansų ir bankų sistema, todėl būtina tęsti integraciją šioje srityje, o bankų sąjunga turėtų tapti prioritetu. Trečia, būtina užtikrinti viešųjų finansų patikimumą vien jau dėl to, kad fiskalinio tvarumo trūkumas prisideda prie finansų sektoriaus nestabilumo. Komisijos narys pabrėžė, kad dėl visoje Europoje taikomų priemonių ir taisyklių biudžeto deficitas vidutiniškai sumažėjo. Tačiau, be jau stipraus piniginių ramsčio, būtina toliau stiprinti ekonominę ir pinigų sąjungos ekonominę ramstį. Kalbėtojas taip pat paragino gerinti demokratinio teisėtumo ir parlamentinės kontrolės mechanizmus, kad didėtų ES ekonomikos integracija.

Diskusijos dalyviai klausė Komisijos nario apie biudžeto krizę JAV, nacionalinių parlamentų vaidmenį užtikrinant demokratinį teisėtumą ES, jaunimo nedarbą. Stabilumo ir augimo pakto veiksmingumą, ES makroekonominio disbalanso socialinius aspektus ir kt. Vieni diskusijos dalyviai pabrėžė skolos pasidalijimo Europos Sąjungoje naudą, kiti paragino sumažinti oficialią skolą programoje dalyvaujančioms šalims tokioms kaip Graikija.

I DALIS. TARPPARLAMENTINĖS EUROPOS SĄJUNGOS EKONOMIKOS IR FINANSŲ VALDYSENOS KONFERENCIJOS TIKSLAS IR VIZIJA

Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas Bronius BRADAUSKAS savo pranešime pabrėžė, kad stiprėjant integraciniam procesui būtina užtikrinti, kad kartu būtų kuriamos tinkamos priemonės veiksmingai parlamentinei kontrolei bei demokratiniam teisėtumui ir atskaitomumui užtikrinti. Jis akcentavo, kaip svarbu, kad nacionaliniai parlamentai glaudžiai bendradarbiautų su Europos Parlamentu ES ekonomikos ir finansų valdysenos srityje. B. BRADAUSKAS taip pat paminėjo, kad Komisija savo oficialiame atsakyme į 47-ojo COSAC susitikimo pasiūlymą įsipareigojo reguliariai, du kartus per metus, palaikyti politinį dialogą su nacionaliniais parlamentais Europos semestro procese. Kita vertus, B. BRADAUSKAS pripažino, kad nacionaliniai parlamentai neturėtų konkuruoti su Europos Parlamentu dėl parlamentinės kontrolės viršenybės Sąjungos lygmeniu, nes tai yra Europos Parlamento kompetencijos sritis. Nacionaliniai parlamentai turėtų siekti stiprinti savo vaidmenį vykdamą nacionaliniu lygmeniu priimamų sprendimų kontrolę.

Prancūzijos Respublikos Senato Finansų komiteto pirmininkas Philippe MARINI pažymėjo, kad naują ekonomikos ir finansų valdyseną galima veiksmingai kurti demokratijos pagrindu ir kad šiuo požiūriu nacionaliniai parlamentai turi atlikti ypatingą vaidmenį. P. MARINI išreiškė viltį, kad Tarpparlamentinė EVF konferencija jos nariams taps forumu keistis informacija ir geriausia patirtimi apie šalyse įgyvendintas ekonomikos reformas. Kalbėtojas taip pat pabrėžė fiskalinio konsolidavimo priemonių svarbą, ypač dėl euro išlikimo, net jeigu tos priemonės dažnai nėra populiarios. Jis taip pat pažymėjo, kad, jo nuomone, nėra jokių priežasčių, kodėl negalėtų būti priimtos šios konferencijos Darbo tvarkos taisyklės, jeigu joms pritaria dalyviai.

Europos Parlamento Pirmininko pavaduotojas Othmar KARAS pabrėžė, kad pernelyg anksti kalbėti apie krizės ES pabaigą. Jis pažymėjo, kad ES valstybių narių ekonominiai tikslai panašūs, tačiau valstybių narių reakcija ir krizės padariniai skirtingi. Kadangi šiuo metu valstybės narės dažniausia susiduria su tokiomis pačiomis problemomis ir iššūkiais, todėl reikia ieškoti bendrų strategijų ES lygmeniu. Šiame procese būtų veiksmingiausia, jeigu būtų aiškiai ir atsakingai padalytos pareigos tarp skirtingų valdysenos ES lygmenų. Būtinės bendros pastangos siekiant įgyvendinti struktūrines reformas ir baigti kurti bankų sąjungą, kuri dabar yra ES prioritetas.

Daugelis diskusijose pasisakiusiųjų pabrėžė galimą Tarpparlamentinės EVF konferencijos vaidmenį stiprinant nacionalinių parlamentų dalyvavimą ES ekonomikos ir finansų valdysenoje. Tai tikslas, kurio nuo pat Lisabonos sutarties priėmimo troško nacionaliniai parlamentai. Dalyviai taip pat skyrė laiko diskusijoms dėl Seimo, kaip pirmininkaujančios valstybės parlamento, konferencijai pateikto Darbo tvarkos taisyklių projekto. Daug kalbėtojų pritarė projektui ir sakė, kad jį priėmus būtų padėtas pagrindas sėkmingam konferencijos funkcionavimui. Diskusijose buvo pasiūlyta sudaryti darbo grupę, į kurią įeitų visų nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento atstovai ir kuri būtų atsakinga už galutinio projekto pareigimą.

II DALIS. TINKAMOS POKRIZINĖS EKONOMIKOS VALDYSENOS STRUKTŪROS ĮTVIRTINIMAS EUROPOS SĄJUNGOJE

Europos Komisijos narys, atsakingas už mokesčius, muitus, statistiką, auditą ir kovą su sukčiavimu, Algirdas ŠEMETA išreiškė įsitikinimą, kad ES atsakas į krizę buvo tvirtas ir ryžtingas, nes buvo įgyvendintos naujos priemonės ekonominei politikai koordinuoti ir preventyviai bei korekcinėi fiskalinei priežiūrai užtikrinti. Kalbėtojas paminėjo kitas planuojamas įgyvendinti iniciatyvas, tokias kaip bankų sąjunga ir struktūrinių reformų *ex ante* koordinavimą su ES valstybėmis narėmis ir Komisija užtikrinantis mechanizmas. Jis nurodė, kad ES turėtų ilgainiui įsteigti bendrą fiskalinį stabilizavimo pajėgumą, vykdyti bendrą skolos vertybinių popierių emisiją ir siekti glaudesnės fiskalinės integracijos. Kita vertus, naujosios ES ekonomikos valdysenos iniciatyvos turėtų tenkinti teisėtą Sąjungos piliečių viltis. A. ŠEMETA taip pat ragino nacionalinius parlamentus aktyviau dalyvauti Europos semestre.

Vokietijos Federacinės Respublikos Bundestago Biudžeto komiteto narys Norbert BARTHELE, be kitų klausimų, kalbėjo apie tolesnes institucines reformas, kurias reikėtų įgyvendinti ES ir euro zonoje. Jo nuomone, tokiose srityse kaip finansų rinkos, euras, klimatas, aplinkosauga bei užsienio ir saugumo politika, turi būti išlaikyta galimybė veikti ES lygmeniu. Kitos sritys, tokios kaip biudžetas, ekonominė ir socialinė politika, turi likti valstybių narių kompetencija, bet reikalingas išmanesnis jų koordinavimas ES lygmeniu. Pavyzdžiui, reikėtų įsteigti už biudžeto reikalus atsakingo Komisijos nario pareigybę, suteikiant jam įgaliojimus vetuoti nacionalinius biudžetus, jeigu šie neatitinka bendrai sutartų taisyklių. Perduodant daugiau teisėkūros įgaliojimų ES institucijoms, nacionaliniai parlamentai turėtų aktyviau dalyvauti koordinuojant ES ekonominę politiką.

Europos Parlamento narė Elisa FERREIRA pabrėžė, kad ES trūksta tvaraus ekonomikos augimo darbotvarkės, o ekonomikos augimui skatinti naudojamos priemonės ne visada dera su

socialine atsakomybe. Europos Parlamento narės nuomone, ES valstybės narės nebuvo pasirengusios ekonominėms ir ypač socialinėms krizės pasekmėms. Todėl dauguma Sąjungos piliečių išreiškė savo nepasitenkinimą Europa. Pranešėja paragino Europos Parlamentą ir nacionalinius parlamentus glaudžiau bendradarbiauti nustatant tinkamą pagrindą pokrizinei ES ekonomikos valdysenai, ypač sprendžiant didelio skurdo ir nedarbo lygio, mokesčių vengimo ir slėpimo problemas.

Diskusijų metu dauguma pranešėjų pritarė minčiai, kad rengiant ES ekonomikos valdysenos pagrindą reikalingas glaudesnis Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų veiklos koordinavimas. Toks bendradarbiavimas taip pat reikalingas mažinant nedarbo lygį, gerinant mokesčių surinkimą ir siekiant socialinio teisingumo, visa tai derinant su ES piliečių lūkesčiais. Dalyviai nurodė, kad reikalingas didesnis Europos vaidmuo ir glaudesnė fiskalinė integracija ir kad reikia rasti tinkamą valstybės pajamų ir išlaidų pusiausvyrą. Dalis dalyvių taip pat pabrėžė, kad taupymo politika neturėtų būti vykdoma bet kokia kaina: ją reikėtų vykdyti atsižvelgiant į kiekvienos valstybės narės specifiką.

III DALIS. BANKŲ SĄJUNGA IR FINANSŲ SEKTORIAUS INTEGRACIJA EUROPOS SĄJUNGOJE

Lietuvos banko valdybos pirmininkas Vitas VASILIAUSKAS savo kalboje daug dėmesio skyrė pagrindiniams bankų sąjungos elementams. Jis išsamiai paaiškino bendrą bankų priežiūros mechanizmą ir pažymėjo, kad oficialiai pasibaigus teisėkūros procesui Europos centrinis bankas po 12 mėnesių prisiims savo naujuosius priežiūros įgaliojimus. Jis taip pat kalbėjo apie bendrą bankų pertvarkymo mechanizmą ir jo teisinį pagrindą – Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyvą. V. VASILIAUSKAS taip pat pabrėžė, kaip svarbu išlaikyti tvirtą makrolygio rizikos ribojimo politiką visoje ES ir užtikrinti ES bankų sektoriaus struktūrines reformas.

Suomijos banko valdytojas, Europos centrinio banko valdančiosios tarybos narys Erkki LIIKANEN pažymėjo, kad vien tik nacionalinės priežiūros ir bankų pertvarkymo mechanizmo nepakanka norint užtikrinti finansinį stabilumą, kai finansų rinkos veikia tarpvalstybiniu pagrindu. Kalbėtojas pabrėžė, kad finansinė integracija yra esminis bendros rinkos elementas ir kad euro zonai nepriklausančios valstybės narės turėtų būti kiek įmanoma labiau įtrauktos į šį procesą. E. LIIKANEN pažymėjo, kad ES bankų sektoriui būtinos didelės struktūrinės ir finansinės korekcijos, ir išreiškė įsitikinimą, kad Europai būtų naudinga turėti labiau integruotą finansinės priežiūros sistemą ir lankstesnę bankų struktūrą.

Breigelio tyrimų centro vyresnysis tyrėjas prof. André SAPIR buvo tvirtai įsitikinęs, kad Europos finansų sistemai reikia esminių pokyčių. Jis priminė, kad, prasidėjus finansų krizei, Europos Sąjungoje nebuvo nei bendros priežiūros, nei bendro problemų sprendimo mechanizmo, todėl tai tik pagilino krizę Europoje. Pasak prof. A. SAPIRO, reikėtų sukurti panašias struktūras visos ES ir tik euro zonos valstybių bankų veiklai stebėti. Jo nuomone, reikėtų nuodugniai tikrinti valstybės narės bankų sektorių prieš leidžiant jai prisijungti prie bankų sąjungos. ES turėtų siekti sukurti tikrą bankų ir kapitalo rinkų sąjungą.

Diskusijų metu pažymėta ir akcentuota, kad bankų sąjunga turi būti kuriama visoms ES valstybės narėms, nes priešingu atveju bankams būtų sudarytos skirtingos konkurencijos

sąlygos. Bendras bankų priežiūros mechanizmas padėtų iš esmės įvertinti bankus, jų balansus, o tai labai svarbus žingsnis siekiant užtikrinti veiksmingą bankų priežiūros mechanizmo veikimą. Daugelis diskusijose pasisakiusiųjų pabrėžė, kad bendrą bankų priežiūros mechanizmą reikėtų papildyti bankų gaivinimo ir pertvarkymo mechanizmu. Bankų pertvarkymo institucija turėtų galėti pertvarkyti bankus, kurių veikla nėra efektyvi, kiek įmanoma mažesnėmis sąnaudomis. Kita vertus, buvo ir tokių delegacijų, kurios suabejojo, ar Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 114 straipsnis yra tinkamas teisinis pagrindas vieningam bankų pertvarkymo mechanizmui.

IV DALIS. BIUDŽETO KONSOLIDACIJA IR STRUKTŪRINĖS REFORMOS EUROPOJE: LAIMĖJIMAI IR PERSPEKTYVOS

Lietuvos Respublikos finansų ministras Rimantas ŠADŽIUS, pristatydamas savo pranešimą, pabrėžė, kad biudžeto konsolidavimas ir ekonomikos augimas yra suderinami ir sinergiški procesai. Pranešėjas akcentavo, kad Europos Sąjungos ekonomika po užsitęsio nuosmukio atsigauna dar ganėtinai lėtai, tačiau tai yra „tikrasis augimas“, kuris 2014 m. turėtų įgauti pagreitį. R. ŠADŽIUS pabrėžė, kad iki šiol Europa nėra atlikusi namų darbų dėl vidaus paklausos augimo. Pristatydamas Lietuvos patirtį, jis pabrėžė, kad Lietuvos Vyriausybė siekia skatinti ekonomikos augimą, tačiau stengiasi laikytis atsakingos fiskalinės politikos. Pranešėjo teigimu, Lietuvos siekis 2015 m. įsivesti eurą ne tik suteiktų naujų galimybių Lietuvos žmonėms ir verslui, bet taip pat prisidėtų prie bendros Europos Sąjungos ekonomikos kūrimo.

Portugalijos Respublikos Asamblėjos Biudžeto, finansų ir viešojo administravimo komiteto pirmininkas Eduardo CABRITA savo pranešime aptarė ES biudžeto ir konsolidavimo ir struktūrinių reformų klausimus pristatydamas Portugalijos patirtį. E. CABRITA pažymėjo, kad taupymas kenkia Portugalijos ekonomikos atsigavimui. Tačiau pranešėjas akcentavo, kad būtina tęsti diferencijuotą ir ekonomikos augimui palankų fiskalinį konsolidavimą ir kad taupymo ir ekonomikos skatinimo programas reikia vykdyti vienu metu. Anot pranešėjo, gerai parengus fiskalinį koregavimą galima gerokai sumažinti neigiamą poveikį ekonomikos augimui. Jis taip pat pabrėžė, kad fiskalinio tvarumo atkūrimas visose šalyse bus naudingas tiek viešiesiems, tiek privatiesiems subjektams, be to, prisidės prie bendro Europos Sąjungos finansinio stabilumo. Pranešėjas taip pat pabrėžė, kad norint užtikrinti ekonomikos augimą labai svarbu, kad reformos nebūtų vilkinamos. Jis paminėjo, kad valstybės narės ir Europos Sąjunga jau priėmė daug svarbių sprendimų, tačiau reikia ir toliau laikytis šios krypties įgyvendinant sutartas priemones.

Tarptautinio valiutos fondo Fiskalinių reikalų departamento direktoriaus pavaduotoja Martine GUERGUIL pabrėžė, kad terminas „struktūrinės reformos“ tapo visa apimančia sąvoka, todėl reikėtų konkrečiau apibrėžti, apie kokias konkrečias reformas kalbama. Pasak M. GUERGUIL, jeigu bus pertvarkomos fiskalinės institucijos, tai struktūrinės reformos ir biudžeto konsolidavimas galėtų vykti lygiagrečiai. Tačiau jeigu struktūrinės reformos būtų vykdomos darbo ir produktų rinkose, reikėtų nustatyti tam tikrą reformų seką, ypač tose šalyse, kuriose silpna paklausa arba kuriose reformoms reikėtų didelių biudžeto išlaidų.

Europos Parlamento Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pirmininkė Pervenche BERÈS pabrėžė būtinybę pagreitinti ekonomikos augimą Europoje ir atkreipė dėmesį į didžiulį makroekonominį disbalansą, kuris egzistuoja ES valstybėse narėse, ypač lyginant skirtingą nedarbo lygį. Ji pabrėžė socialinį ekonomikos matmenį ir paragino atkreipti dėmesį į

struktūrinių reformų ir fiskalinio konsolidavimo socialinius aspektus. P. BERÈS nuomone, griežtinant finansavimą iš biudžeto neturėtų nukentėti tokie svarbūs prioritetai kaip, pavyzdžiui, švietimas.

Diskusijose buvo akcentuota, kad biudžeto konsolidacija ir struktūrinės reformos dažniausia papildoma viena kita ir gali būti vykdomos lygiagrečiai. Tačiau tais atvejais, kai fiskalinė konsolidacija vyksta šalyse, kurios siekia ambicingesnių reformų darbo ar produktų rinkoje, reformos dažnai vykdomos lėčiau. Diskusijose buvo pabrėžta, kad trumpuoju laikotarpiu fiskalinis konsolidavimas gali neigiamai paveikti ekonomikos augimą. Dalyviai taip pat kalbėjo, kad norint užtikrinti tvarų augimą ir darbo vietų kūrimą būtina tęsti struktūrines reformas. Be to, išreikštas pritarimas ekonomikos augimui palankiam fiskaliniam konsolidavimui, pabrėžta įprastų skolinimo sąlygų atkūrimo svarba, o atsakingos institucijos paskatintos mažinti nedarbą ir kitus krizės sukeltus socialinius padarinius bei tobulinti viešąjį administravimą.

9. 2013 m. spalio 16–17 d. Tarpparlamentinės Europos Sąjungos ekonomikos ir finansų valdysenos konferencijos Pirmininkaujančios valstybės parlamento išvados

Lietuvos Respublikos pirmininkaujamas
Europos Sąjungos Tarybai
2013 m. liepos 1 d. – gruodžio 31 d.
PARLAMENTINIS MATMUO

Lithuanian Presidency of
the Council of the European Union
1 July – 31 December 2013
PARLIAMANTARY DIMENSION

Présidence lituanienne
du Conseil de l'Union européenne
du 1er juillet au 31 décembre 2013
DIMENSION PARLEMENTAIRE

TARPPARLAMENTINĖS EUROPOS SĄJUNGOS EKONOMIKOS IR FINANSŲ VALDYSENOS KONFERENCIJA

PIRMININKAUJANČIO PARLAMENTO IŠVADOS

2013 m. spalio 16–17 d.
Vilnius

*Lietuvos Respublikos Seimas, kaip pirmininkaujantis parlamentas,
atsižvelgdamas į 2013 m. balandžio 23 d. Nikosijoje vykusios Europos Sąjungos
parlamentų pirmininkų konferencijos išvadas:*

*atsižvelgdamas į Sutarties dėl stabilumo, koordinavimo ir valdysenos ekonominėje ir
pinigų sąjungoje (toliau – SSKV) 13 straipsnį;*

*atsižvelgdamas į Lisabonos sutarties Protokolą Nr. 1 „Dėl nacionalinių parlamentų
vaidmens Europos Sąjungoje“;*

atsižvelgdamas į oficialų Europos Komisijos atsakymą į XLVII COSAC pasiūlymą;

*atsižvelgdamas į Tarpparlamentinio bendradarbiavimo Europos Sąjungoje gaires,
patvirtintas 2008 m. birželio 21 d. Lisabonoje vykusioje Parlamentų pirmininkų konferencijoje;*

Tarpparlamentinės EFV konferencijos tikslas ir vizija

1) sveikina Tarpparlamentinės Europos Sąjungos ekonomikos ir finansų valdysenos konferencijos (toliau – Tarpparlamentinė EFV konferencija) įsteigimą ir mano, kad ji taps svarbiu parlamentiniu forumu, sudarysiančiu galimybę aptarti ir keistis idėjomis, informacija ir geriausia praktika Europos Sąjungos (toliau – ES) ekonomikos ir finansų valdysenos, ypač ekonominės ir pinigų sąjungos (toliau – EPS), srityse;

2) pažymi, kad, reaguojant į pastaruosius keletą metų truncančią ekonomikos ir finansų krizę, smarkiai pasikeitė ES ekonominio valdymo sandara ir todėl yra itin svarbu, kad po šių pasikeitimų atsirastų tinkamos priemonės naujų valdymo struktūrų veiksmingai parlamentinei kontrolei, demokratiniam teisėtumui ir atskaitomybei užtikrinti;

3) tiki, kad Tarpparlamentinė EFV konferencija užtikrins didesnį nacionalinių parlamentų vaidmenį SSKV reglamentuojamose srityse ir prisidės prie veiksmingo ir reguliaraus bendradarbiavimo tarp nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento ekonomikos ir finansų valdysenos srityje, ypač dėl Europos semestro praktikos ir procedūrų;

4) ragina Europos Komisiją įgyvendinti savo įsipareigojimą išplėtoti reguliary politinį dialogą su nacionaliniais parlamentais Europos semestro klausimais, kuris vyktų du kartus per metus; mano, kad Tarpparlamentinė EFV konferencija yra tinkamiausias forumas tokiam dialogui; primena apie „šešių dokumentų rinkinyje“ numatytą imperatyvą į sustiprintą ekonomikos valdyseną labiau ir laiku įtraukti nacionalinius parlamentus ir Europos Parlamentą (2011 m. lapkričio 8 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1177/2011); primena Europos Parlamento vaidmenį Europos semestro kontekstu, ypač dėl Metinės augimo apžvalgos ir „šešių dokumentų rinkinio“;

5) pabrėžia, kad svarbu rasti teisingą pusiausvyrą tarp nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento organizuojant parlamentinės kontrolės atlikimą ekonomikos ir finansų valdysenos srityje, kaip įtvirtinta Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo ir SSKV 13 straipsnyje;

6) laikosi nuomonės, kad demokratine kontrolę ir atskaitomybę reikėtų užtikrinti tuo lygmeniu, kuriuo priimami sprendimai, – tai reiškia lemiamą nacionalinių parlamentų vaidmenį atliekant atitinkamos politikos įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu kontrolę, užtikrinant valstybės narės veiksmų Europos Vadovų Taryboje ir Taryboje teisėtumą ir vykdant nacionalinę fiskalinę, ekonominę bei socialinę politiką, o Europos Parlamentas, kaip vienas iš dviejų ES įstatymų leidėjų, užtikrina kontrolę ir demokratine atskaitomybę už Sąjungos lygmeniu priimamus sprendimus;

ES ekonomikos augimo, pasitikėjimo ir dinamiškumo atgaivinimas

7) sveikina 2012 m. birželio mėn. Europos Vadovų Tarybos patvirtintą Susitarimą dėl ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo išmaniam, tvariam, įtraukiam, rentabiliam, darbo vietų kūrimą užtikrinančiam augimui skatinti ir ragina greitai ir veiksmingai įgyvendinti šias priemones; pabrėžia, kad diskusija dėl augimo turi būti siekiama ir didesnio užimtumo ir kad darbo vietų kūrimas bei ekonominis augimas būtų struktūriškai susieti; pažymi, kad turi būti paspartinta pažanga įgyvendinant konkrečias, veiksmingas priemones, susijusias su 120 mlrd. eurų paramos paketu, dėl kurio 2012 m. birželio mėn. susitarė Europos Vadovų Taryba;

8) sveikina 2013 m. birželio mėn. Europos Vadovų Tarybos susitarimą dėl 8 mlrd. eurų jaunimo nedarbo fondo, vadinamojo „jaunimo garantija“, kuriuo siekiama įgyvendinti jaunimo užimtumo paketą, tačiau pabrėžia, kad skubiai reikalingi tolesni konkretūs veiksmai; pabrėžia, kad kovos su jaunimo nedarbu pastangos privalo būti grindžiamos išsamia strategija, įskaitant priemones, remiančias mažas ir vidutines įmones, skatinančias jaunimo verslumą ir mažinančias anksti mokyklą paliekančių mokinių skaičių;

9) remia strategijos „Europa 2020“ plataus užmojo tikslus, tačiau apgailestauja, kad 2013 m. metinėje augimo apžvalgoje nėra šios strategijos įgyvendinimo pažangos ataskaitos; ragina Komisiją įtraukti šią ataskaitą į 2014 m. metinę augimo apžvalgą; pažymi, kad iš dalies dėl ekonomikos krizės daug valstybių narių atsilieka įgyvendindamos strategijoje „Europa 2020“ numatytus tikslus – didinti užimtumą, gerinti švietimą ir mažinti skurdą, tiki, kad siekiant šių tikslų svarbu sustiprinti šios strategijos valdymo struktūrą ir gerinti prioritetinių sričių finansavimą pasinaudojant Sanglaudos fondo lėšomis, Europos investicijų banko, Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko finansavimu, aktyviau įtraukiant privatų sektorį;

10) pabrėžia, kad svarbia fiskalinio konsolidavimo sudedamąja dalimi turi būti veiksmingai surenkami mokesčiai, kad nacionaliniai parlamentai ir Europos Parlamentas atsako už tai, kad valstybės narės atsiskaitytų už priemones, kurių imasi kovodamos su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių vengimu; sveikina paskutinį Komisijos veiksmų planą kovai su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių vengimu stiprinti ir ragina valstybes nares vykdyti Komisijos rekomendacijas;

11) pritaria politiniam susitarimui dėl 2014–2020 m. Europos Sąjungos daugiametės finansinės programos ir tikisi, kad su ja susiję teisės aktai bus parengti netrukus; laikosi nuomonės, kad ES biudžetas turi atlikti reikšmingą vaidmenį skatinant ekonomikos augimą, pritraukiant reikiamas investicijas į mokslinius tyrimus ir inovacijas bei padedant spręsti makroekonominio disbalanso problemą; pritaria tam, kad būtų sukurta konvergencijos ir konkurencingumo priemonė, kuri turėtų tapti papildoma paskata valstybėms narėms, kuriose vyksta struktūrinė pertvarka; laikosi nuomonės, kad reikėtų sukurti nuolatinę ciklinę sistemą, kuri leistų ekonominių sunkumų patiriančioms valstybėms narėms pasikliauti ES biudžeto parama ir geriau pasipriešinti ekonomikos sukrėtimams;

Siekiant labiau integruotos ekonominio valdymo sistemos

12) ryžtingai remia Europos Komisijos, Europos Parlamento ir valstybių narių veiksmus tvirtai ir nuosekliai reaguoti į pastaruosius penkerius metus trunkančią ekonomikos ir finansų krizę ir reformuoti ES ekonomikos valdymo sistemą; remia priemones, kurių buvo imtasi siekiant pagerinti ES mokesčių kontrolę ir laikytis biudžeto drausmės, pavyzdžiui, SSKV, „šešių dokumentų rinkinį“, „dviejų dokumentų rinkinį“, ir priemones, kuriomis siekiama užtikrinti atidesnę ekonominio disbalanso stebėseną ES, ypač euro zonos valstybėse;

13) mano, kad Europos semestras yra tinkama priemonė koordinuoti valstybių narių vykdomą biudžeto ir makroekonomikos politiką, gerinti ES ekonomikos valdymą ir turėtų tapti pagrindine priemone visoms susijusioms priemonėms ir mechanizms derinti; remia Europos Komisijos prioritetus, išdėstytus 2013 m. metinėje augimo apžvalgoje – tęsti diferencijuotą ir konkrečioms šalims pritaikytą fiskalinį konsolidavimą, suvaldyti neramumus valstybės skolos vertybinių popierių rinkoje ir taip atkurti finansų stabilumą ir skolinimą, įgyvendinti struktūrines reformas, ypač darbo rinkoje, kurios pagerina konkurencingumą ir padidina kainų lankstumą, taip pat užtikrinti veiksmingą viešąjį administravimą; palankiai vertina 2013 m. konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas, ragina Komisiją konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas tiksliau pritaikyti prie valstybių narių specifinių poreikių ir situacijos ir primygtinai ragina valstybes nares ryžtingiau įgyvendinti nacionalines reformų programas; laukia 2014 m. metinės augimo apžvalgos, kuri bus pateikta 2013 m. lapkritį;

14) sveikina 2012 m. Europos Vadovų Tarybos Pirmininko parengtą ataskaitą „Siekiant tikros ekonominės ir pinigų sąjungos“; laikosi nuomonės, kad šioje ataskaitoje pateikiamos tinkamos ir itin reikalingos rekomendacijos dėl kitų EPS plėtros etapų; mano, kad ES iš esmės neatsiliko nuo šioje ataskaitoje pateikto grafiko ir kad įgyvendinus tinkamą politiką, kuri užtikrintų fiskalinį tvarumą ir panaikintų tarpusavio ryšį tarp bankų ir valstybių (I etapas), ES turėtų pasistūmėti tikros ekonominės ir fiskalinės sąjungos link užbaigdama integruotą finansų sistemą ir skatindama kurti patikimą struktūrinę politiką (II etapas) bei tobulindama EPS atsparumą pasitelkdama centriniu lygmeniu sukurta sukrėtimų sugerties funkciją (III etapas);

15) pakartoja, kad stiprėjant EPS ir ekonomikos valdysenai Sąjungoje turi stiprėti ir demokratinio teisėtumo bei atskaitomybės užtikrinimo priemonės; laikosi nuomonės, kad Europos semestro ciklo metu nacionaliniai parlamentai turėtų atlikti vis reikšmingesnį vaidmenį analizuodami atitinkamų vyriausybių reformų planus prieš jų pateikimą Europos Komisijai; pabrėžia, kad, kaip numatyta SSKV, kuri šiuo metu yra tarpvyriausybinių sutartis, 16 straipsnyje, reikia imtis būtinų priemonių, kad šios sutarties esminės nuostatos būtų įtrauktos į Europos Sąjungos teisinę sistemą ne vėliau kaip per penkerius metus nuo šios sutarties įsigaliojimo dienos;

Bankų sąjunga ir finansų sistemos integracija Europos Sąjungoje

16) pastebi, kad pastaroji finansų krizė atskleidė daug finansų sektoriaus reguliavimo trūkumų, stiprias tarpusavio sąsajas ir šalutinius poveikius ES finansų sistemoje ir parodė rizikos ribojimo priežiūros sistemos, paremtos nacionalinėmis priežiūros institucijomis, neveiksmingumą;

17) sveikina IV Direktyvos dėl kapitalo poreikio priėmimą, kadangi ji turėtų sustiprinti ES finansų sektoriaus atsparumą pagal susitarimą „Bazelis III“;

18) sveikina ES institucijų pasiektą susitarimą dėl bendro bankų priežiūros mechanizmo įkūrimo ir laukia jo įsigaliojimo 2014 m.; laukia Europos Parlamento ir Tarybos derybų dėl bendro bankų pertvarkymo mechanizmo pradžios ir tikisi, kad susitarimas bus pasiektas iki šios Europos Parlamento kadencijos pabaigos; pažymi, kad šalia bendro bankų priežiūros mechanizmo ir bendro bankų pertvarkymo mechanizmo ateityje turėtų būti sukurtas trečiasis bankų sąjungos ramstis – bendra indelių garantijų sistema.

10. 2013 m. spalio 16–17 d. Tarpparlamentinės
Europos Sąjungos ekonomikos ir finansų
valdysenos konferencijos Darbo tvarkos
taisyklių projektas

Lietuvos Respublikos pirmininkavimas
Europos Sąjungos Tarybai
2013 m. liepos 1 d. – gruodžio 31 d.
PARLAMENTINIS MATMUO

Lithuanian Presidency of
the Council of the European Union
1 July – 31 December 2013
PARLIAMENTARY DIMENSION

Présidence lituanienne
du Conseil de l'Union européenne
du 1er juillet au 31 décembre 2013
DIMENSION PARLEMENTAIRE

Lietuvos Respublikos Seimo projektas 2013-10-01

**TARPPARLAMENTINĖS EUROPOS SĄJUNGOS EKONOMIKOS IR FINANSŲ
VALDYSENOS KONFERENCIJOS DARBO TVARKOS TAISYKLĖS**

PREAMBULĖ

*Šios darbo tvarkos taisyklės parengtos Tarpparlamentinės Europos Sąjungos ekonomikos ir finansų valdysenos konferencijos (toliau – Tarpparlamentinė EFV konferencija) **laukiame kitų pasiūlymų dėl akronimo** darbui lengvinti ir gerinti.*

Tarpparlamentinė EFV konferencija organizuojama vykdant 2013 m. balandžio 23 d. Nikosijoje priimtą Europos Sąjungos parlamentų pirmininkų konferencijos sprendimą įsteigti konferenciją, kuri numatoma Sutarties dėl stabilumo, koordinavimo ir valdymo ekonominėje ir pinigų sąjungoje (toliau – SSKV) 13 straipsnyje, Lisabonos sutarties Protokolo Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje ir 2008 m. birželio 21 d. Lisabonoje vykusioje Parlamentų pirmininkų konferencijoje patvirtintas Tarpparlamentinio bendradarbiavimo Europos Sąjungoje gairės.

Tarpparlamentinė EFV konferencija steigiama siekiant pagerinti demokratinį teisėtumą ir atskaitomybę Europos Sąjungos (ES) ekonomikos ir finansų valdymo srityje, ypač Ekonominėje ir pinigų sąjungoje, sustiprinti nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento bendradarbiavimą, užtikrinti didesnę nacionalinių parlamentų vaidmenį SSKV taikymo srityse.

Tarpparlamentinė EFV konferencija organizuojama įgyvendinant pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai parlamentinį matmenį, už kurį atsakingas Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujančios ES valstybės narės nacionalinis parlamentas (toliau – pirmininkaujančios valstybės parlamentas) ir Europos Parlamentas.

Darbo tvarkos taisyklės patvirtintos Tarpparlamentinės EFV konferencijos posėdyje [...].

1. KOMPETENCIJA IR VEIKLOS SRITIS

1.1 Tarpparlamentinė EFV konferencija sudaro sąlygas diskutuoti bei keistis informacija ir geriausia patirtimi ES ekonomikos ir finansų valdymo srityje ir ypač daug dėmesio skiria SSKV reglamentuojamiems biudžeto klausimams ir procedūroms, nepažeisdama ES parlamentų kompetencijų.

1.2 Tarpparlamentinė EFV konferencija vyksta vietoj atitinkamų komitetų pirmininkų susitikimų, kuriuos rengdavo kiekvienas pirmininkaujančios valstybės parlamentas įgyvendindamas pirmininkavimo Tarybai parlamentinį matmenį, ir vietoj Europos semestro Europos parlamentinės savaitės, kurią organizuodavo Europos Parlamentas pirmąjį kiekvienų metų pusmetį.

1.3 Laikydamosi šių Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsnyje nustatytų procedūrų, Tarpparlamentinė EFV konferencija gali priimti išvadas ES ekonomikos ir finansų valdymo klausimais, ypač SSKV reglamentuojamais biudžeto klausimais. Šios išvados neįpareigoja nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento ir iš anksto nenulemia jų pozicijų.

2. KONFERENCIJOS PAVADINIMAS

2.1 Tarpparlamentinės konferencijos pavadinimas yra „Tarpparlamentinė Europos Sąjungos ekonomikos ir finansų valdysenos konferencija – Tarpparlamentinė EFV konferencija“.

3. PIRMININKAUJANČIOS VALSTYBĖS VAIDMUO IR POSĖDŽIŲ ORGANIZAVIMAS

3.1 Posėdžių laikas ir vieta

Tarpparlamentinė EFV konferencija renkasi reguliariai dukart per metus. Ji derinama prie Europos semestro ciklo. Pirmąjį kiekvienų metų pusmetį ji vyksta Briuselyje, ją bendrai rengia ir jai pirmininkauja pirmininkaujančios valstybės parlamentas kartu su Europos Parlamentu. Antrąjį kiekvienų metų pusmetį ji rengiama pirmininkaujančioje valstybėje narėje ir jai pirmininkauja pirmininkaujančios valstybės parlamentas. Kito posėdžio data nustatoma ir paskelbiama ne vėliau kaip ankstesniojo posėdžio metu.

3.2 Pirmininkaujantis trejetas

Tarpparlamentinės EFV konferencijos pirmininkaujantį trejetą sudaro pirmininkaujančios valstybės, prieš ją pirmininkavusios ir po jos pirmininkausiančios valstybės parlamentų ir Europos Parlamento delegacijos. Kiekvieną delegaciją sudaro daugiausia keturi jos parlamento nariai.

3.3 Sekretoriatas

Priimančios (-ieji) parlamentas (-ai) užtikrina sekretoriato paslaugas. Kartu Tarpparlamentinę konferenciją rengiančių Europos Parlamento ir pirmininkaujančios valstybės parlamento sekretoriai ir antrąjį pusmetį Tarpparlamentinę konferenciją rengiantis parlamentas palaiko ryšius Tarpparlamentinės EFV konferencijos darbo tęstinumui užtikrinti.

3.4 Posėdžių tvarka

Kiekvieno posėdžio pradžioje pirmininkaujantis (-ys) parlamentas (-ai) nustato posėdžio tvarkaraštį, kalbėjimo tvarką ir kalboms skirtą laiką. Posėdžiams pirmininkauja pirmininkaujančio (-ių) parlamento (-ų) atitinkamų komitetų pirmininkas (-ai).

3.5 Dokumentai

Pirmininkaujančio (-ių) parlamento (-ų) sekretoriatas (-ai) rengia būtinus dokumentus ir glaustus posėdžio protokolus.

3.6 Papildomi renginiai

Tarpparlamentinės EFV konferencijos metu tiek pirmininkaujantis (-ys) parlamentas (-ai), tiek ir nepirmininkaujantis (-ys) parlamentas (-ai) šalia plenarinių posėdžių gali organizuoti papildomus renginius kaip diskusijos aktualiais klausimais mažesnėse grupėse, darbo grupėse arba trumpose sesijose.

3.7 Balsavimas

Apskritai Tarpparlamentinė EFV konferencija siekia priimti sprendimus, taip pat ir dėl išvadų tvirtinimo, bendru sutarimu. Jei tai neįmanoma, pasiūlymai priimami mažiausiai trijų ketvirtadalių atiduotų balsų kvalifikuota dauguma. Ši trijų ketvirtadalių atiduotų balsų dauguma turi sudaryti bent pusę visų balsų. Kiekvienas parlamentas turi po du balsus. Jei parlamentą sudaro dveji rūmai, kiekvieniems rūmams atitenka po vieną balsą.

3.8 Posėdžių viešumas

Tarpparlamentinės EFV konferencijos posėdžiai yra vieši, jei nenusprendžiama kitaip.

4. SUDĖTIS

4.1. Nariai

Tarpparlamentinę EFV konferenciją sudaro ES valstybių narių nacionalinių parlamentų atitinkamų komitetų ir Europos Parlamento delegacijos. Kiekvienas parlamentas nustato savo delegacijos dydį ir sudėtį. Pirmininkaujantis (-ys) parlamentas (-ai) gali dėl ribotų biudžeto ar kitų galimybių pasiūlyti optimalų delegacijų dydį.

4.2. Stebėtojai

ES šalies kandidatės nacionalinius parlamentus gali atstovauti daugiausia dviejų stebėtojų delegacija. Pasikonsultavęs (-ę) su pirmininkaujančiu trejetu pirmininkaujantis (-ys) parlamentas (-ai) taip pat gali kviešti stebėtojus iš kitų ES institucijų arba organizacijų.

4.3 Už ekonomiką ir pinigų reikalus atsakingas Komisijos narys (-iai)

Į Tarpparlamentinę EFV konferenciją už ekonomiką ir pinigų reikalus atsakingas (-i) Komisijos narys (-iai) kviečiamas (-i) pristatyti ES prioritetų ir strategijų ekonomikos ir finansų valdymo srityje, ypač SSKV reglamentuojamais klausimais.

4.4 Ypatingi svečiai

Be to, pirmininkaujantis (-ys) parlamentas (-ai), pasikonsultavęs (-ę) su pirmininkaujančiu trejetu, gali pakviesti ypatingų svečių ir ekspertų dalyvauti stebėtojų teisėmis.

5. DARBOTVARKĖ

5.1 Darbotvarkės projektą rengia pirmininkaujantis (-ys) parlamentas (-ai), glaudžiai bendradarbiaudamas (-i) su pirmininkaujančiu trejetu. Delegacijos gali pasiūlyti pirmininkaujančiam (-iems) parlamentui (-ams) į darbotvarkę įtraukti arba iš jos išbraukti tam tikrą klausimą. Galutinė darbotvarkė tvirtinama kiekvieno Tarpparlamentinės EFV konferencijos posėdžio pradžioje.

5.2 Atsižvelgiant į Tarpparlamentinės EFV konferencijos veiklos sritį ir vaidmenį, į kiekvieno posėdžio darbotvarkę įtraukiami ES ekonomikos ir finansų valdymo klausimai, ypač SSKV reglamentuojami klausimai.

5.3 Darbotvarkės projektą ir visą aktualią informaciją apie praktinius artėjančio posėdžio aspektus, pavyzdžiui, kelionę ir apgyvendinimą, pirmininkaujantis (-ys) parlamentas (-ai) perduoda visiems parlamentams ne vėliau kaip prieš aštuonias savaites iki kiekvieno posėdžio.

6. KALBOS

6.1. Tarpparlamentinės EFV konferencijos darbo kalbos yra anglų ir prancūzų.

6.2. Sinchroninį vertimą iš anglų ir prancūzų kalbų ir į jas, taip pat iš pirmininkaujančios valstybės narės kalbos ir į ją užtikrina Tarpparlamentinę konferenciją rengiantis (-ys) parlamentas (-ai). Į kitas kalbas sinchroniškai gali būti verčiama, jei to būtų reikalaujama ir tai būtų įmanoma techniškai, ir šias išlaidas dengtų atitinkama nacionalinė delegacija arba Europos Parlamentas.

6.3. Tarpparlamentinės EFV konferencijos dokumentai nacionaliniams parlamentams ir Europos Parlamentui pateikiami anglų ir prancūzų kalbomis.

6.4. Vienintelis originalus Tarpparlamentinės EFV konferencijos išvadų egzempliorius parengiamas anglų ir prancūzų kalbomis. Abu šie tekstai yra autentiški.

7. IŠVADOS

7.1 Tarpparlamentinė EFV konferencija gali patvirtinti neįpareigojančias išvadas ES ekonomikos ir finansų valdymo klausimais, susijusiais su posėdžio darbotvarka.

7.2. Pirmininkaujantis (-ys) parlamentas (-ai), glaudžiai bendradarbiaudamas (-i) su pirmininkaujančiu trejetu, parengia Tarpparlamentinės EFV konferencijos išvadų projektą anglų ir prancūzų kalbomis ir prieš atitinkamą posėdį perduoda jį visoms delegacijoms likus pakankamai laiko, kad būtų galima pateikti ir apsvarstyti visus pakeitimus.

7.3. Patvirtinus išvadas, galutinius tekstus anglų ir prancūzų kalbomis, kurie abu yra autentiški, pirmininkaujantis (-ys) parlamentas (-ai) perduoda susipažinti visoms delegacijoms, nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento pirmininkams, Europos Vadovų Tarybos bei Europos Komisijos pirmininkams ir už ekonomiką ir pinigų reikalus atsakingam (-iems) Europos Komisijos nariui (-iams).

8. DARBO TVARKOS TAISYKLIŲ PERŽIŪRA

8.1. Visi nacionaliniai parlamentai ir Europos Parlamentas gali teikti pasiūlymus pakeisti šias Darbo tvarkos taisykles. Pakeitimai visiems nacionaliniams parlamentams ir Europos Parlamentui pateikiami raštu ne vėliau kaip likus keturioms savaitėms iki Tarpparlamentinės EFV konferencijos posėdžio.

8.2. Sprendimą dėl visų Darbo tvarkos taisyklių pakeitimų, kuriuos gali siūlyti nacionalinių parlamentų arba Europos Parlamento delegacijos, priima Tarpparlamentinė EFV konferencija. Pakeitimai turi atitikti ES parlamentų pirmininkų konferencijos sprendimus.

8.3. Pasiūlymai persvarstyti Darbo tvarkos taisykles įtraukiami į pirmojo po pasiūlymo pateikimo vyksiančio Tarpparlamentinės EFV konferencijos posėdžio darbotvarkę.

9. KONFERENCIJOS VEIKLOS PERŽIŪRA

9.1 Tarpparlamentinė EFV konferencija sudaro *ad hoc* peržiūros komitetą, kuris antrąjį 2015 m. pusmetį įvertins jos veiklą. Atitinkamos pirmininkaujančios valstybės parlamentas pateikia peržiūros išvadas ir konkrečias rekomendacijas, kurias 2016 m. svarstys Europos Sąjungos parlamentų pirmininkų konferencija.

10. DARBO TVARKOS TAISYKLIŲ ĮSIGALIOJIMAS

10.1 Vienintelis originalus šių Darbo tvarkos taisyklių egzempliorius parengiamas anglų ir prancūzų kalbomis. Abu šie tekstai yra autentiški. Už vertimą į kitas oficialiąsias Europos Sąjungos kalbas atsako atitinkami parlamentai. Taisyklės įsigalioja jų priėmimo dieną.

11. 2013 m. spalio 29 d. Deklaracija dėl COSAC moterų forumo steigimo

Lietuvos Respublikos pirmininkavimas
Europos Sąjungos Tarybai
2013 m. liepos 1 d. – gruodžio 31 d.
PARLAMENTINIS MATMUO

Lithuanian Presidency of
the Council of the European Union
1 July – 31 December 2013
PARLIAMENTARY DIMENSION

Présidence lituanienne
du Conseil de l'Union européenne
du 1er juillet au 31 décembre 2013
DIMENSION PARLEMENTAIRE

DEKLARACIJA DĖL COSAC MOTERŲ FORUMO STEIGIMO

2013 m. spalio 29 d.
Vilnius

Mes, moterys parlamentarės,
išrinktos į Europos Sąjungos valstybių narių ir šalių kandidačių nacionalinius parlamentus ir Europos Parlamentą;

dalyvaudamos L COSAC posėdžio, vykusio 2013 m. spalio 27–29 d. Vilniuje, metu surengtame steigiamajame COSAC moterų forumo susitikime Lietuvos Respublikos Seime ir *siekdamos* išnaudoti jau egzistuojančias tarpparlamentinio bendradarbiavimo formas bei aktyviau įsitraukti į COSAC veiklą;

pripažindamos, kad politinę veiklą pradedančioms moterims, siekiančioms įgyvendinti savo idėjas ir lūkesčius, kartais stinga pasitikėjimo savimi ir patyrusių politikų palaikymo,

remiame Lietuvos Respublikos Seimo, kaip pirmininkaujančios Europos Sąjungos Tarybai valstybės parlamento, iniciatyvą įsteigti COSAC moterų forumą, skatinantį aktyvesnę moterų parlamentarių dalyvavimą COSAC veikloje ir

pabrėžiame būtinybę atkreipti Europos politinių partijų dėmesį ir paraginti jas daugiau dėmesio skirti lyčių lygybei, lygių galimybių politikai, lyčių pusiausvyrai visuomenėje, moterų platesniam dalyvavimui politikoje, ir

kviečiame:

1) politikus aktyviai dalyvauti COSAC moterų forumo susitikimuose ir diskutuoti aktualiausiais Europos Sąjungos politinės darbotvarkės klausimais;

2) lyderes moteris parlamentares plačiai viešinti moterų politikų laimėjimus siekiant paskatinti moteris drąsiau ir aktyviau įsitraukti į politinę veiklą bei Europos Sąjungos sprendimų priėmimą;

3) moteris parlamentares aktyviau prisidėti prie parlamentinės kontrolės veiklos, kuri užtikrina demokratinį teisėtumą ir atskaitomybę, skiriant didesnę dėmesį sritims, kurioms stinga valdžios dėmesio;

4) ateityje Europos Sąjungos Tarybai pirmininkausiančių valstybių parlamentus perimti ir toliau plėtoti Lietuvos Respublikos Seimo iniciatyvą skatinti moterų parlamentarių įsitraukimą į COSAC veiklą.

Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius, LITHUANIA
Tel. + 370 5 239 6762 E-mail: presidency@ltv.lt

12. 2013 m. spalio 27–29 d. L COSAC pasiūlymas

Lietuvos Respublikos pirmininkavimas
Europos Sąjungos Tarybai
2013 m. liepos 1 d. – gruodžio 31 d.
PARLAMENTINIS MATMUOŠ

Lithuanian Presidency of
the Council of the European Union
1 July – 31 December 2013
PARLIAMENTARY DIMENSION

Présidence lituanienne
du Conseil de l'Union européenne
du 1er juillet au 31 décembre 2013
DIMENSION PARLEMENTAIRE

L COSAC POSĖDŽIO PASIŪLYMAS

2013 m. spalio 27–29 d., Vilnius

1. COSAC indėlis į tarpparlamentinio bendradarbiavimo Europos Sąjungoje stiprinimą

1.1. 50-ojo jubiliejinio plenarinio posėdžio Vilniuje proga COSAC sveikina jos įkūrėją Prancūzijos Respublikos užsienio reikalų ministrą, buvusį Prancūzijos Respublikos Nacionalinės Asamblėjos pirmininką Laurent FABIUS ir nori labai padėkoti L. FABIUS už 1989 m. iniciatyvą ir tolesnes pastangas siekiant sukurti Europos reikalų komitetų tarpparlamentinę konferenciją, vadinamą COSAC.

1.2. COSAC kaip seniausia Europos Sąjungos (ES) sutartyse pripažinta tarpparlamentinė konferencija yra įsipareigojusi stiprinti demokratinį teisėtumą ir atskaitomybę ES, skatinti aktyvų nacionalinių parlamentų vaidmenį ES sprendimų priėmimo procese bei nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento bendradarbiavimą.

1.3. COSAC ragina ES institucijas pradėti diskusiją su parlamentais, kaip iki galo išnaudoti Lisabonos sutarties Protokolo Nr. 1 10 straipsnyje numatytas galimybes.

2. Pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai padėtis

2.1. COSAC atkreipia dėmesį į 2013 m. birželio 27 d. aukščiausiu politiniu lygmeniu Europos Parlamento, Tarybai pirmininkaujančios valstybės ir Komisijos priimtą politinį susitarimą dėl 2014–2020 m. daugiamečių finansinės programos ir tikisi, kad greit bus susitarta dėl papildomų teisės aktų, kurie lems naujosios finansinės programos funkcionalumą, nuoseklumą, skaidrumą ir geresnį pritaikymą prie Sąjungos piliečių poreikių. COSAC mano, kad ES biudžetas turėtų atlikti svarbų vaidmenį skatinant augimą, teikiant reikalingas investicijas moksliniams tyrimams ir inovacijoms, padedant spręsti ES vidaus makroekonominio disbalanso problemą. COSAC pabrėžia, jog šiuo metu svarbiausia užtikrinti, kad 2014–2020 m. numatytos lėšos laiku pasiektų Europos piliečius ir verslą.

2.2. COSAC sveikina 2013 m. birželio Europos Vadovų Tarybos susitarimą dėl 6 mlrd. eurų jaunimo nedarbo fondo, vadinamo „jaunimo garantija“, kuriuo siekiama įgyvendinti jaunimo užimtumo paketą, tačiau pabrėžia, kad skubiai reikalingi tolesni konkretūs veiksmai. COSAC pabrėžia, kad kovai su jaunimo nedarbu reikalingos pastangos privalo būti grindžiamos išsamia

strategija, įskaitant priemones, remiančias mažąsias ir vidutines įmones, skatinančias jaunimo verslumą ir mažinančias anksti mokyklą paliekančių mokinių skaičių.

2.3. COSAC mano, kad gerai veikiančios vidaus energetikos rinkos sukūrimas, taip pat direktyvos dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje įgyvendinimas, kuris kartu su energijos rinka ir skaitmeninėmis technologijomis bei laikantis su darbo užmokesčiu ir socialine apsauga susijusių nacionalinių teisės aktų, užbaigtų bendrosios rinkos kūrimą, yra tarp pagrindinių ES tikslų, kurie turėtų skatinti stabilesnę ir konkurencingesnę Europos ekonomikos plėtrą, ir taip ES įgytų didesnę tarptautinę reikšmę. Tad ragina ES institucijas padaryti viską, kas įmanoma, siekiant apčiuopiamos pažangos šiose srityse, taip pat užtikrinti politinį patikimumą, kuris motyvuos vidutinės trukmės ir ilgalaikes investicijas.

2.4. COSAC pripažįsta ES suinteresuotumą turėti saugius, stabilius, ekonomiškai stiprius ir proeuropietiškus Rytų kaimynus bei pabrėžia, kad Rytų partnerystė galėtų būti sėkminga tik suvienijus ES institucijų, ES valstybių narių ir pačių Rytų partnerių pastangas.

2.5. COSAC sveikina Kroatiją tapus 28-ąja ES valstybe nare. COSAC pabrėžia, kaip svarbu įgyvendinti „pirmiausia pagrindai“ principą, kuris atspindi paskutinėse Europos Komisijos pažangos ataskaitose, ir pripažįsta stojimo procesą teisinga priemone Europos susijungimui ir su Vakarų Balkanų regionu tęsti.

2.6. COSAC sveikina istorinių ES ir Jungtinių Valstijų derybų dėl transatlantinės prekybos ir investavimo partnerystės pradžią ir mano, kad jei dėl transatlantinės prekybos ir investavimo partnerystės bus susitarta visiškai gerbiant teisėtus Europos įmonių interesus, tai ES ekonomika gautų taip reikalingą postūmį, ir, Komisijos skaičiavimais, galbūt atsirastų iki 400 000 naujų darbo vietų, o BVP per metus papildomai išaugtų 0,5 %. Tačiau COSAC smerkia neleistiną institucijų ir asmenų sekimą elektroninėmis priemonėmis.

2.7. COSAC labai liūdi ir apgailestauja dėl tragiškų mirčių Viduržemio jūroje bei ragina ES ir valstybes nares imtis ryžtingų veiksmų siekiant ateityje išvengti tokių žmogiškųjų tragedijų. COSAC atkreipia dėmesį į spalio 24–25 d. vykusioje Europos Vadovų Taryboje aptartas su tuo susijusias priemones, ypač į naujai įsteigtą Viduržemio jūros darbo grupę, ir ragina laikytis solidarumo principu ir teisingu dalijimusi atsakomybe grindžiamo koordinuoto požiūrio į migracijos srautus, kaip apibrėžta SESV 80 straipsnyje.

3. Sėkmingos Rytų partnerystės užtikrinimas

3.1. COSAC pabrėžia strateginę Rytų partnerystės svarbą Rytų kaimynių ilgalaikiam saugumui, demokratinei plėtrai ir ekonominiam klestėjimui. COSAC tikisi, kad 3-iasis Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimas Vilniuje duos konkrečius rezultatus bei atvers duris glaudesnei politinei asociacijai ir tvirtesnei ekonominei integracijai tų Rytų partnerystės šalių, kurios vykdo būtinus įsipareigojimus ir reikalavimus. COSAC sveikina pažangą, kurios pasiekta derybose dėl dvišalių asociacijos susitarimų bei glaudaus bendradarbiavimo ir visapusiškų laisvosios prekybos susitarimų su Rytų partnerėmis, bei tikisi, kad susitarimai su Gruzija ir Moldova bus sėkmingai parafuoti Vilniaus aukščiausiojo lygio susitikime.

3.2. Atsižvelgdama į tai, kad Rytų partnerystės šalių ekonominė ir politinė padėtis yra skirtinga, COSAC pabrėžia ypatingą Ukrainos svarbą Rytų partnerystei. COSAC gerai vertina Europos

Parlamento stebėsenos misijos Ukrainoje darbo rezultatus bei nori padėkoti buvusiam Europos Parlamento Pirmininkui Pat COX ir buvusiam Lenkijos Respublikos Prezidentui Alexander KWASNIEWSKI už neblėstantį pasiryžimą ir pasišventimą spręsti selektyvaus teisingumo problemas bei skatinti būtinas teismų reformas Ukrainoje. COSAC viliasi, kad Ukraina tęs reformas siekdama įvykdyti būtinas sąlygas, kurias oficialiai apibrėžė 2012 m. gruodžio 10 d. Užsienio reikalų taryba ir kurioms pritarta 2012 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento rezoliucijoje, ir kad asociacijos susitarimas su Ukraina bus pasirašytas Vilniaus aukščiausiojo lygio susitikime. COSAC remia laikiną ES ir Ukrainos asociacijos susitarimo taikymą nuo pasirašymo dienos ir ketina nedelsiant imti siekti visiško ES ir Ukrainos asociacijos susitarimo ratifikavimo atitinkamuose nacionaliniuose parlamentuose, kai tik bus įvykdyti visi būtini reikalavimai. COSAC norėtų pabrėžti visapusiško solidarumo su Ukraina svarbą vykstant asociacijos procesui ir jam pasibaigus.

4. Demokratinis ES teisėtumas ir ES parlamentų vaidmuo

4.1. COSAC atkreipia dėmesį, kad demokratijos deficitas nuolat jaučiamas ES sprendimų priėmimo proceso politinėje ir institucinėje srangoje. COSAC primena, kad 2013 m. yra Europos piliečių metai, ir mano, kad būtina imtis priemonių siekiant demokratiško ir skaidraus ES valdymo, ypač ekonomikos valdymo, ir institucijų veikimo siekiant sumažinti atotrūkį tarp Europos piliečių ir ES institucijų.

4.2. COSAC pabrėžia, kad ES institucinė sąranga remiasi tiek nacionaliniu, tiek Europos Sąjungos lygiais grindžiamu dualistiniu teisėtumu ir kad reikia rasti teisingą pusiausvyrą tarp parlamentinės kontrolės, kurią vykdo nacionaliniai parlamentai ir Europos Parlamentas. COSAC, siekdama sustiprinti Sąjungos parlamentinį matmenį, ragina nacionalinius parlamentus vykdyti Sąjungos lygiu priimtų sprendimų parlamentinę kontrolę ir pradėti išsamią diskusiją, kaip visiškai išnaudoti Lisabonos sutarties jiems teikiamus galios svetus atskaitingumui ir teisėtumui ES valdymo sistemai sukurti.

4.3. COSAC atkreipia dėmesį, kad pakankamas nacionalinių parlamentų arba parlamentų rūmų skaičius pateikė pagrįstą nuomonę dėl „geltonosios kortelės“ mechanizmo taikymo, šį kartą dėl siūlomo Tarybos reglamento dėl Europos prokuratūros steigimo¹.

4.4. COSAC ragina Europos Komisiją pasimokyti iš pirmą kartą panaudotos geltonos kortelės reaguojant į pasiūlymą dėl Monti II reglamento patirties, kaip pabrėžiama XLIX COSAC pasiūlyme. COSAC sveikina Komisijos pažadą ypatingą dėmesį skirti subsidiarumo klausimams ir procedūrų patvirtinimui, kaip nurodoma 2009 m. gruodžio 1 d. pirmininko J. M. Barroso laiško priede, ir tvirtą įsipareigojimą tiesiogiai bendrauti su nacionaliniais parlamentais.

4.5. COSAC dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą didinti demokratinį teisėtumą ES, todėl siūlo:

- COSAC ragina ES institucijas parodyti nacionalinių parlamentų pagrįstų nuomonių ir politinio dialogo metu suformuluotų pasiūlymų poveikį;
- COSAC dar kartą ragina Europos Komisiją užtikrinti, kad atsakymai dėl nacionalinių parlamentų pagrįstų nuomonių ir politinio dialogo metu suformuluotų pasiūlymų būtų gaunami geresnės kokybės ir laiku;
- COSAC pabrėžia svarbą nacionalinių parlamentų vaidmeniui priimant nacionalinius sprendimus dėl ES reikalų. ES reikalus reikia įtraukti į nacionalinių parlamentų kasdieninį gyvenimą ir darbą.

Gerbdama kiekvienos valstybės narės nacionalinius procedūrinius teisės aktus ir įtvirtintą praktiką, COSAC ragina į Ministrų Tarybą susirinkusius ministrus užtikrinti, kad nacionaliniai parlamentai dalyvautų formuojant pozicijas, kurias valstybės narės atstovauja Taryboje.

5. Politinis dialogas

5.1. COSAC kviečia ES institucijas, ypač Europos Komisiją, plėtoti glaudesnį, veiksmingesnį ir konstruktyvesnį politinį dialogą su nacionaliniais parlamentais siekiant apčiuopiamų rezultatų sprendžiant aktualiausius ES reikalus, ypač imantis pavyzdinių iniciatyvų ir kt. COSAC prisimena paskutinių trijų pirmininkaujančių šalių pasiūlymus, kaip gerinti Europos Komisijos ir nacionalinių parlamentų politinį dialogą.

5.2. COSAC kviečia Europos Komisiją atsižvelgti į nacionalinių parlamentų COSAC 20-ojoje pusmetinėje ataskaitoje pateiktas pastabas dėl politinio dialogo veiksmingumo daugiau dėmesio skiriant sąveikos kokybei, o ne kiekybei.

6. 2014 m. Europos Parlamento rinkimai: platforma diskusijai su piliečiais dėl Europos Sąjungos ateities

6.1. COSAC yra įsitikinusi, kad Europos Sąjungos projekto sėkmė yra neįmanoma be aktyvaus Sąjungos piliečių įsitraukimo. Suprasdama, kad Europos Parlamento galios yra didesnės nei bet kada anksčiau, COSAC pabrėžia aktyvaus Sąjungos piliečių dalyvavimo 2014 m. Europos Parlamento rinkimuose svarbą ir kviečia nacionalinius parlamentus aptarti ir įdiegti rinkimų į Europos Parlamentą demokratinio ir veiksmingo organizavimo gerinimo priemones bei dalyvauti priešrinkiminiuose politiniuose debatuose svarbiausiais klausimais. Europos politinių partijų statuto patvirtinimas taip pat galėtų tapti labai svarbia priemone didinant Europos piliečių domėjimąsi pagrindiniais Europos klausimais.

6.2. COSAC pabrėžia, kad 2014 metų Europos Parlamento rinkimai bus pirmieji įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, kuri nustato, kad Europos Vadovų Taryba turi atsižvelgti į Europos Parlamento rinkimus ir po atitinkamų konsultacijų siūlyti kandidatą į Europos Komisijos pirmininkus, kurį rinks naujai susirinkęs Europos Parlamentas. COSAC yra įsitikinusi, kad susiejus Europos Vadovų Tarybą, kurią sudaro nacionalinių parlamentų įgalioti arba tiesioginiuose rinkimuose išrinkti valstybių ir vyriausybių vadovai, su rinkimais į Europos Parlamentą, kaip tiesiogiai piliečių renkama institucija, ir Europos Komisijos pirmininko skyrimu bus žengtas reikšmingas žingsnis mažinant demokratijos deficitą ES.

6.3. COSAC apgailestauja, kad Europos Parlamento rinkimų kampanijose didžiausias dėmesys yra skiriamas šalių narių vidinių klausimų aptarimui, paliekant nuošalyje Europos Sąjungai aktualius klausimus. Todėl COSAC kviečia nacionalines politines partijas siekti, kad 2014 m. Europos Parlamento rinkimai taptų platforma konstruktyviai, informatyviai ir įtraukiai diskusijai dėl Europos ateities su jos piliečiais.

6.4. COSAC sveikina Europos Komisijos pirmininko Jose Manuelio Barroso 2013 m. kalboje apie ES padėtį išsakytą įsipareigojimą paskelbti idėjas dėl Sąjungos ateities ir priemonių, kaip įtvirtinti Bendrijos metodą.

7. Strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimas

7.1. COSAC remia plataus užmojo strategijos „Europa 2020“ tikslus, tačiau mano, kad siekiant šių tikslų be galo svarbu stiprinti strategijos valdymo struktūrą ir gerinti strategijos prioritetų finansavimo mechanizmus, ypač veiksmingiau įsisavinant sanglaudos lėšas, įtraukiant tokias institucijas kaip Europos investicijų bankas bei Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas, taip pat pritraukiant daugiau privataus kapitalo.

7.2. COSAC pabrėžia, kad nacionaliniu lygiu reikėtų labiau siekti išmanesnio, tvaresnio, įtraukesnio, rentabilaus, darbo vietų kūrimą užtikrinančio augimo ES pažangos, skatinti mažas ir vidutines įmones (MVĮ) ir kad nacionaliniai parlamentai turėtų vykdyti pažangos, kuri pasiekta įgyvendinant strategijos „Europa 2020“ tikslus, parlamentinę kontrolę. COSAC taip pat mano, kad septynių strategijos „Europa 2020“ pavyzdinių iniciatyvų įgyvendinimą reikėtų vertinti aiškiai nurodant, kas pasiekta ir kaip pašalinti išliekančias kliūtis.

7.3. COSAC mano, kad galima būtų dar labiau didinti nacionalinių parlamentų aktyvumą Europos semestro procese ir procedūrose, remiantis patirtimi, įgyta per pastaruosius tarpparlamentinius susitikimus šiuo klausimu. COSAC ragina Europos Komisiją iki galo įvykdyti įsipareigojimus atsižvelgiant į Europos semestro ciklą, kaip nurodoma Komisijos oficialiuose atsakymuose į XLVII COSAC ir XLIX COSAC konferencijų pasiūlymus. COSAC ragina nacionalinius parlamentus aktyviau nagrinėti vyriausybės nacionalines reformų programas bei stabilumo ir konvergencijos programas prieš jas teikiant Komisijai. COSAC pabrėžia būtinybę nacionaliniams parlamentams labai stengtis paskubinti būtinas struktūrines reformas savo šalyse.

7.4. COSAC labai nerimauja dėl neigiamų, ilgalaikių socialinių pastarosios ekonominės ir finansų krizės pasekmių, taip pat dėl išaugusio nedarbo, ypač jaunų žmonių nedarbo, pagilėjusios socialinės atskirties Europoje. Todėl COSAC pritaria 2013 m. spalio 2 d. Europos Komisijos komunikatui dėl ekonominės ir pinigų sąjungos (EPS) socialinio matmens stiprinimoⁱⁱ ir skatina ES parlamentus aktyviai dalyvauti diskusijose dėl EPS socialinio matmens plėtros.

8. Skaitmeninė darbotvarkė : nauda verslui

8.1. Prisimindama neseniai atšvestą vieningos Europos Sąjungos rinkos sukūrimo 20-metį, COSAC apgailestauja, kad vieninga Europos skaitmeninė rinka vis dar nėra visiškai sukurta. COSAC kviečia kompetentingas ES institucijas bei nacionalinius parlamentus aktyviai prisidėti prie efektyvios vieningos skaitmeninės rinkos Europos Sąjungoje kūrimo, nes ši rinka turėtų didelį teigiamą poveikį Europos konkurencingumui ir darbo vietų kūrimui bei paskatintų plėtotis skaitmeninę pramonę Europoje, ypač mažas ir vidutines įmones, naujai įsteigtas įmones.

8.2. COSAC pabrėžia, kad elektroninė prekyba tampa esmine prekybos dalimi ir svarbia paskata didėjančiam vartotojų pasirinkimui, konkurencingumui ir technologinėms inovacijoms. Todėl COSAC mano, kad tolesnė elektroninės prekybos ir kitų internetu teikiamų paslaugų plėtra teigiamai prisidėtų siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų. COSAC sveikina Komisijos komunikatą dėl elektroninės prekybos ir internetu teikiamų paslaugųⁱⁱⁱ bei kviečia Europos Komisiją ieškoti kelių siekiant užtikrinti vartotojų teises skaitmeninėje rinkoje. Šiame kontekste COSAC nori pabrėžti, kad daug Europos piliečių vis dar neturi prieigos prie skaitmeninės rinkos. Svarbu kovoti su skaitmeninės atskirties susidarymu daugėjant galimybių naudotis internetu.

8.2 COSAC mano, kad vykstant tarptautinei konkurencijai Europa dėl savo vidaus rinkos ir tradicinio orientavimosi į žinias ir mokymąsi turi puikias galimybes pagyvoti apie plataus užmojo skaitmeninę strategiją. Tad reikia skatinti skaitmeninei plėtrai palankią reglamentavimo sistemą kaip augimo ir Europos integracijos variklį, subalansuojantį investicijų, darbo vietų, verslo konkurencingumo, inovacijų, asmens duomenų apsaugos, vartotojų apsaugos, erdvinio planavimo, saugumo tinklų plėtros ir naudojimo poreikius.

8.3. COSAC sveikina 2013 m. spalio 24–25 d. vykusios Europos Vadovų Tarybos išvadas, kuriose pateikiamos gairės vieningos skaitmeninės rinkos užbaigimui iki 2015 m. COSAC remia Europos Vadovų Tarybą, kuri daug dėmesio skiria investicijų didinimui ir inovacijų skatinimui skaitmeniniame sektoriuje. Tad COSAC mano, kad svarbu visoje ES suderinti skaitmeninio sektoriaus reglamentavimo sistemą, įtvirtinti vieningą autorių teisių apsaugos sistemą, palengvinti licencijų išdavimo procedūras ir užtikrinti aukšto lygio intelektinės nuosavybės teisių apsaugą atsižvelgiant į kultūrinę įvairovę. COSAC tikisi, kad bus visiškai išnaudoti inovacijoms skaitmeniniame sektoriuje skatinti skirti finansavimo mechanizmai kaip COSME, „Horizontas 2020“ ir rizikos pasidalijimo finansinė priemonė bei kad Europos mokslinių tyrimų erdvė bus visiškai sukurta iki 2014 m. pabaigos. COSAC remia Europos Vadovų Tarybos primygtinį reikalavimą, kad rengiami pasiūlymai dėl teisės aktų būtų užbaigti kiek įmanoma greičiau, ypač tokiose srityse kaip elektroninė apžintis, patikimumo užtikrinimo paslauga, elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymas ir mokėjimo paslaugos. COSAC pritaria Europos Vadovų Tarybos susirūpinimui, kad nesiderina ES skaitmeninio sektoriaus darbo rinkoje egzistuojantys įgūdžiai ir Europos Vadovų Tarybos siūlomi konkretūs veiksmai situacijai gerinti.

9. Skaitmeninė darbotvarkė: kibernetinis saugumas

9.1. COSAC sveikina ES Kibernetinio saugumo strategiją, kurią parengė Europos Komisija ir Europos Sąjungos vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai^{iv}, bei Europos Komisijos pasiūlymą dėl priemonių aukštam bendram tinklų ir informacinių sistemų saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti^v. COSAC yra įsitikinusi, kad kibernetinis saugumas yra gyvybiškai svarbus ES verslo bei saugumo politikos komponentas bei turi tapti vienu iš strateginių valstybių narių saugumo ir gynybos politikos aspektų.

9.2. COSAC reiškia susirūpinimą, kad valstybės narės iš esmės skiriasi pagal savo pasiruošimą, saugumą, strateginę kultūrą ir gebėjimą rengti bei įgyvendinti nacionalines kibernetinio saugumo strategijas. Susirūpinimą taip pat kelia dar savo nacionalinių kibernetinio saugumo strategijų nepatvirtinusių valstybių skaičius.

i COM(2013) 0534 galutinis

ii COM(2013) 690 galutinis

iii COM(2013) 627 galutinis

iv JOIN(2013) 1 galutinis

v COM(2013) 48 galutinis

13. 2013 m. spalio 27–29 d. L COSAC išvados

Lietuvos Respublikos pirmininkavimas
Europos Sąjungos Tarybai
2013 m. liepos 1 d. – gruodžio 31 d.
PARLAMENTINIS MATMUO

Lithuanian Presidency of
the Council of the European Union
1 July – 31 December 2013
PARLIAMENTARY DIMENSION

Présidence lituanienne
du Conseil de l'Union européenne
du 1er juillet au 31 décembre 2013
DIMENSION PARLEMENTAIRE

L COSAC POSĖDŽIO IŠVADOS

Vilnius, 2013 m. spalio 27–29 d.

1. COSAC 20-oji pusmetinė ataskaita

1.1 COSAC sveikina 20-ąją pusmetinę ataskaitą, kurią parengė COSAC sekretoriatas, ir nuoširdžiai dėkoja sekretoriui už atliktą puikų darbą. Pusmetinėje ataskaitoje pateikiama naudinga informacija apie būdus, kurie galėtų būti naudojami siekiant užtikrinti aktyvesnį piliečių įtraukimą į diskusiją dėl ES ateities ir jų dalyvavimą 2014 m. Europos Parlamento rinkimuose. Ataskaitoje taip pat aptariamas demokratinio teisėtumo ir atskaitomybės užtikrinimo ir didinimo bei tarpparlamentinio bendradarbiavimo efektyvumas.

1.2 COSAC pažymi, kad COSAC sekretoriatas susiduria su problema, kai parlamentai pavėluotai pateikia atsakymus į COSAC pusmetinių ataskaitų klausimynus. COSAC ragina parlamentus pasistengti užtikrinti, kad atsakymai būtų pateikiami laiku, nes tai padėtų COSAC sekretoriui parengti COSAC pusmetines ataskaitas ir pirmininkaujančios valstybės parlamentui pasiruošti COSAC plenariniams posėdžiams.

1.3 COSAC vertina pirmininkavusios Airijos pradėtą praktiką rengti neformalius susitikimus vykstant COSAC plenariniams posėdžiams. COSAC laiko šiuos susitikimus naudinga priemone keistis nuomonėmis dėl procedūrų ir praktikos, susijusių su parlamentine kontrole, ir aktualiais ES darbotvarkės klausimais. COSAC dėkoja Vilniuje surengtų susitikimų dalyviams ir ragina pirmininkausiančias valstybes tęsti šią veiklą siūlant temas nuoseklioms neformalioms diskusijoms.

2. COSAC sekretoriato nuolatinis narys

2.1. COSAC primena, kad dabartinis COSAC nuolatinio nario, patalpų COSAC sekretoriui ir interneto svetainės išlaikymo bendras finansavimas baigiasi 2013 m. gruodžio 31 d. 2013 m. pirmąjį pusmetį pirmininkavusi Airija paragino parlamentus atnaujinti įsipareigojimus dėl bendro finansavimo susitarimo laikotarpiui nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d. Iki šiol ketinimų raštus dėl dalyvavimo bendrame finansavime anksčiau nurodytam laikotarpiui pasirašė ir atsiuntė 27 nacionalinių parlamentų 40 rūmų. COSAC džiaugiasi, kad šis parlamentų skaičius viršija minimalią ribą, todėl COSAC sekretoriato nuolatinio nario, sekretoriato patalpų ir interneto svetainės išlaikymo finansavimas bus skiriamas ir toliau. COSAC ragina likusius kelis parlamentus (parlamentų rūmus) kuo greičiau pateikti ketinimų raštus.

Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius, LITHUANIA
Tel. +370 5 239 6762 E-mail: presidency@ls.lt

EU2013.LT

2.2. COSAC dėkoja Europos Parlamentui už patalpų COSAC sekretoriui Briuselyje suteikimą.

2.3. COSAC reiškia dėkingumą Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės Bendruomenių Rūmams, delegavusiems Libby KURIEN į COSAC sekretoriato nuolatinės narės pareigas. COSAC nuoširdžiai dėkoja 2013 m. gruodžio 31 d. kadenciją baigiančiai Libby KURIEN už nuoširdų ir produktyvų darbą.

2.4. COSAC sveikina 2013 m. spalio 28 d. COSAC pirmininkų sprendimą COSAC sekretoriato nuolatine nare 2014–2015 m. išrinkti Kipro Respublikos Atstovų Tarybos deleguotą Christiana FRYDA. COSAC yra įsitikinęs, kad naujai išrinktai COSAC sekretoriato nuolatinei narei pavyks ir toliau sklandžiai testuoti COSAC sekretoriato darbus ir prisidėti prie sėkmingo COSAC veiklos vystymosi pagal COSAC darbo tvarkos taisyklių 9.3 straipsnį.

3. Demokratinis ES teisėtumas ir parlamentų vaidmuo

3.1. COSAC remia glaudesnį ir konstruktyvesnį tarpparlamentinį bendradarbiavimą ir aktyvų parlamentų dalyvavimą formuojant ES politiką. COSAC skatina parlamentus aktyviai keistis geriausia patirtimi bei informacija ir nagrinėti visiems aktualius ES politikos klausimus.

3.2. COSAC atkreipia dėmesį į parlamentų atsakymus dėl pusmetinės ataskaitos, kuriuose raginama toliau plėtoti parlamentinę demokratiją Europos Sąjungoje, nes siekiant glaudesnės Europos integracijos reikėtų numatyti aktyvesnį parlamentų dalyvavimą. COSAC palankiai vertina raginimą stiprinti esamus mechanizmus, įskaitant tarpparlamentinį dialogą, ir kad nacionaliniai parlamentai geriau išnaudotų politinį dialogą.

3.3. COSAC ragina parlamentus inicijuoti daugiau parlamentų grupių (klasterių) konkrečioms ES politikos formavimo klausimams nagrinėti ir nuoširdžiai dėkoja Danijos Karalystės Folketingui, pradėjusiam šią iniciatyvą.

3.4. COSAC tikisi, kad netrukus prasidės išsamūs debatai dėl Sąjungos demokratinio teisėtumo stiprinimo ir esminio nacionalinių parlamentų vaidmens užtikrinant gerą Sąjungos veikimą, taip pat dėl to, kaip dar labiau didinti šį vaidmenį. COSAC ragina pirmininkausiančias valstybes narsę įtraukti šį klausimą į kitų COSAC posėdžių darbotvarkes.

4. Makroregioninis bendradarbiavimas

4.1. COSAC sveikina Lietuvos Respublikos Seimo, kaip pirmininkaujančios valstybės parlamento, iniciatyvą sušaukti Baltijos jūros regiono ES valstybių narių parlamentarus į neformalią diskusiją dėl makroregioninės ES Baltijos jūros regiono strategijos perspektyvų.

4.2. COSAC sveikina Europos Komisijos ataskaitą dėl makroregioninių strategijų pridėtinės vertės¹ ir idėją, kad makroregioninės strategijos klotų ES regioninio bendradarbiavimo pamatus, nes padeda derinti nacionalinio lygmens veiksmus ir vykdyti nuoseklesnę ES lygmens veiklą. COSAC pritaria parlamentinio matmens stiprinimui įgyvendinant ES Baltijos jūros regiono strategiją ir kitas makroregionines ES strategijas, nes parlamentinis matmuo prisideda prie visapusiško regioninio bendradarbiavimo ir jį skatina.

5. COSAC moterų forumas

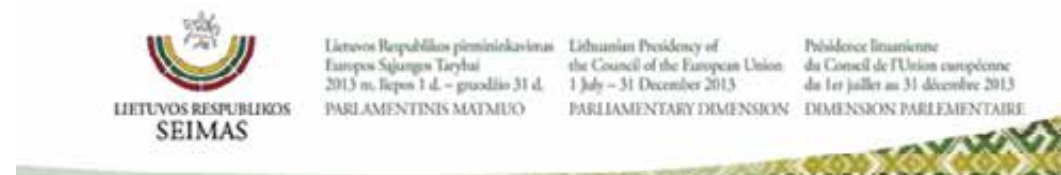
5.1. COSAC sveikina Lietuvos Respublikos Seimo iniciatyvą sušaukti COSAC moterų forumą siekiant skatinti aktyvesnę moterų parlamentarių dalyvavimą COSAC veikloje ir pabrėžia būtinybę raginti ES valstybių narių politines partijas daugiau dėmesio skirti lyčių lygybei, lygių galimybių politikai, lyčių pusiausvyros sukūrimui visuomenėje ir didesnei moterų įtraukčiai į politiką. COSAC ragina parlamentus siekti lyčių pusiausvyros formuojant parlamentines delegacijas, o nacionalines politines partijas – siekti, kad kandidatų sąrašuose 2014 m. rinkimuose į Europos Parlamentą būtų daugiau moterų.

5.2. COSAC sveikina prasmingą dalyvavimą COSAC moterų forume Vilniuje ir ragina moteris politikos išnaudoti tiek esamus tarpparlamentinio bendradarbiavimo formatus, tiek aktyviau įsitraukti į COSAC veiklą, dalyvaujant COSAC moterų forume ir diskutuojant aktualiais ES politinės darbotvarkės klausimais.

5.3. Atsižvelgdama į tai, kad ES demokratinės politikos formavimo pagrindu gali būti tiek formalios, tiek ir neformalios struktūros, COSAC ragina pirmininkausiančių valstybių parlamentus priimti ir toliau plėtoti iniciatyvą skatinti moterų parlamentarių įsitraukimą į COSAC veiklą.

¹ COM(2013) 468 galutinis

14. 2013 m. lapkričio 10–11 d. Socialinių reikalų ir darbo komitetų pirmininkų susitikimo išvados

SOCIALINIŲ REIKALŲ IR DARBO KOMITETŲ PIRMININKŲ SUSITIKIMAS

Užimtumo skatinimo veiksniai įgyvendinant strategiją „Europa 2020“

IŠVADOS

2013 m. lapkričio 10–11 d.
Vilnius

Socialinių reikalų ir darbo komitetų pirmininkų susitikimas.

atsižvelgdamas į strategijoje „Europa 2020“ numatytus tikslus užimtumo srityje,

atsižvelgdamas į 2010 m. patvirtintas Europos Sąjungos (ES) valstybių narių užimtumo politikai skirtas Tarybos gaires,

atsižvelgdamas į 2012 m. Europos Komisijos pasiūlytą užimtumo srities dokumentų rinkinį ir jaunimo užimtumo srities dokumentų rinkinį,

atsižvelgdamas į 2013 m. vasario mėn. Europos Vadovų Tarybos patvirtintą Jaunimo užimtumo iniciatyvą,

atsižvelgdamas į 2013 m. balandžio mėn. Tarybos pasiūlymą dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos nustatymo,

Priemonės jaunimo užimtumui didinti

1) susirūpinęs pabrėžia, kad visoje ES daugiau kaip 26 mln. žmonių, tarp jų 5,5 mln. 15–24 metų amžiaus jaunimo, negali rasti darbo; akcentuoja, kad jaunimo nedarbas yra ypač opi problema, o jaunų žmonių nedarbo lygis, siekiantis 23,5 proc., yra du kartus didesnis negu suaugusiųjų nedarbo lygis, kuris siekia beveik 11 procentų; atkreipia dėmesį į tai, kad vis daugiau jaunų žmonių nedirba, nesimoko arba nedalyvauja profesiniame mokyme (NEET) ir dėl to kyla didžiulis pavojus, kad per daug jaunimo Europoje nedirbs pirmą kartą ir nebegalės sėkmingai iš naujo integruotis į darbo rinką, ir dėl to Europoje gali atsirasti prarastoji karta;

2) kita vertus, pabrėžia, kad jaunimo nedarbo lygis tarp ES valstybių narių labai skiriasi, pavyzdžiui, 2013 m. rugsėjo mėn. Vokietijoje darbo neturėjo 7,7 procento jaunų žmonių, Austrijoje – 8,7 procento, o nuo ekonomikos ir finansų krizės labiausiai nukentėjusiose valstybėse narėse – Graikijoje ir Ispanijoje – beveik 60 procentų; atkreipia dėmesį į tai, kad nedarbo lygis tarp regionų valstybėse narėse taip pat skiriasi;

3) remia kovos su nedarbu, ypač su jaunimo nedarbu, priemones, kurios taikomos arba siūlomos taikyti ir nacionaliniu, ir Europos lygmeniu; sveikina Europos Vadovų Tarybos

sprendimą skirti 6 mlrd. eurų 2014–2020 m. siekiant įgyvendinti Jaunimo užimtumo iniciatyvą, skirtą kovai su jaunimo nedarbu ES regionuose, kuriuose jaunimo nedarbas viršija 25 procentus; tačiau pabrėžia, kad Tarptautinės darbo organizacijos duomenimis, vien tik euro zonos valstybėse reikia 21 mlrd. eurų norint ryžtingai įveikti jaunimo nedarbo problemą; tikisi, kad Jaunimo užimtumo iniciatyva įsigalios 2014 m. sausio 1 d., ir pirmieji paramos gavėjai galės nedelsdami imti naudotis tam tikslui skirtomis lėšomis;

4) palankiai vertina sprendimą sukurti Jaunimo garantijų iniciatyvą, sudarančią galimybes jaunimui netekus darbo ar baigus mokslus per keturis mėnesius gauti tinkamos kokybės ir konkretų darbo, tolesnio mokymosi, pameistrystės ar mokomosios praktikos pasiūlymą; skatina valstybes nares kuo greičiau parengti valstybinius Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo planus; pabrėžia, kad siekiant Jaunimo garantijų iniciatyvos veiksmingumo, reikalingas glaudus ir kryptingas valdžios institucijų, užimtumo tarnybų, švietimo ir mokymo įstaigų, įmonių ir socialinių partnerių bendradarbiavimas; pabrėžia, kad ypač daug dėmesio, įgyvendinant Jaunimo garantijų iniciatyvą, turėtų būti skiriama neturintiems diplomo, nesimokantiems ir neturintiems darbo jauniems žmonėms; mano, kad mokomosios praktikos ir stažuotčių viešajame sektoriuje galimybės turi būti išnaudojamos kaip sudedamosios Jaunimo garantijų iniciatyvos dalys, ir pabrėžia svarbų valstybinių įstaigų vaidmenį sudarant galimybes jauniems žmonėms įgyti verslumo ir inovatyvumo įgūdžių; remia Europos pameistrystės aljanso sukūrimą kaip labai pageidautiną ir reikalingą iniciatyvą, padėsiančią spręsti ES jaunimo nedarbo problemą;

5) laikosi nuomonės, kad ilgalaikės tvarios kovos su jaunimo nedarbu priemonės turi remtis išsamia strategija ir priemonėmis, skirtomis mažoms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ) remti, jaunimo verslumui skatinti, verslo įmonių steigimui ir savarankiškų darbo vietų kūrimui remti, suteikiant jaunimui mokymo, konsultavimo paslaugas ir sudarant sąlygas jaunimui ir MVĮ lengviau gauti kreditą ir mikrokreditus palankiomis sąlygomis; taip pat ragina taikyti tikslines priemones švietimui ir mokymui, įdarbinimo įstaigų infrastruktūrai ir pajėgumams, studijų vietų ir vietų absolventams prieinamumui, kokybiškai gamybinei praktikai ir stažuotėms tinkamai remti; mano, kad Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimas turėtų būti stebimas ir vertinamas per nacionalines reformų programas Europos semestro kontekstu, ir kad ši iniciatyva turėtų būti integruota į aktyvią darbo rinkos politiką;

6) pripažįsta, kad griežtos taupymo priemonės, taikomos pagal tarptautinių skolintojų trejeto numatytas finansinio koregavimo programas, prieštarauja strategijoje „Europa 2020“ numatytam tikslui sukurti pažangų, tvarų ir integracinį ES ūkį ir užtikrinti aukštą užimtumo lygį, našumą ir socialinę sanglaudą ir ragina tinkamai adaptuoti šias programas; taip pat atkreipia dėmesį į 2012 m. sausio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadą, kuriose numatyta, kad „ekonomika vėl ims augti ir darbo vietos bus kuriamos tik tokiu atveju, jei laikysimės nuoseklaus ir visapusiško požiūrio, jungiančio pažangų fiskalinį konsolidavimą, padedantį išsaugoti investicijas į būsimą ekonomikos augimą, patikimą makroekonominę politiką ir veiksmingą užimtumo strategiją, kuria padedama išsaugoti socialinę sanglaudą“.

ES Užimtumo gairių įgyvendinimas

7) atkreipia dėmesį į tai, kad nepaisant tebesitęsiančios nedarbo krizės, valstybės narės turėtų siekti strategijoje „Europa 2020“ nustatytų tikslų, kad užimtumo lygis 20–64 metų amžiaus žmonių grupėje iki 2020 m. padidėtų nuo 69 procentų bent iki 75 procentų; pabrėžia,

kad, norint pasiekti šį tikslą, užimtumo lygis turėtų padidėti visose amžiaus ir socialinėse grupėse; pastebi, kad moterų užimtumo lygis yra vis dar gerokai žemesnis negu vyrų ir kad moterų užimtumo didinimas nusipelno išskirtinio dėmesio;

8) pabrėžia, kad kovojant su ilgalaikiu nedarbu, ypač svarbu derinti lanksčius ir patikimus sutartimis pagrįstus susitarimus, visapusiškas mokymosi visą gyvenimą strategijas, veiksmingą aktyvios darbo rinkos politiką ir žiuolaikiškas, tinkamas ir tvarias socialinės apsaugos sistemas pagal darbo rinkos lankstumo ir užimtumo garantijų pusiausvyros (angl. *flexicurity*) principą; pripažįsta, kad tokia politika turėtų būti pritaikyta prie konkrečių kiekvienoje valstybėje narėje susiklosčiusių sąlygų; primena, kad viena iš priežasčių, kodėl valstybės narės sunkiai sekasi padidinti užimtumo lygį, yra aukštas pajamų pakeitimo nedarbo ir kitomis socialinėmis išmokomis, kurios neskatina nedirbančiųjų įsilieti į darbo rinką, lygis;

9) pabrėžia, kad nepaisant didelio bedarbių skaičiaus ES yra apie 4 mln. laisvų darbo vietų, nes gyventojų įgūdžiai neatitinka ES darbo rinkos poreikių¹; pažymi, kad tam tikruose sektoriuose, tokiuose kaip informatika ir ryšių technologijos (IRT) bei moksliniai tyrimai ir technologinės inovacijos, kvalifikuotos darbo jėgos paklausa nuolat didėja, o pasiūlos trūksta; pažymi, kad jeigu nebus imtasi tinkamų priemonių, šis atotrūkis tik didės; vien tik IRT sektoriuje iki 2015 m. gali būti daugiau kaip 900 000 laisvų darbo vietų; yra įsitikinęs, kad valstybės narės turėtų imtis aktyvių veiksmų, skirtų skatinti naujų, darbo rinkos poreikius atitinkančių įgūdžių plėtojimą, glaudžiai bendradarbiauti su socialiniais partneriais ir verslo bendrovėmis ir skatinti mokymosi visą gyvenimą programas;

10) atkreipia dėmesį į tai, kad viena iš priežasčių, lėmusių didžiulį nedarbo lygio disbalansą tarp skirtingų valstybių narių, yra mažas darbo jėgos judumas ES viduje; mano, kad didesnis darbo jėgos judumas sudarytų sąlygas veiksmingiau kovoti su asimetriniais ekonomikos sukrėtimais valstybėse narėse; remia ES lygmenų sistemą, pagal kurią pripažįstami kitoje valstybėje narėje įgyti profesiniai įgūdžiai;

11) atkreipia dėmesį į tai, kad mokyklos nebaigusiems ar išsilavinimo neturintiems asmenims kyla itin didelė nedarbo grėsmė: 55,5 procento tokių asmenų šiuo metu neturi darbo ir apie 70 procentų jų norėtų dirbti; ragina valstybes nares kryptingai dirbti siekiant įgyvendinti strategijoje „Europa 2020“ nustatytą tikslą – iki 2020 m. mokyklos nebaigusių asmenų skaičių sumažinti nuo 15 procentų iki mažiausiai 10 procentų;

12) mano, kad kova su socialine atskirtimi ir skurdu turėtų būti neatskiriama užimtumo ir socialinės politikos dalis; atkreipia dėmesį į tai, kad nedarbo ir socialinės atskirties problema skiriasi tarp regionų valstybėse narėse ir kad tam tikruose regionuose ši problema yra ypač aktuali; laikosi nuomonės, kad valstybės narės ypatingą dėmesį turėtų skirti galimybėms įsidaibinti labiausiai nuo darbo rinkos atitrūkusiems asmenims kurti; pabrėžia, kad esama atvejų, kai net ir dirbantys asmenys gyvena skurde, ir kad tokie atvejai neturėtų būti toleruojami XXI amžiaus Europoje; pritaria Europos Komisijos 2013 m. spalio 2 d. komunikatui dėl ekonominės ir pinigų sąjungos (EPS) socialinio matmens stiprinimo ir išreiškia nuomonę, kad turėtų būti įtvirtintas glaudesnis ryšys tarp ekonomikos ir finansų politikos bei tarp socialinės ir užimtumo politikos Europos Sąjungoje;

¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-380_en.htm?locale=fr

13) pastebi, kad dėl senėjančios ir mažėjančios ES populiacijos siekis išlaikyti dabartinį dirbančių žmonių lygį gali pareikalauti, Komisijos vertinimu², 60 milijonų papildomų imigrantų iki 2060 m.; ragina Komisiją parengti visa apimančią studiją dėl to, kokį poveikį tokie imigracijos srautai turės Europos visuomenėms;

14) atkreipia dėmesį į „protų nutekėjimo“ problemą, su kuria susiduria dauguma naujųjų valstybių narių; pabrėžia, kad tai yra rimtas ekonominis ir socialinis iššūkis, kuris turėtų būti neatidėliotinai sprendžiamas ne tik nacionaliniu, bet ir Europos lygmeniu;

15) atkreipia dėmesį į tai, kad šios išvados nevaržo nacionalinių parlamentų ir jų pozicijų iš anksto nenulemti; prašo Lietuvos Respublikos Seimo, kaip pirmininkaujančios valstybės parlamento, persiųsti šias išvadas visoms delegacijoms, nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento pirmininkams, Europos Vadovų Tarybos ir Europos Komisijos pirmininkams.

1 PRIEDAS. SOCIALINIŲ REIKALŲ IR DARBO KOMITETŲ PIRMININKŲ SUSITIKIMO EIGA

Bendrosios pastabos

Socialinių reikalų ir darbo komitetų pirmininkų susitikimas vyko 2013 m. lapkričio 10–11 d. Vilniuje, Lietuvos Respublikos Seime.

Susitikimą pradėjo Lietuvos Respublikos Seimo Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkė Kristina MIŠKINIENĖ. Dalyvius pasveikino Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė J. E. Loreta GRAUŽINIENĖ.

Pirmajame posėdyje „ES užimtumo politikos gairių įgyvendinimas ir tobulinimas“ dalyvavo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministrė Algimanta PABEDINSKIENĖ (pranešimo tema – „Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai prioritetai užimtumo ir socialinės politikos srityse“) ir Europos lyčių lygybės instituto direktorė Virginija LANGBAKK (pranešimo tema – „Karjeros ir privataus gyvenimo subalansavimas kaip prielaida lygioms moterų ir vyrų galimybėms dalyvauti darbo rinkoje“).

Antrajame posėdyje „Jaunimo užimtumas ir iniciatyvos užimtumui didinti“ dalyvavo Europos Komisijos narys atsakingas už užimtumą, socialinius reikalus ir įtrauktį László ANDOR, (pranešimas „Užimtumo ir jaunimo užimtumo didinimo kryptys iki 2020 metų“), Nyderlandų Karalystės Antrųjų Rūmų Socialinių reikalų ir užimtumo komiteto pirmininkė Brigitte VAN DER BURG (pranešimas „Jaunimo užimtumo priemonių įgyvendinimo geroji praktika ir „Jaunimo garantijų“ iniciatyvos įgyvendinimo valstybėse narėse perspektyvos“) ir Suomijos Respublikos Eduskuntos Užimtumo ir lygybės komiteto pirmininkė Tarja FILATOV.

Trečiajame posėdyje „Jaunimo užimtumo didinimas“ dalyvavo Europos Komisijos Švietimo ir kultūros generalinio direktorato A direktorato „Europa 2020 politikos raida ir šalių analizė“ direktorius Pierre MAIRESSE (pranešimo tema – „Jaunimo įgūdžių atitiktis darbo rinkos poreikiams didinimas“) ir Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo direktorius Juan MENÉNDEZ-VALDÉS (pranešimo tema – „Politikos priemonių efektyvumas jaunimo užimtumui didinti“).

Susitikimo pabaigoje apsvarstytos ir priimtos Socialinių reikalų ir darbo komitetų pirmininkų **susitikimo išvados**. Išvados priimtos bendru sutarimu, susilaikius Jungtinės Karalystės Lordų rūmams, Italijos Deputatų rūmams ir Nyderlandų delegacijai.

Pranešimų ir diskusijų apžvalga

PIRMASIS POSĖDIS. ES UŽIMTUMO POLITIKOS GAIRIŲ ĮGYVENDINIMAS IR TOBULINIMAS

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministrė Algimanta PABEDINSKIENĖ savo pranešime kalbėjo apie Lietuvos pirmininkavimo prioritetus užimtumo ir socialinės politikos srityse. Ji įvardijo keturis prioritetus. Pirmasis – geresnės užimtumo galimybės jaunimui, ypatingą dėmesį skiriant nedirbančiam, nesimokančiam ir

² http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2012/pdf/ee-2012-2_en.pdf

mokymuose nedalyvaujančiam jaunimui (NEET). Buvo trumpai aptarta Jaunimo garantijų iniciatyva ir Europos pameistrystės aljansas. Antrasis prioritetas – geresnė darbuotojų apsauga, pavyzdžiui, vystant Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondą, dirbant ties Direktyva dėl darbuotojų komandiravimo vykdymo užtikrinimo ir ties Pensinių teisių perkėlimo direktyva. Trečiasis prioritetas – ES ir ypač Ekonominės ir pinigų sąjungos socialinio matmens stiprinimas, susitelkiant ties Europos semestru ir makroekonominio disbalanso procedūra. Ketvirtasis prioritetas – lygios moterų ir vyrų teisės. Šioje srityje siekiama geresnės lyčių pusiausvyros bendrovių valdybose bei pažangos dirbant ties Nediskriminavimo direktyva.

Europos lyčių lygybės instituto direktorė Virginija LANGBAKK pabrėžė statistškai mažesnę moterų dalyvavimą darbo rinkoje. Be to, moterims tenka neproporcingai daugiau priežiūros ir namų ruošos darbų. Pranešėja pristatė Europos lyčių lygybės instituto parengtą lyčių lygybės indeksą³. Vienas iš jo sudarymo kriterijų buvo darbas. Iš viso 69 proc. moterų ir 76,6 proc. vyrų dalyvauja darbo rinkoje. Dar didesni skirtumai tarp vyrų ir moterų dirbančių visu etatu: taip dirba 56 proc. vyrų ir 41 proc. moterų. Be to, moterų darbo stažas mažesnis, todėl mažesnės ir jų pensijos. Virginija LANGBAKK pristatė ir dar vieną kriterijų – priežiūrą. Moterys skiria daugiau laiko namų ruošai, vaikų priežiūrai, socialinei veiklai. Pranešėja taip pat pabrėžė koreliaciją tarp vaikų priežiūros paslaugų ir moterų lygių galimybių. Ji nurodė, kad turintys vaikų vyrai turi daugiau šansų dirbti, o mamos dirba 10 proc. rečiau nei vaikų neturinčios moterys.

Diskusijų metu kelių valstybių atstovai pasidalino savo patirtimi kaip mažinti lyčių nelygybę, ypač darbe. Pavyzdžiui, Suomijoje moterys gali dirbti visą darbo dieną, nes vaikų priežiūrėti padeda vaikų priežiūros institucijos. Nyderlanduose daug moterų dirbą pusę etato, derindamos darbą su šeimos gyvenimu. Dalyviai kalbėjo apie viešojo sektoriaus potencialą organizuojant mokymus ir stažuotes jaunimui. JK atstovas nurodė, kad prieštarauja tam, kad ES reglamentuotų moterų kvotas įmonių valdybose. Diskusijos metu V. LANGBAKK teigė, kad vienintelė sritis, kur moterų dalyvavimas didesnis nei vyrų, yra švietimas. Vis dėlto išlieka dideli skirtumai tarp skirtingų mokslų sričių: moterys dažniau pasirenka socialinius mokslus, o technologijų srityje dominuoja vyrai.

³ <http://ec.europa.eu/content/gender-equality-index>

15. 2013 m. lapkričio 24–25 d. Aplinkos apsaugos komitetų ir valstybės valdymo ir savivaldybių komitetų pirmininkų susitikimo išvados

APLINKOS APSAUGOS KOMITETŲ IR VALSTYBĖS VALDymo IR SAVIVALDYBIŲ KOMITETŲ PIRMININKŲ SUSITIKIMAS

Makroregioninės strategijos. Jų plėtra ir perspektyvos

IŠVADOS

2013 m. lapkričio 24–25 d.

Vilnius

Aplinkos apsaugos komitetų ir valstybės valdymo ir savivaldybių komitetų pirmininkų susitikimas,

atsižvelgdamas į 2006 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento rezoliuciją, raginančią Europos Komisiją (toliau – Komisija) parengti Baltijos jūros regiono strategiją formuojant Europos Sąjungos (toliau – ES) šiaurės matmens politiką;

atsižvelgdamas į 2009 m. birželio 10 d. ir 2012 m. kovo 23 d. Komisijos komunikatus dėl Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos (toliau – ESBJRS);

atsižvelgdamas į 2009 m. birželio 10 d. ESBJRS veiksmų planą bei 2010 m. gruodžio mėn. ir 2013 m. vasario mėn. atnaujintą jo redakciją;

atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą dėl Europos Sąjungos Dunojaus regiono strategijos (toliau – ESDRS) ir jos 2010 m. gruodžio 8 d. veiksmų planą;

atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 27 d. Komisijos ataskaitą dėl makroregioninių strategijų pridėtinės vertės;

atsižvelgdamas į suinteresuotų šalių diskusijas 2013 m. spalio 28–29 d. Bukarešte ir 2013 m. lapkričio 11–12 d. Vilniuje vykusiose metiniuose forumuose dėl makroregioninių strategijų,

Makroregioninių strategijų pridėtinė vertė

1) sveikina Komisijos ataskaitą dėl makroregioninių strategijų pridėtinės vertės; mano, kad makroregioninės strategijos užtikrina aiškų ir apčiuopiamą indėlį į ES regioninę politiką ir atlieka svarbiausią vaidmenį didinant skirtingų ES regionų socialinę, ekonominę ir teritorinę sanglaudą; mano, kad makroregioninės strategijos gali gerokai prisidėti siekiant ES

sanglaudos politikos tikslų; ragina Komisiją apsvarstyti galimybę skirti kiekvienos makroregioninės strategijos koordinatorių;

2) mano, kad makroregioninės strategijos lemia geresnį politikos vystymąsi ir geresnį įvairių ES lygio, nacionalinių ir regioninių politikos krypčių įgyvendinimą, *inter alia* aplinkosaugos, transporto, švietimo, energetikos, mokslinių tyrimų, inovacijų, sveikatos priežiūros srityse, ir taip prisideda prie strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimo; mano, kad dėl plėtojamų bendrų transporto ir energetinės infrastruktūros projektų makroregioninės strategijos svarbios didinant konkurencingumą, baigiant kurti ir stiprinant ES vidaus rinką;

3) primena, kad makroregioninės strategijos grindžiamos principu – jokių papildomų ES lėšų, jokių naujų institucijų, jokių naujų teisės aktų; todėl pabrėžia, kad svarbu labiau integruotai valdyti strategijas veiksmingiau naudojant esamus finansinius šaltinius, veiksmingiau įgyvendinant galiojančius teisės aktus, geriau pasinaudojant esamomis institucijomis;

4) pabrėžia, kad makroregioninės strategijos padėjo plėtoti naujus projektus arba vykdomiems tarptautiniams projektams įgyti pagreitį; akcentuoja, kad vien tik Baltijos jūros regione vykdoma daugiau kaip 100 pavyzdinių projektų, o pagal ESDRS svarstoma daugiau kaip 400 projektų, kurių vertė 49 mlrd. eurų, iš jų 150 jau įgyvendinami;

5) pabrėžia, kad makroregioninės strategijos ES nepriklausančioms šalims teikia galimybes dalyvauti vertingame regioniniame bendradarbiavime su ES valstybėmis narėmis; pavyzdžiui, pabrėžia, kad Rusija ir Norvegija, nors ir nedalyvauja įgyvendinant strategiją, sutarė dėl pagal ESBJS vykdomų bendrų projektų sąrašo, o ESDRS prisideda gerinant bendradarbiavimą su ES kaimynėmis Moldova ir Ukraina ir įtraukia šalis kandidates – Serbiją, Bosniją ir Hercegoviną, Juodkalniją – į naudingą regioninį bendradarbiavimą rengiantis galutiniam įstojimui į ES;

Makroregioninių strategijų aplinkos apsaugos matmuo

6) ragina plėtoti stiprų šių strategijų aplinkos apsaugos matmenį; mano, kad reikėtų rasti tinkamą ekonomikos augimo ir aplinkos apsaugos pusiausvyrą, kad tokiose srityse kaip miškininkystė, žemės ūkis, statyba, transportas ir pramonė turėtų būti taikomi aukšti aplinkos apsaugos standartai ir kad makroregioninės strategijos gali atlikti svarbų vaidmenį skatinant taikyti tokius standartus;

7) pabrėžia, kokios yra svarbios makroregioninės strategijos siekiant realizuoti strategijoje „Europa 2020“ numatytą ekologiškesnę, efektyviai išteklius naudojančią, mažai anglies dioksido išmetančių technologijų ekonomikos viziją; pabrėžia, kad reikia visiškai išnaudoti 2014–2020 metų ES daugiametėje finansinėje programoje numatytą finansavimą energijos efektyvumui ir atsinaujinančios energijos panaudojimui skatinti makroregioniniu lygiu kovojant su klimato kaitos pagrindinėmis priežastimis ir padariniais;

8) pabrėžia, kad dėl daugelio veiksnių, tokių kaip intensyvi laivininkystė, žemės ūkio veikla ir dideli infrastruktūros projektai, Baltijos jūra yra viena iš labiausiai užterštų jūrų pasaulyje; pabrėžia, kad Baltijos jūros valstybėms būtina spręsti rimtas regiono aplinkos apsaugos problemas, kurių svarbiausios yra eutrofikacija, jūros dugne palaidotų pavojingų

cheminių medžiagų poveikis ir grėsmės vandens ekosistemos biologinei įvairovei, ypač nykstančioms žuvų rūšims; primena, kad pati Baltijos jūros regiono makroregioninės strategijos idėja kilo pirmiausia dėl susirūpinimo aplinka;

9) pabrėžia, kad Dunojaus baseino aplinkos apsauga yra svarbus aspektas, turėsiantis didžiausios įtakos regiono plėtrai ateityje, todėl ragina visas susijusias šalis skatinti darnų prioritetinių sričių vystymą;

10) pabrėžia, kad kai kurie projektai jau davė rezultatų, pavyzdžiui, *CleanShip* projektas, pagal kurį mažinama tarša iš laivų ir gerinama Baltijos jūros ekosistemos būklė, *Damube Floodrisk* projektas, pagal kurį užkertamas kelias potvyniams dalijantis duomenų bazėmis ir potvynių žemėlapiams, *Baltadapt* projektas, pagal kurį susiburia skirtingi veikėjai kovai su klimato kaita Baltijos jūros regione planuoti;

Makroregioninių strategijų ateitis

11) mano, kad makroregioninių strategijų sėkmė ateityje daugiausia priklausys nuo tinkamų tikslų nustatymo, politinio įsipareigojimo palaikymo, taip pat nuo veiksmingo strategijų organizavimo ir valdymo, ypač nuo aprūpinimo pakankamai žmogiškaisiais ištekliais atitinkamose valstybėse narėse;

12) pabrėžia, kad makroregioninės strategijos atspindi ES daugiapakopio valdymo procesą, nes jame dalyvauja regioninio, nacionalinio ir vietos lygmens veikėjai ir pilietinė visuomenė, bendrai plėtodami projektus, planuodami ir derindami finansavimo planus; remia konsultacijų pagal principą „iš apačios į viršų“ proceso stiprinimą įgyvendinant makroregionines strategijas, todėl ragina savivaldybių institucijas ir pilietinę visuomenę dalyvauti pirmuosiuose projektų ir platesnių strateginio lygmens tikslų planavimo ir įgyvendinimo etapuose; pabrėžia dalyvaujančių šalių ir institucijų, taip pat dalyvaujančių šalių valdžios institucijų veiklos didesnio integravimo ir koordinavimo svarbą; pabrėžia, kad makroregioninių strategijų sėkmė grindžiama politine atsakomybe, aktyvesniu socialinių ir ekonominių partnerių, įskaitant pilietinę visuomenę, akademinę bendruomenę ir privatų sektorių, dalyvavimu;

13) pabrėžia, kad nacionaliniai parlamentai atlieka svarbų vaidmenį planuojant ir įgyvendinant strategijas, nes užtikrina svarbų makroregioninių strategijų ir visos visuomenės ryšį; pripažįsta Europos Parlamento svarbą palaikant ir plėtojant makroregioninės veiklos koncepciją;

14) ragina už įvairių finansavimo priemonių valdymą atsakingas valdžios institucijas prireikus suderinti esamus ES ir kitus fondus bei priemones su makroekonominių strategijų tikslais; pabrėžia makroekonominių strategijų vaidmens svarbą būsimai sanglaudos politikai;

15) mano, kad reikėtų reguliariai keistis geriausios patirties pavyzdžiais įgyvendinant esamas makroregionines strategijas, taip pat geriau panaudoti projektų rezultatus ir sąveiką; mano, kad svarbu parengti tinkamus prioritetinių sričių ir (arba) horizontaliųjų veiksmų rodiklius, kad būtų galima vertinti pasiektą pažangą; pabrėžia, kad pažanga turėtų būti vertinama ir pagal sukurtus tinklus, sėkmingus projektus, integravimo ir koordinavimo gerinimo veiklą; mano, kad stebėsenos ir vertinimo procesuose turėtų dalyvauti visos atitinkamos suinteresuotos šalys ir prireikus jos turėtų remti strategijų turinio rengimą ir

peržiūrą; pritaria Komisijos pasiūlymui strategijų peržiūros procesą baigti iki 2014 metų metinio forumo;

16) teigiamai vertina konsultacijų pradžią dėl ES Adrijos ir Jonijos jūrų regiono strategijos, kuri, kai bus parengta, aprėptų Graikiją, Italiją, Slovėniją, Kroatiją, Bosniją ir

Hercegoviną, Serbiją, Juodkalniją ir Albaniją; tikisi, kad Komisija pristatys pasiūlymą dėl minėtos strategijos iki 2014 m. pabaigos; remia būsimos strategijos tikslus skatinti ekonominę ir socialinę gerovę, ekonomikos augimą ir užimtumą Adrijos ir Jonijos jūrų regione didinant jo patrauklumą, konkurencingumą ir susisiekimą su juo ir mano, kad ši strategija gali skatinti Vakarų Balkanų šalių integracijos į ES siekius;

17) pabrėžia Alpių, kuriose susikerta pagrindiniai prekybos keliai, makroregioninės strategijos svarbą siekiant skatinti ekonomikos augimą ir inovacijas šiame Europos regione, kartu užtikrinant darnų Alpių teritorijos vystymąsi, kaip Alpių makroregiono regionų ir šalių atstovai jau ragino 2013 m. spalio 18 d. susitikime Grenoblyje;

18) pabrėžia, kad diskusijos dėl naujų makroregioninių strategijų turėtų būti grindžiamos šiais kriterijais: a) sprendžiant bendrus iššūkius makroregionams strategiškai svarbus aukšto lygio bendradarbiavimas; b) ES dalyvavimas yra galimas, o esamos ES horizontaliosios politikos būtų stiprinamos; c) pridėtinės vertės vertinimas ES ir makroregioniniu lygmeniu yra pagrįstas įrodymais; d) atitinkamos valstybės narės ir susiję regionai aiškiai išreiškė politinę valią tokiam požiūriui;

19) pabrėžia, kad šios išvados nacionalinių parlamentų nesaisto ir nelemia jų pozicijų; prašo Lietuvos Respublikos Seimo, kaip pirmininkaujančios valstybės parlamento, persiųsti šias išvadas visoms delegacijoms, nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento pirmininkams, Europos Vadovų Tarybos ir Europos Komisijos pirmininkams.

I PRIEDAS. APLINKOS APSAUGOS KOMITETŲ IR VALSTYBĖS VALDYMO IR SAVIVALDYBIŲ KOMITETŲ PIRMININKŲ SUSITIKIMO EIGA

Bendrosios pastabos

Aplinkos apsaugos komitetų pirmininkų ir valstybės valdymo ir savivaldybių komitetų pirmininkų susitikimas vyko 2013 m. lapkričio 24–25 d. Vilniuje, Lietuvos Respublikos Seime.

Susitikimą pradėjo Lietuvos Respublikos Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas Algimantas SALAMAKINAS. Dalyvius pasveikino J. E. Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė Loreta GRAUŽINIENĖ.

Pirmojoje susitikimo dalyje *„Europos Sąjungos makroregioninių strategijų reikšmė“* pranešimus skaitė už klimato politiką atsakinga Europos Komisijos narė Connie HEDEGAARD (pranešimo tema – *„Klimato politikos įtraukimas į regioninio vystymosi strategijas“*) ir Lietuvos Respublikos finansų ministras Rimantas ŠADŽIUS (pranešimo tema – *„Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos metinio forumo rezultatai“*).

Antrojoje susitikimo dalyje *„Makroregioninių strategijų aplinkosauginis matmuo“* pranešimus skaitė Lietuvos Respublikos aplinkos ministras Valentinas MAZURONIS (pranešimo tema – *„Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos santykis su kitomis bendradarbiavimo formomis Baltijos jūros regiono aplinkosaugos srityje“*) ir Pasaulio gamtos fondo Dunojaus ir Karpatų programos direktorius Andreas BECKMANN (pranešimo tema – *„Europos Sąjungos Dunojaus regiono strategijos aplinkosauginis matmuo“*).

Trečiojoje susitikimo dalyje *„Europos Sąjungos institucijų indėlis plėtojant makroregionines strategijas“* pranešimus skaitė už regioninę politiką atsakingas Komisijos narys Johannes HAHN (pranešimo tema – *„Europos Sąjungos makroregioninių strategijų plėtra ir perspektyvos“*) ir Europos Parlamento Regioninės plėtros komiteto pirmininkė Danuta HÜBNER (pranešimo tema – *„Europos Parlamento požiūris į makroregionines strategijas ir jų reikšmė“*).

Susitikimo pabaigoje priimtos susitikimo **išvados**. Šešios delegacijos pateikė išvadų projekto pakeitimus. Išvados priimtos bendru sutarimu. Danijos delegacija susilaikė, nurodžiusi, kad išvadų turinį ji turi apsvarstyti su kitais trimis Danijos Karalystės Folketingo komitetais, atsakingais už dokumente aptariamus klausimus.

Pranešimų ir diskusijų apžvalga

PIRMOJI DALIS. EUROPOS SĄJUNGOS MAKROREGIONINIŲ STRATEGIJŲ REIKŠMĖ

Už klimato politiką atsakinga Europos Komisijos narė Connie HEDEGAARD savo pranešime pabrėžė, kad klimato kaitos pokyčiai yra aiškūs: šyla atmosfera ir vandenynai, mažėja ledo ir

sniego, kyla jūros lygis, o šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentracija atmosferoje ypač padidėjo pastaraisiais dešimtmečiais. Yra 95 proc. tikimybė, kad šiuos pokyčius lemia žmogaus veikla. Siekiant spręsti klimato kaitos problemą, veiksmų reikia imtis visais lygmenimis – ES, nacionaliniu ir regioniniu – ir tie veiksmai turėtų būti grindžiami dviem ramsčiais. Pirma, turėtume švelninti klimato kaitą, pavyzdžiui, mažindami išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Antra, turėtume prisitaikyti prie kintančių klimato sąlygų, tokių kaip nenuspėjami orai ar kylantis jūros lygis. Pavyzdžiui, Baltijos jūros regione projektas *Baltadapt* padeda prisitaikyti prie klimato kaitos. Regioninis bendradarbiavimas gali būti naudingas ir kitose srityse, tokiose kaip tarpvalstybinis potvynių valdymas, tarpvalstybinis pakrančių valdymas ar kova su miškų gaisrais vietovėse, kuriose didesnė sausrų tikimybė. Komisijos narė taip pat pabrėžė, kad klimato kaitos klausimas turėtų būti įtrauktas į visas pagrindines ES politikos sritis, įskaitant regioninę politiką.

Lietuvos Respublikos finansų ministras Rimantas ŠADŽIUS pristatė metinio ESBJRS forumo, vykusio lapkričio 11–12 dienomis Vilniuje, diskusijas ir pasiektus rezultatus. Šiame forumo dalyvavo ES, regioninio, nacionalinio ir vietos lygmens ESBJRS koordinatoriai ir įgyvendintojai. Jau ketvirtą kartą vykusiame forumo buvo diskutuojama, kaip Baltijos jūros regiono aplinkosauginius iššūkius paversti galimybėmis kuriant darbo vietas ir skatinant ekonomikos augimą. Forumo metu vyko 4 plenarinės sesijos, kurių metu diskutuota apie makroregioninių strategijų pridėtinę vertę ir tolesnius žingsnius gerinant ESBJRS įgyvendinimą. Akcentuota valdymo struktūros stiprinimas, valstybių narių lyderystės skatinimas. Valstybės narės ragintos integruoti Strategijos tikslus programuojant naują finansinę perspektyvą, buvo akcentuojama didesnio bendradarbiavimo tarp valstybių narių šioje srityje svarba. Forumo diskusijų pagrindu jau planuojami tolesni žingsniai. Lapkričio 26 d. Šiaurės, Baltijos ir Višegrado šalių ministrai, atsakingi už Sanglaudos politiką, aptarė makroregioninių strategijų ir nacionalinių programavimo dokumentų sinergiją. Gruodžio pradžioje ESBJRS nacionaliniai koordinatoriai aptars būdus ir priemones, kurie sustiprintų valdymo struktūrą ir lyderystę.

Diskusijoje buvo nuolat pabrėžiama, kad makroregioninės strategijos gali padėti spręsti su klimato kaita susijusias problemas, tačiau svarbu rasti šaltinius šių strategijų įgyvendinimui finansuoti. Pabrėžta, kad savivaldybės ir pilietinė visuomenė turėtų būti skatinamos dalyvauti įgyvendinant šias strategijas. Nacionaliniai parlamentai taip pat turėtų aktyviau veikti šioje srityje. Viskas, ko reikia – tai geresnis koordinavimas ir valstybių narių keitimasis geriausios praktikos pavyzdžiais ir informacija. Kiti dalyviai pabrėžė, kad svarbu į strategijas įtraukti trečiąsias šalis, todėl kalbant apie ESBJRS, paminėtos Islandija, Norvegija ir Rusija. Viena iš prioritetinių sričių, be klimato kaitos, turėtų būti tarpvalstybinės transporto infrastruktūros plėtra. Be to, užsiminta, kad kitos makroregioninės strategijos, tokios kaip Alpių arba Viduržemio jūros regiono strategijos, turėtų būti pradėtos įgyvendinti artimiausiu metu.

ANTROJI DALIS. MAKROREGIONINIŲ STRATEGIJŲ APLINKOSAUGINIS MATMUO

Lietuvos Respublikos aplinkos ministras Valentinas MAZURONIS daugiausia dėmesio skyrė ESBJRS aptarimui. Jis pabrėžė, kad Baltijos jūros regiono strategija – sudėtinga integruota

sistema, skirta spręsti ne tik bendras su Baltijos jūra susijusias aplinkosaugos problemas, bet ir prisidėti prie ekonominės regiono sėkmės, socialinių iššūkių, teritorinės regiono sanglaudos stiprinimo ir ES konkurencingumo didinimo. Šis strateginis dokumentas apima ir derina tris pagrindinius – aplinkosaugos, ekonomikos ir socialinį – aspektus. Ministras akcentavo, kad labai svarbus ESBJRS tikslas – išgelbėti jūrą, t. y. spręsti labai prastą Baltijos jūros ekologinę būklę. Ministras atkreipė dėmesį į tai, kad Baltijos jūros regiono strategija sietina ne tik su jūrų konvencijomis. Didžioji dalis į jūrą patenkančių teršalų „atkeliauja“ upių baseiniais. Todėl kuo daugiau teršalų sumažiname upių vandenyse, tuo mažiau jų patenka į Baltijos jūrą. Labai svarbu, kad griežtų aplinkosauginių reikalavimų laikytųsi ir kiti sektoriai, pavyzdžiui, transporto ar energetikos. Ministras taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad ESBJRS apima ir aplinkosauginius susitarimus su trečiosiomis šalimis, kurių pagrindu keičiamasi informacija apie vandens išteklių aplinkos būklę ir siekiama įgyvendinti bendrus aplinkosaugos projektus.

Pasaulio gamtos fondo Dunojaus ir Karpatų programos direktorius Andreas BECKMANN pagrindinį dėmesį skyrė šiuo metu įgyvendinamai ES Dunojaus regiono strategijai. Jis pabrėžė, kad ES Dunojaus regiono strategija yra pagrįsta dabartine padėtimi, o ne ateities vizija. Jis kalbėjo apie regiono aplinkosaugines problemas, tokias kaip salpų apsauga ir atkūrimas ir Dunojaus erškėtų išsaugojimas. A. BECKMANN paminėjo, kad pastaroji problema sprendžiama integruotai ir iš esmės ji yra susijusi su visomis prioritetinėmis strategijos sritimis – biologine įvairove, laivyba, vandentvarka, rizika ir teisėsauga. Kitas svarbus prioritetas – vidaus vandenų laivybos valdymas Dunojaus regione. Pranešėjas gyrė Komisijos įsipareigojimus prioritetinėse srityse ir pabrėžė pagrindinių suinteresuotų šalių, ypač pilietinės visuomenės, aktyvesnio dalyvavimo svarbą. Pasak A. BECKMANN, bendruomenės ir pilietinė visuomenė gali daug prisidėti prie ES Dunojaus regiono strategijos, tačiau ši galimybė neišnaudojama.

Diskusijoje vėl plačiai nagrinėtas klimato kaitos klausimas. Iškeltos konkrečios problemos, tokios kaip pasikartojantys potvyniai, pakrančių erozija, naftos išsiliejimas, taip pat planuojama atominės elektrinės statyba Baltarusijoje, netoli sienos su Lietuva. Pabrėžta, kad atominė elektrinė neatitinka Espo konvencijoje nustatytų standartų. Keli dalyviai atkreipė dėmesį į tai, kad turėtume keisti savo požiūrį į energetiką, t. y. daugiau dėmesio reikia skirti energijos vartojimo efektyvumui, platesniam atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui ir nustatytų tikslų geresniam politiniam koordinavimui. Ekonominių suvaržymų ir ribotų finansinių išteklių laikais reikėtų vengti veiklos sutapimo. Taip pat pabrėžta, kad labai svarbu dalytis geriausios bendradarbiavimo praktikos pavyzdžiais, ypač toje pačioje geografinėje vietovėje (pavyzdžiui, kitos šalys gali pasimokyti iš Austrijos patirties sėkmingai įgyvendinant su vidaus vandenų laivyba susijusį projektą).

TREČIOJI DALIS. EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJŲ INDĖLIS PLĖTOJANT MAKROREGIONINES STRATEGIJAS

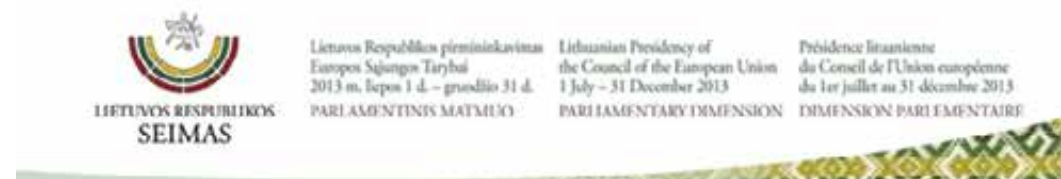
Už regioninę politiką atsakingas Europos Komisijos narys Johannes HAHN pabrėžė, kad svarbu makroregioninių strategijų tikslus ir prioritetus įtvirtinti atitinkamose nacionalinėse, regioninėse ir ES politikos programose. Jis taip pat pabrėžė, kad svarbu užtikrinti ryšį su naujomis politikos programomis. Komisijos narys kalbėjo apie būtinybę labiau suderinti

atsakomybę ir lyderystę. Net jeigu Komisija ir toliau atliktų svarbiausią vaidmenį, valstybės narės arba konkretūs regionai turėtų priimti vis didesnę atsakomybę ir vis dažniau vadovauti darbui. J. HAHN pabrėžė, kad makroregioninės strategijos, pavyzdžiui, ESBJRS, rodo visapusišką ir integruotą požiūrį į pažangą, tvarų ir integruotą augimą ES apskrityse. Įgyvendinant ESBJRS, būtina didinti visų regiono politinių ir ekonominių suinteresuotų grupių atsakomybę ir atskaitomybę ne tik už jūros reikalus, bet ir ekonominę, teritorinę plėtros ir socialinę sritį.

Europos Parlamento Regioninės plėtros komiteto pirmininkė Danuta HÜBNER pabrėžė, kad susitikimas vyksta iškart po to, kai Europos Parlamentas patvirtino naują daugiamečių finansinę programą (DFP). Nauja DFP sudarytų sąlygas sėkmingai įgyvendinti daugiau kaip 300 nacionalinių ir regioninių veiksmų programų. Jeigu valstybės prisidėtų prie finansavimo, pelningoms investicijoms skirta suma per ateinančius 10 metų pasiektų 500 mlrd. eurų. Didelė šių lėšų dalis atitektų makroregioninėms strategijoms. D. HÜBNER pabrėžė, kad pirmosios dvi strategijos – ESBJRS ir ESDRS – buvo parengtos, patvirtintos ir įgyvendinamos remiantis tvirta politine valia, įsipareigojimais ir jungtinėmis administracinėmis pastangomis. Tačiau dabar reikia išmaniai susieti strategijų raidą su daugybe kitų Europos politikos krypčių.

Diskusijos dalyviai ragino atcityje kurti naujas makroregionines strategijas, pavyzdžiui, Alpių, Atlanto ir Viduržemio jūros regionų strategijas. Kai kurie dalyviai reikalavo ES lygmeniu parengti atskirus teisės aktus, skirtus makroregioninėms strategijoms. Be to, paminėta, kad ES nepriklausančios šalys partnerės, tokios kaip Norvegija, gali būti labai svarbios bendradarbiavimo partnerės ir gali padėti finansiniais ištekliais. Kiti dalyviai pabrėžė, kad vieni iš pagrindinių sunkumų siekiant sėkmingai įgyvendinti makroregionines strategijas bus skirtingų interesų derinimas ir veiksmingesnių administracinių pajėgumų poreikis kai kuriose valstybėse narėse.

16. 2013 m. lapkričio 27–28 d. ES užsienio reikalų komitetų pirmininkų ir Parlamentinio demokratijos forumo susitikimo Pirmininkaujančios valstybės parlamento išvados

EUROPOS SĄJUNGOS PARLAMENTŲ UŽSIENIO REIKALŲ KOMITETŲ PIRMININKŲ IR PARLAMENTINIO DEMOKRATIJOS FORUMO SUSITIKIMAS

Parlamentai už demokratiją: ambicingesnio globalaus bendradarbiavimo link

2013 m. lapkričio 27–28 d.
Lietuvos Respublikos Seimas
Vilnius

PIRMININKAUJANČIO PARLAMENTO IŠVADOS

Lietuvos Respublikos Seimas, kaip pirmininkaujantis parlamentas,
atsižvelgdamas į 2010 m. kovo 10–12 d. Parlamentinio demokratijos forumo pritarimoje Vilniaus deklaracijoje numatytus tikslus, vėlesnes deklaracijas ir dokumentus,
atsižvelgdamas į Demokratijų bendrijos priimtus dokumentus,
atsižvelgdamas į Europos Sąjungos (ES) sutarties 8 straipsnį, pagal kurį „Sąjunga plėtoja ypatingus santykius su kaimyninėmis šalimis siekdama sukurti Sąjungos vertybėmis grindžiamą gerovės ir geros kaimynystės erdvę, kuriai būdingi artimi ir taikūs bendradarbiavimo santykiai“,
atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Seime 2013 m. rugsėjo 4–6 d. vykusios Tarpparlamentinės bendros užsienio ir saugumo politikos bei bendros saugumo ir gynybos politikos konferencijos išvadas ir 2013 m. spalio 27–29 d. vykusio L COSAC posėdžio pasiūlymą,
atsižvelgdamas į Europos Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės Catherine ASHTON 2013 m. lapkričio 21 d. pareikšimą dėl Ukrainos,
atsižvelgdamas į 2013 m. lapkričio 25 d. Europos Vadovų Tarybos Pirmininko Herman VAN ROMPUY ir Europos Komisijos Pirmininko José Manuel BARROSO bendrą pareiškimą dėl Ukrainos:

atsižvelgdamas į 2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Rusijos duomo spaudimo Rytų partnerystės šalims ir į 2013 m. spalio 23 d. rezoliuciją „Europos kaimynystės politika: siekti stiprinti partnerystę“;

Demokratijos skatinimas pasaulyje

1) reiškia paramą pagrindinėms vertybėms ir principams, nustatytiems Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje, tarptautiniuose susitarimuose dėl žmogaus teisių, Jungtinių Tautų Generalinio Sekretoriaus 51-ajai Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sesijai pateiktoje Demokratizacijos darbotvarkėje ir kituose tarptautinės teisės dokumentuose;

2) remia ES demokratijos, lyčių lygybės ir lygių galimybių skatinimo visame pasaulyje politiką, ypač Rytų kaimynystėje, kaip apibrėžta Rytų partnerystės politikos tiksluose;

3) smerkia autoritarinius ir totalitarinius režimus dėl nuolatinio, sistemingo žmogaus teisių pažeidimo ir demokratijos slopinimo, tai yra dėl to, kas skiria tokius režimus nuo Demokratijų bendrijos; reiškia visiška paramą politikams, žmogaus teisių aktyvistams, pilietinės visuomenės veikėjams ir nevyriausybiniams organizacijoms, kurios visame pasaulyje kovoja su autokratiniais ir totalitariniais režimais dėl laisvės ir demokratijos;

4) pabrėžia, kad laisvuose ir sąžininguose rinkimuose išrinkti parlamentai yra institucijos, kurios įkūnija pačią demokratijos koncepciją, nes jie atstovauja žmonių valiai; ragina reguliariai rengti parlamentary iš naujai sukurtų arba atkurtų demokratinių šalių ir atstovų iš ilgai egzistuojančių demokratinių šalių tarpparlamentinius susitikimus, konsultacijas ir gerosios patirties seminarus siekiant keistis nuomonėmis tokiomis temomis kaip demokratijos ir parlamento įtvirtinimas bei pilietinės visuomenės stiprinimas; pabrėžia, kaip svarbu kurti priemones, kurios prisidėtų prie politinių partijų stiprinimo naujai sukurtose arba atkurtose demokratinėse šalyse;

Rytų partnerystė: ambicingesnio bendradarbiavimo link

5) pabrėžia Rytų partnerystės šalių strateginę svarbą ES ir platesniam Europos regionui ir akcentuoja, kad ilgalaikis šių šalių stabilumas ir saugumas bus užtikrintas tik įtvirtinus demokratiją, teisinę valstybę, pagarbą žmogaus teisėms, rinkos ekonomiką ir gerą valdymą – Rytų partnerystės politikos pagrindą sudarančias vertybes ir principus;

6) sveikina padarytą pažangą siekiant su Gruzija ir Moldova pasirašyti asociacijos susitarimus, apimančius glaudaus bendradarbiavimo ir visapusiškus laisvosios prekybos susitarimus; tikisi, kad Vilniaus Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikime asociacijos susitarimai su šiomis šalimis bus sėkmingai parafuoti; ragina visas susijusias šalis nedelsti pasirašyti šių susitarimų ir tikisi jų laikino taikymo jau 2014 m.; gerai vertina Gruzijos ir Moldovos politinius lyderius bei pilietinę visuomenę už ryžtą ir nuoseklumą jų pasirinktame europinės politikos kelyje ir yra įsitikinęs, kad ilgalaikis saugumas bei šių šalių gerovė priklauso nuo politinės ir ekonominės asociacijos su ES lygio;

7) atkreipia dėmesį į svarbias teismų, ekonomines ir viešojo sektoriaus reformas, kurias įvykdė Ukrainos valdžia derėdamasi dėl asociacijos susitarimo su ES, ir tikisi, kad šis procesas galų gale bus baigtas asociacijos susitarimo pasirašymu artimiausioje ateityje; yra įsitikinęs, kad Ukrainos visuomenė ir verslo pasaulis gaus daugiausia naudos iš glaudžių politinių ir

ekonominių ryšių su ES; todėl ragina ES Ukrainai palikti atviras duris ir nežlugdyti Ukrainos žmonių siekių ir vilčių, susijusių su integracija į ES;

8) gerai vertina Europos Parlamento stebėsenos misijos Ukrainoje pastangas ir darbo rezultatus ir nori padėkoti buvusiam Europos Parlamento Pirmininkui Patui COX'UI ir buvusiam Lenkijos Respublikos Prezidentui Alexanderiui KWÁSNIIEWSKIUI už neblėstantį ryžtą ir pasiaukojimą spręsti selektyvaus teisingumo problemas ir skatinti būtinas teismų reformas Ukrainoje;

9) smerkia akivaizdų politinį ir ekonominį spaudimą, kurį daro Rusija Ukrainai ir kitoms Rytų partnerystės šalims artėjant Vilniuje vykšančiam Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimui; laikosi nuomonės, kad taip tvarkant tarptautinius reikalus pažeidžiamos civilizuotos tarptautinės bendruomenės normos, kaip apibrėžta Helsinkio susitarimuose, Pasaulio prekybos organizacijos taisyklėse, Jungtinių Tautų chartijoje ir tarptautinėje teisėje apskritai, ir tai neturėtų vykti XXI a. Europoje; ragina valstybes nares, Europos Komisiją ir Europos Parlamentą laikytis vieningo požiūrio į tokį elgesį ir padidinti įsipareigojimus ir paramą Ukrainai bei kitoms Rytų partnerystės šalims, kad šios šalys turėtų realią ir tvarią alternatyvą įvairioms Rusijos siūlomoms politinėms ir ekonominėms integracijos formoms;

10) mano, kad supaprastintas vizų režimas, ypač bevizės kelionės, gali gerokai sustiprinti žmonių tarpusavio ryšius ir veikti kaip šalių partnerių europinio pasirinkimo katalizatorius; sveikina vizų režimo supaprastinimo ir readmisijos susitarimo su Armėnija pasirašymą, ketinimą pasirašyti vizų režimo supaprastinimo susitarimą su Azerbaidžanu bei Gruzijos, Moldovos ir Ukrainos pasiektą pažangą įgyvendinant vizų režimo supaprastinimo veiksmų planus (VRSVP); džiaugiasi 2013 m. lapkričio 27 d. Komisijos pasiūlymu leisti Šengeno erdvėje be vizos keliauti biometriniais pasus turintiems Moldovos piliečiams ir tikisi, kad panašūs pasiūlymai bus pateikti dėl Gruzijos ir Ukrainos, kai bus įgyvendinti atitinkamuose VRSVP nustatyti kriterijai;

11) pabrėžia, kad nepaisant politinių lyderių veiksmų pilietinė visuomenė Rytų partnerystės šalyse yra brandesnė nei kada nors anksčiau, kaip rodo visoje Ukrainoje besitęsiantys masiniai protestai, reiškiantys paramą asociacijos su ES procesui, ir kad galų gale demokratinių reformų sėkmė šiose šalyse priklausys nuo pilietinių visuomenių stiprybės ir gyvybingumo; ragina atitinkamas ES institucijas toliau bendrauti su šalių partnerių pilietine visuomene, ypač tose šalyse, kuriose lėčiausiai vyksta reformos, kaip Baltarusijoje; mano, kad įvairių 2014–2020 m. finansiniu laikotarpiu numatytų profesinių, kultūrinių ir studentų mainų programų, kaip *Erasmus Plus*, plėtra Rytų partnerystės šalyse galėtų gerokai sustiprinti šių šalių ir ES jaunimo ryšius;

12) pabrėžia ypatingą parlamentų vaidmenį stiprinant ES ir Rytų partnerystės šalių žmonių tarpusavio ryšius tiek per tarpparlamentinį bendradarbiavimą su šiomis šalimis, pavyzdžiui, per Parlamentinį demokratijos forumą, EURONEST arba NATO, Europos Tarybos, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos parlamentines asamblėjas, tiek per tiesioginį bendravimą su pilietine visuomene; mano, kad reikia išnagrinėti galimybes, kaip įtraukti ES nacionalinių parlamentų narius į EURONEST parlamentinės asamblėjos darbą ateityje;

13) pabrėžia tvirtą pagrindinių politinių partijų Lietuvoje paramą Rytų partnerystės šalių europiniam pasirinkimui ir primena, kad glaudesnės šių šalių politinės ir ekonominės asociacijos su ES užtikrinimas yra vienas iš pagrindinių Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai prioritetų.

1 PRIEDAS. EUROPOS SĄJUNGOS PARLAMENTŲ UŽSIENIO REIKALŲ KOMITETŲ PIRMININKŲ IR PARLAMENTINIO DEMOKRATIJOS FORUMO SUSITIKIMO EIGA

Bendrosios pastabos

Europos Sąjungos parlamentų užsienio reikalų komitetų pirmininkų ir Parlamentinio demokratijos forumo susitikimas vyko 2013 m. lapkričio 27–28 d. Lietuvos Respublikos Seime Vilniuje.

Susitikimą pradėjo Lietuvos Respublikos Seimo užsienio reikalų komitetų pirmininkas prof. Benediktas JUODKA ir Parlamentinio demokratijos forumo pirmininkas Emanuelis ZINGERIS. Dalyvius pasveikino Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas Petras AUŠTREVIČIUS.

Pirmasis posėdis *„Europos Sąjungos Rytų partnerystė: ambicingesnio bendradarbiavimo link“* padalytas į tris dalis. Pirmojoje dalyje (*Europos Sąjungos Rytų partnerystė: Vilniaus aukščiausiojo lygio susitikimo išvakarėse*) kalbėjo J. E. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras Linas Antanas LINKEVIČIUS ir J. E. Moldovos Respublikos Parlamento Pirmininkas Igor CORMAN. Antrojoje dalyje (*Europos Sąjungos Rytų partnerystės šalių požiūris*) kalbėjo Moldovos Respublikos Parlamento Užsienio reikalų ir Europos integracijos komiteto pirmininkė Ana GUȚU, Gruzijos Parlamento Užsienio ryšių komiteto pirmininkas Tedo JAPARIDZE ir Armėnijos Respublikos Nacionalinio Susirinkimo Užsienio ryšių komiteto pirmininkas Artak ZAKARYAN. Trečiojoje dalyje (*Ukrainos kryptis*) pranešimus skaitė Europos Parlamento stebėsenos misijos Ukrainoje narys, buvęs Europos Parlamento Pirmininkas Pat COX, Ukrainos Aukščiausiosios Rados Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Vitaliy KALYUZHNYI, Ukrainos Aukščiausiosios Rados narys Vitali KLITSCHKO ir Europos Parlamento Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Elmar BROK.

Antrajame posėdyje *„Pereinamojo laikotarpio demokratijos: dalijimasis patirtimi“* kalbėjo J. E. Maroko Atstovų Rūmų Pirmininkas Karim GHELLAB, Europos Parlamento narys, buvęs Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas prof. Vytautas LANDSBERGIS ir Lietuvos Respublikos Seimo narė, Moterų parlamentinės grupės pirmininkė prof. Marija Aušrinė PAVILIONIENĖ.

PIRMASIS POSĖDIS. EUROPOS SĄJUNGOS RYTŲ PARTNERYSTĖ: AMBICINGESNIO BENDRADARBIAVIMO LINK

Europos Sąjungos Rytų partnerystė: ambicingesnio bendradarbiavimo link

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras Linas Antanas LINKEVIČIUS kalbėdamas pasveikino Europos Komisijos sprendimą siūlyti suteikti Moldovos piliečiams bevizį įvažiavimą į ES; pasidžiaugė Gruzijos ir Moldovos padaryta pažanga siekiant asociacijos susitarimų (AS) su ES ir ketinimu parafuoti susitarimus Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikime Vilniuje. Tikėjosi, kad asociacijos susitarimai bus pasirašyti iki 2014 m. rudens. Ministras šiek tiek skeptiškiau atsiliepė apie Ukrainos pasirengimą pasirašyti asociacijos susitarimą Vilniaus aukščiausiojo lygio susitikime, tačiau pabrėžė, kad durys Ukrainai turi likti

atviros. Be to, akcentavo, kad padaryta pažanga derybose su Ukraina dėl Vizų liberalizavimo veiksmų plano. Kitaip tariant, Ukraina vis dar žengia link Europos ir, kaip rodo paskutiniai veiksmai, jos kursas nepasisuko 180 laipsnių kampu. L. A. LINKEVIČIUS taip pat pasinaudojo galimybe pagirti Pat COX'O ir Alexanderio KWASNIEWSKIO misijos darbą, iš viso per paskutinius 18 mėnesių Ukrainoje jie lankėsi 27 kartus.

J. E. Moldovos Respublikos Parlamento Pirmininkas Igor CORMAN pabrėžė, kad Moldovos kelias siekiant asociacijos su ES nebuvo lengvas, tačiau vis dėlto Moldova tvirtai žengia link Europos. I. CORMAN dar kartą patvirtino Moldovos pasiryžimą įgyvendinti asociacijos susitarimą, glaudaus bendradarbiavimo ir visapusišką laisvosios prekybos susitarimą, vykdyti vizų liberalizavimo procesą. Tuo pat metu Moldova pasirengusi naujiems kriterijams ir tolesnei integracijai. Moldovos Respublikos Parlamento Pirmininkas pabrėžė, kad daugiau kaip pusė Moldovos užsienio prekybos sudaro prekyba su ES, ir jis tikisi, kad šios prekybos mastas tik augs taikant asociacijos susitarimo bei glaudaus bendradarbiavimo ir visapusiško laisvosios prekybos susitarimo nuostatas. I. CORMAN tikėjosi ir kitokio teigiamo asociacijos susitarimo poveikio kaip korupcijos mažėjimas ir pabrėžė, kad visos svarbiausios nuostatos galiotų ir Padniestrės regionui. Jis pabrėžė, kad nepaisant sudėtingos geopolitinės padėties Moldova nelaiko integracijos į ES žaidimu, kuriame vienas laimi tiek, kiek pralaimi kitas, ir nori palaikyti gerus santykius su Rytų kaimynais.

Diskusijos metu pabrėžta, kad ES gali būti mažiau pajėgi padėti kaimynams tokiu metu, kai mažėja nacionaliniai biudžetai ir ES biudžetas. ES buvo dosnesnė, kai prisijungė Portugalija ir Ispanija arba kai prisijungė naujosios valstybės narės 2004 m. Keletas dalyvių priminė apie padėtį Baltarusijoje, konkrečiai apie varžomas pagrindines laisves, nepagarbą žmogaus teisėms ir demokratijos normoms. Dauguma dalyvių pasmerkė Rusijos daromą spaudimą Rytų partnerystės šalims. Gruzijos atstovas paragino ES kontroliuoti, kaip Gruzija vykdo asociacijos susitarimo nuostatas, ir tikėjosi, kad ES neleis Gruzijai nevykdyti demokratinės reformų. Buvo pabrėžta, kad ES nėra vien tik interesų, bet ir vertybių sąjunga, todėl europietiškių vertybių sklaida sudaro ES politikos dėl Rytų partnerių pagrindą. Pabrėžta, kad Europa nesuinteresuota geopolitinėmis peštynėmis su Rusija ir kad žaidimas, kuriame vienas laimi tiek, kiek pralaimi kitas, atspindi šaltojo karo mentalitetą.

Rytų partnerystės valstybių požiūris

Moldovos Respublikos Parlamento Užsienio reikalų ir Europos integracijos komiteto pirmininkė Ana GUȚU savo pranešime pabrėžė, kad Asociacijos susitarimas, parafuotinas Vilniaus aukščiausiojo lygio susitikimo metu, sukurtų tinkamą teisinę bazę, reikalingą tam, kad santykiai su ES pereitų į aukštesnę bendradarbiavimo pakopą, vedančią politinės asociacijos ir ekonominės integracijos link. Komiteto pirmininkė A. GUȚU pristatė Moldovos patirtus sunkumus įgyvendinant būtinas reformas, konkurencinį spaudimą, kilusį dėl prekybos liberalizavimo, bei poreikį įgyvendinti dialogo dėl vizų liberalizacijos metu priimtus įsipareigojimus. Ji kalbėjo apie reformas, įgyvendintas siekiant patenkinti reikalavimus dėl maisto saugos, techninių nuostatų ir tinkamos kokybės infrastruktūros, sudarant sąlygas konkurencijai ir teikiant valstybės pagalbą, leidžiančią nuosekliai patekti į bendrą Europos rinką ir maksimaliai pasinaudoti visapusiško ir išsamaus laisvosios prekybos susitarimo teikiama nauda. A. GUȚU padėkojo ES už pasirengimą iš dalies padengti susijusias išlaidas. Ji taip pat išreiškė viltį, kad

Vilniaus aukščiausiojo lygio susitikime bus padėtas rimtas pagrindas Moldovos demokratizacijos tįsai ir bus sukurtas reikalingas pagreitis europinio kelio negrįžtamumui užtikrinti.

Gruzijos Parlamento Užsienio ryšių komiteto pirmininkas Tedo JAPARIDZE, kalbėdamas apie europeizacijos procesą, pateikė Baltijos valstybių pavyzdį: anksti pradėjusios bendradarbiauti su ES, šios valstybės sugebėjo pasiekti reikšmingų pokyčių. Bendradarbiavimas su ES padėjo pakeisti ne tik šių valstybių politiką, bet ir tapatybę. Dabar šis sudėtingas ir visa apimantis transformacijos ir modernizacijos, kitaip tariant, europinės integracijos procesas turėtų būti svarbus ir Gruzijai. Jis sustiprintų Gruzijos ekonomiką ir demokratinę santvarką, ją normalizuotų ir padarytų veiksmingą, užtikrintų teisės viršenybės ir teisingumo principų įgyvendinimą. T. JAPARIDZE pasakė tikįs, kad asociacijos susitarimas bus viena iš priemonių Gruzijos priartėjimui prie Europos skatinti. Pripažindamas, kad šiuo metu Gruzija gali būti nepasirengusi narystei ES, kalbėtojas tikino, kad šalis įsipareigojusi eiti šiuo keliu.

Armėnijos Respublikos Nacionalinio Susirinkimo Užsienio ryšių komiteto pirmininkas Artak ZAKARYAN pabrėžė, kad Armėnijai labai svarbus bendradarbiavimas su ES ir kad derybų dėl asociacijos susitarimo metu Armėnija jau įgyvendino reikšmingas reformas visose atitinkamose srityse. Jis priminė, kad ES ir Armėnijos susitarimai dėl vizų režimo supaprastinimo ir readmisijos jau patvirtinti ir ratifikuoti Europos Parlamento ir Armėnijos parlamento. A. ZAKARYAN pabrėžė, kad paskelbusi apie savo ketinimus prisijungti prie muitų sąjungos, Armėnija nepakeitė savo užsienio politikos krypties. Rusija visada buvo ir bus strateginė Armėnijos partnerė ir sąjungininė, o ES yra viena iš svarbių Armėnijos partnerių. Kalbėtojas pastebėjo, kad Armėnijos valdžios priimtas sprendimas pagrįstas šalies ekonominės plėtros, energetinio ir strateginio saugumo sumetimais.

Diskusiją pradėjo Baltarusijos demokratinei opozicijai atstovaujantis Anatolij LIABEDZKA. Jis minėjo, kad Baltarusijoje nuo 1995 m. nevyko laisvi rinkimai, o politiniai kaliniai įkalinti iki šiol. Tačiau jis pabrėžė, kad Baltarusijos problemas galima išspręsti tik Minske, o ne Briuselyje, Vašingtone, Vilniuje ar Maskvoje. Dėl Gruzijos buvo pasakyta, kad ši šalis neturi kitos alternatyvos kaip tik būti Europoje. 80 proc. Gruzijos gyventojų remia šią Gruzijos politikos kryptį. Prieš metus pirmą kartą Gruzijos istorijoje vyko taikūs rinkimai ir pasikeitė vyriausybė, bet dabar yra rizika, kad rinkimus pralaimėjusieji bus priversti išnykti. Štai kodėl ES turėtų ir toliau taikyti griežtas sąlygas Gruzijai, siekdama užtikrinti jos demokratijos ir teisinės sistemos plėtrą. Priminta, kad tęsiasi Pietų Osetijos ir Abchazijos okupacija, bet pabrėžta, kad nepaisant Rusijos ekonominės blokados, Gruzijai pavyko išgyventi neimportuojant dujų iš Rusijos ir net išliekant neto elektros energijos eksportuotoja į Rusiją. Tuo pačiu metu pabrėžta, kad tokioms valstybėms kaip Gruzija itin svarbi Ukrainos ir kitų Rytų partnerystės programos valstybių sėkmė kuriant glaudesnius ryšius su ES. Paminėta, kad ES vaidmuo Armėnijoje buvo įgyvendinamas iš viršaus žemyn, tai yra pastangos buvo sutelktos ties elitu. Reikėtų labiau įtraukti pilietinę visuomenę, siekiant sukurti iš apačios į viršų nukreiptą procesą, kuriuo būtų remiamas glaudesnis bendradarbiavimas su ES. Be to, ES turėtų pateikti alternatyvų Rusijos pasiūlymams, antraip gali būti padaryta istorinių klaidų.

Ukrainos kryptis

Europos Parlamento stebėsenos misijos Ukrainoje narys, buvęs Europos Parlamento Pirmininkas Pat COX pranešė, kad Europos Parlamentas organizavo 27 vizitus Ukrainoje,

įskaitant 18 susitikimų su prezidentu Viktoru JANUKOVIČIUMI, 25 susitikimus su premjeru Mykola AZAROVU ir 17 susitikimų su Julija TIMOŠENKO. Jis patikino, kad ES ir Ukrainos santykiai buvo abipusiškai naudingi. Jis taip pat pabrėžė, kad dauguma Ukrainos gyventojų, ypač jaunimas, remia glaudesnius šalies ryšius su Europa. Štai kodėl durys Ukrainai turėtų likti atviros. Neaišku, kokį susitarimą sudarė Ukraina ir Rusija, tačiau ES neketina dalyvauti „geopolitinio aukciono politikoje“, o nori išlikti stabili ir patikima partnerė. P. COX priminė, kad Julijos TIMOŠENKO klausimas buvo ne svarbiausia priežastis, lėmusi Ukrainos sprendimą sustabdyti asociacijos procesą: svarbiausi buvo ekonominiai sumetimai. 2014 m. vyks Europos Parlamento, 2015 m. – Ukrainos prezidento rinkimai, todėl Vilniaus aukščiausiojo lygio susitikimas buvo Ukrainos šansas, kuris vėl atsiras ne taip greitai, nes padėtis tiek ES, tiek Ukrainoje gali pasikeisti.

Ukrainos Aukščiausiosios Rados Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Vitalij KALYUZHNYI pripažino, kad Ukrainos tauta jau išreiškė savo paramą glaudesniems ryšiams su Europa, ir tai rodo demonstracijos Maidano aikštėje Kijeve. Jis taip pat pabrėžė, kad Ukrainos teisėkūra taip pat parėmė glaudesnius ryšius su Europa, priimdama daug įstatymų, skirtų patenkinti asociacijos proceso keliamus reikalavimus. V. KALYUZHNYI pritarė, kad neseniai priimtas sprendimas sustabdyti asociacijos procesą kenkia tarptautiniam Ukrainos įvaizdžiui, bet pabrėžė, kad Ukrainos ekonomika yra silpnesnė, nei manyta anksčiau, ir dėl tam tikrų trečių valstybių priešiškų ekonominių veiksmų prieš Ukrainą šalies vadovybei reikia laiko iš naujo įvertintų situaciją.

Ukrainos Aukščiausiosios Rados narys Vitalij KLITSCHKO pabrėžė, kad Asociacijos susitarimas galėtų transformuoti šalį. Politinės represijos ir politinės bei ekonominės galios koncentracija keliuose rankose atitolina Ukrainą nuo tikrosios demokratinių valstybių bendrijos. V. KLITSCHKO nuomone, Ukrainos gyventojai siekė gyventi teisės viršenybės, žmogaus teisių principais grindžiamoje valstybėje, kurios piliečiai laikosi aukštų socialinių reikalavimų. Tačiau, pasak kalbėtojo, jų viltys žlugo, nes prezidentas V. JANUKOVIČIUS savo interesus laiko svarbesniais už Ukrainos gyventojų interesus. Kalbėtojui atrodo, kad ekonominiai sumetimai, kuriais grindžiamas asociacijos proceso sustabdymas, buvo tik dingstis, o prezidentas kur kas geriau jaučiasi posovietinės erdvės autoritarinių lyderių klube, nei demokratinių ES lyderių kompanijoje.

Europos Parlamento Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Elmar BROK gynė Europos kaimynystės politiką, sakydamas, kad ji jau davė rezultatų. Jis pripažino, kad jei ES nori tapti svarbia regionine jėga, jai reikia tobulinti savo veikimo strategiją ir nuosekliau išnaudoti visas savo politikos kryptis, tokias kaip prekybos, energetikos ar migracijos politika. Jis taip pat pabrėžė, kad argumentuojantys, esą ES nepakankamai daug pasiūlė Ukrainai, nesupranta ES veikimo esmės. ES – tai vertybių sąjunga, o ilgainiui tokios vertybės kaip teisės viršenybė ir stabili demokratija skatina investicijas. E. BROK pabrėžė, kad siekiant įgyvendinti reformų darbotvarkę valstybėms partnerėms reikėjo iš tikrųjų vadovautis ES vertybėmis. Ukrainos valdžios naudojami ekonominiai argumentai tėra alibi. Kalbėtojas taip pat pabrėžė, kad Vilniaus aukščiausiojo lygio susitikimas – tai ne proceso pabaiga, o tik vienas iš jo žingsnių. Net jei valstybių partnerių žingsniai ne visada dideli ir reikšmingi, pokyčiams reikia laiko ir svarbu pripažinti, kad įgyvendindamos reformas tokios valstybės kaip Ukraina, Gruzija ir Moldova jau padarė reikšmingą pažangą.

Diskusijų metu visi dalyviai išreiškė paramą Ukrainos europinei darbotvarkei. Buvo pabrėžta, kad Ukraina anksčiau buvo sėkmės pavyzdys, tačiau po 2010 m. demokratijos situacija šalyje suprastėjo. Rytų partnerystės programa – reikalinga ir rimta programa, bet ji naudinga tik toms valstybėms, kurios į ją žiūri rimtai. Asociacija su ES reikalauja tikrų demokratinų reformų, todėl nenuostabu, kad ji kelia baimę autoritariškiems lyderiams. Pabrėžta, kad Ukraina – Rytų Europos regiono varomoji jėga, todėl jos sėkmė labai svarbi ir kitoms regiono valstybėms. Buvo išreikšta nuomonė, kad tautos valia švęs pergalę ir Ukraina sukurs glaudesnius ryšius su ES, nes to nori Ukrainos tauta. Buvo pasiūlyta, kad ES suteiktų Ukrainai bevizį režimą, nes tai būtų teigiamas signalas ukrainiečiams. Dalyviai taip pat pasisakė prieš Rusijos Ukrainai daromą spaudimą. Kai kurie kalbėjo apie naują geležinę uždangą, kurią Rusija mėgina statyti Europos rytuose. Pabrėžta, kad nepriklausomoms valstybėms nereikia atsiklausti Rusijos prieš plėtojant ryšius su ES ir kad XXI amžiuje Europos neturėtų užvaldyti kolonializmas.

ANTRASIS POSĖDIS. PEREINAMOJO LAIKOTARPIO DEMOKRATIJOS: DALIJIMASIS PATIRTIMI

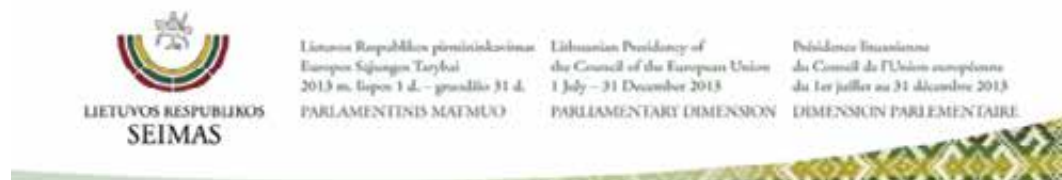
J. E. Maroko Atstovų Rūmų Pirmininkas Karim GHELLAB kalbėjo apie konstitucines reformas, kurias Marokas įvykdė po 2011 m. pradžioje prasidėjusio Arabų pavasario. Marokas laikėsi kitokio požiūrio nei jo kaimynės arabiškosios šalys ir noriai patenkino Maroko žmonių reikalavimą dėl didesnės demokratijos ir platesnių žmogaus teisių. Nauja Maroko Konstitucijos redakcija patvirtinta referendumu 2011 m. pabaigoje. Naujojoje Konstitucijoje įtvirtinta daug naujų pilietinių teisių, įskaitant žodžio laisvę, socialinę moterų lygybę, kalbinių mažumų teises ir teisėjų nepriklausomybę. Ministras Pirmininkas vietoj karaliaus tapo Vyriausybės galva ir Vyriausybės tarybos pirmininku bei įgijo galią paleisti parlamentą. Maroko parlamento rinkimai įvyko 2011 m. lapkričio mėn., valdžia perėjo opozicijos partijoms.

Europos Parlamento narys, buvęs Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas prof. Vytautas LANDSBERGIS įspėjo dėl terminų „liaudies demokratija“, „valdoma demokratija“ arba „suvereni demokratija“ vartojimo. Anot jo, tai yra „orveliška kalba“, kuri kelia pavojų pačiai demokratijos sąvokai. Todėl skirtingos valdymo formos turėtų ir toliau konkuruoti pagal modelį demokratija prieš nedemokratiją. Selektyvus teisingumas reiškia nedemokratinis įstatymus, kaip šiuo metu yra kai kuriose Rytų partnerystės šalyse. Prof. V. LANDSBERGIO nuomone, demokratija reiškia pagarbą kiekvienam žmogui ir sveikam protui apskritai. Demokratija nėra doktrina, kurios mokoma arba kuri išmokstama, o išmintingas, išugdytas žmogaus požiūris į visa gyva ir negyva, kas mus supa, įskaitant ir to paties likimo brolius bei seseris.

Lietuvos Respublikos Seimo narė, Moterų parlamentinės grupės pirmininkė prof. Marija Aušrinė PAVILIONIENĖ kalbėdama daugiausia dėmesio skyrė moterų lygybei. Kalbėtoja pabrėžė, kad lyčių lygybė yra žmogaus teisė, kurią reikia gerbti ir puoselėti, nes reali demokratija neįmanoma be lyčių lygybės. Pasak prof. M. A. PAVILIONIENĖS, daugybė duomenų įrodo lyčių nelygybės mastą tiek Europos Sąjungoje, tiek už jos ribų. Ji pabrėžė, kad pasaulyje moterys sudaro ne daugiau kaip 20 proc. politikų. Visame pasaulyje moterys šeimai skiria 80 proc. savo laiko, o vyrai – tik 20 proc. Prof. M. A. PAVILIONIENĖ taip pat kalbėjo apie kitas svarbias problemas kaip kontracetinių priemonių naudojimas, reprodukcinė sveikata, moterų dalyvavimas bendrovių valdybose ir kt. Ji pasidžiaugė, kad 2013 m. spalio 27–29 d. Vilniuje vykusiame jubiliejiname L COSAC susitikime įsteigtas Moterų forumas.

Vykusiose diskusijose pabrėžta, kad yra panašumų tarp arabiškame pasaulyje po Arabų pavasario ir Rytų Europoje po komunizmo žlugimo prasidėjusios demokratinės pertvarkos. Arabiškos šalys paragintos mokytis iš Rytų Europos šalių patirties. Siekiant sukurti tikrą demokratiją, pirmosioms patarta mažinti ekstremizmą, nes demokratijai kenkia visi dideli kraštutinumai, nepaisant politinių jėgų pobūdžio. Pabrėžta, kad Europoje demokratijai taip pat iškilęs pavojus dėl didėjančio populizmo ir ekstremizmo po ekonomikos ir finansų krizės. Dalyviai sutiko, kad nėra geresnės valdymo formos nei demokratija, tačiau demokratijai sukurti reikia laiko. Tuo pačiu metu lygybė, ne tik lyčių, bet ir religinė, yra būtina laisvos visuomenės egzistavimo sąlyga. Svečiai iš islamiškų šalių pabrėžė, kad lyčių lygybė neprieštarauja islamui.

17. 2013 m. gruodžio 17 d. Jungtinio komitetų posėdžio apžvalga

JUNGTINIS KOMITETŲ POSĖDIS

EUROPOS PARLAMENTAS IR NACIONALINIAI PARLAMENTAI

„ES energetikos vidaus rinka XXI amžiui“

POSĖDŽIO EIGA

2013 m. gruodžio 17 d.
Europos Parlamentas, Briuselis

Ižanginės pastabos

Lietuvai pirmininkaujant Europos Sąjungos Tarybai, Europos Parlamento Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas (ITRE) ir Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komitetas surengė parlamentinio matmens renginį – jungtinį komitetų posėdį (JKP) „ES energetikos vidaus rinka XXI amžiui“. JKP įvyko Europos Parlamente Briuselyje 2013 m. gruodžio 17 d. Jame dalyvavo nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento nariai.

JKP pradėjo posėdžiui pirmininkaujantys Europos Parlamento Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto pirmininkė Amalia SARTORI ir Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komiteto pirmininkas Remigijus ŽEMAITAITIS.

Pirmojoje posėdžio dalyje *Europos energetikos politika – sunkumai, laimėjimai ir perspektyvos* kalbėjo šie pagrindiniai pranešėjai: Lietuvos Respublikos energetikos ministras Jaroslav NEVEROVIČ (pranešimo tema – *Europos energetikos sistemų integravimas*), Europos Parlamento narys, buvęs Europos Parlamento pirmininkas Jerzy BUZEK (pranešimo tema – *Veiksmingos energijos vidaus rinkos siekimas*) ir Europos Komisijos Energetikos generalinio direktorato generalinis direktorius Philip LOWE (pranešimo tema – *Europos energetikos politika: pagrindiniai ateities tikslai*).

Antrojoje posėdžio dalyje *Tvarų ekonomikos augimą ir konkurencingumą skatinanti Europos energetikos politika*, kuriai pirmininkavo Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komiteto pirmininkas Remigijus ŽEMAITAITIS ir Europos Parlamento Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto pirmininko pavaduotoja Patrizia TOIA, pranešimus skaitė Europos verslo konfederacijos generalinis direktorius Markus BEYRER (pranešimo tema – *Europos verslo požiūris į ES energetikos politikos ateitį*), Utrechto universiteto profesorius Kornelis BLOK (pranešimo tema – *Atsinaujinantys energijos ištekliai ir tvarus energijos balansas*), už pramonę ir verslumą atsakingas Europos Komisijos pirmininko pavaduotojas Antonio TAJANI (pranešimo tema – *Saugūs ir nebrangūs energijos ištekliai konkurencingai*

pramonei) ir Europos efektyvaus energijos vartojimo ekonomikos tarybos Direktorių valdybos direktorius Randall BOWIE (pranešimo tema – *Tausus energijos vartojimas: skalūnų dujos Europoje*).

JKP pabaigoje posėdžiui pirmininkavę Remigijus ŽEMAITAITIS ir Patrizia TOIA pateikė baigiamąsias pastabas.

Pranešimų ir diskusijų apžvalga

I DALIS. EUROPOS ENERGETIKOS POLITIKA – SUNKUMAI, LAIMĖJIMAI IR PERSPEKTYVOS

Lietuvos Respublikos energetikos ministras Jaroslav NEVEROVIČ pristatė pagrindinius Europos Sąjungos (ES) energetikos politikos tikslus: sukurti tvarią Europos energetikos sistemą, didinti konkurencingumą ir stiprinti tiekimo saugumą. Ministras akcentavo, kad pagrindinė ES turima priemonė šiems tikslams pasiekti yra konkurencinga ir tinkamai tarpusavyje sujungta energijos vidaus rinka. Jis priminė 2011 m. vasario mėnesį Europos Vadovų Tarybos priimtą įsipareigojimą iki 2014 m. užbaigti energijos vidaus rinką ir užtikrinti, kad iki 2015 m. Europos Sąjungoje neliktų energetinių salų. Jis pažymėjo, kad šiose srityse buvo pasiekta nemaža pažanga, nors dar ir yra ką nuveikti, kad galutinis tikslas būtų pasiektas. J. NEVEROVIČ pastebėjo dvi pagrindines ES energetikos politikos kryptis: pirma, toliau liberalizuoti energetikos rinką (pvz., galutinai įgyvendinant Trečiąjį energetikos paketą) ir, antra, investuoti į infrastruktūrą, siekiant sukurti fizines sąlygas energijos vidaus rinkai. Padėti įgyvendinti šį tikslą galėtų 248 ES bendro intereso projektai (BIP), kuriems ES biudžete numatyta 5,85 mlrd. eurų. J. NEVEROVIČ nuomone, nors ES jau sukurta tvirta reguliavimo bazė ir infrastruktūra, tačiau pagrindinis dėmesys turėtų būti skiriamas patvirtintiems projektams ir taisyklėms įgyvendinti.

Europos Parlamento narys, buvęs Europos Parlamento pirmininkas Jerzy BUZEK pasveikino Lietuvą, kaip pirmininkaujančią valstybę, už pažangą, pasiektą energetikos politikos srityje antrąjį 2013 m. pusmetį. Jis taip pat teigiamai įvertino Europos Komisijos įnašą plėtojant energijos vidaus rinką nuo 2009 m. J. BUZEK pabrėžė, kad energetika kartu su reindustrializacijos ir inovacijų sektoriais ir yra sritis, kuri turi būti laikoma prioritete, siekiant visiškai atsigausti po ekonomikos krizės. Sutelktomis pastangomis reikėtų siekti, kad vartotojams būtų užtikrintos deramos energijos kainos, energijos tiekimo saugumas ir tinkama aplinkos apsauga. Energetikos infrastruktūros jungtys yra esminis elementas norint užbaigti kurti energijos vidaus rinką. Antra vertus, energijos kainų reguliavimas energijos vidaus rinkoje nėra racionalus požiūris. Geriau reikėtų siekti tolesnio energijos rinkos liberalizavimo. ES turėtų siekti tvirtesnės ir vieningesnės derybinės pozicijos dėl išorės tiekėjų. Tai įmanoma tik tuo atveju, jei santykiai energetikos sektoriuje remsis tvirtomis ir skaidriomis taisyklėmis.

Europos Komisijos Energetikos generalinio direktorato generalinis direktorius Philip LOWE nuo 2008 m. prasidėjusį laikotarpį apibūdino kaip uraganą, turėdamas omenyje tokius veiksnius kaip ekonomikos ir finansų krizė, skalūnų dujų revoliucija, nelaimė Fukušimos atominėje elektrinėje ir greitas energijos produktų kainų augimas Europoje. Šiuo atžvilgiu

energijos vidaus rinkos kūrimo užbaigimas yra vadinamoji „no regrets“ politikos alternatyva. P. LOWE užsiminė apie neseniai pasirodžiusią Europos Komisijos Žaliąją knygą dėl 2030 m. klimato ir energetikos politikos programos¹, kurioje yra apskaičiuota, kad energijos vidaus rinkos kūrimo užbaigimo nesėkmė Europos Sąjungai kainuotų 40–70 mlrd. eurų per metus. Jis pabrėžė, kad, siekiant užtikrinti veiksmingą energetikos sektorių, rinkos mechanizmas yra pats optimaliausias. Rinka taip pat turėtų lemti tinkamą energijos produktų kainą. Todėl reikėtų iš naujo peržiūrėti, kokią įtaką energijos rinkai daro valstybių narių vyriausybės. Jis pažymėjo, kad nacionaliniu lygmeniu skiriamos valstybės subsidijos daro didelį tarpvalstybinį poveikį. P. LOWE taip pat akcentavo Trečiojo energetikos paketo svarbą. Šiuo metu Europos Sąjungoje užfiksuota 12 neatitikties šio dokumento nuostatomis atvejų, todėl būtina, kad valstybės narės dėtų pastangas, siekdamas paspartinti jo įgyvendinimą.

Diskusija

Diskusijoje pasisakė penki Europos Parlamento nariai ir Lietuvos, Graikijos, Norvegijos, Jungtinės Karalystės, Austrijos, Ispanijos, Lenkijos, Rumunijos, Slovakijos, Kroatijos, Italijos, Suomijos, Kosovo ir Turkijos nacionalinių parlamentų nariai. Keletas jų akcentavo, kad būtinos pakankamos investicijos į energetikos infrastruktūrą ir inovatyvias technologijas. Energetikos vidaus rinkai funkcionuoti ypač svarbios yra tinklų tarpusavio jungtys. Diskusijos metu pabrėžta, kad dabartinis bendro intereso projektų finansavimas yra nepakankamas, todėl bus įgyvendinti ne visi reikalingi infrastruktūros projektai. Dar vienas svarbus diskusijos metu aptartas klausimas buvo energijos kainos. Visų pirma, jos Europoje nevienodos, o tai iškreipia valstybių narių konkurenciją. Antra, energijos kainos nuolat auga, o atlyginimai nedidėja. Tai kenkia ir vartotojams, ir verslui.

Dalis dalyvių pabrėžė, kad norint užtikrinti energetinį saugumą ir pagerinti išorinį Europos konkurencingumą reikėtų didinti vietinių energijos šaltinių, ypač skalūninių dujų, naudojimą. Tačiau kiti dalyviai pabrėžė, kad reikia daugiau investuoti į žaliąją energetiką, galinčią gerokai sumažinti Europos priklausomybę nuo tiekėjų iš trečiųjų šalių. Keletas diskusijos dalyvių teigė, kad atsinaujinančių energijos šaltinių srityje reikalingos labiau suderintos paramos sistemos. Taip pat pabrėžta, kad darbas siekiant Europos 2020 m. atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo tikslų yra sėkmingas ir kad šį procesą reikėtų tęsti ir po 2020 m. Nemažai dėmesio diskusijose skirta energijos rinkos liberalizavimui. Nors kai kurie dalyviai abejojo, ar reikia toliau liberalizuoti energijos rinką, dauguma pabrėžė teigiamą liberalizavimo poveikį. Atsakydamas į dalyvių komentarus, P. LOWE pabrėžė, kad per pastaruosius keletą metų elektros kainos išaugo perpus mažiau nei gamybos sąnaudos.

II DALIS. TVARŲ EKONOMIKOS AUGIMĄ IR KONKURENCINGUMĄ SKATINANTI EUROPOS ENERGETIKOS POLITIKA

Europos verslo konfederacijos generalinis direktorius M. BEYRER savo kalboje pabrėžė, kad pagrindinis Europos pramonės konkurencingumo didinimo veiksnys yra energijos kaina. Pavyzdžiui, tiek elektros, tiek dujų kainos Jungtinėse Amerikos Valstijose (JAV) yra kur kas

žemesnės nei Europos Sąjungoje. Pagrindinės priežastys, dėl kurių įmonės nenori investuoti Europoje, yra galimybių gauti finansavimą trūkumas ir didelės energijos kainos. Pranešėjo nuomone, ES diskusijose per daug dėmesio skiriama klimato kaitai. Reikėtų derinti klimato klausimų svarstymą su diskusijomis dėl kainų konkurencingumo ir energijos tiekimo saugumo. Jis taip pat parėmė ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, bet pabrėžė, kad kitos valstybės, ypač pagrindinės teršėjos, turėtų sąžiningai prisidėti prie pastangų kovoti su klimato kaita. Priešingu atveju, M. BEYRER nuomone, nukentės ES įmonių konkurencingumas. Štai kodėl verslo bendruomenė remia pasaulinio susitarimo dėl klimato kaitos sudarymą. M. BEYRER taip pat išreiškė pritarimą energijos šaltinių įvairinimui ir ypač skalūninių dujų gavybos didinimui Europoje.

Utrechto universiteto profesorius Kornelis BLOK pristatė savo tyrimo, skirto atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo Europoje perspektyvoms, rezultatus. Jo nuomone, iki 2030 m. 40 % ES energijos poreikių bus galima patenkinti iš atsinaujinančių energijos šaltinių, jeigu iki 2025 m. į šiuos šaltinius bus kasmet investuojama apie 2 % BVP. Jis taip pat mano, kad iki 2030 m. gali smarkiai padidėti energijos vartojimo efektyvumas. K. BLOK pateikė kelis pasiūlymus, kaip galima būtų didinti atsinaujinančios energijos gamybą ir vartojimą. Visų pirma, reikėtų sukurti patikimos ir stabilios paramos sistemas. Antra, būtina atsižvelgti į investicijų riziką (tai padėtų mažinti gamybos sąnaudas). Trečia, reikėtų derinti paramą su technologijomis ir atsižvelgti į rinkos sąlygas. Pranešėjas įspėjo, kad nereikėtų siekti pernelyg didelės harmonizacijos ir pabrėžė, kad veiksmingiausia būtų atitinkamiems atsinaujinančios energijos šaltiniams įvesti jų poreikiams pritaikytas paramos sistemas. K. BLOK taip pat nurodė, kad atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimas gali tapti paskata verslui ir kad tai jau matoma Vokietijoje, kur keli šimtai tūkstančių žmonių dirba atsinaujinančios energijos pramonės srityje. Kuo anksčiau valstybė ims aktyviai dalyvauti šioje rinkoje, tuo didesnės naudos galima tikėtis.

Už pramonę ir verslumą atsakingas Europos Komisijos pirmininko pavaduotojas Antonio TAJANI priminė, kad siekiama, kad iki 2020 m. 20 % Europos Sąjungos bendrojo vidaus produkto (BVP) būtų gaunama iš gamybos. Jis pabrėžė, kad būtina didinti paramą realiai ekonomikai, pavyzdžiui, daugiau investuoti į švietimą, mokymą, tolesnį energetikos vystymą. A. TAJANI nuomone, pirkėjai pramonininkai už elektrą Europoje moka dvigubai daugiau, nei JAV. Panašiai yra ir dujų sektoriuje. Tokie energijos kainų skirtumai silpnina ES ekonomikos konkurencingumą. Per pastaruosius 10 metų dėl mažėjančio konkurencingumo ES prarado apie 350 mlrd. eurų investicijų. Norėdama tai pakeisti, ES turėtų įvairinti (diversifikuoti) savo energijos šaltinius. Vienas iš svarstytinų sprendimų yra daugiau investuoti į skalūninių dujų gamybą. Kita vertus, su energija susiję netiesioginiai energijos kainą lemiantys veiksniai – mokesčiai ir energijos perdavimo sąnaudos – taip pat yra pernelyg didelės ir nuolat auga. Kitas sprendimas būtų gerinti energijos vartojimo efektyvumą. A. TAJANI taip pat nurodė, kad ES turėtų daugiau investuoti į mokslinius tyrimus ir atsinaujinančios energijos generavimo technologijų plėtrą.

Europos efektyvaus energijos vartojimo ekonomikos tarybos Direktorių valdybos direktorius Randall BOWIE pabrėžė, kad suinteresuotosios šalys Europos Sąjungoje sutaria, kad šiuo metu pagrindinės ES problemos yra augančios energijos kainos, mažėjantis

¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX-52013DC0169:EN:NOT>

konkurencingumas, klimato kaita ir nedarbas. Tačiau dėl būdų šioms problemoms spręsti sutarimo yra mažiau. Vienas iš sprendimų būtų tęsti energetikos vidaus rinkos kūrimą, kitas – vystyti atsinaujinančią energetiką. Tačiau ekonomiškiausias sprendimas – užuot investavus į energijos tiekimo didinimą, mažinti energijos paklausą skatinant taupymą. Kalbėtojas taip pat pabrėžė, kad energijos kaina yra tik viena iš konkurencingumą lemiančių veiksnių, o juk lygiai taip pat svarbūs ir kiti veiksniai, tokie kaip inovacijos ir žmogiškieji ištekliai. Užuot sutelkus dėmesį vien tik į kilovatvalandės kainą, jis siūlė svarstyti energijos sąnaudų mažinimo galimybes, mažinti socialinę energijos vartojimo kainą ir žalą aplinkai. Jo nuomone, tai viena iš priežasčių, kodėl skalūninių dujų gavyba nėra geras sprendimas, ypač Europoje, kuri yra tankiau apgyvendinta už JAV ir kur tokio masto aplinkos sekinimas niekada nebūtų leistas. Europos efektyvaus energijos vartojimo ekonomikos tarybos skaičiavimais, Europa iki 2030 m. galėtų sutaupyti daugiau kaip 40 % energijos. Pirminis taupymo šaltinis būtų gyvenamieji namai, kuriems suvartojama apie 40 % visos energijos ES, antrasis – pramonė ir transportas.

Diskusija

Po pranešimų pasisakė 4 Europos Parlamento nariai ir Kosovo, Lenkijos, Graikijos, Lietuvos, Rumunijos ir Italijos nacionalinių parlamentų nariai. Diskusijos metu pabrėžta, kad Europos lyderystė atsinaujinančių energijos šaltinių vartojimo srityje per pastaruosius keletą metų nusilpo. Nemažai dalyvių pritarė kvietimui siekti didesnio energijos vartojimo efektyvumo, kadangi tai reiškia tausaus energijos vartojimo didinimą, ypač Rytų Europoje, kur labai daug energijos galima sutaupyti renovavus senus pastatus. Dalyviai taip pat pabrėžė, kad svarbu didinti paramą moksliniams tyrimams ir atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo inovacijoms, siekiant mažesnės atsinaujinančios energijos gamybos kainos. Kita vertus, tolesnis branduolinės energetikos naudojimas ir pasiūlymai skatinti skalūnų dujų gavybą Europoje sulaukė daug kritikos.

18. 2014 m. sausio 26–27 d. ES parlamentų generalinių sekretorių susitikimo protokolas

EUROPOS SĄJUNGOS PARLAMENTŲ GENERALINIŲ SEKRETORIŲ SUSITIKIMAS

PROTOKOLAS

2014 m. sausio 26–27 d., Vilnius

2014 m. sausio 26–27 d. naujojoje Lietuvos Respublikos Seimo plenarinių posėdžių salėje vyko Europos Sąjungos parlamentų generalinių sekretorių susitikimas.

Susitikimą pradėjo Lietuvos Respublikos Seimo Kancleris Jonas MILERIUS. Dalyvius pasveikino Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė Loreta GRAUŽINIENĖ.

Renginio pirmojoje dalyje J. MILERIUS pristatė 2014 m. balandžio 6–8 d. planuojamos organizuoti ES parlamentų pirmininkų konferencijos programos projektą. Generaliniai sekretoriai patvirtino keturias temas, kuriomis diskutuos parlamentų pirmininkai: 1) *Parlamentų vaidmuo kuriant Europos Sąjungos gerovę po ekonomikos ir finansų krizės*; 2) *Penkeri metai įsigaliojus Lisabonos sutarčiai: subsidiarumo patikros pamokos parlamentuose*; 3) *Parlamentų vaidmuo stiprinant Europos Sąjungos ir Rytų partnerystės šalių sąveiką*; 4) *Tarpparlamentinis bendradarbiavimas laisvės, saugumo ir teisingumo srityse*.

Diskusijos metu Austrijos Respublikos Federalinio Susirinkimo generalinis sekretorius Harald DOSSI priminė apie Federalinio Susirinkimo Pirmininkės Barbaros PRAMMER prašymą 2014 m. balandžio 8 d. paminėti tarptautinę romų dieną. Šį prašymą parėmė Kroatijos ir Graikijos delegacijos. Po svarstymų J. MILERIUS pasiūlė, kad balandžio 8 d., prieš prasidedant renginio daliai *Tarpparlamentinis bendradarbiavimas laisvės, saugumo ir teisingumo srityse*, Barbarai PRAMMER galėtų būti suteiktas žodis pasisakyti siūloma tema. Šiai progai paminėti galima būtų priimti ir konferencijos deklaraciją. Delegacijos šiems pasiūlymams pritarė.

Harald DOSSI taip pat pasiūlė paskutinės konferencijos dalies „Tarpparlamentinis bendradarbiavimas laisvės, saugumo ir teisingumo srityse“ metu organizuoti „1+1“ formato diskusijas. Šį pasiūlymą parėmė Jungtinės Karalystės Lordų Rūmų administratorius ir Užjūrio tarnybos vadovas dr. Rhodri WALTERS. Italijos Deputatų rūmų ES reikalų departamento vadovas Paolo VISCA šiam pasiūlymui nepritarė. Po svarstymų J. MILERIUS pranešė, kad Seimas, pasitaręs šiuo klausimu su pirmininkaujančio trejeto parlamentais ir Europos Parlamentu, informuos kitus parlamentus apie priimtą sprendimą artimiausioje ateityje.

Antrojoje renginio dalyje Vokietijos Federacinės Respublikos Bundestago generalinis sekretorius dr. Horst RISSE pristatė 2013–2014 m. IPEX metinę ataskaitą, raštišką ataskaitą apie 2013 m. IPEX veiklą ir IPEX išvadų projektą. Lietuvos, Danijos ir Vokietijos delegacijos pasiūlė taisyti išvadas pridėdant papildomą 9 pastraipą. Pataisytos išvados buvo priimtos bendru sutarimu. Buvo sutarta įkelti priimtus dokumentus į IPEX ir Seimo pirmininkavimo svetainę.

Antrosios konferencijos dalies metu buvo patvirtinta nauja 2014–2015 m. IPEX valdybos sudėtis. Baigiančio kadenciją IPEX valdybos pirmininko dr. Horst RISSE siūlymu, visuotiniu sutarimu į naują IPEX valdybą buvo nutarta įtraukti Lietuvos, Italijos, Liuksemburgo, Austrijos, Belgijos, Danijos, Vokietijos, Prancūzijos, Lenkijos, Portugalijos, Rumunijos, Jungtinės Karalystės Parlamentus ir Europos Parlamentą. Gavę Graikijos Parlamento generalinio sekretoriaus Athanassios PAPAIOANNOU prašymą, susitikimo dalyviai taip pat sutarė į valdybą įtraukti ir Graikijos Parlamentą.

Dr. Horst RISSE siūlymu pirmininkauti IPEX valdybai 2014–2015 m. patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimas.

Konferencijos trečiojoje dalyje pasikeista nuomonėmis dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo parlamentų administracijose. Gerąją parlamentų patirtimi dalinosi Vokietijos Federacinės Respublikos Bundestago generalinis sekretorius dr. Horst RISSE, Švedijos Karalystės Riksdago generalinio sekretoriaus pavaduotojas Claes MÅRTENSSON ir Prancūzijos Respublikos Nacionalinės Asamblėjos Europos reikalų tarnybos direktorius Jean-Pierre BLOCH. Po pasisakymų sekė diskusija, kurios metu generaliniai sekretoriai vienbalsiai gyūrė diskusijos temą ir siūlė grįžti prie jos artimiausioje ateityje.

Susitikimo pabaigoje J. MILERIUS pakvietė generalinius sekretorius apsilankyti Seimo I rūmų Kovo 11 akto salėje, nes būtent ten 2014 m. balandžio 6–8 d. vyks parlamentų pirmininkų konferencija. Kovo 11-osios akto salėje generaliniai sekretoriai pasižiūrėjo vaizdinę medžiagą apie šios salės istorinę svarbą. J. MILERIUS pasinaudojo proga padėkoti Jungtinės Karalystės Lordų Rūmų administratoriui ir Užjūrio tarnybos vadovui dr. Rhodri WALTERS už ilgalaikę parlamentinę tarnybą pastarajam besiruošiant išeiti į garbingai užtarnautą poilsį.

PASTABA: Visus susitikimo dokumentus ir pranešimus, garso ir vaizdo įrašą bei nuotraukų archyvą galima rasti Seimo pirmininkavimo svetainėje: www.eu2013.lrs.lt.

19. 2014 m. balandžio 6–8 d. ES parlamentų pirmininkų konferencijos Pirmininkaujančios valstybės parlamento išvados

EUROPOS SAJUNGOS PARLAMENTŲ PIRMININKŲ KONFERENCIJA PIRMININKAUJANČIO PARLAMENTO IŠVADOS

2014 m. balandžio 6–8 d.
Vilnius

Bendrosios pastabos

1. 2014 m. balandžio 6–8 d. Lietuvos Respublikos Seime, Vilniuje, vyko Europos Sąjungos parlamentų pirmininkų konferencija. Konferencijoje dalyvavo 27 nacionalinių parlamentų pirmininkai ar jų atstovai, Europos Parlamento Pirmininko pavaduotojas, vienos šalies kandidatės parlamento pirmininkas ir kitos šalies kandidatės parlamento pirmininko pavaduotojas bei 4 Rytų partnerystės šalių parlamentų pirmininkai ar jų atstovai.

2. Konferenciją pradėjo ir jai pirmininkavo J. E. Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė Loreta GRAUŽINIENĖ. Vaizdo sveikinimą parlamentų pirmininkams atsiuntė J. E. Europos Komisijos Pirmininkas José Manuel BARROSO.

3. Pirmajame posėdyje „Parlamentų vaidmuo kuriant Europos Sąjungos gerovę po ekonomikos ir finansų krizės“ pranešimus skaitė J. E. Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas Algirdas BUTKEVIČIUS, J. E. Danijos Karalystės Folketingo Pirmininkas Mogens LYKKETOFT, o J. E. Europos Parlamento Pirmininko Martino SCHULZO pranešimą pristatė Europos Parlamento Pirmininko pavaduotojas Miguel Angel MARTÍNEZ MARTÍNEZ.

4. Antrajame posėdyje „Penkeri metai įsigaliojus Lisabonos sutarčiai: subsidarumo patikros pamokos parlamentuose“ pranešimus skaitė J. E. Čekijos Respublikos Senato Pirmininkas Milan ŠTĚCH, J. E. Italijos Respublikos Senato Pirmininkas Pietro GRASSO, J. E. Nyderlandų Karalystės Antrųjų Rūmų Pirmininkė Anouchka VAN MILTENBURG ir Jungtinės Karalystės Lordų Rūmų Specialiojo Europos Sąjungos reikalų komiteto pirmininkas lordas Timothy BOSWELL.

5. Trečiajame posėdyje „Tarpparlamentinis bendradarbiavimas su Rytų partnerystės šalimis“ pranešimus skaitė J. E. Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė Loreta GRAUŽINIENĖ ir J. E. Latvijos Respublikos Saeimos Pirmininkė Solvita ĀBOLTIŅA. Posėdyje taip pat kalbėjo J. E. Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininkas Oleksandr TURČYNOV (vaizdo pranešimas), J. E. Moldovos Respublikos Parlamento Pirmininkas Igor CORMAN, J. E. Gruzijos Parlamento Pirmininkas David USUPAŠVILI, J. E. Armėnijos Respublikos Nacionalinio Susirinkimo Pirmininkas Hovik ABRAHAMIAN ir buvęs Baltarusijos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas Stanislav ŠUŠKEVIČ.

6. Prieš prasidedant ketvirtajam posėdžiui, parlamentų pirmininkai paminėjo Tarptautinę romų dieną. Šia proga J. E. Austrijos Respublikos Nacionalinės Tarybos Pirmininkė Barbara PRAMMER pasakė kalbą. Priimta Deklaracija Tarptautinei romų dienai paminėti (žr. priedą).

7. Ketvirtajame posėdyje „Tarpparlamentinis bendradarbiavimas laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje“ pranešimus skaitė J. E. Graikijos Respublikos Parlamento Pirmininkas Evangelos-Vasileios MEIMARAKIS, J. E. Lenkijos Respublikos Seimo Pirmininkė Ewa KOPACZ, J. E. Italijos Respublikos Deputatų Rūmų Pirmininkė Laura BOLDRINI ir J. E. Švedijos Karalystės Riksdago Pirmininkas Per WESTERBERG.

Parlamentų vaidmuo kuriant Europos Sąjungos gerovę po ekonomikos ir finansų krizės

8. Parlamentų pirmininkai atkreipia dėmesį tai, kad ES ekonomikoje pastebima lėto atsigavimo ir makroekonominio perbalansavimo požymių. Nors ir lėtai, bet auganti ekonomika ir atkurtas verslo ir vartotojų pasitikėjimas ilgainiui turėtų padėti sukurti daugiau darbo vietų.

9. Parlamentų pirmininkams susirūpinimą vis dar kelia ES ekonomikos būklė ir ypač socialinė padėtis, nes daugiau kaip 26 mln. žmonių visoje Sąjungoje neturi darbo, o jaunimo nedarbo lygis tebėra ypač opi problema. 2014 m. vasario mėn. jaunimo nedarbo lygis siekė 22,9 proc., t. y. daugiau kaip du kartus viršijo suaugusiųjų nedarbo lygį, siekiantį 10,6 proc.¹. Skatindami numatytas kovos su nedarbu, ypač su jaunimo nedarbu, priemones, tokias kaip Jaunimo garantijų iniciatyva ir Europos pameistrystės aljansas, parlamentų pirmininkai ragina institucijas siekti dinamiškesnės pusiausvyros tarp fiskalinės drausmės ir augimo ir darbo vietų kūrimo prioritetų. Parlamentų pirmininkai palankiai vertina Europos Vadovų Tarybos sprendimą 2014–2020 m. skirti 6 mlrd. eurų Jaunimo užimtumo iniciatyvai įgyvendinti. Parlamentų pirmininkai pabrėžia, kad jaunimo nedarbo problemos sprendimas prisidėtų ir prie nerimą keliančios Europos demografinės padėties gerinimo.

10. Parlamentų pirmininkai pabrėžia, kad viena didžiausių euro zonos problemų yra makroekonominis disbalansas. Todėl parlamentų pirmininkai mano, kad, norėdamos vėl užtikrinti stabilų ekonomikos augimą, kurti darbo vietas ir panaikinti makroekonominį disbalansą, valstybės narės turėtų toliau siekti įgyvendinti biudžeto deficito tikslus, įgyvendindamos būtinas struktūrines reformas, visų pirma darbo rinkos, mokesčių ir socialinės paramos sistemų reformas, taip pat mažindamos administracinę naštą įmonėms, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms, tobulindamos viešąjį administravimą, kad jis taptų paprastesnis ir veiksmingesnis, ir imdamosi priemonių kovai su mokesčių slėpimu.

11. Parlamentų pirmininkai nori išreikšti savo paramą bankų sąjungos kūrimui euro zonoje ir pritaria preliminarium Europos Parlamento ir ES Tarybos susitarimui dėl bendro pertvarkymo mechanizmo, pasiektam 2014 m. kovo 26 d. Parlamentų pirmininkai tikisi, kad bendras priežiūros mechanizmas pradės veikti 2014 m. rudenį.

12. Parlamentų pirmininkai suvokia nuodugnias reformas, įgyvendintas Sąjungos ekonomikos ir finansų valdysenos struktūrose per paskutinius penkerius metus, taip pat supranta, koks vaidmuo tenka Europos Parlamentui šiame procese. Parlamentų pirmininkai pabrėžia, kad po šių reformų turėtų atsirasti patobulintos priemonės naujų valdymo struktūrų veiksmingai parlamentinei kontrolei, demokratiniam teisėtumui ir atskaitomybei užtikrinti.

13. Parlamentų pirmininkai pritaria Komisijos įsipareigojimui plėtoti intensyvesnį politinį dialogą su nacionaliniais parlamentais Europos semestro klausimais, kuris vyktų du kartus per metus, ir tikisi, kad šis pasiūlymas bus veiksmingai įgyvendintas. Parlamentų pirmininkai taip pat pabrėžia, kad per Europos semestro ciklą nacionaliniai parlamentai turėtų imtis aktyvesnio vaidmens, ypač nagrinėdami nacionalines reformų programas ir stabilumo ar konvergencijos programas prieš pateikiant jas Europos Komisijai.

14. Parlamentų pirmininkai pabrėžia pažangą, padarytą įsteigiant naują tarpparlamentinę konferenciją pagal Sutarties dėl stabilumo, koordinavimo ir valdysenos ekonominėje ir pinigų sąjungoje (SSKV) 13 straipsnį. Parlamentų pirmininkai atkreipia dėmesį į inauguracinę konferencijos posėdį „Tarpparlamentinė Europos Sąjungos ekonomikos ir finansų valdysenos konferencija“, vykusį 2013 m. spalio 16–17 d. Vilniuje Lietuvai pirmininkaujant ES Tarybai, ir į antrąją konferencijos posėdį „Tarpparlamentinė Europos Sąjungos ekonomikos valdysenos konferencija“, vykusį 2014 m. sausio 20–22 d. Briuselyje per Europos Parlamento savaitę, kurį organizavo Europos Parlamentas kartu su Graikijos parlamentu. Nors konferencijos vaidmuo, veiklos sritis ir pavadinimas dar neapibrėžti, akivaizdu, kad šiuo metu konferencija gali būti naudingas parlamentinis forumas, sudarantis galimybę aptarti idėjas, informaciją ir geriausias patirties pavyzdžius. Parlamentų pirmininkai mano, kad ši konferencija galėtų turėti savo Darbo tvarkos taisykles ir turėti galimybę priimti rekomendacinio pobūdžio politinį dokumentą – išvadas. Parlamentų pirmininkai primena 2013 m. Nikosijoje vykusios Parlamentų pirmininkų konferencijos priimtų išvadų 11 punktą dėl SSKV 13 straipsnyje numatytos tarpparlamentinės konferencijos rengimo peržiūros 2015 m. Romoje vyksiančioje Europos Sąjungos parlamentų pirmininkų konferencijoje. Parlamentų pirmininkai taip pat pritaria Lietuvos Respublikos Seimo iniciatyvai visus Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai 2013 m. antrąjį pusmetį parlamentinio matmens susitikimus baigti parengiant rekomendacinio pobūdžio politinį dokumentą ir mano, kad ir ateityje ši praktika galėtų būti tęsiama.

Penkeri metai įsigaliojus Lisabonos sutarčiai: subsidarumo patikros pamokos parlamentuose

15. Parlamentų pirmininkai džiaugiasi aktyvesniu nacionalinių parlamentų dalyvavimu ES teisėkūros procese per paskutinius penkerius metus. Tai tiesiogiai lėmė Lisabonos sutartyje numatyti nauji nacionalinių parlamentų įgaliojimai ir priemonės.

16. Parlamentų pirmininkai atkreipia dėmesį į tai, kad nacionaliniai parlamentai vis aktyviau naudojami savo teise teikti pagrįstas nuomones ir kad nuo Lisabonos sutarties įsigaliojimo iki 2014 m. kovo 10 d. nacionaliniai parlamentai iš viso pateikė 278 pagrįstas nuomones.

17. Parlamentų pirmininkai atkreipia dėmesį į tai, kad 2013 m. spalio mėn. 11 nacionalinių parlamentų 14 rūmų antrą kartą pasinaudojo „geltonosios kortelės“ procedūra dėl Komisijos pasiūlymo steigti Europos prokuratūrą ir kad remdamasi sprendimu, jog daugelis argumentų nebuvo susiję su subsidarumo principu, Komisija nusprendė palikti pradinį pasiūlymą. Parlamentų pirmininkų nuomone, pagrįstos nuomonės taip pat turėtų leisti pradėti dialogą su Komisija pagrįstose nuomonėse iškeltais klausimais.

18. Parlamentų pirmininkai pabrėžia, kad dabar galiojanti subsidarumo patikrų sistema riboja nacionalinių parlamentų galimybes pareikšti neigiamą arba teigiamą nuomonę dėl subsidarumo. Todėl turėtų būti dedamos pastangos užtikrinti konstruktyvesnį nacionalinių

¹ Eurostato duomenys.

parlamentų dalyvavimą Sąjungos teisėkūros procese, kad nacionaliniams parlamentams būtų suteikta teisė aktyviai dalyvauti rengiant ES teisės aktus.

19. Parlamentų pirmininkai mano, kad veiksmingesnis tarpparlamentinis bendradarbiavimas, aktyvesnis keitimasis geriausios patirties pavyzdžiais, įskaitant subsidiarumo patikros srityje, ir aktyvesnis nacionalinių parlamentų dalyvavimas *ex ante* nagrinėjant Komisijos svarbiausias iniciatyvas, turėtų teigiamą poveikį siekiant padaryti subsidiarumo patikros procesą įtraukesnį bei efektyvesnį ir labiau įtrauktų nacionalinius parlamentus į ES politikos formavimo procesą.

20. Parlamentų pirmininkai remia *politinį dialogą*, kurį 2006 m. inicijavo Europos Komisijos Pirmininkas José Manuel BARROSO, ir kviečia naujos sudėties Komisiją, kuri bus sudaryta po 2014 m. Europos Parlamento rinkimų, tęsti šią svarbią iniciatyvą. Tačiau parlamentų pirmininkai nori pabrėžti, kad Komisijos atsakymai dėl politinio dialogo metu suformuluotų nacionalinių parlamentų nuomonių ir dėl pagrįstų nuomonių galėtų būti tikslesni ir pateikiami laiku.

21. Parlamentų pirmininkai primena, kad visiems nacionaliniams parlamentams ne visada užtenka aštuonių savaičių pagrįstai nuomonei pateikti, ypač jeigu šis laikotarpis sutampa su atostogomis ar parlamentų darbo pertraukomis, o nacionaliniams parlamentams ypač svarbu teisėkūros pasiūlymus aptarti tarpusavyje.

22. Parlamentų pirmininkai laikosi nuomonės, kad esami subsidiarumo patikros priemonės trūkumai pirmiausia turėtų būti koreguojami politinio dialogo pagrindu, visapusiškai išnaudojant turimas priemones ir taip išvengiant būtinybės keisti ES sutartis. Parlamentų pirmininkai siūlo COSAC konferencijai išnagrinėti galimybes efektyviau išnaudoti subsidiarumo patikros priemonę ir kad kitoje Parlamentų pirmininkų konferencijoje būtų galima svarstyti COSAC nuveiktus darbus šioje srityje. Nuoseklus darbas COSAC formatu galėtų suteikti teigiamą postūmį sisteminiam subsidiarumo patikros priemonės tobulinimui, o parlamentų pirmininkai Parlamentų pirmininkų konferencijoje būtų reguliariai informuojami apie pažangą ir veiksmus, kurių buvo imtasi. Ateityje peržiūrint ES sutartis reikia atsižvelgti į galimybę pratęsti pagrįstai nuomonei pateikti skirtą laiką. Prieš tai reikia pasiekti politinį sutarimą su Europos Komisija dėl esamos subsidiarumo patikros procedūros tobulinimo, įskaitant procedūrai skirtą laiko pratęsimą.

Tarpparlamentinis bendradarbiavimas su Rytų partnerystės šalimis

23. Parlamentų pirmininkai labai nerimauja dėl krizės Ukrainoje ir jos padarinių tarptautiniam saugumui, tarptautinei įstatymų viršenybei ir pasaulio valdymui. Parlamentų pirmininkai smerkia Rusijos karinę intervenciją Kryme ir jo neteisėtą aneksiją, kuri pažeidžia tarptautinę teisę ir yra nesuderinama su dabartiniais Rusijos įsipareigojimais ir pareigomis, įskaitant Jungtinių Tautų Chartiją, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Helsinkio baigiamąjį aktą ir Budapešto memorandumą. Parlamentų pirmininkai teigia, kad 2014 m. kovo 16 d. Kryme surengtas vadinamasis referendumas buvo antikonstitucinis, ir griežčiausiai smerkia visus veiksmus, keliančius pavojų Ukrainos teritorijos vientisumui ir suverenumui. Parlamentų pirmininkai yra tvirtai įsitikinę, kad XIX a. Europoje negalima keisti sienų jėga ir prievarta. Parlamentų pirmininkai taip pat pripažįsta daugelio ES parlamentų parodytą solidarumą ir paramą ir ragina kitus parlamentus apsvarstyti panašias priemones.

24. Parlamentų pirmininkai tvirtai remia Ukrainos suverenumą, nepriklausomybę ir teritorijos vientisumą ir palaiko Ukrainos Vyriausybės pastangas stabilizuoti šalį, vykdyti reformas, atkurti ekonomiką. Parlamentų pirmininkai kviečia Ukrainos valdžios institucijas, politines partijas ir pilietinę visuomenę įtraukti į tikrą nacionalinį dialogą ir bendradarbiavimą,

grindžiamą įtraukumu, pagarba regioninei įvairovei, visiškai tautinėms mažumoms priklausančių asmenų teisių apsauga. Parlamentų pirmininkai griežtai smerkia separatistinę veiklą ir išorės jėgų kurstomas provokacijas siekiant destabilizuoti Rytų Ukrainą ir visą šalį.

25. Parlamentų pirmininkai mano, kad 2014 m. kovo 16 d. Krymo Autonominėje Respublikoje vykęs referendumas dėl jos teisinio statuso buvo antikonstitucinis ir todėl jo rezultatai yra neteisėti ir niekiniai.

26. Parlamentų pirmininkai palankiai vertina 2014 m. kovo 6 d. Europos Komisijos Europos Vadovų Tarybai pateiktą 11 mlrd. eurų siekiantį finansinės paramos paketą Ukrainai, taip pat Jungtinių Amerikos Valstijų, kitų tarptautinių partnerių ir tokių tarptautinių institucijų kaip Tarptautinis valiutos fondas, Pasaulio bankas ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas, iniciatyvas teikti papildomą finansinę paramą Ukrainai. Parlamentų pirmininkai skatina atitinkamas institucijas parengti pirmąją finansinės paramos dalį Ukrainai kuo anksčiau, siekiant užtikrinti ekonominį stabilumą šalyje ir greitą būtiniausių struktūrinių reformų įgyvendinimą.

27. Parlamentų pirmininkai remia ES taikomas tikslines sankcijas Rusijos pareigūnams, tiesiogiai atsakingiems už karinę intervenciją Kryme, ir atkreipia dėmesį į G7 sprendimą sustabdyti Rusijos narystę G8 grupės veikloje, kol Rusija nepakeis politinio kurso. Parlamentų pirmininkai ragina Rusiją imtis svarbių veiksmų krizei išspręsti ir palaiko papildomas priemones, įskaitant ekonomines sankcijas, jeigu Rusijos Federacija imtųsi tolesnių veiksmų, kad destabilizuotų padėtį Ukrainoje. Parlamentų pirmininkai palankiai vertina neseniai Ukrainoje dislokuotą ESBO misiją ir remia visų šalių pastangas dalyvauti prasmingame Rusijos ir Ukrainos dialoge siekiant rasti politinį sprendimą.

28. Parlamentų pirmininkai palankiai vertina 2014 m. kovo 21 d. vykusį ES ir Ukrainos asociacijos sutarties politinių nuostatų dalies pasirašymą ir tikisi, kad likusios šios sutarties nuostatos, įskaitant nuostatas dėl glaudaus bendradarbiavimo ir visapusiškos laisvosios prekybos susitarimo, bus pasirašytos netrukus po Ukrainos prezidento rinkimų, kurie turėtų vykti 2014 m. gegužės 25 d.

29. Parlamentų pirmininkai pabrėžia strateginę Europos kaimynystės politikos, įskaitant Rytų partnerystės šalis, svarbą ES ir visam Europos regionui bei akcentuoja, kad ilgalaikis šių šalių stabilumas ir saugumas bus užtikrintas tik stiprinant demokratiją, teisinę valstybę, pagarbą žmogaus teisėms, rinkos ekonomiką ir gerą valdymą – vertybes ir principus, kurie sudaro Rytų partnerystės politikos pagrindą ir kuriuos dar kartą patvirtino Vilniaus Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo dalyviai.

30. Parlamentų pirmininkai pabrėžia būtinybę stiprinti Rytų partnerystės programos strateginį pobūdį ir užtikrinti jos tęstinumą, stiprinimą ir tolesnį įgyvendinimą, numatant efektyviausius esamų priemonių – dvišalio ir daugiašalio matmens, sektoriaus bendradarbiavimo, teminių platformų, formaliojo ir neformaliojo bendradarbiavimo, žmonių ryšių stiprinimo ir kitų – panaudojimo būdus. Pirmininkai dar kartą patvirtinta kiekvienos Rytų partnerystės šalies suverenąją teisę laisvai apsispręsti dėl savo šalies ateities ir dėl ambicijų bei tikslų plėtojant santykius su ES.

31. Parlamentų pirmininkai sveikina Moldovą, baigusią įgyvendinti vizų režimo liberalizavimo veiksmų planą (VRLVP), ir tolesnius Europos Komisijos, Europos Parlamento ir ES Tarybos sprendimus suteikti Moldovai bevizį režimą nuo 2014 m. balandžio 28 d. Parlamentų pirmininkai taip pat giria pažangą, pasiektą derantis dėl VRLVP su Gruzija ir Ukraina.

32. Parlamentų pirmininkai pabrėžia Gruzijos ir Moldovos politinių lyderių, pilietinės

visuomenės pastangas vykdyti tvirtą ir nuoseklią procuropietišką politiką prieš Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimą Vilniuje 2013 m. lapkričio mėn. ir dabar. Parlamentų pirmininkai pripažįsta, kad ilgalaikis šių šalių saugumas ir gerovė priklauso nuo politinės asociacijos su ES ir nuoseklios ekonominės integracijos į ES.

33. Parlamentų pirmininkai taip pat pabrėžia, kad 2013 m. lapkričio mėn. Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikime Vilniuje buvo sėkmingai parafuoti asociacijos susitarimai ir glaudaus bendradarbiavimo ir visapusiškos laisvosios prekybos susitarimai su Gruzija ir Moldova, ir tikisi, kad šie susitarimai bus pasirašyti ne vėliau kaip 2014 m. birželio mėn.

34. Parlamentų pirmininkai palankiai vertina tai, kad su Armėnija sėkmingai sudarytas vizų režimo supaprastinimo susitarimas ir readmisijos sutartis, kurie įsigaliojo 2014 m. sausio 1 d.

35. Parlamentų pirmininkai atkreipia dėmesį į pažangą, kuri padaryta nuo 2010 m. derybose su Azerbaidžanu dėl asociacijos susitarimo, ir tikisi užbaigti šį procesą kuo greičiau. Parlamentų pirmininkai palankiai vertina vizų režimo supaprastinimo ir readmisijos susitarimų pasirašymą su Azerbaidžanu bei tikisi jų ratifikavimo. Parlamentų pirmininkai tikisi, kad bendradarbiavimas ir toliau bus plėtojamas pagal esamus ES ir Azerbaidžano susitarimus.

36. Parlamentų pirmininkai palankiai vertina 2014 m. sausio mėn. prasidėjusias derybas su Baltarusija dėl vizų režimo supaprastinimo susitarimo ir readmisijos sutarties ir mano, kad supaprastintas vizų režimas su Baltarusija leis gerokai sustiprinti žmogiškuosius ryšius su šia svarbia Europos šalimi, kuri jau beveik du dešimtmečius neturi demokratiškai išrinktos vyriausybės ar parlamento.

37. Parlamentų pirmininkai primena, kad Rytų partnerystės šalys turi europinę perspektyvą ir gali kreiptis dėl narystės Europos Sąjungoje, jeigu laikosi demokratijos principų, gerbia pagrindines laisves, žmogaus ir mažumų teises, užtikrina teisinę valstybę. Parlamentų pirmininkai mano, kad asociacijos susitarimai bei glaudaus bendradarbiavimo ir visapusiškos laisvosios prekybos susitarimai yra svarbūs įgyvendinant šiuos europinius siekius.

38. Parlamentų pirmininkai pabrėžia esminį pilietinės visuomenės vaidmenį pereinamuoju demokratinių reformų laikotarpiu ir laikosi nuomonės, kad tiek ES, tiek Rytų partnerystės šalių pilietinės visuomenės dalyvavimas ir įtraukimas yra labai svarbūs siekiant Rytų partnerystės politikos sėkmės, todėl reikalinga toliau visais lygmenimis stiprinti bendravimą ir bendradarbiavimą ir užtikrinti, kad būtų veiksmingai įgyvendinama ES matomumo didinimo Rytų partnerystės šalyse strategija.

39. Parlamentų pirmininkai palankiai vertina Europos Parlamento stebėsenos misijos Ukrainoje, kuri nuo 2012 m. birželio mėn. iki 2013 m. lapkričio mėn. į Ukrainą vyko iš viso 27 kartus, darbą ir rezultatus ir atkreipia dėmesį į buvusio Europos Parlamento Pirmininko Pato COXO ir buvusio Lenkijos Respublikos Prezidento Alexanderio KWASNIEWSKIO pastangas siekiant išspręsti selektyvaus teisingumo problemas ir palengvinti būtinas teisėtvarkos reformas Ukrainoje.

40. Parlamentų pirmininkai kartoja, kad reikia apsvarstyti nacionalinių parlamentų atstovavimo EURONEST parlamentinėje asamblėjoje formą, kadangi kai kurie nacionaliniai parlamentai norėtų dalyvauti šios asamblėjos darbe.

41. Parlamentų pirmininkai ragina nacionalinius parlamentus ir Rytų partnerystės šalių parlamentus aktyviau veikti už sukurtų oficialių struktūrų ribų, ypač pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens mastu. Parlamentų pirmininkai pritaria Lietuvos Respublikos

Seimo iniciatyvai Lietuvai pirmininkaujant ES Tarybai, trečiojo Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo išvakarėse, 2013 m. lapkričio 27–28 dienomis, kartu su Parlamentiniu demokratijos forumu Vilniuje surengti ES parlamentų užsienio reikalų komitetų pirmininkų susitikimą, taip pat už iniciatyvą surengti atskirą šios parlamentų pirmininkų konferencijos sesiją su Rytų partnerystės šalių parlamentų pirmininkais. Nacionaliniai parlamentai galėtų išnagrinėti įvairias galimas tarpparlamentinio bendradarbiavimo su Rytų partnerystės šalių parlamentais formas mažesnėse grupėse, taip pat ir partijų lygmeniu.

42. Parlamentų pirmininkai taip pat pabrėžia, kad, kai bus pasirašyti asociacijos susitarimai bei glaudaus bendradarbiavimo ir visapusiškos laisvosios prekybos susitarimai su pirmąja Rytų partnerystės šalių grupe, ES parlamentai turės atlikti ypatingą vaidmenį ratifikuodami šiuos susitarimus. Tad norėdami parodyti tvirtą paramą Rytų partnerystės šalims, parlamentų pirmininkai prisiima atsakomybę už sklandų ratifikavimo procesą.

43. Parlamentų pirmininkai skatina ES parlamentus dvišaliu pagrindu teikti paramą ir pagalbą Rytų partnerystės šalių parlamentams, perduodant patirtį demokratinių reformų, teisės viršenybės, Europos teisės tradicijų perėmimo ir įtvirtinimo srityse.

Tarpparlamentinis bendradarbiavimas laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje

44. Parlamentų pirmininkai pripažįsta per paskutinius penkerius metus įgyvendinamos Stokholmo daugiametės programos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje laimėjimus. Parlamentų pirmininkai apgailestauja, kad 2014 m. birželio mėn. vykstančiame Europos Vadovų Tarybos susitikime teisėkūros ir veiksmų planavimo strateginės gairės laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje (pagal SESV 68 straipsnį) gali būti priimtos tinkamai nepasikonsultavus su nacionaliniais parlamentais ir Europos Parlamentu. Būdami įsitikinę, kad parlamentai turėtų įnešti didelį indėlį į diskusijas dėl ateinančio laikotarpio prioritetų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje, parlamentų pirmininkai palankiai vertina Graikijos Respublikos Parlamento pastangas surengti teisingumo ir vidaus reikalų komitetų pirmininkų susitikimą 2014 m. vasario 16–17 d. Atėnuose ir jungtinį komitetų posėdį kartu su Europos Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetu („2014–2019 m. prioritetai piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų srityje“) 2014 m. kovo 19 d. Briuselyje.

45. Parlamentų pirmininkai mano, kad strateginės gairės laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje turėtų sustiprinti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę pasibaigus Stokholmo programai. Esama politika ir teisės aktai turi būti geriau įgyvendinami ir ES, ir nacionaliniu lygmeniu, todėl reikia, kad visos ES valstybės narės ir ES institucijos, ypač Komisija, kaip Sutarčių sergėtoja, imtųsi atitinkamų veiksmų, taip pat baigti vykdyti pagal Stokholmo programą pateiktus pasiūlymus, kurie dar neįvykdyti.

46. Parlamentų pirmininkai taip pat pabrėžia, kad strateginės gairės turėtų atspindėti ekonominius ir socialinius Europos Sąjungos poreikius. Pavyzdžiui, nors kibernetinis saugumas ir kova su kibernetiniu nusikalstamumu savaime turėtų būti vienais iš pagrindinių bendradarbiavimo teisingumo srityje prioritetų, kibernetinės erdvės apsauga taip pat turi ir svarbų ekonominį matmenį, t. y. ji gali paskatinti vartotojus aktyviau naudotis interneto paslaugomis. Europos Komisijos skaičiavimais, vien naujų duomenų apsaugos ir saugumo internete taisyklių įtvirtinimas Europos Sąjungai gali atnešti daugiau kaip du milijardus eurų papildomų pajamų kiekvienais metais. Kitas prioritetas laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje, duodantis teigiamą ekonominį efektą, yra bendra vizų politika, kuri, taikoma Šengeno susitarime dalyvaujantioms valstybėms narėms, galėtų padėti pritraukti į ES reikalingos kvalifikuotos darbo jėgos iš užsienio.

47. Parlamentų pirmininkai pabrėžia, kad būtina skatinti visapusiškai įgyvendinti bendrą imigracijos politiką ir operacijas prie Europos Sąjungos išorės sienų, nes tai turėtų padėti gelbėti žmones jūroje ir tuo pačiu metu kovoti su prekyba žmonėmis, ir skatinti valstybes narės laikytis solidarumo principo ir teisingai dalytis atsakomybe.

48. Parlamentų pirmininkai tikisi, kad naujosiose strateginėse gairėse laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje bus skiriamas deramas dėmesys moterų teisėms, smurto prieš moteris šalinimui ir prevencijai, asmenų ir socialinių grupių diskriminacijos panaikinimui ir lygybės užtikrinimui. Parlamentų pirmininkai taip pat remia veiksmingų mechanizmų, kurie valstybėse narėse užtikrintų pagarbą pagrindinėms teisėms, kūrimą.

49. Parlamentų pirmininkai pabrėžia, kad nacionaliniai parlamentai kartu su Europos Parlamentu turi teisę kartu nustatyti ir įdiegti Eurojusto ir Europolo veiklos priežiūros procedūras, kaip numatyta Europos Sąjungos sutarties 12 straipsnyje ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 85 ir 88 straipsniuose, ir primena Lisabonos sutarties Protokolo Nr. 1 9 straipsnį.

50. Parlamentų pirmininkai primena, kad reaguojant į pasiūlymą steigti Europos prokuratūrą parodyta antroji „geltonoji kortelė“, ir atsižvelgia į 2013 m. lapkričio 27 d. Komisijos komunikatą dėl „geltonosios kortelės“.

Dėl Tarpparlamentinės Europos Sąjungos mainų sistemos (IPEX) darbo

51. Parlamentų pirmininkai palankiai vertina 2014 m. sausio 26–27 d. Vilniuje vykusio Europos Sąjungos parlamentų generalinių sekretorių susitikimo išvadas, kuriose pritariama, kad ES parlamentų pirmininkų svetainėje reikia sukurti naujus papildomus tinklalapius, skirtus naujoms tarpparlamentinėms konferencijoms. Parlamentų pirmininkai džiaugiasi šiomis konferencijoms pirmininkaujančių nacionalinių parlamentų noru keistis atitinkama informacija ir dokumentais per IPEX.

52. Parlamentų pirmininkai dėkoja Vokietijos Federacinės Respublikos Bundestagui už sėkmingą pirmininkavimą IPEX valdybai per paskutinius ketverius metus. Parlamentų pirmininkai džiaugdamiesi pabrėžia, kad per šiuos metus IPEX tapo patikima ir veiksminga priemone keistis tarpparlamentiniam bendradarbiavimui svarbiais dokumentais ir informacija taip pat ir dėl to, kad Europos Parlamentas nuolat prisidėjo finansiškai ir žmogiškaisiais išteklių. Parlamentų pirmininkai sveikina Lietuvos Respublikos Seimą, kuris po šios konferencijos perima pirmininkavimą IPEX valdybai, ir linki sėkmingai įgyvendinti pirmininkaujančio parlamento mandatą.

53. Parlamentų pirmininkai pritaria Komisijos sprendimui nacionaliniams parlamentams, Europos Parlamentui ir IPEX siųsti dokumentus, kuriuos Komisija anksčiau siųsdavo tik Tarybai.

54. Be to, parlamentų pirmininkai pripažįsta IPEX darinių ir IPEX korespondentų pastangas skatinti teisingai naudoti simbolius ir teisingai į svetainę dėti atitinkamus dokumentus, kad IPEX išliktų patikima tarpparlamentinio bendradarbiavimo ir mainų priemone, taip pat svarbiu informacijos šaltiniu Europos piliečiams.

Lietuvos Respublikos pirmininkavimas
Europos Sąjungos Tarybai
2013 m. liepos 1 d. – gruodžio 31 d.
PARLAMENTINIS MATMUO

Lithuanian Presidency of
the Council of the European Union
1 July – 31 December 2013
PARLIAMENTARY DIMENSION

Présidence lituanienne
du Conseil de l'Union européenne
du 1er juillet au 31 décembre 2013
DIMENSION PARLIAMENTAIRE

PRIEDAS

EUROPOS SĄJUNGOS PARLAMENTŲ PIRMININKŲ KONFERENCIJOS DEKLARACIJA TARPTAUTINĖS ROMŲ DIENOS PROGA

**2014 m. balandžio 8 d.
Vilnius**

Mes, Europos Sąjungos valstybių narių parlamentų ir Europos Parlamento pirmininkai, susirinkę Vilniuje,

- *šandien minėdami* Tarptautinę romų dieną, primenančią mums 1971 m. balandžio 8 d. Londone vykusį pirmąjį Pasaulio romų kongresą, kuriame buvo įkurta romams atstovaujanti tarptautinė organizacija „Union Romani“;

- *atsižvelgdami* į tai, kad Europoje gyvena nuo dešimt iki dvylikos milijonų romų, kurie sudaro vieną gausiausių pažeidžiamų grupių ir iš kurių beveik pusė yra Europos Sąjungos piliečiai;

- *būdami sustripinę* dėl to, kad romai nuolat susiduria su gausybe jiems nepalankių prietarų, patiria netoleranciją, diskriminaciją ir socialinę atskirtį, gyvena visuomenės nuošalyje, apgailėtinomis socialinėmis ir ekonominėmis sąlygomis;

- *pripažindami* Europos Sąjungos, Europos Tarybos ir Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos pastangas imtis priemonių Europos lygmeniu;

- *pripažindami* 2011 m. patvirtintą Europos Sąjungos priemonių planą dėl romų integracijos nacionalinių strategijų iki 2020 m. ir žingsnių, kurių ėmėsi valstybės narės, siekdamos įgyvendinti šį priemonių planą per nacionalines romų tolesnės integracijos strategijas,

manome, kad:

- 1) kultūrų ir kalbų įvairovė yra svarbus Europos Sąjungos aspektas, o romai praturtina šią įvairovę;

- 2) Romų integracijos skatinimas yra bendras valstybių narių ir Europos Sąjungos rūpestis bei interesas ir bendradarbiavimas ES lygiu teikia ženklų pridėtinę vertę, o pagrindinę atsakomybę ir įgaliojimus už priemonių įgyvendinimą turi prisiimti valstybės narės, atsižvelgiant į jų skirtingas nacionalines aplinkybes ir į tai, kad romai, visų pirma, yra mažumos savo valstybėse ir nėra vienaalytė etninė grupė;

- 3) valstybės narės pasirinktomis strategijomis turi siekti, kad romai būtų pripažinti ir integruoti į visuomenę;

- 4) būtina imtis konkrečių priemonių, suteikiant jiems galimybę;

- a. mokytis,
- b. dirbti,
- c. naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis,
- d. turėti būstą ir naudotis pagrindinėmis paslaugomis;

5) strategijos, kuriomis siekiama pagerinti romų padėtį, turi būti įgyvendinamos kartu su romais, ir kad romų integracija į visuomenę gali būti veiksminga tik tiesiogiai bendradarbiaujant su jais, jų atstovais ir organizacijomis, o deramas romų dalyvavimas socialiniame, ekonominiame, politiniame ir kultūriniame visuomenės gyvenime – būtina jų integracijos sąlyga.

20. 2014 m. balandžio 6–8 d. ES parlamentų pirmininkų konferencijos pranešimų ir diskusijų apžvalga

Lietuvos Respublikos pirmininkavimas
Europos Sąjungos Tarybai
2013 m. lapas 1 d. – gruodžio 31 d.
PARLAMENTINIS MATMUO

Lithuanian Presidency of
the Council of the European Union
1 July – 31 December 2013
PARLIAMENTARY DIMENSION

Présidence lituanienne
du Conseil de l'Union européenne
du 1er juillet au 31 décembre 2013
DIMENSION PARLEMENTAIRE

EUROPOS SĄJUNGOS PARLAMENTŲ PIRMININKŲ KONFERENCIJOS PRANEŠIMŲ IR DISKUSIJŲ APŽVALGA

**2014 m. balandžio 6–8 d.
Vilnius**

ĮŽANGINIS POSĖDIS

Europos Komisijos Pirmininkas José Manuel BARROSO vaizdo pranešime pažymėjo, kad 2014-ieji yra ypatingi metai, kadangi vyks rinkimai į Europos Parlamentą ir bus skiriami nauji Komisijos nariai. Piliiečių atotrūkis nuo ES lygmens politikos – rimta problema, todėl nacionaliniams parlamentams tenka imtis reikšmingo vaidmens siekiant europiečius paskatinti aktyviau dalyvauti šiuose rinkimuose. J. M. BARROSO pabrėžė, kad egzistencinė grėsmė eurai jau praityje, tačiau yra dar daug ekonominių iššūkių, vienas svarbiausių – didelis nedarbas. Kita vertus, krizė Ukrainoje parodė, kad taikos ir stabilumo niekada negalima laikyti savaime suprantamais dalykais. Protestų Maldane metu ukrainiečiai mojavo ES vėliavėlėmis, tai įkvėpė ir Europą. J. M. BARROSO nuomone, *politinis dialogas* su nacionaliniais parlamentais yra sėkmingas. Jis taip pat pastebėjo, kad ES lygmeniu Europos Parlamentas yra svarbiausia demokratinį teisėtumą ir atskaitomybę užtikrinanti institucija, tačiau nacionalinių parlamentų vaidmuo nemažiau svarbus, ypač sprendžiant ekonominius klausimus. Svarbiausia nacionalinių parlamentų užduotis yra užtikrinti, kad atsakingos būtų vyriausybės, o ne ES institucijos.

I POSĖDIS. PARLAMENTŲ VAIDMUO KURIANT EUROPOS SĄJUNGOS GEROVĘ PO EKONOMIKOS IR FINANSŲ KRIZĖS

Premjeras Algirdas BUTKEVIČIUS pažymėjo, kad smukęs ES populiarumas Lietuvoje atspindi ir bendrą tendenciją visoje Europoje. Nors pagrindinė sumenkusio ES populiarumo priežastis – ekonomikos krizė, piliečiams nerimą kelia ir atskaitomybės stoka ES valdysenos procese. Prasidėjus krizei ES teko daug naujų galių, tad nacionalinių parlamentų dalyvavimas taip pat turi tapti aktyvesnis. Pavyzdžiui, nacionaliniams parlamentams būtų galima suteikti teisę teikti teisėkūros pasiūlymus ekonominiams ir socialiniams klausimais. A. BUTKEVIČIUS taip pat kalbėjo apie tai, kaip svarbu išsaugoti tvirtą Ekonominę ir pinigų sąjungą ir išreikšė viltį, kad 2015 m. Lietuva prisijungs prie euro zonos. Jis atkreipė dėmesį, kad įvedus eurą Estijoje jo populiarumas išaugo 20 proc., kadangi dauguma piliečių būgštavimų nepasitvirtino. Premjero teigimu šiuo metu svarbiausi ES prioritetai yra nedarbo, ypač jaunimo nedarbo, problema, gebėjimų paklausos ir pasiūlos neatitiktis, energetinis saugumas ir verslo konkurencingumas. Kitas iššūkis – kylanti Rusija. Anot A. BUTKEVIČIAUS, ES neabejotinai pajus blogėjančių santykių su Rusija pasekmes, tačiau taip pat teigė, kad abejingumas kainuotų gerokai daugiau.

Europos Parlamento Pirmininko pavaduotojas Miguel Angel MARTÍNEZ MARTÍNEZ, skaitęs pranešimą Europos Parlamento Pirmininko Martin SCHULZ vardu, pabrėžė, kad ekonomikos ir finansų krizė Europoje pakeitė žaidimo taisykles. Ji paskatino populizmą ir atskleidė Europos demokratinę institucijų gebėjimo susitvarkyti su ekonominiais sunkumais stygių. Todėl dabartinė krizė taip pat reiškia ir demokratijos krizę. Bandant suvaldyti krizę daugelio priemonių teko imtis skubotai, nes rinkos negalėjo laukti. Todėl dažnai tos priemonės nebuvo geriausios, dėl Trejeto ir kitų tarpvyriausybinių institucijų priimamų sprendimų daugelio valstybių piliečiai jautėsi pamiršti. Kita vertus, Europos Parlamentas bandė aktyviau veikti ekonomikos valdymo srityje ir priėmė nemažai reikšmingų teisės aktų, pvz., dėl banko kapitalo taisyklių, skolintų vertybinių popierių pardavimo, prekybos išvestiniais finansiniais instrumentais, rizikos draudimo fondų, finansų priežiūros, delpinigių, premijų apribojimo ir kt. 2014 m. kovo mėn. pasiektas susitarimas dėl bendro pertvarkymo mechanizmo. M. A. MARTÍNEZ MARTÍNEZ paragino Europos Parlamentą ir nacionalinius parlamentus aktyviau įsitraukti į naujas ekonominės valdymo struktūras, ypač į tarpvyriausybines. Jis palankiai vertino tai, kad nacionaliniai parlamentai dalyvauja ES teisėkūros procese, tačiau jo nuomone, tai jiems reikėtų daryti užtikrinant geresnę nacionalinės vykdomosios valdžios kontrolę. Kitais žodžiais sakant, nacionaliniai parlamentai ir Europos Parlamentas turi skirtingas galias ir turėtų dirbti kaip partneriai, o ne konkurentai. Teigiamais tokio bendradarbiavimo pavyzdžiais galima laikyti nacionaliniams parlamentams skirtą Europos Parlamento savaitę ir 13-ojo straipsnio tarpparlamentinę konferenciją.

Danijos Folketingo Pirmininkas Mogens LYKKETOFT pabrėžė, kad nedarbas šiuo metu yra didžiausias ekonominis ir socialinis iššūkis Europos Sąjungoje. Jis kėlė klausimą, ar valdžios užmojai taikyti griežtas taupymo priemones nebuvo per platus. Taupymas neproporcingai paveikė jaunimą, jaunų bedarbių skaičius Europoje siekia 5,6 mln. Socialinės problemos pakenkė ES teisėtumui ir davė peno lengvas išeitis siūlančioms populistinėms partijoms. Siekiant išvesti ES iš krizės, reikia didinti konkurencingumą investuojant į švietimo ir iniciatyvios darbo politikos įgyvendinimą. Valstybių narių politikai dėl daugumos problemų kaltę verčia ES. Siekdami išvengti tokių kaltųjų paieškų, nacionaliniai parlamentai turėtų aktyviau įsitraukti į politinius procesus Europoje. Greta jau egzistuojančio Europos semestro nacionaliniai parlamentai turėtų pradėti nacionalinio semestro procesą ir peržiūrėti stabilumo ir (arba) konvergencijos programas prieš pateikdami jas Europos Komisijai. Kita vertus, Komisijos nariai ir Europos Parlamento pranešėjai dėl konkrečių teisėkūros pasiūlymų turėtų stengtis kuo geriau pasirodyti nacionalinių parlamentų diskusijose ir parlamentinės kontrolės procese.

Diskusijoje daugelis parlamentų pirmininkų pastebėjo, kad reikėtų stiprinti ES sprendimų teisėtumą piliečių akyse. O tai neabejotinai reiškia aktyvesnį nacionalinių parlamentų įsitraukimą į ekonominių sprendimų priėmimą ES lygmeniu, pvz., Europos semestro kontekste. Daugelis pirmininkų minėjo nedarbo, ypač jaunimo nedarbo, klausimą. Nepakankamas dėmesys realiajai ekonomikai ir socialiniam matmeniui formuojant ekonomikos politiką taip pat atsидūrė aptariamų temų sąrašė. Kai kurie parlamentų pirmininkai kalbėjo apie būtinybę taikyti griežtas nuobaudas taisykles pažeidžiančioms valstybėms narėms, nes priešingu atveju iš ekonominių ir finansinių sunkumų išbristi nepavyks, o kiti siūlė taisyklių besilaikančias valstybes nares skatinti ir taip siekti svarbių teigiamų rezultatų. Taip pat pabrėžta, kad svarbiausias nacionalinių parlamentų vaidmuo yra kontroliuoti nacionalinius biudžetus, todėl išreikšta parama nacionalinio semestro sumanymui. Kalbėdami apie Tarpparlamentinę Europos Sąjungos ekonomikos ir finansų valdymo konferenciją daugelis parlamentų pirmininkų išreiškė nuomonę, kad ši konferencija yra tinkama erdvė nacionaliniams parlamentams

įsitraukti į ekonominių ES lygmens sprendimų priėmimo procesą ir kad konferencija turėtų patvirtinti neįpareigojantį pobūdžio išvada ir darbo tvarkos taisykles. Prancūzijos Nacionalinės Asamblėjos Pirmininkė Laurence DUMONT dar pasiūlė, kad konferencija ateityje galėtų tapti parlamentine euro zonos valdymo priemone. Kalbėdama apie ekonominės valdymo gerinimą, L. DUMONT pasiūlė apsvastyti galimybę į makroekonominio disbalanso procedūros rezultatų suvestinę įtraukti ir papildomą vaikų skurdo rodiklį. Kita vertus Vokietijos Bundestago Pirmininkas Norbert LAMMERT perspėjo, kad parlamentų pirmininkų konferencija neturėtų pernelyg sureikšminti savojo vaidmens, kadangi ji neturi legitimumo. N. LAMMERT pasiūlė pakeisti pirmininkaujančiosios valstybės parlamento išvada pabrėžiant esamus makroekonominis valstybių narių skirtumus.

II POSĖDIS. PENKERI METAI ĮSIGALIOJUS LISABONOS SUTARČIAI: SUBSIDIARUMO PATIKROS PAMOKOS PARLAMENTUOSE

Čekijos Respublikos Senato Pirmininkas Milanas ŠTĚCHAS pažymėjo, kad nors ir didėjo pareikštų pagrįstų nuomonių skaičius, subsidiarumo patikros sistema nebuvo reikšminga, t. y. rezultatai neatitiko pastangų. M. ŠTĚCHO nuomone, Europos Komisija turėtų pateikti išsamesnius ir tikslesnius atsakymus į pagrįstas nuomones. Būtų galima labiau įtraukti nacionalinius parlamentus į teisėkūros procesą parengiamuoju jo etapu, pavyzdžiui, Komisijai paskelbiant žaliąją ir baltąją knygas, siekiant konstruktyvesnio parlamentų dalyvavimo ES teisėkūros procese. Nacionaliniai parlamentai taip pat galėtų turėti teisę paraginti Komisiją inicijuoti teisės aktus (žaliosios kortelės pasiūlymas). M. ŠTĚCHAS taip pat siūlė prailginti pagrįstai nuomonei pateikti skirtą laikotarpį, sumažinti balsų, reikalingų pradėti geltonosios kortelės procedūrą, skaičių, ir į subsidiarumo patikros procedūrą įtraukti ir proporcingumo principo tikrinimą. M. ŠTĚCHAS paminėjo, kad politinio dialogo kontekste Čekijos Respublikos Senatas yra pateikęs 182 pagrįstas nuomones Europos Komisijai, bet nesulaukęs aiškių atsakymų.

Italijos Respublikos Senato Pirmininkas Pietro GRASSO pabrėžė, kad subsidiarumas yra vienas pagrindinių Europos demokratijos principų ir kad nacionaliniai parlamentai turėtų būti tarpininkai tarp piliečių ir Sąjungos. P. GRASSO pažymėjo, kad anksčiau Italijoje vyriausybės veiklos, susijusios su ES politikos formavimu, parlamentinė priežiūra buvo mažai vykdoma. Todėl Italija palankiai vertina politinį dialogą su Komisija, kuris padidino Italijos Parlamento susidomėjimą EU reikalais. Tačiau P. GRASSO nepritarė naudojimuisi subsidiarumo patikros instrumentu siekiant blokuoti sprendimus arba trukdyti Europos Parlamento ar kitų ES institucijų funkcionavimui. Jo nuomone, nacionaliniai parlamentai turi kontroliuoti savo nacionalines vyriausybes, o tarpparlamentinės konferencijos galėtų sukurti platformą, leisančią suderinti būdus, kuriais geriausia būtų galima įgyvendinti tokią kontrolę skirtinguose parlamentuose. P. GRASSO pasisakė už pačios ES bei tarpparlamentinio bendradarbiavimo ekonomikos valdymo srityje ir laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje stiprinimą. Jis ypač remia idėją įsteigti Europos prokuratūrą. Jo nuomone, svarbu ne tai, kiek mums reikia Europos – daugiau ar mažiau. Mums reikia geresnės Europos.

Nyderlandų Karalystės Antrųjų Rūmų Pirmininkė Anouchka VAN MILTENBURG pabrėžė, kad viena pagrindinių Nyderlandų Parlamento užduočių – vykdyti Nyderlandų Vyriausybės veiklos parlamentinę kontrolę. Todėl Nyderlandų Parlamentas palankiai vertina sukurtą subsidiarumo patikros sistemą, nes ji suteikė nacionaliniams parlamentams galimybę vykdyti ES vykdomosios valdžios, t. y. Komisijos, veiklos parlamentinę kontrolę. Taigi Nyderlandų Parlamentas labai dažnai naudojosi šia priemone. Pasak A. VAN MILTENBURG,

buvo atlikta nemažai tyrimų dėl subsidarumo patikros efektyvumo. Tyrimai rodo, kad yra kur tobulėti, o patobulinimus galima įgyvendinti nekeičiant sutarčių. Be to, veiksmingas dialogas leistų padidinti piliečių paramą ES teisėkūrai. COSAC galėtų imtis šios užduoties. Pavyzdžiui, galėtų būti sukurta COSAC darbo grupė, kuri tirtų galimybes gerinti dialogą su Komisija. Kita vertus, bendradarbiavimą su Europos Parlamentu taip pat reikia tobulinti, nes egzistuoja per didelė konkurencija tarp nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento. Veiksmingesnis dialogas su Europos Parlamentu duotų teigiamų rezultatų, t. y. palengvintų informacijos mainus, įneštų daugiau skaidrumo ir padarytų ES sprendimų priėmimo procesą valstybės narėse labiau matomą.

Jungtinės Karalystės Lordų Rūmų Specialiojo Europos Sąjungos reikalų komiteto pirmininkas lordas Timothy BOSWELL pristatė Lordų Rūmų ataskaitą apie nacionalinių parlamentų vaidmenį ES¹. Ataskaitoje daroma išvada, kad Europos Sąjungai reikia aktyvesnių nacionalinių parlamentų. Tą galima padaryti ir nekeičiant sutarčių, ir pasikeitimai nereikėtų galių sutelkimo vienoje rankose, t. y. nacionalinių parlamentų vaidmenį būtų galima stiprinti nesumažinus galių nė viename ES institucijai. Lordų Rūmai parengė konkrečias rekomendacijas dėl subsidarumo patikros sistemos. Pirmą, procedūros apimtis buvo apribota. Ji turėtų apimti ir proporcingumo principo tikrinimą. Antra, dabar galiojantis laikotarpis pagrįstai nuomonei pateikti (aštuonios savaitės) yra labai ribotas. Trečia, sistemos poveikis yra per silpnas. Vis dėlto, subsidarumo principo tikrinimas yra tik vienas iš instrumentų, kuriais gali pasinaudoti nacionaliniai parlamentai. Yra ir kitų būdų užtikrinti konstruktyvų nacionalinių parlamentų dalyvavimą, pavyzdžiui, *žaliosios kortelės* procedūra, leisianti nacionaliniams parlamentams teikti teisės aktų pasiūlymus.

Vykusioje diskusijoje daugelis parlamentų pirmininkų išreiškė nepasitenkinimą subsidarumo patikros sistemos kokybe, ypač dėl laiko, kada Komisija pateikia atsakymus, ir dėl jų turinio. Kai kurie parlamentų pirmininkai pažymėjo, kad sukūrus subsidarumo patikros procedūrą, pagerėjo diskusijos Europos reikalais jų parlamentuose ir bendrai padidėjo ES politikos teisėtumas nacionaliniu lygmeniu. Nuomonės išsiskyrė svarstant, ar Komisija turėtų būti tiesiogiai atskaitinga nacionaliniams parlamentams, ar ne. Diskusijų metu ne kartą buvo pabrėžiama konstruktyvesnio nacionalinių parlamentų dalyvavimo ES sprendimų priėmimo procese galimybė, pavyzdžiui, įgyvendinus *žaliosios kortelės* pasiūlymą. Būta pasiūlymų didinti nacionalinių parlamentų sąveiką ir jungimąsi į tinklus, siekiant efektyviau dalytis informacija ir gerąją praktiką apie parlamentų aktyvumą ES lygmeniu didinimą. Nuomonės taip pat išsiskyrė svarstant subsidarumo patikros sistemos apimtį praplėtimą, siekiant įtraukti į sistemą ir ES teisės aktų atitikties proporcingumo principui vertinimą. Apskritai parlamentų pirmininkai nerodė didelės paramos poreikiui pailginti aštuonias savaites trunkantį laikotarpį subsidarumo patikrai atlikti. Tačiau tie parlamentų pirmininkai, kurie kalbėjo šia tema, parėmė tokią iniciatyvą.

III POSĖDIS. TARPPARLAMENTINIS BENDRADARBIAVIMAS SU RYTŲ PARTNERYSTĖS ŠALIMIS

III posėdis prasidėjo Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininko Oleksandro TURČYNOVO vaizdo sveikinimu. O. TURČYNOVAS pažymėjo, kad negali dalyvauti konferencijoje dėl nestabilios situacijos Ukrainoje. Jis priminė, kad protestus Maidane sukėlė nušalinto prezidento Viktoro JANUKOVIČIAUS atsisakymas pasirašyti Ukrainos ir ES

Asociacijos sutartį. Ukrainos Aukščiausiosios Rados Pirmininkas pabrėžė, kad pagrindinis veiksnys, paskatinęs protestuotojus išeiti į Maidaną, buvo Ukrainos žmonių noras išlaisvinti šalį nuo Rusijos remiamo korumpuoto autokratinio prezidento JANUKOVIČIAUS režimo. O. TURČYNOVO nuomone, 2014 m. kovo 21 d. pasirašyta Ukrainos ir ES Asociacijos sutarties politinė dalis tapo istorine gaire plečiant Ukrainos ir ES santykius, patvirtino ukrainiečių tautos pasirinkimą europietiškų vertybių naudai. Jis paragino ES panaikinti vis dar taikomus Ukrainos piliečiams vizų apribojimus, siekiant dar labiau sustiprinti Ukrainos žmonių pasirinkimą eiti europinių vertybių keliu. O. TURČYNOVAS kalbėjo apie besitęsiančias Rusijos pastangas destabilizuoti padėtį pietų ir rytų Ukrainoje ir patvirtino savo šalies ryžtą niekada nepripažinti neteisėtai Rusijos vykdomos Krymo aneksijos. Jis įspėjo parlamentų pirmininkus, kad dabartinė Rusijos valdžia mėgina atkurti buvusią imperiją ir kad tokios pastangos kelia grėsmę po šaltojo karo sukurtam saugumui Europoje.

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė Loreta GRAUŽINIENĖ pradėjo savo pranešimą pakviesdama parlamentų pirmininkus pagerbti žuvusius Maidane Ukrainoje tylos minute. Savo kalboje L. GRAUŽINIENĖ pabrėžė, kad stojimas į ES buvo gyvybiškai svarbi paskata Lietuvos ekonominei plėtrai ir demokratinių reformų įtvirtinimui, o dabar ES teikia galimybę šešioms Rytų Partnerystės valstybėms eiti glaudesnės politinės asociacijos ir ekonominės integracijos į ES keliu. Seimo Pirmininkė priminė, kad Lietuvai atgavus nepriklausomybę 1990 metais, užsienio partnerių parama buvo labai svarbi Lietuvai siekiant laisvės ir priešinantis politiniam, kariniam ir ekonominiam žlungančios Sovietų imperijos spaudimui. Todėl Pirmininkė paragino tarptautinę bendruomenę teikti visokeriopą pagalbą Ukrainai, siekiančiai išsilaikyti iš atgimstančios neoimperialistinės Rusijos gniaužtų. L. GRAUŽINIENĖ taip pat pabrėžė, kad Rytų Partnerystės valstybėms būtina palikti atvirą narystės ES perspektyvą, kad jos kada nors galėtų tapti ES narėmis. Ji pabrėžė, kad asociacijos sutarčių bei visapusiškų ir išsamių laisvosios prekybos susitarimų su Gruzija ir Moldova pasirašymas užtikrins ilgalaikį šių valstybių saugumą ir klestėjimą. Ji taip pat ragino toliau stiprinti transatlantinę partnerystę, kuri svarbi ir labai vertinga, ypač tokių kaip dabartinė krizių laikotarpių.

Latvijos Respublikos Saeimos Pirmininkė Solvita ĀBOLTIŅA priminė, kad 2015 m. sausio 1 d. Latvija perims pirmininkavimą Europos Vadovų Tarybai ir kad šalis jau rengiasi Rytų Partnerystės viršūnių susitikimui, kurį planuojama organizuoti 2015 m. gegužės mėnesį Rygoje. S. ĀBOLTIŅA pacitavo Roberto SCHUMANO žodžius po 1956 m. įvykių Budapešte, kai jis pasakė, kad ES integracijos skatinimas reikalingas ne tik laisvoms valstybėms, bet ir tam, kad į ES būtų priimtos tuo metu pavergtos rytų tautos. Tas pats pasakytina dabar apie tas valstybes, kurios nepriklauso stabilumo, demokratijos ir gerovės erdvei. Norėdama būti stipri ir saugi, ES ji turi stiprinti savo kaimynes. Naujosios ES valstybės narės parodė gerą pavyzdį rytų partnerėms, kad ir jos galėtų puikiai vystyti toliau eidamos reformų keliu. S. ĀBOLTIŅA išreiškė nuomonę, kad požiūris į Rytų Partnerystės valstybes turi būti skirtingas priklausomai nuo valstybės, bet politika jų atžvilgiu turi būti grindžiama bendromis vertybėmis ir principais. Ji pabrėžė keletą prioritetų šioje srityje. Visų pirma, reikėtų pasirašyti likusias Ukrainos ir ES Asociacijos sutarties politines nuostatas. Antra, būtina kuo greičiau pasirašyti Asociacijos sutartis su Gruzija ir Moldova. Trečia, dar vienas didelis žingsnis, kurio reikia imtis siekiant sustiprinti ES ir Rytų Partnerystės valstybių žmonių tarpusavio bendravimą – tai vizų liberalizavimas. Saeimos Pirmininkė taip pat pabrėžė, kad Europai nereikia naujo šaltojo karo, bet ji neturėtų likti nerūpestinga ir neapdairi. S. ĀBOLTIŅA ragino ryžtingai atsakyti į Rusijos agresiją Ukrainoje.

¹ <http://www.publications.parliament.uk/pa/ld201314/ldselect/ldscotom/151/15102.htm>

Moldovos Respublikos Parlamento Pirmininkas Igoris CORMANAS savo kalboje pabrėžė, kad Moldovoje vyksta istorinis procesas, kuris nulems šalies ateitį. Jis pasidžiaugė ES sprendimu panaikinti vizas Moldovos piliečiams ir išreiškė viltį, kad Asociacijos susitarimas bus ratifikuotas netrukus po pasirašymo. Jis taip pat išreiškė susirūpinimą dėl krizės Ukrainoje ir dėl galimų atgarsių Moldovos regionui – Padniestrei. Dėl šios priežasties I. CORMANAS ragino tarptautinę bendruomenę remti Moldovos pastangas priešintis vidiniam ir išoriniam spaudimui.

Gruzijos Parlamento Pirmininko Davido USUPAŠVILIO nuomone, dabar ES atrodo kur kas vieningesnė, nei 2008 metais, kai Rusija okupavo Gruzijos regionus – Abchaziją ir Pietų Osetiją. Jis pabrėžė, kad jei šaliai pažeidus tarptautinės teisės normas nėra netaikomos jokios sankcijos, pažeidimai pasikartos. Todėl jis ragino ES vadovus neleisti pasikartoti Gruzijos scenarijui Ukrainoje. D. USUPAŠVILIS dar kartą patvirtino, kad Gruzija nuo 2012 m. laikosi pro-europietiško kurso ir kad Gruzijoje integracijos į Europą ir stojimo į NATO šalininkai konkuruoja tarpusavyje. Jo teigimu, 80 proc. gruzinų nori įstoti į NATO, nes be NATO Gruzijos gyventojai bijo, kad anksčiau ar vėliau jų valstybė išnyks iš pasaulio žemėlapių.

Armėnijos Respublikos Nacionalinio Susirinkimo Pirmininkas Hovikas ABRAHAMIANAS teigiamai pasisakė apie bendradarbiavimą su ES ir išreiškė mintį, kad Euronest PA – puikus formatas regioninio bendradarbiavimo plėtrai skatinti. Jis pabrėžė, kad nepaisant Armėnijos sprendimo prisijungti prie Rusijos Muitų sąjungos, šalis pasiryžusi taip pat skatinti ryšių su ES plėtrą. Jo nuomone, ES gali padėti Armėnijai įgyvendinti reikalingas reformas.

Buvęs Baltarusijos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas Stanislavas ŠUŠKEVIČIUS kalbėjo apie nedemokratinę Aleksandro LUKAŠENKOS režimo prigimtį, demokratinės opozicijos engimą ir tebesitęsiantį kai kurių opozicijos narių kalinimą. Jo nuomone, dabartinė sistema Baltarusijoje tamsia tik Kremliaus interesams. S. ŠUŠKEVIČIUS paragino ES nepamiršti Baltarusijos ir toliau dėti pastangas, kad ji taptų tikra Europos valstybe, kurioje puoselėjamos Europinės vertybės.

Diskusijų metu buvo išreikšta vieninga parama Ukrainos žmonėms ir pasmerkta Rusijos karinė agresija Ukrainoje. Buvo pateikta įvairių pasiūlymų kaip galima būtų paremti Ukrainos ir kitų Rytų Partnerystės valstybių europietiškus siekius, pavyzdžiui, spartinti vizų liberalizavimo procesą, didinti pagalbą Rytų Partnerystės valstybėms ir tęsti Asociacijos sutarčių su Gruzija ir Moldova bei visapusiško ir išsamaus laisvosios prekybos susitarimo su Ukraina pasirašymą. Taip pat minėta, kad Ukraina buvo apgauta, kai praeito amžiaus paskutiniajame dešimtmetyje pasirašė Budapešto Memorandumą ir atsisakė branduolinio ginklo vardan garantijų dėl teritorinio vientisumo. Taip pat pabrėžta, kad ES plėtros politika buvo sėkmingiausia ES išorės politika ir kad be narystės perspektyvos Vidurio ir Rytų Europos valstybių istorija būtų visai kitokia. Tačiau nesutarta dėl to, ar Rytų Partnerystės valstybėms reikėtų suteikti aiškią narystės perspektyvą.

IV POSĖDIS. TARPPARLAMENTINIS BENDRADARBIAVIMAS LAISVĖS, SAUGUMO IR TEISINGUMO SRITYJE

Prieš prasidedant IV posėdžiui, Austrijos Respublikos Nacionalinės Tarybos Pirmininkė Barbara PRAMMER perskaitė pranešimą, skirtą paminėti Tarptautinę romų dieną. B.

PRAMMER pažymėjo, kad Europoje yra nuo 10 iki 12 milijonų romų, apie 50 proc. jų yra ES piliečiai. Romai, sudarydami vieną didžiausių etninių mažumų grupių ES, vis dar dažnai susiduria su rasizmu, socialine atskirtimi ir diskriminacija. Dvidešimt aštuonios valstybės narės yra įsipareigojusios gerinti romų socialinę įtrauktį, ir rezultatai jau yra matomi: vis daugiau romų vaikų pradeda lankyti mokyklas, yra daugiau dirbančių romų, jiems teikiamos geresnės apgyvendinimo ir socialinės paslaugos. Tačiau reikia imtis tvaresnių veiksmų. Reikia užtikrinti vienodas galimybes mokytis, sumažinti mokyklos nebaigiančiųjų skaičių ir užkirsti kelią romų tautybės moterų seksualiniam išnaudojimui.

Po Barbaros PRAMMER pranešimo parlamentų pirmininkai bendru sutarimu priėmė su delegacijų pateiktais pakeitimais Europos Sąjungos parlamentų pirmininkų konferencijos deklaraciją Tarptautinės romų dienos proga, kurią pasiūlė Austrijos Parlamentas.

Paminėjus Tarptautinę romų dieną, IV posėdį pradėjo Lenkijos Respublikos Seimo Pirmininkė Ewa KOPACZ. Savo pranešime ji pabrėžė, kad pasibaigus daugiamečiai Stokholmo programai nacionaliniai parlamentai turi dalyvauti svarstant naujus prioritetus laisvės, saugumo ir teisingumo srityje. Ji priminė 2014 m. kovo mėn. paskelbtą Komisijos komunikatą „Kuriamė atvirą ir saugią Europą“². Komunikate Komisija pabrėžė Šengeno erdvės stiprinimo svarbą, bendros prieglobsčio politikos tobulinimą, teisėtos migracijos būdų stiprinimą ir ES vizų politikos supaprastinimą. E. KOPACZ akcentavo, kad naujų prioritetų, pasibaigus Stokholmo programai, tikslas turi būti esamų politikos krypčių stiprinimas. Ji taip pat aptarė sritis, kurioms turi būti teikiamas prioritetas pasibaigus Stokholmo programai, t. y. kovai su terorizmu, radikalejimu, kibernetiniais nusikaltimais ir tarpvalstybiniu nusikalstamumu; teisėtos imigracijos skatinimui, o neteisėtos – pažabojimui; tautinių mažumų ES apsaugai nuo diskriminacinės politikos; Europos prokuratūros steigimui, kuri visgi turėtų skirti dėmesį tik tiems klausimams, kurių negalima išspręsti nacionaliniu lygmeniu; išorės sienų apsaugos stiprinimui, ypač atsižvelgiant į didėjančius migracijos srautus. E. KOPACZ taip pat pabrėžė, kad bendrą Europolo, o ateityje ir Eurojusto bei Europos prokuratūros, veiklos parlamentinę kontrolę turi padėti įgyvendinti nauja tarpparlamentinė konferencija, kuri galėtų būti paremta Tarpparlamentinės bendros užsienio ir saugumo politikos bei bendros saugumo ir gynybos politikos konferencijos bei Tarpparlamentinės Europos Sąjungos ekonomikos ir finansų valdysenos konferencijos modeliais.

Graikijos Respublikos Parlamento Pirmininkas Evangelos-Vasileios MEIMARAKIS pabrėžė, kad bendra Europolo veiklos priežiūra duotų pradžią naujam bendradarbiavimo tarp nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento etapui. Kalbėdamas apie Europos Parlamento teisėkūros rezoliucijoje dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europolo pasiūlytą bendrą Europolo priežiūros modelį jis teigė, kad reglamentas suformuluotas geriau nei patenkinamai ir jis remia Jungtinės parlamentinės kontrolės grupės įkūrimą. E. MEIMARAKIS taip pat ragino nacionalinius parlamentus imtis aktyvesnio vaidmens diskutuojant apie būsimus prioritetus laisvės, saugumo ir teisingumo srityje, bet pabrėžė, kad prioritetas turi būti teikiamas esamų teisės aktų stiprinimui. Kalbėdamas apie konkrečias politikos sritis, jis paminėjo duomenų apsaugos ir žvalgybos tarnybų bendradarbiavimo svarbą. Jis taip pat pabrėžė nelegalios migracijos jūra srautų suvaldymo svarbą. Parlamento pirmininkas pažymėjo, kad Graikija ir Italija atsidūrė šių srautų centre ir kad ES valstybės narės turėtų

² http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/basic-documents/docs/an_open_and_secure_europe_-_making_it_happen_en.pdf

proporcingiau pasidalyti šią naštą, nes daugumos nelegalių imigrantų kelionės tikslo šalys yra ne Graikija ar Italija, o Šiaurės Europos šalys.

Italijos Deputatų Rūmų Pirmininkė Laura BOLDRINI pabrėžė, kad laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės prioritetų ateiityje svarbiausias klausimas turėtų būti, kokios yra įgyvendinamos politikos sąnaudos, ir kokią naudą ji duoda bei kaip prisideda prie ES ekonomikos augimo. Savo kalboje ji daugiausia dėmesio skyrė nelegalios migracijos problemai Europoje ir konkrečiai žūstantiems migrantams. L. BOLDRINI teigimu, kasmet pakeliui į Europą žūsta šimtai žmonių. Paskaičiuota, kad nuo 2000 m. žuvo apie 23 000 imigrantų, dauguma – Viduržemio jūroje. L. BOLDRINI pabrėžė, kad valstybės narės turėtų tolygiau dalytis imigracijos našta ir daugiau dėmesio skirti ne tik sienų apsaugos stiprinimui, bet ir kovai su nelegalios imigracijos priežastimis imigrantų kilmės šalyse. Ji taip pat pabrėžė ES piliečių socialinių teisių svarbą, jos nuomone vienintelis būdas šioms teisėms užtikrinti – atkurti ekonomikos augimą.

Švedijos Riksdago Pirmininkas Per WESTERBERG pastebėjo, kad Švedija priėmė daugiausia pabėgėlių ir dauguma imigrantų yra kilę iš Viduržemio jūros regiono. Jis paragino nacionalinius parlamentus siekti aktyvesnio vaidmens nustatant ES lygmens politikos prioritetus ir pabrėžė, kad svarbiausias nacionalinių parlamentų vaidmuo yra vykdyti vyriausybės veiklos kontrolę ir būti tarpininkais tarp žmonių ir vyriausybės. Be to, nacionaliniai parlamentai turėtų glaudžiau bendradarbiauti ir labiau koordinuoti savo veiklą. Kalbėdamas apie Europolo veiklos parlamentinę kontrolę P. WESTERBERG pabrėžė, kad nacionaliniai parlamentai ir Europos Parlamentas į šį procesą turėtų įsitraukti lygiomis teisėmis. Tačiau skatinant tarpparlamentinį Europos Sąjungos parlamentų bendradarbiavimą, dėmesį reikėtų sutelkti ties bendresniais, o ne procedūriniais aspektais.

Vėliau diskusijose daugelis parlamentų pirmininkų pabrėžė veiksmingos demokratinės Europolo veiklos kontrolės užtikrinimo svarbą ir lygiateisį nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento įsitraukimą į šį procesą. Be to, nacionaliniai parlamentai turėtų būti vertinami vienodai, nesvarbu, ar tai dvejų rūmų ar vienerių rūmų parlamentai. Kai kurie parlamentų pirmininkai pritarė Europos prokuratūros steigimui, kiti reiškė susirūpinimą dėl Komisijos sprendimo išlaikyti savo pirminį pasiūlymą nepaisant nacionalinių parlamentų pradėtos geltonosios kortelės procedūros. Vengrijos Parlamento Pirmininko pavaduotojas János LATORCAI pritarė sumanymui steigti naują tarpparlamentinę konferenciją laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės klausimams. Italijos delegacija pasiūlė šį sumanymą aptarti būsimos Italijos pirmininkavimo metu, kadangi Europos Parlamentas priešinosi sumanymui steigti naują tarpparlamentinę konferenciją. M. A. MARTÍNEZ MARTÍNEZ teigė, kad bendra parlamentinės kontrolės grupė būtų naudingesnis sprendimas sąnaudų požiūriu, o jei nacionaliniai parlamentai nebūtų patenkinti tokiu sumanymu, visuomet galėtų kreiptis į vyriausybes prašydami iškelti vieną ar kitą klausimą Taryboje.

Parlamentų pirmininkų konferencijos baigiamajame posėdyje aptartos ir bendru sutarimu priimtose Lietuvos pirmininkaujančios valstybės parlamento išvados su delegacijų pateiktais pakeitimais.³ Pirmininkaujančios valstybės parlamento išvados, Tarptautinės Romų dienos proga priimta deklaracija ir Seimo parengta konferencijos diskusijų apžvalga bus išsiųsta

³ Lordas T. BOSWELL paprašė žodžio norėdamas asmeniškai išreikšti solidarumą Ukrainos žmonėms ir pabrėžė parlamentų bendradarbiavimo svarbą. Tačiau pagal Lordų Rūmų nuostatas Lordų Rūmų Pirmininko pareigos nėra politinė pareigybė, todėl jis neturi įgaliojimų pasirašyti konkrečias politines išvadų projekto dalis dėl Rytų Partnerystės.

Stokholmo gairių 5 straipsnyje nurodytiems adresatams. Šie dokumentai taip pat bus paskelbti IPEX duomenų bazėje ir Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai parlamentinio matmens tinklalapyje.

Galiausiai Italijos Deputatų Rūmų Pirmininkė L. BOLDRINI padėkojo Seimo Pirmininkei Loretai Graužinienei už puikų parlamentų pirmininkų konferencijos Vilniuje organizavimą. L. BOLDRINI pakvietė visus į kitą Europos Sąjungos parlamentų pirmininkų konferenciją Romoje, kuri vyks 2015 m. pavasarį.

Parengė:

Leidinyi išleistas įgyvendinant projektą
"Lietuvos Europos Sąjungos reikalų sistemos efektyvumo didinimas"

ISBN 978-689-5487-36-9

©Lietuvos Respublikos Seimas, 2014

EU2013.LT